

**PLANUL
DE DEZVOLTARE DURABILĂ A
COMUNEI VALEA IERII
2020-2025**

Fundația Eco - Mont
Comuna Valea Ierii, județul Cluj
2020

**PLANUL
DE DEZVOLTARE DURABILĂ A
COMUNEI VALEA IERII
2020 - 2025**

Coordonator: Marin-Gavrilă MARC, director executiv - Fundația Eco-Mont

OPIS

Nr.crt.	Titlul	Pagina
1	Acronime	8-9
2	Mulțumiri	10
3	Cuvânt înainte	11
4	Introducere	12-22
5	PROFILUL COMUNEI VALEA IERII Capitolul I Prezentarea generală a comunei Valea Ierii	23
6	1.1 Scurt Istoric	23-25
7	1.2 Amplasarea geografică	25-26
8	1.3 Relieful	27
9	1.4 Rețeaua hidrografică	28
10	1.5 Siturile naturale de importanță comunitară din comuna Valea Ierii	29-34
11	1.6 Ariile naturale protejate de interes județean	35-37
12	1.7 Solurile	37-38
13	1.8 Resursele naturale	38-39
14	1.9 Clima	39-41
15	1.10 Vegetația	41-43
16	1.11 Fauna	43-44
17	1.12 Resursele forestiere	44-57
18	1.13 Rețeaua rutieră	58-64
19	Capitolul II Infrastructura locală 2.1 Sectorul educativ, social, spiritual și sportiv	65
20	2.1.1 Educația școlară	65-66
21	2.1.2 Educația extrașcolară	66-67
22	2.1.3 Cultură	68-69
23	2.1.4 Punctul muzeal	69-70
24	2.1.5 Sărbătorile, obiceiurile și portul	70-71

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

25	2.1.6 Biserici	71-74
26	2.1.7 Sportul	75
27	2.2 Sănătatea publică	75-76
28	2.3 Asistența socială	76
29	2.4 Mediul asociativ	77-78
30	2.5 Transportul	78-79
31	2.6 Rețelele de utilități	79
32	2.6.1 Alimentarea cu apă	79-80
33	2.6.2 Canalizarea	80
34	2.6.3 Termoficarea	80-81
35	2.6.4 Energia electrică	81-82
36	2.6.5 Salubritatea	82-84
37	2.6.6 Comunicațiile	84-85
38	Capitolul III Populația și economia	86
39	3.1 Populația 3.1.1 Populația	86-87
40	3.1.2 Gospodăriile	88
41	3.1.3 Locuințele	88
42	3.2 Dezvoltarea economică	88
43	3.2.1 Economia	88-92
44	3.2.2 Economia forestieră	93-96
45	3.2.3 Agricultură	96-98
46	3.2.4 Turismul	98
47	3.2.4.1 Trasee turistice	98-100
48	3.2.4.2 Zone turistice existente și posibile în viitor	100-101
49	3.2.4.3 Bogăția eclesiastică și istorică	101-104
50	3.2.4.4 Peisajul	104-105
51	3.2.4.5 Punctul muzeal Valea Ierii	105
52	3.2.5 Infrastructura de cazare	106-117
53	3.2.6 Oportunități de dezvoltare economică	118-120
54	Elaborarea Planului strategic de dezvoltare Capitolul IV	121

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

	Centralizarea chestionarelor	
55	4.1 Chestionarul privind mediul de afaceri	122-128
56	4.2 Chestionarul privind protecția mediului	128-142
57	4.3 Chestionarul privind societatea civilă	142-154
58	Capitolul V Analiza SWOT a situației din comună	155-156
59	5.1 Cadrul geografic și protecția mediului	157-158
60	5.2 Agricultură, zootehnia, horticultura, meșteșugurile și artizanatul	159
61	5.3 Silvicultură, vânătoare și pescuit sportiv	160
62	5.4 Resurse umane și formarea profesională	161
63	5.5 Educația	162
64	5.6 Administrația publică locală și ordinea publică	163-164
65	5.7 Infrastructură, serviciile publice, comunicațiile și energie	165-166
66	5.8 Mediul de afaceri și proprietatea privată	167
67	5.9 Sistemul de sănătate și asistența socială	168
68	5.10 Mediul social și societatea civilă	169
69	5.11 Protecția civilă și serviciile de urgență	170
70	5.12 Sport și recreere	171
71	5.13 Turismul	172
72	5.14 Cultură și spiritualitate	173
73	Capitolul VI Strategii de dezvoltare 6.1 Viziunea comunei Valea Ierii	174-178
74	6.2 Declarația de misiune	178
76	6.3 Lista obiectivelor planului de acțiune	179
77	6.4 Protecția mediului și educația ecologică	180
78	6.5 Dezvoltarea agriculturii, zootehniei, horticulturii, meșteșugurilor, artizanatului și gastronomiei tradiționale	181
79	6.6 Dezvoltarea silviculturii, a păzei și protecției pădurilor, vânatului și peștilor	182
80	6.7 Dezvoltarea resurselor umane și formarea profesională	183
81	6.8 Dezvoltarea sistemului educativ	184

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

82	6.9 Eficientizarea administrației publice locale și a ordinii publice	185
83	6.10 Dezvoltarea infrastructurii, a serviciilor publice, a telecomunicațiilor și diversificarea surselor de energie	186-187
84	6.11 Dezvoltarea mediului de afaceri și a proprietății private	188
85	6.12 Dezvoltarea sistemului de sănătate și a asistenței sociale	189
86	6.13 Dezvoltarea mediului social și a societății civile	190
87	6.14 Dezvoltarea protecției civile, a Serviciului voluntar pentru situații de urgență, a pazei comunale, a pregătirii paramilitare și de buscraft	191
88	6.15 Dezvoltarea sportului și a facilităților de recreere	192
89	6.16 Dezvoltarea turismului	193-194
90	6.17 Dezvoltarea culturală și spirituală	195
91	6.18 Prioritizarea obiectivelor	196-205
92	Capitolul VII Implementarea, monitorizarea și evaluarea strategiei	206-207
93	Concluzii	208
94	Bibliografie	209-210
95	Anexa 1 Definiții	211-217
96	Anexa 2 Situri de importanță comunitară	218-219
97	Anexa 3 Arii naturale protejate de interes județean	219-221
98	Anexa 4 Arii naturale de interes local	222

Acronime

ADR	Agenția de Dezvoltare Regională
AJVPS	Asociația Județeană a Vânătorilor și Pescarilor Sportivi Cluj
AFIR	Agenția pentru finanțarea investițiilor rurale
ANAZNP	Agenția Națională a Zonelor Naturale Protejate
ANCPI	Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară
APIA	Agenția de Plăți și Intervenții în Agricultură
BUSHCRAFT	Mod de viață în mijlocul naturii protejând mediul natural; supraviețuire;
CAPS	Casa Administrației Pădurilor Statului
CEFIDEC	Centrul de Formare și Inovație pentru Dezvoltare în Carpați, Vatra Dornei
CLLD	Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității
CMID	Centru de Management Integrat al Deșeurilor
CRPDCCVI	Comisia pentru realizarea Planului de Dezvoltare Durabilă a Comunei V.Ierii
CUCLVI	Comisia de urbanism din Consiliul local Valea Ierii
FCRP	Fondul de conservare și regenerare a pădurilor
FEADR	Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală
FEDR	Fondul European de Dezvoltare Regională
FEP	Fondul European pentru Pescuit
FEPAM	Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime
FSE	Fondul Social European
GAL	Grup de Acțiune Locală
GSM	Sistem Global pentru Comunicații Mobile
HCL	Hotărârea Consiliului Local
IANT	Identificarea și Analiza Nevoilor de Trening
ICCV	Institutul de Cercetare a Calității Vieții
IFET	Intreprinderea Forestieră de Exploatare și Transport Cluj
IMM	Intreprinderi Mici și Mijlocii
INS	Institutul Național de Statistică
ITI	Investiții teritoriale integrate
MADR	Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
MDRAP	Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

ONG	Organizații Non Guvernamentale
OMG	Organisme modificate genetic
PAC	Politica Agricolă Comună
PDR	Planul de Dezvoltare Regională
PIB	Produsul Intern Brut
PND	Planul Național de Dezvoltare
PNDL	Programul Național de Dezvoltare Locală
PNDR	Programul Național de Dezvoltare Rurală
PNR	Programele Naționale de Reformă
PNS	Plan Național Strategic
PO	Program Operațional
POC	Programul Operațional Competitivitate
POCA	Programul Operațional Capacitate Administrativă
POCU	Programul Operațional Capital Uman
POIM	Programul Operațional Infrastructură Mare
POAT	Programul Operațional Asistență Tehnică
POPAM	Programul Operațional pentru Pescuit și Afaceri Maritime
POR	Program Operațional Regional
PUG	Planul de Urbanism General
PUZ	Planul de Urbanism Zonal
RNP	Regia Națională a Pădurilor
SDEE T.N.SA	Societatea de Distribuție a Energiei Electrice Transilvania Nord SA
SDD UE	Strategia de Dezvoltare Durabilă a Uniunii Europene revizuită – 2006
SDJC	Strategia de Dezvoltare a Județului Cluj 2014-2020
SMID	Sistemul de Management Integrat al Deșeurilor
SNDDR	Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României – 2030
SUERD	Strategia Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării
SVSU	Serviciul Voluntar pentru Situații de Urgență
S.W.O.T	Analiza SWOT (sau matricea SWOT)
UAT	Unități Administrativ Teritoriale
UE	Uniunea Europeană
WCED	Comisia Mondială pentru Mediu și Dezvoltare

MULȚUMIRI

Mulțumesc primarului comunei Valea Ierii, domnului Dorin NAP, ex-primarului comunei Valea Ierii, domnului Gabriel-Alexandru DUMA, angajaților din aparatul de specialitate al primarului comunei Valea Ierii, membrilor din comisia pentru realizarea Planului de Dezvoltare Durabilă a comunei Valea Ierii, cetățenilor comunei Valea Ierii care au participat la completarea chestionarelor specifice pentru acest plan și tuturor celor care de-a lungul timpului m-au ajutat prin discuții, sfaturi, povestiri, prin cărțile scrise, documentarele postate pe internet, celor care au organizat schimburile de experiență organizate la vizitarea unor proiecte finanțate din fonduri europene nerambursabile în România sau în alte țări din Uniunea Europeană, celor care m-au ajutat la culegerea datelor pentru elaborarea acestui plan și celor care m-au ajutat să-mi îmbogățesc cunoștințele în acest domeniu al dezvoltării rurale și în special al dezvoltării durabile.

Mulțumesc lui Dumnezeu, mai mult decât tuturor oamenilor, pentru că mi-a dat sănătate, putere de muncă, inspirație și creativitate pentru a pune în acest plan multe idei care acum poate că par nerealizabile sau fără efect pentru dezvoltarea comunei, dar în timp se va dovedi dacă sunt benefice sau nu pentru dezvoltarea durabilă a comunei Valea Ierii, dacă vor fi puse în practică.

Marin-Gavrilă MARC

CUVÂNT ÎNAINTE

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii - se dorește să fie o direcție de dezvoltare durabilă a comunei, un set de strategii distincte, care să asigure cadrul necesar dezvoltării economice a comunei în așa fel încât, să se asigure păstrarea mediului natural într-o stare cât mai bună pentru generațiile următoare.

Definiția cea mai folosită pentru dezvoltarea durabilă este aceasta:

„dezvoltarea durabilă este dezvoltarea care urmărește satisfacerea nevoilor prezentului, fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi” (WCED, Rio de Janeiro, 1992).

Plecând de la această definiție și ținând cont de presiunea asupra mediului natural pentru dezvoltarea economică, ca sursă de asigurare a spațiului necesar pentru construcții civile, industriale și agricole, dar și ca sursă de asigurare a materialelor de construcții naturale ca: lemn, piatră, pietriș, nisip, argilă, etc., și confrunțați, mai nou, cu cererea foarte mare a firmelor străine pentru achiziția de material lemnos de calitate produs de pădurile tinere, se poate pune întrebarea: oare în viitorul apropiat, vom putea avea o dezvoltare durabilă în care dezvoltarea economică să folosească mediul natural fără să-l distrugă sau vom avea o mână de îmbogățiți în mod ilegal, imoral și iresponsabil, cetățeni localnici și străini, precum și un mediu natural distrus?

În fața acestei provocări reale și din definiția dezvoltării durabile putem trage concluzia logică că, doar acele comunități care au un plan de dezvoltare durabilă pot să aibă șanse de a ajunge la o astfel de dezvoltare, iar pentru respectarea unui astfel de plan este nevoie de implicarea factorilor de decizie din comunitate respectiv, administrația publică locală, reprezentată prin primar și Consiliul local, dar și școala, bisericile, societățile comerciale, cooperativa, asociațiile și fundațiile, precum și persoanele fizice care sunt lideri de opinie în comunitate.

Mai mult, pentru reușita implementării unui astfel de plan este nevoie și de cooperarea cu alte instituții și firme din afara comunității: instituții publice, universități, custozi sau administratori ai siturilor Natura 2000 din zonă, GAL-ul Lider Cluj, alte instituții și organizații care finanțează proiecte de dezvoltare rurală, mass media, agenții de turism, asociații, fundații, biserici și instituții de cultură.

INTRODUCERE

În acest Plan de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii se propune o viziune nouă, durabilă, pentru dezvoltarea economică, socială și de mediu a comunei Valea Ierii care să fie în acord cu Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030 și cu Strategia de Dezvoltare Durabilă a Uniunii Europene 2006.

Cea mai cunoscută definiție a dezvoltării durabile o reamintim mai jos:

Dezvoltarea durabilă înseamnă satisfacerea necesităților generațiilor prezente, fără a compromite capacitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile necesități.

Acesta este un obiectiv general al Uniunii Europene stipulat în Tratat și care guvernează toate politicile și activitățile Uniunii. El se referă la menținerea capacității Pământului de a susține viața în toată diversitatea ei și este fundamentată pe principiul democrației, egalității dintre sexe, solidaritate, respectul față de lege și față de drepturile fundamentale, inclusiv libertatea și egalitatea de șanse pentru toți. Acesta își propune îmbunătățirea continuă a calității vieții și a bunăstării pe Pământ, atât pentru generațiile prezente, cât și pentru cele viitoare. În acest scop trebuie promovată o economie dinamică, care să asigure locuri de muncă și un înalt nivel de educație, ocrotirea sănătății, coeziune socială și teritorială și protecția mediului, într-o lume sigură, care respectă diversitatea culturală. Acesta își propune îmbunătățirea continuă a calității vieții și a bunăstării pe Pământ, atât pentru generațiile prezente, cât și pentru cele viitoare. (Strategia de Dezvoltare Durabilă a Uniunii Europene - 2006)

Pentru a putea întocmi un plan de dezvoltare eficient trebuie să avem în vedere situația existentă în prezent în lume, în Europa și în România, pentru a observa contextul mondial, european, macro-regional, național, regional, județean, micro-regional și local.

Cu toate progresele realizate în ultimii ani, este o realitate că România are încă o economie bazată pe consumul intensiv de resurse, o societate și o administrație publică aflate încă în căutarea unei viziuni unitare și un capital natural afectat de riscul unor deteriorări ce pot deveni ireversibile. (SNDDR 2008)

Contextul mondial:

Acordul de la Paris este un acord global privind schimbările climatice la care s-a ajuns la 12 decembrie 2015, la Paris. Acordul prezintă un plan de acțiune pentru limitarea încălzirii globale „mult sub” 2 °C. Acesta vizează perioada cu începere din 2020.

Elementele principale ale noului Acord de la Paris:

- **obiectiv pe termen lung:** guvernele au convenit să mențină creșterea temperaturii medii la nivel mondial mult sub 2 °C peste nivelurile preindustriale și să continue eforturile de a o limita la 1,5 °C;
- **contribuții:** înainte și în timpul Conferinței de la Paris, țările au prezentat planuri de acțiune naționale cuprinzătoare privind clima, în vederea reducerii emisiilor lor;
- **ambiițe:** guvernele au convenit ca, la fiecare 5 ani, să comunice contribuțiile lor pentru a stabili obiective mai ambițioase;
- **transparență:** acestea au acceptat, de asemenea, să se informeze reciproc, precum și publicul cu privire la rezultatul eforturilor lor de realizare a obiectivelor pe care și le-au propus, pentru a asigura transparența și supravegherea;
- **solidaritate:** UE și alte țări dezvoltate vor continua să ofere finanțare pentru combaterea schimbărilor climatice, pentru a sprijini țările în curs de dezvoltare să reducă emisiile, dar și să își consolideze capacitatea de rezistență la efectele schimbărilor climatice;

Schimbările climatice reprezintă o problemă globală semnificativă care ne afectează pe toți. Această cronologie urmărește procesul de obținere a unui nou acord global obligatoriu din punct de vedere juridic privind schimbările climatice - Acordul de la Paris și acțiunile ulterioare acestuia. Ea redă de asemenea rolul UE în acest proces. (www.consilium.europa.eu/ro/policies/climate-change/timeline/)

Contextul european

Strategia „Europa 2020”

Obiectivul general al acestei strategii este transformarea UE într-o economie inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, pentru a oferi un nivel ridicat al ocupării

forței de muncă, al productivității și pentru a asigura coeziunea economică, socială și teritorială.

Cele trei priorități stabilite în cadrul acestei strategii sunt:

1. Creștere inteligentă, prin investiții mai eficiente în educație, cercetare și inovare;
2. Creștere durabilă, prin orientarea decisivă către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon;
3. Creștere incluzivă prin punerea accentului pe crearea de locuri de muncă și pe reducerea sărăciei;

Strategia „Europa 2020” stabilește o serie de ținte grupate sub cinci obiective:

1. Ocuparea forței de muncă

- o rată de ocupare a forței de muncă de 75 % în rândul populației cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani;

2. Cercetare și dezvoltare

- alocarea a 3% din PIB-ul UE pentru cercetare și dezvoltare;

3. Schimbările climatice și utilizarea durabilă a energiei

- reducerea cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră (sau chiar cu 30%, în condiții favorabile) față de nivelurile înregistrate în 1990;

- creșterea ponderii surselor de energie regenerabile până la 20%;

- creșterea cu 20% a eficienței energetice;

4. Educație

- reducerea sub 10% a ratei de părăsire timpurie a școlii;

- creșterea la peste 40% a ponderii absolvenților de studii superioare în rândul populației în vârstă de 30-34 de ani;

5. Lupta împotriva sărăciei și a excluziunii sociale

- reducerea cu cel puțin 20 de milioane a numărului persoanelor care suferă sau riscă să sufere de pe urma sărăciei și a excluziunii sociale;

Țintele și obiectivele Strategiei „Europa 2020” au fost transpuse în 11 obiective tematice, după cum urmează:

1. Consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării;
2. Îmbunătățirea accesului și a utilizării și creșterea calității TIC (tehnologiilor informațiilor și comunicațiilor);

3. Îmbunătățirea competitivității IMM-urilor, a sectorului agricol (în cazul FEADR) și a sectorului pescuitului și acvaculturii (pentru FEPAM);
4. Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon în toate sectoarele;
5. Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor;
6. Protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor;
7. Promovarea sistemelor de transport durabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore;
8. Promovarea sustenabilității și calității locurilor de muncă și sprijinirea mobilității forței de muncă;
9. Promovarea incluziunii sociale, combaterea sărăciei și a oricărei forme de discriminare;
10. Investițiile în educație, formare și formare profesională pentru competențe și învățare pe tot parcursul vieții;
11. Consolidarea capacității instituționale a autorităților publice, a părților interesate și o administrație publică eficientă;

Cadrul Strategic pentru Amenajarea Teritoriului Uniunii Europene – integrează la nivel teritorial obiectivele de coeziune și competitivitate ale UE.

Document de reflecție – Către o Europă Durabilă până în 2030 – prezintă noile obiective pentru dezvoltare durabilă a Uniunii Europene prin utilizarea mai inteligentă a resurselor și o economie modernă care să servească sănătății și bunăstării noastre.

Cadrul financiar multianual 2021-2027 a fost aprobat foarte recent.

Planul de redresare pentru Europa- NextGenerationEU - a fost adoptat pentru a contribui la repararea daunelor economice și sociale cauzate de pandemia COVID-19.

Contextul macroregional

Strategia Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării - SUERD - este un mecanism comunitar de cooperare a statelor din bazinul Dunării, a doua strategie macro-regională a UE la care participă 14 state: nouă state membre UE (Austria, România, Bulgaria, Cehia, Croația, Germania – ca stat federal și prin landurile Baden-Württemberg și Bavaria, Slovacia, Slovenia, Ungaria) și cinci state ne-membre UE (Bosnia-Herțegovina, Muntenegru, Serbia, Republica Moldova și Ucraina). Strategia este structurată pe patru mari obiective:

- interconectarea regiunii Dunării;
- protejarea mediului în regiunea Dunării;
- creșterea prosperității în regiunea Dunării;
- consolidarea regiunii Dunării.

Contextul național

Acordul de parteneriat 2014-2020 dintre Comisia Europeană și România (aprobat de CE în 7 august 2014) - are ca obiectiv global reducerea discrepanțelor de dezvoltare economică și socială dintre România și statele membre UE, provocările în materie de dezvoltare fiind: competitivitatea, oamenii și societatea, infrastructura, resursele, respectiv administrația și guvernarea.

Acordul stabilește țintele strategiei „Europa 2020” asumate de România, care vor fi implementate prin intermediul Programelor Naționale de Reformă (PNR):

1. rata de ocupare a populației cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani de 70%;
2. nivelul investițiilor în cercetare și dezvoltare de 2% din PIB-ul României;
3. obiectivul 20/20/20 în materie de energie și schimbări climatice;
4. emisiile de gaze cu efect de seră cu 20% sub nivelul înregistrat în 1990;
5. 24% din energia produsă să provină din surse regenerabile;
6. creșterea cu 19% a eficienței energetice;
7. rata de părăsire timpurie a școlii sub 11,3%;
8. ponderea tinerilor cu vârsta între 30-34 ani, absolvenți ai unei forme de învățământ terțiar, de cel puțin 26,7%;
9. scăderea numărului de persoane expuse sărăciei cu 580.000;

Prioritățile de dezvoltare teritorială stabilite prin Acord pentru perioada 2014 - 2020 vizează:

- îmbunătățirea calității vieții pentru comunitățile locale și regionale;
- consolidarea rețelei urbane prin dezvoltare policentrică și specializare teritorială;
- promovarea parteneriatelor rural-urbane;
- creșterea accesibilității și conectivității prin: creșterea accesibilității la marile aglomerații urbane și îmbunătățirea accesibilității între aglomerațiile urbane majore;
- acces echitabil la servicii de interes general;

- conectarea zonelor rurale la rețeaua majoră de transport și la utilitățile publice de nivel mai înalt (urban);

Pentru asigurarea unei abordări integrate pentru dezvoltarea teritorială a anumitor zone subregionale sunt definite următoarele instrumente specifice:

1. Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității (CLLD) – care urmărește să crească nivelul de incluziune socială și să reducă sărăcia în rândul comunităților marginalizate.

2. Investițiile teritoriale integrate (ITI) - un instrument care va fi utilizat pentru stimularea dezvoltării teritoriului aferent Rezervației Biosferei Delta Dunării.

3. Dezvoltarea urbană durabilă – are ca măsuri prioritare: susținerea dezvoltării economiei orașelor, îmbunătățirea calității mediului în zonele urbane, susținerea dezvoltării infrastructurii de bază și a mobilității urbane în orașele României.

4. Cooperare teritorială.

Noul acord pentru perioada 2021- 2027 are responsabilitatea stabilirii obiectivelor pentru această perioadă.

Strategia Națională pentru Dezvoltare Regională 2014-2020 - propune ca obiectiv general îmbunătățirea continuă a calității vieții, prin asigurarea bunăstării, protecției mediului și coeziunii economice și sociale pentru comunități sustenabile, capabile să gestioneze resursele în mod eficient și să valorifice potențialul de inovare și dezvoltare echilibrată economică și socială al regiunilor.

Obiectivele specifice ale acestei strategii sunt:

a) Creșterea rolului și funcțiilor orașelor și municipiilor în dezvoltarea regiunilor prin investiții care să sprijine creșterea economică, protejarea mediului, îmbunătățirea infrastructurii edilitare urbane și coeziunea socială;

b) Creșterea eficienței energetice în sectorul public și / sau rezidențial pentru a contribui la reducerea cu 20% a emisiilor de CO₂ în conformitate cu Strategia Europa 2020;

c) Creșterea gradului de accesibilitate a regiunilor prin îmbunătățirea mobilității regionale și asigurarea serviciilor esențiale pentru o dezvoltare economică sustenabilă și incluzivă;

- d) Regenerarea zonelor defavorizate și stimularea incluziunii sociale a comunităților marginalizate, prin crearea premiselor necesare pentru asigurarea serviciilor esențiale și condițiilor decente de trai;
- e) Creșterea economiilor regionale prin dezvoltarea infrastructurii specifice inovării și cercetării, precum și stimularea competitivității IMM-urilor;
- f) Stimularea dezvoltării competitive și durabile a turismului la nivel regional și local prin valorificarea durabilă a patrimoniului cultural, cu potențial turistic și crearea/modernizarea infrastructurii specifice de turism;
- g) Protecția și îmbunătățirea mediului prin creșterea calității serviciilor de apă, reabilitarea siturilor industriale poluate și abandonate și luarea unor măsuri de prevenire a riscurilor și creșterea capacității de intervenție în situații de urgență.

Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României – 2030 - are următoarele ținte:

- Stabilirea unor standarde durabile de calitate și de cost pentru toate serviciile sociale, vizând în mod special pe cele destinate grupurilor vulnerabile;
- Dezvoltarea unui sistem național de indicatori de incluziune socială prin integrarea tuturor bazelor de date din sfera asistenței sociale în regim digitalizat care să țină cont de mobilitatea socială; monitorizarea anuală efectivă a rezultatelor pe baza acestor indicatori;
- Stimularea participării pe piața muncii a persoanelor apte de muncă aflate în risc de excluziune prin dezvoltarea măsurilor active de consiliere și asistență socială • Eradicarea sărăciei extreme pentru toți cetățenii;
- Reducerea cu cel puțin jumătate a numărului de cetățeni care trăiesc în sărăcie relativă;
- Consolidarea sistemului național unitar a serviciilor de intervenție de urgență, reabilitare ulterioară și compensare a pierderilor în caz de calamități naturale, accidente industriale sau evenimente climatice extreme;

Strategia pentru transport durabil pe perioada 2007-2013 și 2020, 2030 – urmărește modernizarea și dezvoltarea rețelei de transport de interes european și național, creșterea condițiilor de siguranță și a calității serviciilor, liberalizarea pieței

interne de transport, stimularea dezvoltării economiei și a competitivității, întărirea coeziunii sociale și teritoriale la nivel regional și național și compatibilitatea cu mediul înconjurător.

Strategia de transport intermodal în România 2020 – are ca obiective: modernizarea și/sau construirea unor terminale intermodale și a infrastructurii aferente, realizarea unor servicii intermodale de calitate, implementarea unui sistem de urmărire, planificare și management a transportului intermodal de marfă, utilizând sistemele inteligente de transport disponibile pe piață, stimularea promovării sistemului național de transport intermodal.

Master Planul pentru Dezvoltarea Turismului Național al României 2007 - 2026 are ca principal obiectiv transformarea României într-o destinație turistică de calitate pe baza patrimoniului său natural și cultural.

Strategia pentru Dezvoltare Durabilă a României pentru orizontul de timp 2020, respectiv 2030 - obiectivele pentru 2020 vizează atingerea nivelului mediu actual al țărilor Uniunii Europene la principalii indicatori ai dezvoltării durabile.

Conceptul Strategic de Dezvoltare Teritorială România 2030 – are ca obiective: valorificarea perifericității prin dezvoltarea rolului de conector și releu la nivel continental și intercontinental, racordarea la rețeaua europeană de poli și coridoare de dezvoltare, structurarea și dezvoltarea echilibrată a rețelei de localități urbane, afirmarea solidarității urban-rural, dezvoltarea rurală, consolidarea și dezvoltarea legăturilor interregionale ca suport al dezvoltării regionale, dezvoltarea adecvată a diferitelor categorii de teritorii, creșterea competitivității teritoriale, protejarea, dezvoltarea și valorificarea patrimoniului natural și cultural. (SDDR 2013- 2020-2030).

Planul Național Strategic 2021-2027 nu a fost finalizat, deoarece încă nu s-a ajuns la un acord între Comisia Europeană, miniștrii agriculturii din statele membre și Parlamentul European.

Principalele direcții ale Politicii Agricole Comune -PAC -conform propunerilor de regulamente sunt:

- Simplificarea și modernizarea politicii;
- Reechilibrarea responsabilităților între Bruxelles și statele membre;
- Sprijin mai bine orientat, bazat pe rezultate și pe performanță;
- Distribuirea mai echitabilă a plăților directe;
- Creșterea așteptărilor în materie de mediu și climă;

Obiectivele din Politica Agricolă Comună 2021-2027 sunt următoarele:

- creșterea competitivității;
- venituri echitabile pentru fermieri;
- siguranța alimentară și bunăstarea animalelor;
- dezvoltarea zonelor rurale;
- sprijinirea reînnoirii generaționale;
- conservarea peisajelor și a biodiversității;
- managementul durabil al resurselor;
- combaterea schimbărilor climatice;
- reechilibrarea lanțului alimentar;

Contextul regional

La adunarea generală a Asociației Comunelor din România care a avut loc la București în perioada 21-24 februarie 2016, domnul Dacian CIOLOȘ, Prim-ministru al României, a reiterat necesitatea reformei în administrația publică locală, inclusiv reorganizarea teritorială și creșterea rolului regiunilor în dezvoltarea economică a țării care va fi urmată probabil de desființarea consiliilor județene și comasarea comunelor pentru a deservi o populație mai mare, cu costuri mai mici și cu o eficiență sporită.

Argumentele reformei administrativ teritoriale sunt următoarele:

1. procesul s-a desfășurat parțial în contextul dezbaterilor privind regionalizarea/descentralizarea;
2. existența unei viziuni de dezvoltare adoptată în decursul procesului anterior de planificare, care acoperă intervalul rămas până în 2027;
3. majoritatea administrațiilor publice nu au documente de planificare pentru orizontul mediu; există puține administrații publice locale care au elaborat strategii de dezvoltare locală și au identificat proiecte prioritare pentru perioada 2014 - 2020;

4. accent mai mare pe politici integrate teritorial;
5. există puține proiecte de investiții mature fără finanțare (mult mai puține comparativ cu perioada 2005-2007 aflate în „project pipeline” datorită modalității diferite de selecție adoptate față de perioada de pre-aderare) și de asemenea resursele financiare ale beneficiarilor sunt insuficiente pentru pregătirea de proiecte. (PDR 2014-2020)

Contextul județean

Din punct de vedere al performanțelor economice, județul Cluj se află detașat pe primul loc în Regiunea Nord-Vest și Macroregiunea I, ocupând locul II la nivel național, după Municipiul București, fiind urmat de județele Timiș, Constanța și Brașov.

În 2019 cele mai dezvoltate zone din țară erau, municipiul București, cu un nivel al PIB/locuitor de 28.573 euro urmat de județele: Cluj (15.011 euro/locuitor), Timiș (14.727 euro/locuitor), Constanța (14.596 euro/locuitor) și Brașov (13.695 euro/locuitor).

Polul de creștere Cluj-Napoca a avut o dezvoltare tot mai mare în urma proiectelor implementate cu fonduri europene nerambursabile și a investițiilor private.

Contextul microregional

În ciclul de finanțare PNDR 2007-2013 comuna Valea Ierii a beneficiat, în calitate de membră a Asociației GAL Napoca Porolissum, de fonduri europene pentru dezvoltare locală, prin diferite măsuri de finanțare similare cu cele din PNDR.

După reorganizarea în teritoriu a GAL-urilor pentru ciclul de finanțare europeană 2014-2020 comuna Valea Ierii este membră în Asociația Grupul de Acțiune Locală - GAL Lider Cluj.

Noutatea acestui ciclu de finanțare pentru GAL-uri este că finanțarea nu s-a mai acordat pe submăsuri similare cu cele din PNDR 2014-2020, ci fiecare GAL a trebuit să-și elaboreze propria strategie de dezvoltare și să-și construiască propriile măsuri de finanțare.

Probabil că și în următorul ciclu de finanțare al UE, 2021-2027, vor fi fonduri alocate pentru GAL-uri prin programul Leader și prin alte programe din cadrul PAC, pentru dezvoltare rurală.

Contextul local

Comuna Valea Ierii se află de câțiva ani într-o perioadă de declin economic, social, demografic, cultural, spiritual, dar și în ce privește grija pentru protecția mediului natural.

Pentru a depăși acest declin accentuat, comunitatea trebuie să se organizeze și să lucreze în echipă, strategic, cu priorități asumate de către administrația publică locală, după consultarea populației, cum s-a făcut și la elaborarea prezentului plan de dezvoltare durabilă și cum trebuie făcut la alte proiecte de dezvoltare durabilă viitoare, pentru a se implementa acele proiecte care sunt benefice pentru comunitate, cel puțin într-unul din aceste zone de declin, dar fără a le afecta negativ pe celelalte.

Pentru implementarea procesului de dezvoltare durabilă dorit de comunitate, după cum a rezultat în urma completării chestionarelor, este nevoie de elaborarea unei analize diagnostic și planuri strategice care să se încadreze în viziunea comunității.

Succesul este asigurat dacă comunitatea reușește să se mobilizeze pentru a face o echipă unită formată din reprezentanții administrației publice locale, agenții economici, ONG-uri, fermieri și alți lideri de opinie locali.

Întrebările esențiale ale procesului de planificare strategică la care trebuie să răspundă o comunitate în orice vreme sunt următoarele:

1. Unde suntem acum?
2. Unde vrem să fim în viitor?
3. Cum vom ajunge acolo?
4. Cum măsurăm progresul făcut?

De ce este nevoie de o planificare strategică? Nu toate localitățile au un proces de planificare strategică a dezvoltării economice, deși ar fi necesar pentru asigurarea unui mod de viață mai bun pentru locuitori. Planificarea strategică este un proces sistematic prin care comunitățile își pot previziona viitorul și elabora pașii potriviți pentru atingerea acelui viitor în funcție de resursele locale. (Kouzes J., 1987).

PROFILUL COMUNEI VALEA IERII

CAPITOLUL I

PREZENTAREA GENERALĂ A COMUNEI VALEA IERII

1.1 Scurt istoric

Valea Ierii este atestată documentar din anul 1840, în lucrarea „Dicționar istoric al localităților din Transilvania”, unde se precizează că era un cătun al satului Hășdate. (Suciu C., 1962)

La doar 9 km de Valea Ierii se găsește cetatea Lita a cărei urme se văd și în zilele noastre. Aceasta a fost atestată documentar în 1324, iar în 1456 se amintesc posesiunile ei românești și ungurești: Lita, Săvădisla, Hășdate, Bărbat, Săcel, Filea de Sus, Filea de Jos, Agriș, Plaiuri, Sâncrai, Suțu și Vălișoara. Știind că satele Valea Ierii și Plopi sunt amintite ca fiind cătune ale satului Hășdate, iar satul Cerc, cătun al satului Finișel se presupune că existența gospodăriilor din comuna Valea Ierii este datată cu mult înaintea atestării documentare din 1840. (Pascu Ș., 1986)

Comuna Valea Ierii are în componență trei sate: satul Valea Ierii care este satul de reședință al comunei, având în componență cătunele Dâmbul Cucului, Soci și Șoimu, satul Cerc care are cătunele Întreiere, Hățăgoaia și Tarnița (formate după construirea unor grajduri și colibe din lemn pentru a adăposti bovinele și ovinele mai aproape de pășune pe timp de vară) și satul Plopi, care deși nu are nici un cătun, are grupuri de case răsfirate specific satelor din zona de munte, fiecare zonă având un nume de identificare locală cum este Fersa, Prislop, Ghergheleu, Dobrin etc. sau o identificare cu numele sau porecla celor care au deținut terenuri și clădiri acolo, respectiv la Viluța, la Sobol, la Leuștean, la Burzești, la Fiscu, în Dealu Bordi, etc.

Etimologia denumirii comunei este legată de râul Iara pe cursul căruia se află așezat satul Valea Ierii, reședința comunei.

Primii locuitori ai satului Valea Ierii au fost cei care au migrat din satele învecinate pentru a ocupa și defrișa locuri de pășune și fânețe pentru animalele lor. După sute de ani au venit și oameni din localități mai îndepărtate.

Astfel a fost și cazul rudelor trădătorilor lui Horea care s-au refugiat, împreună cu familiile lor, din comuna Horea, județul Alba, fiindu-le frică de răzbunarea răsculaților de la 1784. Acești migranți au trecut muntele, pe atunci împădurit și fără drumuri de acces, iar o parte din ei s-au așezat în amonte de satul Valea Ierii, în locul numit astăzi Dâmbul Cucului, un versant înșorit, cu o poiană mare, unde și-au construit bordeie în pământ, în apropierea unor izvoare mici de apă. Pe atunci satul Valea Ierii nu era încă înființat, deoarece locuitorii erau foarte puțini în zonă, fiind doar un cătun al satului Hășdate.

Satul Valea Ierii s-a dezvoltat în perioada de intensificare a exploatații forestiere și a prelucrării lemnului din secolul XIX. Primii locuitori au fost cei care au migrat din satul Hășdate și au ocupat terenurile cu pășuni și fânețe, apoi au venit locuitori și din alte sate ale comunelor învecinate. La începutul secolului XX, locuitori din comunele Bistra, Sohodol, Horea, etc. din județul Alba au migrat pentru un loc de muncă la Sectorul de exploatare forestieră Valea Ierii, iar unii au rămas ca locuitori permanenți ai comunei Valea Ierii. La aceștia s-au adăugat locuitori din comunele învecinate Băișoara, Iara și Săvădisla, dar și din satul Plopi care au găsit locuri de muncă la Fabrica de cherestea din Valea Ierii. Cei care au venit din alte localități îndepărtate au fost foarte puțini.

Satul Cerc a fost înființat de către oameni care au migrat din satele învecinate, preponderent din satul Muntele Rece, comuna Măguri-Răcățău. La aceștia s-au adăugat unii migranți din comuna Albac, din satul Ponorel al comunei Vidra și altele din județul Alba, în urma mișcărilor sociale produse de revoluția de la 1784. Migranții căutau terenuri agricole libere sau cu o poziție geografică bună și pante acceptabile, pentru a fi apoi defrișate, arate și semănate cu culturi agricole ca să-și asigure mijloacele necesare pentru subzistență. Aceștia s-au stabilit pe versantul înșorit al muntelui, într-o poiană circulară, unde și-au așezat gospodăriile, ca o tabără într-o formă aproape geometrică de cerc, în locul numit astăzi Fața Cercului, zona Topili.

Satul Plopi și-a luat numele de la pâlcurile de arbori din specia plop (*Populus tremula*) care erau în această zonă. Primii locuitori sunt cei care au migrat din satele Finișel și Hășdate, ambele din comuna Săvădisla, care au venit pentru a întemeia noi gospodării, pe terenurile pe care le foloseau ca pășuni și fânețe. La aceștia s-au adăugat pe parcurs locuitori din satul Muntele Rece, comuna Măguri-Răcățău. Apoi, la mare distanță în timp sau adăugat câțiva migranți din comuna Vidra, județul Alba, după mișcărilor sociale produse de revoluția de la 1784.

Frumusețea peisajului din comuna Valea Ierii a făcut să crească interesul pentru această zonă montană în vederea construirii de case de vacanță. Astfel, de la locuitori permanenți comuna Valea Ierii a ajuns să aibă și un număr crescător de locuitori sezonieri care vin în comună, de regulă, în weekend și în concediu. Casele de vacanță au început să fie construite imediat după revoluția de la 1989 în mai multe zone ale comunei. Înainte de 1989 doar două case de vacanță au fost construite.

În satul Valea Ierii au fost construite case de vacanță în zona Valea Negrii, la Lunca Lungeștilor, în Doștină, apoi în Soci și în Dos.

În satul Cerc casele de vacanță au fost construite pe lângă pâraul Valea Calului și apoi câteva în zona Fața Cercului.

În satul Plopi au fost construite case de vacanță în zona Hoancă, lângă Școală, în zona numită La Viluța și apoi lângă Mănăstire.

Pe parcurs, au mai fost construite case de vacanță și în alte zone a comunei, în toate satele, dar nu în grupuri de case, ci printre locuințele existente.

Alte zone care au fost propuse pentru dezvoltare turistică prin construirea de case de vacanță sunt: zona Șoimu, zona Șesu Cald, zona Tina, zona Bondureasa și zona Dobrin.

De la construirea de case de vacanță a fost doar un pas mic la construirea de pensiuni turistice pentru a răspunde cererilor tot mai mari din partea turiștilor care vizitau zona și erau plăcut impresionați de frumusețea peisajului, calitatea aerului, a apei, a fructelor de pădure și a ciupercilor, precum și de ospitalitatea și respectul locuitorilor. Acesta a fost un pas important pentru a se ajunge la planificarea unor proiecte pentru construirea de hoteluri, restaurante și spații de agrement.

1.2 Amplasarea geografică

Teritoriul comunei Valea Ierii se suprapune parțial peste spațiul ocupat de masivul Gilău-Muntele Mare. Oronimul de „Muntele Mare” corespunde denumirii date de localnici întinselor pășuni naturale de pe culmea principală a masivului, atributul „mare” referindu-se în acest caz la extinderea mare în plan orizontal a pășunilor, în principal și mai puțin la valorile altitudinale ale muntelui, care sunt în general sub 1.800 m, fiind în același timp printre cele mai ridicate din Munții Apuseni.

Comuna Valea Ierii este situată la poalele de nord ale Muntelui Mare din cadrul Munților Apuseni sau Carpații Occidentali, pe cursul superior al râului Iara și al afluenților săi principali care sunt pârâul Șoimul și pârâul Valea Calului și se întinde până pe colinele depresiunii Hășdate.

Comuna Valea Ierii este amplasată în S-V județului Cluj și se învecinează cu următoarele comune: la Nord comuna Săvădisla, la Sud comunele Poșaga și Bistra, ambele din județul Alba, la Vest comuna Măguri-Răcățau și la est comuna Băișoara, (fig. 3).

Este încadrată de coordonatele $46^{\circ}30'34'' - 46^{\circ}40'16''$ latitudine Nordică și $23^{\circ}07'20'' - 23^{\circ}23'49''$ longitudine estică.

Fig. 1 Localizarea comunei Valea Ierii în județul Cluj, la limita cu județul Alba

1.3 Relieful

Teritoriul cuprins între râurile Arieș și Someșul Rece, unde se află și comuna Valea Ierii, se caracterizează printr-o largă deschidere și uniformitate a suprafeței de eroziune superioară Fărcaș-Cârligata, situată la peste 1600 m și extinzându-se în zona centrală la 1800 m.

Culmea principală a masivului Muntele Mare se desfășoară pe o lungime de peste 40 km, începând din șaua Steaua, după care urmează un aliniament de culmi înalte: Pietrele Mărunte (1.735 m), Buscat (1676 m), Ghergheleu (1.372 m).

Forma sinuoasă a crestei se datorează pătrunderilor regresive ale rețelei hidrografice tributare Arieșului și Someșului Rece.

Înșeuarea Prislop (1.621 m) între văile Iara și Valea Mare, separă culmea principală în două compartimente: Muntele Mare în Est și Balomireasa în Vest.

Muntele Mare spre sud și sud-est domină prin abrupturi puternice culmile care coboară spre valea Arieșului. La nord-vest de vârful Muntele Mare, culmea principală se prezintă sub forma unei culmi fragmentate, valorile altimetrice fiind tot mai coborâte spre vârful Ghergheleu situate deasupra cotului pe care îl face râul Iara. Culmile secundare se răsfiră printre afluenții râului Iara sub forma unor interfluvii etajate altimetric între 700-800 m și 1.200-1.300 m, dispuse perpendicular pe interfluviul principal.

La nord-vest de vârful Piatra Groșilor, pătrunde în bazinul râului Iara o culme secundară scurtă, intercalată între râul Iara și pârâul Șoimu. Spre vest, paralel cu această culme se desfășoară culmea Simidele – Dumitreasa – Bătrâna pe o lungime de peste 25 km fiind puternic fragmentată de afluenții râului Iara și ai Someșului Rece.

Înălțimile masivului se mențin, cu o singură excepție, sub 1.800 m, altitudinea maximă fiind în vârful Muntele Mare, 1.826 m. Se disting altitudini de 1.600 m pe crestele secundare și altitudini de 1.400-1.600 m în jurul crestelor din centrul masivului. Se înregistrează altitudini reduse, sub 700 m la periferia masivului și de-a lungul cursurilor de apă în sectoarele inferioare.

Limitele de altitudine aproximativă la care se află satul Valea Ierii este între 650-800 m, satul Cerc între 800-1.200 m, iar satul Plopi între 700-1.100 m. Cămunul Hățăgoaia al satului Cerc ajunge la 1.300 m, iar casele de vacanță de la Șesul Cald sau stânele de la Tina sunt la peste 1.500 m altitudine.

1.4 Rețeaua hidrografică

Teritoriul administrativ al comunei Valea Ierii se suprapune în cea mai mare parte cu bazinul superior al râului Iara. Acesta izvorăște din Muntele Mare, masivul Picioragu, fiind afluent pe stânga al Arieșului, punctul lor de confluență fiind satul Buru din comuna Iara. În prima parte a cursului său, aproximativ 20 km, râul Iara curge în direcția nord-vest, după care își schimbă brusc cursul spre est. Scăpată din încheștarea puternică a șisturilor cristaline și a calcarelor, râul Iara și-a sculptat între Băișoara și Surduc, un bazinet depresionat. De la Surduc la Buru, râul Iara pătrunde din nou într-un sector de îngustări, sculptându-și un defileu la Surduc.

Râul Iara străbate teritoriul a trei comune, respectiv Valea Ierii, Băișoara și Iara și primește numeroși afluenți: pârâul Valea Șoimului, pârâul Valea Calului, Pârâul Galbena, Pârâul Măruțu, acestea venind de pe teritoriul comunei Valea Ierii, iar pe lângă aceștia, o serie de alte pâraie mici îi îmbogățesc debitul până la vărsarea în Arieș. Suprafața totală a bazinului râului Iara este de 295 kmp, iar lungimea totală a cursului de apă este de 51 km. Pe cursul său se află localitățile Valea Ierii, Buru (zona montană), Băișoara (zona colinară), Iara, Surduc (zona depresionară).

În condiții naturale, râul Iara era unul dintre cei mai mari afluenți ai Arieșului, având un debit de 3 - 4 mc/s. În prezent cursul râului Iara este captat în partea superioară și direcționat artificial spre Bazinul Someșului Mic, pentru folosințe hidrotehnice, fapt ce face să aibă un debit cu mult mai mic decât debitul natural. Astfel, pe teritoriul comunei Valea Ierii se află trei amenajări hidrotehnice: pe râul Iara în aval de confluență cu pârâul Măruțu, la Bondureasa, pe pârâul Șoimu, în aval de confluență cu pârâul Lindru și pe pârâul Valea Calului în aval de confluență cu pârâul Valea Ursului.

Diferența de nivel între izvoare (1.775 m) și localitatea Iara (405 m) este de 1.370 m, ceea ce face ca panta de coborâre în cei 43 km să atingă valoarea medie de 31 m/km, fiind o coborâre abruptă. Din cauză că au avut loc fenomene de inundații au fost efectuate lucrări de regularizare a albiei râului Iara, între anii 1977-1978, în dreptul fostei fabricii de cherestea și în zona centrală a satului Valea Ierii. De asemenea, construcțiile hidrotehnice din amonte, pe diferiți afluenți au contribuit la atenuarea efectelor inundațiilor.

1.5 Siturile naturale de importanță comunitară din comuna Valea Ierii

Rețeaua "Natura 2000" reprezintă instrumentul principal al Uniunii Europene de conservare a naturii în statele membre. Este o rețea de zone desemnate de pe teritoriul Uniunii Europene, unde speciile vulnerabile de plante și animale, respectiv habitate importante trebuie protejate.

Programul "Natura 2000" are la bază Directivele Uniunii Europene cu privire la Păsări și la Habitare, directive care au fost transpuse în România prin Legea nr.345/2006 pentru modificarea și completarea O.U.G. nr.236/2000 care a fost abrogată prin O.U.G.nr.57/2007, privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice aprobată prin Legea nr.49/2011, cu modificările și completările ulterioare.

Țara noastră este una dintre cele mai importante regiuni din Europa din punct de vedere al bogăției florei și faunei sălbatice și a habitatelor, astfel că România aduce o contribuție deosebit de importantă la realizarea Rețelei Ecologice Europene "Natura 2000". Această biodiversitate trebuie protejată și poate fi folosită pentru a promova dezvoltarea durabilă în zonele rurale. Conform propunerii de "Ordin privind declararea siturilor de interes comunitar, ca parte integrantă a Rețelei Ecologice Europene Natura 2000 în România", în Regiunea Nord-Vest au fost validate 57 de Situri de Interes Comunitar cu o suprafață totală de 593.894,4 ha. Acestea sunt prezentate în anexa nr.2 Situri de importanță comunitară.

Situl de importanță comunitară Valea Ierii

Frumusețea peisajului și importanța păstrării pădurii pe versanții cu pante foarte mari, cumulate cu valoarea fondului cinegetic, au dus la declararea zonei Valea Ierii ca sit de interes comunitar, ca parte integrantă a Rețelei Ecologice Europene Natura 2000, având o suprafață totală de 6194,10 ha, propus prin ORDINUL Ministrului Mediului și Dezvoltării Durabile Nr. 1964 din 13 decembrie 2007, privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a Rețelei ecologice europene Natura 2000 în România.

Limitele sitului Valea Ierii sunt: S- Muntele Buscat și Pârâul Măruțu, N-Pârâul Șoimu și Râul Iara, V- Pârâul Lindrului, E- DJ 107 N și Pârâul Sălășelelor, (fig. 2 și fig.3).

Fig. 2 Situl de importanță comunitară Valea Ierii

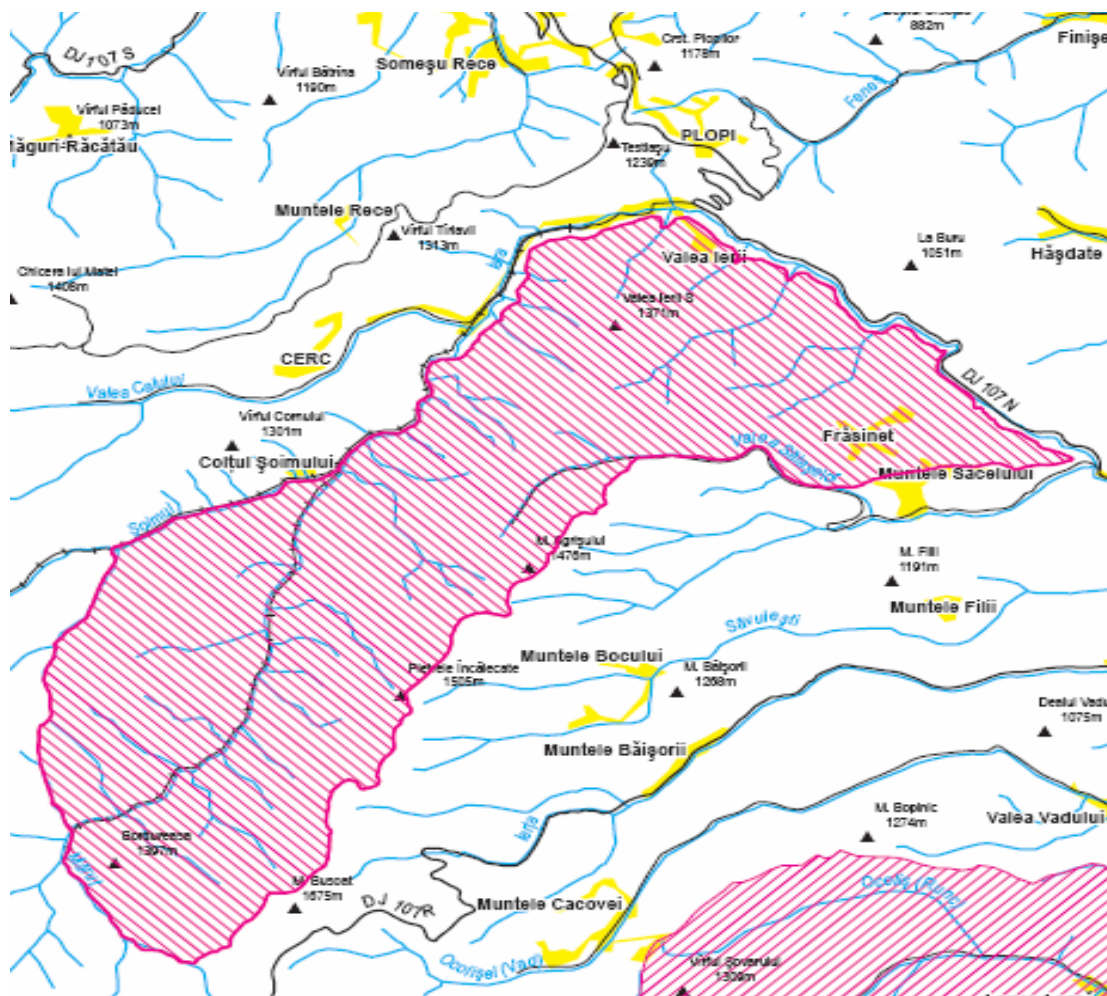

Fig. 3 Situl de importanță comunitară Valea Ierii

Situl de importanță comunitară Muntele Mare

Situl (fig. 4, 5) se întinde pe o suprafață de 1659,20 ha și se remarcă prin valoarea conservativă mare a habitatelor de pădure și pajiștilor montane, dar și prin prezența unor specii de păsări ce se regăsesc în anexa I din Directiva Păsări.

În acest sit nu există decât elemente montane și câteva specii subalpine, fără a alcătui însă un etaj subalpin tipic, ca în masivul Vlădeasa. Nu există elemente xerofile și termofile.

În ultimii ani s-a observat o creștere alarmantă a acțiunilor ilegale de defrișare, cu consecințe negative asupra echilibrului ecologic în toate siturile din zonă. La acestea se mai semnalează și acțiuni de braconaj, efectele complete neputând fi deocamdată analizate cu exactitate, dar pot fi estimate. Pe partea din acest sit care intră pe teritoriul județului Cluj nu a fost desemnată nici o arie protejată de interes județean.

Fig.4 Situl de importanță comunitară Muntele Mare

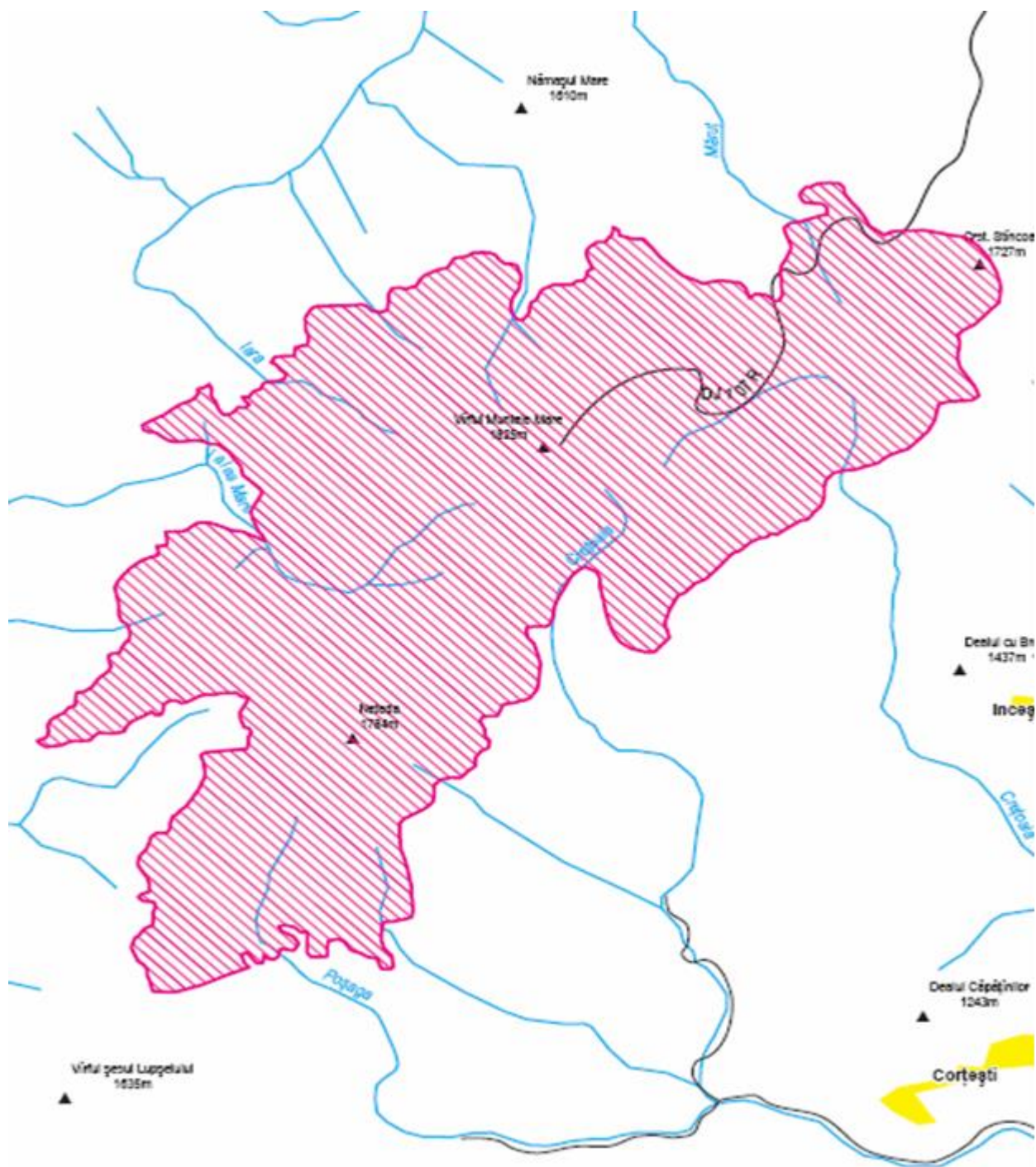

Fig.5 Situl de importanță comunitară Muntele Mare

Situl de importanță comunitară Someșul Rece

Din satul Someșu Rece și până aproape de Răcățau, valea Someșului Rece se remarcă prin lărgimea luncilor și frumusețea peisajului. Din loc în loc se găsesc cătune locuite permanent.

Din punct de vedere administrativ, zona aparține de comunele Gilău, Măguri – Răcățau și Valea Ierii (1%).

Pentru a menține calitatea mediului și un aspect urbanistic atractiv pentru turiști, zona a fost pusă sub protecție în 1994, reglementându-se ridicarea de construcții și interzicându-se activitățile poluante.

Accesul în zonă se face pe șoseaua ce vine din Gilău, prin satul Someșu Rece spre Răcățau. Mai multe drumuri forestiere fac legătura către comuna Valea Ierii, cu bazinul superior al Someșului Rece, al afluenților Arieșului și al Someșului Cald.

Fig.6 Situl de importanță comunitară Someșul Rece

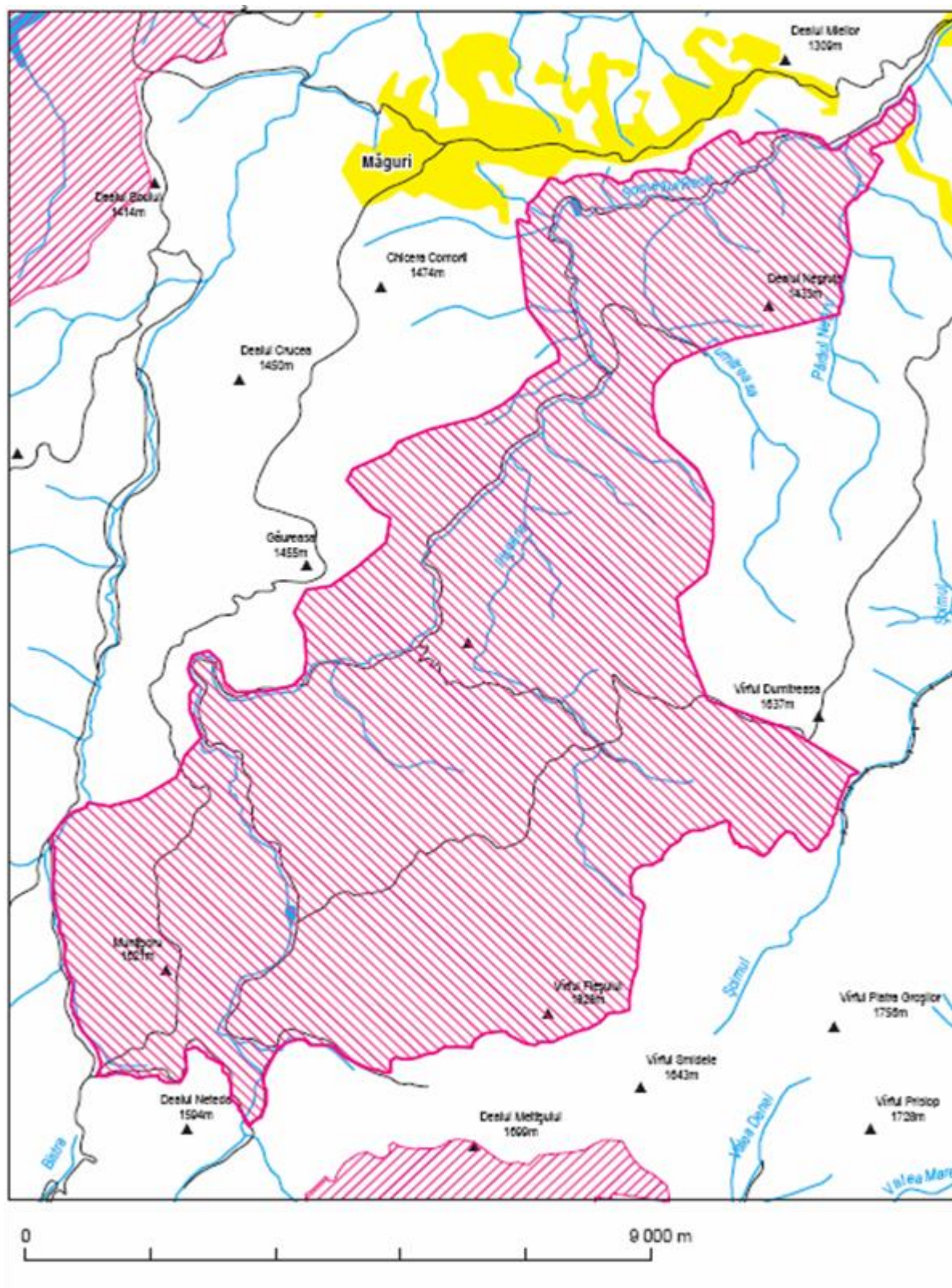

Fig.7 Situl de importanță comunitară Someșul Rece

1.6 Ariile naturale protejate de interes județean

În vederea conservării frumuseții peisajului și valorii cinegetice în județul Cluj a fost adoptată Decizia nr.147/1994 a Consiliului Județean Cluj, prin care s-au stabilit ariile naturale protejate de interes județean, interzicându-se activitățile economice și recreaționale poluante și cele ce pot să le afecteze valoarea peisagistică și cinegetică.

Pe teritoriul comunei Valea Ierii se găsesc trei arii naturale protejate de interes județean, respectiv: Valea Ierii, Valea Șoimului și Acumularea Bondureasa.

Aria naturală protejată de interes județean - Valea Ierii

Această zonă se întinde din aval de Acumularea Bondureasa spre satul Valea Ierii și continuă pe ambii versanți ai râului Iara până pe teritoriul comunei Băișoara.

În vederea conservării frumuseții ei, zona situată pe teritoriul comunelor Valea Ierii și Băișoara, a fost declarată, prin Decizia nr.147/1994 a Consiliului Județean Cluj, arie naturală protejată de importanță județeană, pentru valoarea peisagistică.

Fig.8 Aria naturală protejată de interes județean - Valea Ierii

Aria naturală protejată de interes județean - Valea Șoimului

Tot prin Decizia nr.147/1994 a Consiliului Județean Cluj și Valea Șoimului a fost declarată arie naturală protejată de importanță județeană, pentru valoarea cinegetică.

Fig. 9. Aria naturală protejată de interes județean- Valea Șoimului

Aria naturală protejată de interes județean - Acumularea Bondureasa

Această arie naturală protejată este situată în zona de confluență a râului Iara cu pârâul Măruțu.

În acest perimetru, râul Iara, aflat nu departe de izvor, formează un mirific amfiteatru cu pereți stâncoși cu creste, limbi de grohotiș și țancuri pe care se încumetă să crească ici și colo molizi și mesteceni. Zona este destul de izolată, accesibilă cu autovehicule pe drum forestier din Valea Ierii, dar având pentru turiști acces spre zonele învecinate pe drumuri forestiere.

Zona a fost declarată arie naturală protejată de interes județean, cu valoare peisagistică.

Fig.10 Aria naturală protejată de interes județean - Acumularea Bondureasa

1.7 Solurile

Solul de origine eruptivă este constituit din granit, granit porfiruit și andezid, la care se adaugă șisturile cristaline.

Solurile și-au schimbat compoziția caracteristic zonelor intens exploatate, rezultate în urma defrișărilor masive, aici practicându-se diverse tipuri de culturi agricole și forestiere sau pășunatul animalelor. Datorită existenței unor interfluvii largi solurile sunt în general stabile, moderat profunde, slab scheletice și cu un drenaj bun.

Principalele tipuri de soluri care apar pe teritoriul comunei Valea Ierii sunt cele specifice masivului Muntele Mare, respectiv: podzolice, argilo-iluviale, soluri brune acide, soluri brune acide podzolice, soluri podzolice feriiluviale și rendzine.

Solurile montane podzolice sunt grefate pe substraturi permeabile sărace în baze. Sub pădurile de foioase și de rășinoase, acestea evoluează spre soluri montane podzolice, argilo-iluviale.

Defrișarea pădurilor, urmată de instalarea pajiștilor secundare determină modificări în morfologia și chimismul solurilor: se dezvoltă orizontul A, crește conținutul de humus și crește gradul de saturare în baze, etc.

Solurile brune acide concordă cu rocile acide din substrat (granite, grano-diorite, șisturi etc) și sunt cele mai reprezentative din masiv. Sunt întâlnite acolo unde climatul este umed și răcoros tot timpul anului. La suprafață solul este acoperit de o litieră de câțiva centimetri întreruptă de plante acidofile și mușchi. În aceste condiții, litiera suferă o descompunere lentă și incompletă, la suprafață acumulându-se humus forestier acid.

Solurile brune acide podzolice reprezintă un stadiu de evoluție al solurilor brune acide spre podzoluri de destrucție. Dinamica podzolirii este într-un stadiu incipient pus în evidență de apariția orizontului A. Solurile podzolice humico-feriiluviale sunt puternic acide, specifice subetajului molidului și etajului ienupărului și jneapănului.

Rendzinele apar în două areale calcaroase din partea sud - estică a masivului, în arealul pădurilor de fag și amestec de fag. Geneza lor este strâns legată de alterarea rocilor, sub acțiunea variațiilor de temperatură și umiditate.

1.8 Resursele naturale

Fiind o zonă de munte și având un areal geografic acoperit în proporție de 85% de pădure, potențialul natural al zonei este propice pentru:

- dezvoltarea ecoturismului;
- dezvoltarea industriei de exploatare forestieră;
- dezvoltarea industriei de prelucrare a lemnului;
- creșterea animalelor și prelucrarea produselor animaliere;
- recoltarea și conservarea fructelor de pădure și a ciupercilor;
- dezvoltarea activităților cinegetice;
- dezvoltarea meșteșugurilor și a artizanatului;

Principala avuție a comunei este peisajul montan care poate fi valorificat optim prin dezvoltarea durabilă, respectiv practicarea ecoturismului.

Pentru a fi conștientizați locuitorii comunei Valea Ierii de acest deziderat al dezvoltării durabile prin ecoturism este nevoie de implementarea unor proiecte de conștientizare a populației despre acest avantaj, cum poate fi valorificată frumusețea

peisajului prin ecoturism și cum ar trebui aplicate măsuri de protecție a acestui peisaj montan fascinant, asigurarea salubrității zonei și dezvoltarea infrastructurii turistice.

Versanții împăduriți și apele cristaline de munte constituie un loc mirific care atrage turistul dornic de frumusețea muntelui, în liniștea susurului de apă limpede, odinioară plin cu păstrăvi care săgetau apele repezi și cântec voios de păsări, întrerupt uneori de răget de căprior, boncănit de cerb, urlet de lupi, grohăit de mistreț sau chiar mormăit de urs.

Fondul forestier este de 9.586,13 ha, iar din materialul lemnos furnizat de pădurile ce acoperă teritoriul comunei se exploatau anual aproximativ 29.500 mc, masă lemnoasă, cu un indice de utilizare al masei lemnoase de 97%.

1.9 Clima

Așezarea geografică a țării noastre și poziția teritoriului comunei Valea Ierii într-o zonă preponderent muntoasă, determină și caracteristicile principale ale climei. Astfel, comuna se încadrează în sectorul cu climat montan, caracteristic regiunilor vestice și nord-vestice ale țării noastre, zona Munților Apuseni fiind supusă unei circulații a aerului preponderent vestic.

Ca urmare a acestei poziționări geografice, în timpul iernii predomină influența de natură oceanică din nord vest, iar vara aerul cald din sud-vest, datorită activității ciclonice nord-mediteraneene, deplasate spre nord. Clima era destul de aspră, cu ierni lungi, zăpezi mari, spulberate de vânt, iar verile erau scurte și cu precipitații abundente.

După schimbările climatice globale care au ajuns și peste România, clima s-a modificat mult în ultimii ani afectând și zona Munților Apuseni astfel că, și în comuna Valea Ierii iernile au ajuns să fie mai blânde, cu mai puține zile de îngheț, cu zăpadă mai puțină și chiar fără viscole.

Temperaturile medii anuale în urmă cu aproximativ 40 de ani erau între 2° și 5°C. Temperaturile minime absolute ale lunii ianuarie atingeau valori în zonă de - 24°C, iar mediile erau între -6° și -8°C. Temperaturile medii de vară erau între 10° și 11°C. Temperaturile medii în luna iulie erau de 11°-12°.

Umezeala medie relativă anuală atinge valoarea de 86%. Precipitațiile erau variate: 800-900 mm/an în jurul satului de reședință Valea Ierii și între 1.000 și 1.200 mm/an pe culmile înalte.

Prima zi cu îngheț era în jurul datei de 1 octombrie, iar perioada fără îngheț era, în medie de 120 de zile pe an. Zilele cu strat de zăpadă erau între 100 și 150 zile pe an. Zilele senine erau în medie de 40 zile pe an.

În prezent, temperaturile medii anuale sunt de 5° și 6°C. Temperaturile minime absolute ale lunii ianuarie au ajuns la - 20°C. Temperaturile medii de vară sunt de 11°-12°C. Temperaturile medii în luna iulie sunt de 12°-13°. Umezeala medie relativă anuală este de 78%. Precipitațiile sunt 700-800 mm/an în jurul satului reședință de comună Valea Ierii și între 900 și 1.000 mm/an pe culmile înalte. Prima zi de îngheț este în a doua jumătate a lunii octombrie, iar perioada fără îngheț a ajuns la 150 de zile pe an.

Zilele cu strat de zăpadă au fost în ultimii ani de 30-50 zile pe an în satul Valea Ierii și de 50-80 de zile în amonte pe versanții cu expoziție nordică. Zilele senine sunt în medie de 60 zile pe an.

Vânturile bat din direcția vest spre est, în mod predominant, frecvența fiind de 30%. Viteza medie anuală atinge 40-50 km/oră, iar cea maximă este peste 100 km/oră.

Pentru această zonă este caracteristică etajarea topoclimatică. Etajul topoclimatic al culmilor de altitudine, plasat în partea estică a Munților Apuseni, la adăpost de circulația vestică a maselor de aer de origine atlantică și predominarea reliefului muntos și larg desfășurat, este dominat de un topoclimat de culme.

Etajul topoclimatic al văilor, deși la altitudine mai joasă (700-900 m) totuși din versanții abrupti și a apelor din bazinele de retenție, acest topoclimat de vale este mai rece, mai umed și cu vânturi puternice.

Un fenomen important al zonei este Foehnul, care se caracterizează prin:

- vânturi intense instalate într-un timp foarte scurt;
- creșterea bruscă a temperaturii aerului;
- scăderea bruscă a umezelii;
- dispariția totală a nebulozității;

Mecanismul foehnului este pus pe seama încălzirii adiabatice la coborârea pe panta adăpostită a muntelui; o încălzire suplimentară este asigurată de eliberarea căldurii latente de condensare pe partea din amonte și chiar deasupra muntelui. Foehnul nu se manifestă în atmosfera liberă, ci doar în asociere cu orografia; totodată se înfiltrează forțat ca urmare a unor intenși gradienti termici și barici de o parte și alta a lanțului montan.

Prezența unor inversiuni termice la înălțimea culmilor montane pare să fie o manifestare tipică care precede izbucnirea foehnului. Relativ frecvent, direcția din care se manifestă foehnul este mult diferită de direcția circulației din troposfera medie și superioară. Această situație o putem numi ca foehn superficial. Există și situații de foehn profund, asociat cu mișcări verticale de natură ondulatorie în întreaga troposferă și uneori doar în troposfera medie. În literatura de specialitate este vehiculată opinia că în zona noastră nu avem foehn, ci doar efecte de foehn.

În concluzie, pe o direcție de circulație nord-vestică, aerul rece încearcă mai întâi să ocolească obstacolul carpatic prin lateral, pe nivelurile joase. Apoi, ca urmare a acumulărilor de masă din amonte, în funcție de înălțimea și stabilitatea aerului rece incident, se poate produce eventual și escaladarea obstacolului. Imediat după deversarea peste culmile carpaților pot apărea spectaculoase manifestări de foehn sau unde de adăpost cu importante consecințe în evoluția vremii. (Drăghici I.1988).

1.10 Vegetația

Extinderea pe verticală a teritoriului comunei, de la altitudinea de 650 m la peste 1.800 m, precum și condițiile climatice și pedologice impun o repartizare a vegetației în trei etaje.

Etajul alpin propriu-zis lipsește, acesta fiind prezent doar în Carpații Meridionali și Orientali având ca limită superioară altitudinile maxime ale munților, iar ca limită inferioară linia până la care urcă jneapănul în exemplare izolate.

Etajul subalpin este caracteristic altitudinilor maxime ale Muntelui Mare, având ca limită inferioară zona în care pădurea începe să poienească, dând rariști, în jurul altitudinii de 1.500 m.

Caracteristice acestui etaj sunt asociațiile de tufărișuri care apar în alternanță cu pajiștile. Tufărișurile sunt alcătuite din: ienupăr pitic (*Juniperus sibirica*), jneapăn (*Pinus montana*), afin (*Vaccinium myrtillus*), merișor (*Vaccinus vitis-idaea*).

Elementele de pajiște predominante sunt: părușcă (*Festuca supina*), iarba vântului (*Agrostis rupestris*), firuța (*Poa media*), coada iepurelui (*Sesleria rigida*), etc.

Vegetația zonală primară este reprezentată de ienupărete, prezente pe coastele domoale și pe culmi. În partea inferioară a pantelor acesta este înlocuit de iarba neagră (*Calluna vulgaris*), și coada iepurelui (*Sesleria rigida*), etc.

În general, pajiștile sunt formațiuni secundare, rezultate în urma defrișării tufărișurilor. Există și pajiști primare, în partea superioară a etajului, alcătuite din părușcă (*Festuca supina*) și iarba vântului (*Agrostis rupestris*). În aceste pajiști se mai întâlnesc firuța (*Poa media*), ovăsciorul (*Avenastrum versicolor*), părul porcului (*Nardus stricta*), târsă (*Deschampsia caespitosa*), scânteiuță de munte (*Potentilla ternata*), clopoțelul de munte (*Campanula alpina*).

Terenurile defrișate din partea inferioară a etajului subalpin, sunt ocupate de asociații caracteristice etajului de molid. Cea mai importantă este păiușul (*Festuca rubra fallax*). Însoțitoare sunt iarba câmpului (*Agrostis tenuis*), *Phleum comutatum*, târsă (*Deschampsia caespitosa*), etc. De asemenea sunt pajiști întinse de părul porcului (*Nardus stricta*) bine închegate cu puține specii însoțitoare.

Direcția de evoluție naturală este de la pajiști spre tufișuri zonale, având câteva intermediare.

Etajul boreal, al molidișurilor, este prezent în această zonă până la limita inferioară de 1.200 m, fiind una dintre zonele din Munții Apuseni unde el apare. Elementul principal al etajului este molidul (*Picea excelsa*), mai rar întâlnindu-se brad argintiu (*Abies alba*) și zăda (*Larix decidua*).

În partea inferioară apar: molidul (*Picea excelsa*), bradul (*Abies alba*), fagul (*Fagus sylvatica*) și mai rar ulmul (*Ulmus glabra*), paltinul de munte (*Acer pseudoplatanus*), frasinul (*Fraxinus excelsior*), gorunul (*Quercus petraea*), plopul (*Populus tremula*), carpenul (*Carpinus betulus*), teiul (*Tilia cordata*), măr pădureț (*Malus silvestris*), păr pădureț (*Pirus piraster*), cireș sălbatic (*Cerasus avium*).

Dintre arbuști se întâlnesc: scorușul de munte (*Sorbus aucuparia*), alunul (*Corylus avellana*), măceșul (*Rosa canina*), păducelul (*Crataegus monogyna*), socul negru (*Sambucus nigra*), socul roșu (*Sambucus racemosa*), zmeurul (*Rubus idaeus*), murul (*Rubus fruticosus*), caprifoiul (*Lonicera nigra*), piperul lupului (*Daphne mezereum*), cununiiță (*Spiraea ulmifolia*), afinul (*Vaccinium myrtillus*). Speciile erbacee sunt: măcrișul (*Oxalis acetosela*), degetărelul (*Soldanella montana*), etc.

Pe locurile despădurite de molidișuri sunt pajiști de păiuș (*Festuca rubra*), părul porcului (*Nardus stricta*) și târsă (*Deschampsia caespitosa*).

Tăieturile sunt adesea invadate de asociații pionere de: zmeurușuri (*Rubus Idaeus*), desișuri de zburătoare (*Epilobium sp.*), mesteacănul (*Betula verrucosa*), urzică (*Urtica dioica*).

În zonele defrișate și replantate cu molid, în rariștile de pădure și în pajiștile nefolosite, mesteacănul (*Betula verucosa*) a invadat zona, depreciind valoarea pășunilor, dar și a pădurilor influențând negativ creșterea puietilor de molid.

De-a lungul văilor vegetația este influențată de inundații și pânza de apă freatică.

După inundațiile din anul 1975, s-a instalat arinul negru (*Alnus glutinosa*) și vegetația corespunzătoare: feriguță dulce (*Polypodium vulgare*), feriga de pădure (*Dryopteris filix – mas*), podbalul (*Tussilago farfara*), brusturele (*Arctium lappa*), urzică (*Urtica dioica*).

1.11 Fauna

Suprafața mare a comunei Valea Ierii, ocupată de pădure face ca fauna să fie diversă:

- mamifere: ursul carpatin (*Ursus arctos*), cerbul (*Cervus elephus*), mistrețul (*Sus scrofa*), căpriorul (*Capreolus capreolus*), lupul (*Canis lupus*), vulpea (*Vulpes vulpes*) precum și alte specii mai rar întâlnite aici: iepurele (*Lepus europaeus*), râsul (*Lynx lynx*), pisica sălbatică (*Felis silvestris*), jderul (*Martes martes*), vidra (*Lutra lutra*), dihorul comun (*Putorius putorius*) și bursucul (*Meles meles*).

- păsări: cocoșul de munte (*Tetrao urogallus*), acvila de munte (*Aquila chrysaetos*), acvila de stâncă (*Aquila chrysaetos*), șoimul rândunelelor (*Falco subbuteo*), uliul păsărar (*Accipiter nisus*) și uliul porumbar (*Accipiter gentiles*).

- pești: păstrăvul indigen (*Salmo trutta fario*), porcușor (*Gobio gobio*) și țiparul (*Eudontomyzon danfordi*). Păstrăvul fântânel (*Salvelinus Fontinalis*) și păstrăvul curcubeu (*Salmo Irideus*) au apărut în zonă după popularea făcută de către Ocolul Silvic Turda, începând cu anul 1980, dar au dispărut din cauza braconajului și a imposibilității de reproducere naturală la păstrăvul curcubeu. De asemenea și lipanul (*Thymallus thymallus*) a dispărut din zonă din cauza braconajului și probabil, mai mult din cauza creșterii poluării apei cu deșeuri menajere, uleiuri uzate și rumeguș de la Fabrica de cherestea Valea Ierii, când aceasta a funcționat deoarece arealul lui era în aval de această fabrică;

- reptile: vipera (*Vipera berus berus*), șopârla (*Lacerta vivipara*), salamandra (*Salamandra salamandra*) și șarpele de casă (*Natrix natrix*);

1.12 Resursele forestiere

La începutul secolului XX pădurile din zonă erau administrate prin Casa Administrației Pădurilor Statului – C.A.P.S., iar apoi prin Ocolul Silvic Turda, și parțial prin Ocolul Silvic Câmpeni.

Pădurile de pe teritoriu comunei Valea Ierii sunt administrate în prezent de către următoarele ocoale silvice: Ocolul Silvic Turda, din cadrul Direcției Silvice Cluj a Regiei Naționale a Pădurilor ROMSILVA, S.C. Ocolul Silvic Valea Ierii SRL, Ocolul Silvic Abrud R.A. și S.C. Ocolul Silvic Muntele Mare S.R.L.

Structura fondului forestier pe clase de vârstă de câte 20 ani în comparație cu starea normală se prezintă astfel: un excedent al arboretelor tinere de 1-20 ani, dar un deficit al arboretelui peste 60 ani.

După compoziția de specii pădurile de molid dețin ponderea suprafeței, urmată de pădurile de fag, gorun și alte specii.

Fondul forestier este format din păduri care au fost conservate relativ bine și cu productivitate relativ ridicată, dar care în ultimii 25 de ani au fost supuse unei exploatare foarte intense, atât legale cât și ilegale.

Molidul este specia cea mai rentabilă economic din zonă, și care este cea mai folosită pentru construcții, tâmplărie, mobilă și celuloză.

Fagul a fost exploatat mai puțin pentru cherestea, dar mai mult pentru încălzirea locuințelor.

Istoria exploatareii și prelucrării lemnului în comuna Valea Ierii se pierde în negura timpului, deoarece înființarea castrelor romane Napoca și Potaissa au atras dezvoltarea construcțiilor și de aici nevoia de materiale de construcție: lemn, piatră, nisip, calcar, argilă și pietriș. Epoca feudală a adus o mai mare dezvoltare a orașelor Cluj și Turda în jurul fostelor castre romane, dar și a localităților mai mici din apropierea lor și de aici o nevoie tot mai mare de materiale de construcție, inclusiv lemn.

Exploatarea lemnului se făcea la început cu animale, respectiv cu boi sau cai, doborârea și secționarea lemnului se făcea cu fierăstrăul manual acționat de două persoane, iar prelucrarea se făcea cu securea lată de cioplit pentru a se obține grinzi și

corni care erau încărcate pentru transport în care de lemn, cu roți din lemn, dar care aveau cercuri din metal pe partea exterioară de contact cu solul. Pentru valorificare aceste produse din lemn erau transportate la destinația cumpărătorului care, de regulă, era piața de grinzi din Cluj. (Modificarea numelui municipiului Cluj în Cluj-Napoca s-a făcut în baza Decretului nr.194 din 1974 al Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România).

Dacă la început comerțul se făcea, de regulă, sub formă de troc, lemn contra cereale, pe parcurs a fost înlocuit de folosirea monezilor din metal prețios sau neprețios.

Secolul XIX a adus dezvoltarea exploatării și prelucrării lemnului în zona comunei Valea Ierii la un nivel superior față de secolele anterioare.

Dacă până atunci lemnul era exploatat și transportat în care de lemn trase de boi care urcau de lângă râul Iara prin zona numită Fersa, din satul Plopi și coborau la Finișel, apoi la Săvădisla și până la Cluj sau erau încărcate cu grinzi de lemn în zona Dobrin sau Irișoara și urmau traseul de pe culme care scutea animalele de efortul mare pentru a urca din Valea Ierii la pasul Prislop din satul Plopi, iar ulterior a apărut ceva nou prin folosirea plutelor pentru transport pe râul Iara, fapt ce a dus la construirea drumului de legătură Valea Ierii – Băișoara, care până atunci era doar o potecă. Pentru funcționarea optimă a plutelor s-au construit, la începutul secolului XX, baraje din lemn și piatră în amonte, numite tăuri, care eliberau controlat o cantitate mare de apă la momentul necesar și plutele puteau aluneca astfel mai ușor pe râu fără să se oprească în bolovanii din albie.

A fost menționată de către localnicii mai în vârstă folosirea utilajelor mecanice pentru transport cherestea de la începutul secolului XX. Primul astfel de utilaj mecanic cunoscut în zonă a fost un tanc, fiind probabil un tanc achiziționat de la armată după primul război mondial și care trăgea o căruță încărcată cu cherestea, pe drumul de pământ Valea Ierii - Plopi - Săvădisla de unde cherestea era preluată de alte mijloace de transport, la început căruțe, iar apoi camioane mici. Pentru obținerea cherestelei se folosea la început fierăstrăul manual mai lung pentru care se folosea o mică schelă din lemn unde era urcat bușteanul, unul dintre muncitori era sus pe schelă, în picioare și trăgea fierăstrăul în sus, iar celălalt era jos și trăgea în sens invers de fierăstrău. După aceasta s-au dezvoltat gaterile simple acționate de forța apei acumulată într-un mic baraj și transportată pe un scoc din scânduri de lemn până la roata care punea în mișcare angrenajul pentru debitat cherestea.

Cele mai folosite au fost gateri pe apă de pe Valea Calului. La acea vreme râul Iara și principalii afluenți Șoimu și Valea Calului aveau debitul de apă mult mai mare deoarece barajele de acumulare Bondureasa, Șoimu și Valea Calului au fost construite abia după anul 1975.

Nevoia tot mai mare de cherestea, la finele secolului IX și începutul secolului XX, a dus la construirea primei fabrici de cherestea comuna Valea Ierii, în zona Caps în anul 1886, apoi a doua la Valea Negri și mai apoi în satul Valea Ierii, prima fabrică, iar ulterior, o nouă fabrică, construită pe același loc, care se vede și astăzi.

Pentru a se putea asigura necesarul de bușteni de rășinoase la fabrică, în exploatarea lemnului nu mai erau suficiente metoda exploatării cu boi și cai și transportul în plute, ci trebuia ceva mai eficient. Astfel au început să se construiască scocuri din lemn, numite și jilipuri, pentru transportarea buștenilor de pe versanți până la linia de cale ferată îngustă. Buștenii erau secționați de primăvara sau vara, apoi decojiți ca să se usuce și să nu favorizeze dezvoltarea cariilor, iar pentru coborâre erau urcați în jilipurile umezite și alunecau ușor spre vale, de unde erau încărcăți în vagoane și transportați pe linia de cale ferată îngustă de către o locomotivă mică cu aburi până la Fabrica de cherestea.

Societatea Arboria S.A. a construit Fabrica de cherestea din Valea Ierii la începutul secolului XX, investiție care a adus cea mai mare dezvoltare în prelucrarea industrială a lemnului în zonă de până atunci și a fost cea care a revoluționat transportul lemnului din pădure până la Fabrica de cherestea prin construirea liniei ferate înguste pe care vagoanele erau trase spre amonte de o mică locomotivă cu aburi fabricată în România, erau lăsate fiecare în zona unde urmau să fie încărcate cu bușteni cu ajutorul unor bălănci din lemn și țapine, iar apoi vagoanele puteau fi coborâte fiecare individual doar prin folosirea frânei mecanice sau, dacă erau mai multe, erau coborâte remorcate de locomotivă. Fabrica de cherestea care se mai vede astăzi a fost construită de IFET Cluj folosind la gateri motoare electrice trifazice de putere mare.

Pădurile din zonă asigurau în acea vreme toată cantitatea de material lemnos necesară pentru prelucrare la Fabrica de cherestea din Valea Ierii. În deceniul 8 al secolului XX cantitatea de lemn necesară la această fabrică nu mai era acoperită de pădurile din comuna Valea Ierii și erau aduși bușteni de rășinoase din comuna vecină Măguri-Răcățau, respectiv din zona Rotundu și Irișoara.

Situația actuală este diferită. Pădurile exploatabile cu arbori de vârstă înaintată au fost exploatate aproape total, distrugându-se aproape toți arborii seculari care prin vârsta foarte înaintată și dimensiunile lor masive puteau fi declarați monumente ale naturii și folosiți ca obiective turistice naturale mult apreciate de turiștii ecologiști. Este trist că în această privință, comunitatea locală, prin liderii de opinie, nu a manifestat nici un interes în acest sens, iar acum acei arbori seculari nu mai există.

În prezent, pădurea tânără este exploatată în exces, atât legal cât și ilegal, fiind valorificată la fel, legal și ilegal către firmele austriece SC Holzindustrie Schweighofer și SC Kronospan Trading SRL pentru prelucrare la Combinatul de prelucrare a lemnului de la Sebeș, ca apoi, produsele lemnoase să fie exportate în cea mai mare parte.

În componența fondului forestier se constată în prezent extinderea speciei mesteacăn din cauza unor lucrări silvice de slabă calitate efectuate în plantațiile tinere de molid și din cauza unor pășuni și fânețe rămase neexploatate. Creșterea rapidă a masei lemnoase la mesteacăn poate fi valorificată economic prin folosirea pentru încălzirea locuințelor sau pentru producerea de energie cu biomasă.

Pădurile au și rol de protecție antierozională a solului și de protecție a cursurilor de apă, acestea fiind situate pe versanții abrupti care pot antrena cantități mari de apă cu viteză foarte mare în cazul precipitațiilor abundente, cu condiții de producere a inundațiilor. Cea mai mare inundație a fost cea din anul 1975, apoi una mai mică în anul 2005.

Pădurile prezintă o importanță deosebită din punct de vedere turistic, pentru valoarea peisagistică pe care o dau peisajele montane cu văi abrupte, dar împădurite în mare măsură. Producția de material lemnos pentru construcții, biomasă pentru energie regenerabilă, oxigen și a produselor accesorii ale pădurii (fructe de pădure, ciuperci, rășină, scoarță de arbori, rumeguș, nuiete, conuri și frunze pentru artizanat, plante medicinale, potențial melifer, cetină, frunzare pentru animale, iarbă și fân pentru vânat, pomi de Crăciun etc), vânatul, peștii, silvoterapia și peisajul pentru turiști și protecția împotriva inundațiilor sau ca perdele de protecție a drumurilor, refugiu în caz de conflicte militare, arată câte roluri și cât de importantă este pădurea din punct de vedere economic și social, din punct de vedere industrial, turistic, medicinal, cinegetic, piscicol, dar și pentru protecție civilă. Așa a fost în anul 1944, când familiile din satul Plopi, în principal, dar și familii din satul Cerc și din Valea Ierii, s-au refugiat în pădurile din zonă deoarece frontul era în satul Plopi pe creasta dealului, tranșeele principale ale armatei

maghiare fiind pe creastă, la Șopârla, iar controlul era asigurat de dincolo de Prislop și până în zona de vizibilitate directă din drum, spre Dealu Bordi.

Pădurea a fost folosită ca refugiu și de către partizanii de după 1945, mulți dintre ei fiind ofițeri care au luptat pe frontul de răsărit, în Rusia, iar apoi au fost persecutați de către noul regim comunist.

Datorită exploatării iraționale, excesive și fără responsabilitate a pădurii care este proprietatea comunei Valea Ierii în ultimii 20 de ani, se poate ajunge ca, peste 15 - 20 de ani, Primăria comunei Valea Ierii să nu mai aibă nici lemn de construcție și nici lemn de foc pentru asigurarea nevoilor esențiale ale populației locale.

Fondul cinegetic: vânatul cel mai reprezentativ care trăia în zonă era cerbul. Efectivele cele mai numeroase erau cerbul, mistrețul și căpriorul. După încetarea combaterii lupului, s-a constatat o scădere a efectivului de cervide în zonă, prin observarea directă, urme și cervide ucise, maximum distrugerilor la cervide fiind atins în perioada 1975 -1985.

Deși este o zonă cu bune condiții de viață pentru vânat, efectivul animalelor sălbatice este în scădere datorită fragmentării pădurilor și a circulației intense pentru exploatarea forestieră și a culegătorilor de ciuperci și fructe de pădure, fapt care nu a mai asigurat liniștea necesară animalelor și astfel multe animale sălbatice au migrat în zonele învecinate unde au fost vânat excesiv, apoi a scăzut datorită distrugerilor naturale cauzate de lupi, urși, râși, vulpi, dar cel mai mult, efectivele de vânat au scăzut din cauza braconajului, care este o acțiune ilegală de vânatoare cu arme de vânatoare sau capcane. Prin braconaj a fost distrus cel mai mare efectiv de animale sălbatice din fondul de vânatoare Valea Ierii, fără ca să existe deocamdată intenții, preocupări și dotări importante pentru ca braconierii să poată fi opriți.

Această stare se datorează faptului că nu a fost creat, mulți ani după revoluția de la 1989, un cadru legal și logistic ferm, iar apoi nu a fost creat cadrul de cooperare instituțională și cu societatea civilă sau mai bine zis, pentru că nu s-au alocat resursele umane, materiale și financiare necesare și nici nu a fost suficient interes ca braconajul să fie limitat la minim și braconierii sancționați conform prevederilor legale. În spatele acestei stări stă de fapt corupția endemică care a distrus populația, economia și resursele naturale ale României după revoluția din decembrie 1989. Din această stare se poate ieși doar prin implicarea hotărâtă a oamenilor integri, atât din instituțiile Statului

Român, cât și din societatea civilă, pentru crearea cadrului de cooperare instituțional, între instituțiile Statului cu atribuții de control, cât și între acestea și societatea civilă, apoi amplasarea mijloacelor tehnice necesare supravegherii circulației în zonă, efectuarea de controale, asigurarea unei monitorizări permanente și sancționarea celor vinovați. Este nevoie de o bună organizare și investiții pentru asigurarea valorificării vânatului în mod durabil, inclusiv prin ferme de vânat și țarcuri de vânătoare.

Din punct de vedere al cercetării istorice a braconajului se poate menționa faptul că nu s-au găsit documente privind situația vânatului în Valea Ierii înainte de anul 1888.

După reprimarea răscoalei de la 1784 și mai ales după revoluția de la 1848 a fost creat un curent de emancipare și accentuare a libertăților populației din Transilvania, fapt care a dus și la dezvoltarea braconajului și distrugerea efectivelor de cervide până la extincția speciei în arealul Munților Apuseni.

A urmat prima etapă în colonizarea cerbilor în comuna Valea Ierii care s-a desfășurat, în perioada 1888-1890 cu 20 de exemplare capturate în Maramureș, Ungaria și două dintre acestea chiar din Statele Unite ale Americii. La originea exemplarelor de cerb aduse în Valea Ierii este consemnată și folosirea pentru îmbunătățirea aptitudinilor speciei a doi tauri de cerb din SUA, probabil specia Wapiti. (*Cotta V.*)

Efectivele de vânat, specia cerb (*Cervus elaphus*), existente la începutul secolului XX în bazinul Valea Ierii, erau foarte numeroase având o densitate foarte mare, care nu a mai fost întâlnită în alte areale, așa cum este menționat în articolele publicate în perioada aceea. (Revista Carpații nr.10 /1935).

La începutul secolului XX fondul de vânătoare Valea Ierii era păzit de către 10 pădurari care erau coordonați de un brigadier silvic căruia îi raportau zilnic cele constatate pe teren, iar acesta raporta prin telefon către inspectorul de vânătoare starea fondului cinegetic pentru a transmite periodic proprietarului fondului, respectiv contele Iuliu Andrassi aflat la Budapesta, prin telefon, starea generală, problemele constatate și măsurile luate.

Pentru paza cervidelor și a celorlalte specii de vânat, pădurarii erau ajutați de jandarmii de la Postul de jandarmi din Valea Ierii - zona Caps și cei de la Postul de jandarmi din Dobrin, la granița cu comuna Măguri-Răcățău și aproape de granița cu comuna Bistra din județul Alba. Constatându-se tendințe frecvente de braconaj din

partea locuitorilor din satele Muntele Rece, Măguri și Răcățău din comuna Măguri-Răcățău și din Câmpeni, Bistra, Sohodol etc. din județul Alba, a fost înființat postul de jandarmi în zona Dobrin. (Revista Carpații nr.10 din 1935 și mărturiile bătrânilor din comuna Valea Ierii).

După terminarea primului război mondial, eliberarea Transilvaniei de dominația Austro-Ungară și dificultatea instalării imediate a noilor autorități românești a fost favorizată o anumită perioadă de anarhie, prielnică pentru braconierii care au acționat constant câteva luni pentru a realiza venituri din vânzarea de carne de cerb, blănuri și trofee către comercianții din orașele învecinate, respectiv către cei din orașele Cluj și Turda, pentru cerbii vânați în Valea Ierii și pe Valea Arieșului și în celelalte orașe din jurul Munților Apuseni pentru cerbii vânați în acele zone.

Efectivele de vânat au scăzut dramatic, cerbii au fost braconati până la o nouă extincție a speciei din comuna Valea Ierii. Braconierii erau, de regulă, foști militari care s-au întors de pe front cu armament și muniție și au atacat populația de cerbi care nu aveau asigurată nici o pază, stare generalizată pe tot cuprinsul Munților Apuseni, fapt care a dus din nou la extincția speciei cervide în acest areal extins. În raza comunei Valea Ierii în anul 1935 nu mai existau cerbi (Traian BURZ, 1935, Revista Carpații, nr.10).

A doua etapă de recolonizare a cerbilor în Valea Ierii a fost în perioada 1960-1970 când au fost aduse în Fondul de vânătoare Valea Ierii un număr de 14 capete tineret de cervide, câte 1-3 exemplare pe an. Aceste exemplare de cerb au fost capturate în Carpații Orientali, în județul Suceava. (Vasile COTTA, Gavrilă MARCU)

Prin munca sârguincioasă de îngrijire a cervidelor în țarcul de creștere și înmulțire a cerbilor și apoi în libertate, efectivele de cerb s-au înmulțit din nou în comuna Valea Ierii. A fost nevoie de foarte multă muncă și dăruire din partea personalului silvic ca să amenajeze hrănituri cu fân pentru cervide, să asigure rezerva de fân de pe poienile din pădure pentru asigurarea hranei necesare în iernile lungi, cu zăpezi abundente din acea perioadă, apoi să amenajeze sărării și să asigure sarea permanent, să construiască și să întrețină cabanele de vânătoare de la Ghergheleu, Dâmbul lui Sânger și Dealu Omului, iar mai apoi să întrețină și cabana de la Plopani care a fost preluată de la Sectorul de exploatare și industrializare a lemnului Valea Ierii din cadrul I.F.E.T. Cluj și administrată, ca și celelalte menționate înainte, de către Brigada de vânătoare din cadrul Ocolului Silvic Turda.

Nu în ultimul rând, a fost nevoie de combaterea fermă a răpitoarelor și paza permanentă a cerbilor. Pentru pază, fiecare pădurar din zonă avea o anumită responsabilitate de supraveghere, dar greul muncii de îngrijire și pază era în sarcina celor trei pădurari din brigada de vânătoare și a brigadierului silvic Gavrilă MARCU care s-a remarcat pentru talentul, aptitudinile, viziunea de organizare a activităților în Fondul de vânătoare Valea Ierii și dedicarea personală pentru asigurarea pazei vânatului prin construirea cabanelor de vânătoare menționate mai sus, prin amenajarea de noi poteci de vânătoare, prin organizarea și desfășurarea acțiunilor de vânătoare și de vânare personală a numeroase exemplare de mistreț, căprior, cerb, răpitoare cu păr și cu pene, pentru realizarea planului anual de recoltă. Acesta a stabilit și un record la vânătoria de mistreți, în zonă, împușcând singur, într-o singură zi, nouă exemplare de mistreț, la o singură goană efectuată în aval de comuna Valea Ierii, în zona Muntele Agrișului.

După revoluția de la 1989 efectivele de urși, cerbi, căpriori și mistreți din comuna Valea Ierii au intrat în atenția braconierilor care au profitat din nou de slăbirea autorității Statutului Român cauzată de greutățile trecerii de la regimul comunist la regimul democratic.

În prezent, efectivele de urși, cerbi și căpriori au scăzut cu mult sub limita evaluărilor efectuate de către administratorul Fondului de vânătoare nr.41 Valea Ierii, respectiv AJVPS Cluj, fiind distruse printr-un braconaj sistematic, desfășurat nestingherit de autorități sau de paznicul de vânătoare, care uneori nici nu a existat luni de zile sau domiciliu la distanță foarte mare. De exemplu, în anul 2015, paznicul de vânătoare locuia în municipiul Dej. (Fundația Eco-Mont, evaluările vânatului de pe Fondul de vânătoare Valea Ierii din 2014 și 2017).

Urșii au fost distruși intens în perioada 1980-2000 prin otrăvirea exemplarelor care se apropiau de stânele de vară cu grajduri de la Tina, Motorăști, Bărnești și Vârtopeni, dar și prin împușcare, uneori chiar de către pădurarii care trebuiau să-i protejeze.

Recent au fost două cazuri mediatizate de braconaj în Fondul de vânătoare nr.41 Valea Ierii, unul în anul 2017, când un fost paznic de vânătoare al acestui fond a împușcat un cal, noaptea, la lumina reflectorului, în zona Tina, probabil confundându-l cu un cerb. Un alt caz a fost cercetat în anul 2018, când patru braconieri, doi din comuna Gilău și doi din comuna Măguri-Răcătău, membri vânători la Grupa de vânătoare Valea Ierii, unul chiar paznicul fondului, au vânat un urs pe acest fond de vânătoare.

De multe ori s-au mai auzit împușcături, când nu era organizată o acțiune de vânatoare, dar nu s-au luat măsuri pentru întărirea pazei.

Este necesară o nouă abordare a pazei vânatului de către administratorul fondului suplinită prin acțiuni de control ale celor responsabili din diferite instituții și prin monitorizarea ONG-urilor, pentru o pază eficientă a Fondului de vânatoare Valea Ierii.

Altfel, se poate ajunge în câțiva ani la dispariția vânatului mare urmărit cu prioritate de braconieri, respectiv cerb și urs și reducerea critică a efectivelor de căprior și mistreț. Pentru cei care sunt sceptici la astfel de scenarii, istoria a dovedit că aceste lucruri sunt posibile.

Fără asigurarea cooperării interinstituționale eficiente și fără implicarea societății civile nu se mai poate ajunge la o monitorizare constantă și la o protecție eficientă a vânatului, a peștilor și a pădurii, deoarece compromisul, mita și confortul sunt lucruri de notorietate care distrug autoritatea și interesul celor care sunt investiți cu autoritatea și responsabilitatea de a păzi vânatul, peștii și pădurea și orice alte bunuri din patrimoniul public local, județean sau național.

Fondul piscicol. Cursurile râului Iara și al afluenților săi de pe teritoriul comunei Valea Ierii oferă condiții bune de viață pentru păstrăv. În prezent apele sunt depopulate la nivel critic, iar cauza principală este braconajul cu ajutorul curentului electric. Este necesară repopularea apelor cu puiet de păstrăvi, amenajarea de cascade din lemn și administrarea responsabilă cu o pază eficientă care să folosească mijloacele tehnice de supraveghere video.

Un alt factor care a contribuit la depopulare a fost și captarea integrală a apei la barajele de acumulare Bondureasa, Șoimu și Valea Calului și redirectionarea spre lacul de acumulare Fântânele pentru a asigura debitul necesar la centrala hidrotehnică Tarnița, singura sursă de alimentare rămasă în aval de baraje, fiind doar micii afluenți, fapt ce a favorizat, mai ales în perioadele secetoase, braconajul cu mâna pe sub bolovanii din albie.

De asemenea, poluarea a fost o cauză importantă a reducerii populației piscicole datorită deșeurilor toxice aruncate în albie respectiv, uleiuri auto, vopsele, detergenți puternici, dezinfectanți pentru animale, rumeguș și acumulatori auto.

În prezent administrarea fondului piscicol pe râul Iara și afluenți principali Șoimu și Valea Calului este asigurată de către Regia Națională Romsilva, Direcția Silvică Cluj, prin

Ocolul Silvic Turda, dar din cauza lipsei de fonduri și a personalului insuficient starea fondului piscicol este critică.

Fructele de pădure și ciupercile au reprezentat o resursă economică tot mai importantă după anul 1989 când a fost valorificată de firmele din Italia în colaborare cu firme românești care au achiziționat de la culegătorii individuali aceste produse exploatate intensiv, fără respectarea condițiilor de protejare a speciilor respective. Astfel, ciupercile din specia hrib erau recoltate prin smulgerea rădăcinii din pământ, fără a se folosi un cuțit pentru tăierea codiței aproape de rădăcină, iar afinele și merișoarele erau recoltate cu grebla specifică imediat după ce apăreau primele fructe coapte, dar erau distruse și fructele necoapte și astfel o parte mare din producția naturală spontană era pierdută.

Ciupercile principale din flora spontană din zonă sunt hribii, respectiv hrib cenușiu (*Boletus edulis*), hrib de brad (*Boletus pinophilus*), hrib de vară (*Boletus aestivalis*), hrib de plop (*Leccinum aurantiacum*), hrib auriu (*Boletus chrysenteron*), hrib murg (*Boletus badius*) și gălbiori (*Cantharellus cibarius*). În cantități mai mici se găsesc în zonă oițe (*Russula virescens*), iuțari (*Lactarius piperatus*), crăițe (*Amanita caesarea*), vinețica unsuroasă (*Russula heterophylla*), zbârciogi (*Morchella deliciosa*), ghebe (*Armillaria mellea*) și altele.

Pentru locuitorii din comuna Valea Ierii care au ajuns șomeri după desființarea Sectorului de exploatare a lemnului și închiderea Fabricii de cherestea Valea Ierii care au aparținut de I.F.E.T. Cluj, transformat mai apoi în SC Transilva Cluj SA, recoltarea fructelor de pădure și a ciupercilor a devenit o sursă de venit sezonieră, dar care pentru mulți a fost sursa principală de venituri pentru întreținerea familiei.

Un aspect neplăcut al acestei dezvoltări a fost apariția în zonă a culegătorilor de ciuperci din alte zone, mai ales din județele Bihor și Sălaj, în special rommi (țigani), care au contribuit intens la depozitarea de deșeuri menajere în locurile lor de campare unde locuiau în corturi improvizate din nylon, dar au contribuit din plin și la abandonarea de PET-uri, pungii de plastic, cutii de conserve și haine în păduri, fapt ce a deranjat atât turiștii, vânătorii și pescarii, cât și locuitorii comunei. Singura acțiune de limitare a acesului în comună a fost în anul 1996 când astfel de grupuri care nu respectau nici o regulă au fost evacuate din comună în baza unei hotărâri a Consiliului local al comunei Valea Ierii inițiată de primarul Marin-Gavrilă MARC și pusă în aplicare cu ajutorul șefului

Postului de Poliție Valea Ierii, agentul principal Marius DAVID, a brigadierului silvic Simon BUȘ și a unor pădurari.

În ultimii ani, cantitatea de fructe de pădure recoltată în comuna Valea Ierii a scăzut drastic datorită recoltării timpurii și distrugerea fructelor încă necoapte, iar în cazul ciupercilor reducerea dramatică se datorează modului de recoltare prin smulgere din rădăcină practicat de aproape 30 de ani și recoltarea inclusiv a ciupercilor de clasa a III-a, moduri de recoltare iresponsabile, dar susținute de cei care colectau ciupercile și fructele de pădure și care, pentru venituri puțin mai mari, au distrus șansa de prosperitate a populației din zonă, pentru anii viitori. Se dovedește încă o dată că lăcomia distruge, ea este principala cauză a distrugerii pădurilor, a fondului cinegetic și piscicol, a fructelor de pădure și a ciupercilor din flora spontană.

Tabel 2

**Situația efectivelor de vânat din Fondul de vânătoare nr.41 Valea Ierii
evaluat de către Ocolul Silvic Turda, 1999**

Specificația	Efectiv (capete)	Cota de recoltă
Cerbi	100 - 150	4
Urși	20	1
Cocoși de munte	40	2
Căpriori	100	2
Mistreți	50 - 150	10
Lupi	10	2
Vulpi	20	2 - 3
Râși	5	-
Pisici sălbatic	Efectiv mic	-
Vidre	Efectiv mic	-
Dihori	Efectiv mic	-
Bursuci	Efectiv mic	-
Jderi	Efectiv mic	-
Acvile de munte	Efectiv mic	-
Acvile de stâncă	Efectiv mic	-
Ulii	Efectiv mic	-
Șoimi păsărari	Efectiv mic	-
Șoimi călători	Efectiv mic	-

Sursa: Ocolul Silvic Turda

**Situația efectivelor de vânat din Fondul de vânătoare nr.41 Valea Ierii
evaluat de către Ocolul Silvic Turda, 2008**

Specificația	Efectiv	Cota de recoltă 2009 -2010
Cerbi	90	4
Urși	8	-
Cocoși de munte	45	-
Căpriori	100-105	3
Mistreți	60	10
Lupi	12	-
Vulpi	50	20
Râși	Efectiv mic	-
Pisici sălbatice	Efectiv mic	-
Vidre	Efectiv mic	-
Dihori	Efectiv mic	-
Bursuci	Efectiv mic	-
Jderi	Efectiv mic	-
Acvile de munte	Efectiv mic	-
Acvile de stâncă	Efectiv mic	-
Ulii	Efectiv mic	-
Șoimi păsărari	Efectiv mic	-
Șoimi călători	Efectiv mic	-

Sursa: Ocolul Silvic Turda

**Situația efectivelor de vânat din Fondul de vânătoare nr.41 Valea Ierii
evaluat de către Fundația Eco-Mont, 2013-2014**

Specificația	Efectiv (capete)	Cota de recoltă 2014-2015
Cerbi	55	9
Urși	7	-
Cocoși de munte	8	-
Căpriori	28	4
Mistreți	52	15
Lupi	4	-
Vulpi	34	20
Râși	Efectiv mic	-
Pisici sălbatice	Efectiv mic	-
Pisici sălbatice	Efectiv mic	-
Dihori	Efectiv mic	-
Bursuci	Efectiv mic	-
Jderi de copac	Efectiv mic	3
Acvile de munte	Efectiv mic	-
Acvile de stâncă	Efectiv mic	-
Ulii	Efectiv mic	-
Șoimi păsărari	Efectiv mic	-

Sursa: Fundația Eco-Mont, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor

**Situația efectivelor de vânat din Fondul de vânătoare nr.41 Valea Ierii
evaluat de către Fundația Eco-Mont, 2016-2017**

Specificația	Efectiv (capete)	Cota de recoltă 2016*
Cerbi	48	-
Urși	6	-
Cocoși de munte	7	-
Căpriori	23	3
Mistreți	55	-
Lupi	2	-
Vulpi	27	30
Râși	Efectiv mic	-
Pisici sălbatice	Efectiv mic	-
Vidre	Efectiv mic	-
Dihori	Efectiv mic	-
Bursuci	Efectiv mic	-
Jderi	Efectiv mic	3
Acvile de munte	Efectiv mic	-
Acvile de stâncă	Efectiv mic	-
Ulii	Efectiv mic	-
Șoimi păsărari	Efectiv mic	-

Sursa: Fundația Eco-Mont, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor

**Cota de recoltă pentru sezonul de vânătoare 2016-2017 nu era publicată pentru toate speciile pe site-ul Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor*

1.13 Rețeaua rutieră

Comuna Valea Ierii este situată în partea de sud-vest a județului Cluj, la aproape 50 km de municipiul Cluj-Napoca și 47 km de municipiul Turda și la 41 km de nodul rutier Gilău pentru acces, pe drumuri modernizate, la Autostrada Transilvania. Distanța până la nodul rutier Gilău prin Plopi și apoi prin Someșul Rece sau prin Finișel este de 27 km. Distanța până la Cluj-Napoca prin Finișel este 38 km, iar prin Someșul Rece este de 42 km. Traseu prin Finișel a fost folosit pentru transport spre Cluj-Napoca când drumul DJ 107 N Valea Ierii – Băișoara a fost distrus pe o porțiune mare după inundațiile din anul 1975.

În raport cu rețeaua de drumuri de importanță majoră, comuna Valea Ierii este oarecum izolată.

Localitatea Valea Ierii se află la 12 km de drumul județean DJ 107 M, care leagă Turda de Cluj-Napoca (prin Buru - Florești) și se află pe drumul județean 107 N care intră în satul Valea Ierii și traversează satul Plopi, și pe drumul județean DJ 107 J, poziționat de-a lungul râului Iara până în satul Cerc în locul numit Cheia.

Din satul Valea Ierii, pe drumul județean 107 N, amenajat de-a lungul râului Iara, se asigură legătura cu principalul oraș din zonă, respectiv municipiul Turda și cu reședința de județ, respectiv municipiul Cluj-Napoca pe traseul Valea Ierii- Băișoara și de aici pe DJ 107 M, până la Luna de Sus, apoi pe DN 1 până la Cluj- Napoca sau varianta DJ 107 N pe ruta Valea Ierii-Baisoara, apoi DJ 107 M Băișoara – Buru și de aici pe DN 75 până la Turda, iar în continuare pe DN 1 Turda- Cluj - Napoca care se suprapune cu drumurile europene E 60 și E 81. Pentru accesul în Cluj-Napoca se poate circula și pe traseul Valea Ierii- Băișoara- Săcel – Filea de Sus- Ciurila- Sălicea, pe DJ 107 R până în Cluj-Napoca sau pe traseul DJ 107 N Valea Ierii – Băișoara, apoi DJ 107 M până la – Lita și pe DJ 107 L până la lacurile Filea și de acolo pe DJ 107 R la Sălicea- Cluj-Napoca.

De asemenea, din satul Valea Ierii se poate ajunge, cu autoturisme de teren, pe drumul forestier Valea Ierii- Frasin în satul Muntele Filii din comuna Băișoara, iar de aici pe DC 101 la Moara de Pădure pentru acces la DJ 107 N spre Băișoara și mai departe spre Turda sau Cluj-Napoca.

Din Valea Ierii pe DJ 107 N, prin Plopi, se poate ajunge până la Someșul Rece pe drum nemodernizat, apoi pe DJ 107 P modernizat până la Gilău, iar de acolo pe DN 1 (E60) la Cluj-Napoca. O altă variantă este Valea Ierii - Plopi pe DJ 107 N și de acolo pe DJ 107 nemodernizat până la Finișel, apoi pe drum modernizat până la Săvădisla și mai departe pe DJ 107 M la Luna de Sus și pe DN 1 (E60) la Cluj-Napoca sau varianta din Plopi pe drumul comunal DC 99 până la Hășdate și de acolo ieșirea în DJ 107 M spre Luna de Sus la DN 1 (E60) sau prin Ciurila pe DJ 107L și DJ 107 R spre Cluj-Napoca. Când drumul DJ 107 a fost în reparații cel mai folosit traseu spre reședința de județ era pe DJ 107 N la Băișoara, apoi prin Săcel și Filea de Jos pe DJ107 R până la Cluj-Napoca.

Tot din satul Valea Ierii se poate ajunge pe drumuri forestiere nemodernizate Valea Ierii – Șoimu -Tina - Valea Mare - Bistra și apoi pe DN 75 până la Câmpeni, județul Alba. Se poate ajunge pe drumuri forestiere și la Muntele Băișorii sau la Poșaga și Ocoliș din județul Alba.

Între localitățile componente ale comunei și alte comune există legături pe drumuri pietruite care se continuă cu o rețea de drumuri forestiere amenajate mai ales pe cursurile de apă ale principalilor afluenți.

Din satul Plopi se poate ajunge pe DJ 107 N la satul Someșul Rece, iar de aici pe DJ 107 P la Gilău pentru acces la DN 1 (E60) sau pe DJ 107 P în direcție opusă, la comuna Măguri-Răcățau pe DJ 107 S, iar de aici pe DJ 107 T la comuna Mărișel.

Din satul Cerc se poate ajunge pe drumul forestier Cerc - Vârful Dobrin, iar de aici tot pe drum forestier nemodernizat spre Măguri-Răcățau. Tot din satul Cerc se poate ajunge pe drumul vicinal în satul Muntele Rece, iar de acolo la Someșul Rece - Gilău - DN 1.

Tabel 6

Drumurile vicinale din comuna Valea Ierii

Nr.crt.	Denumirea drumului sau limite toponimice
1	Mănăstirea Muntele Rece → limită comuna Săvădisla
2	Mănăstirea Muntele Rece → Releu GSM Orange
3	Mănăstirea Muntele Rece → Custură → Dobrin
4	Mănăstirea Muntele Rece → Valea Pleșului
5	Mănăstirea Muntele Rece → Leuștean
6	Leuștean → Valea Pleșului
7	DJ 107 N → Sub Teștieș

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

8	Sub Teștieș → cabane
9	Valea Pleșului → Icleje → DJ 107 J
10	Icleje → Fiscu → DJ 107 N
11	DJ 107 J → La Viluța → Brigalău
12	DJ 107 N → Școala Plopi
13	Releu TV → Șopârla → DJ 107 N
14	Deal Șopârla → Vasile Sucală
15	Școala Plopi → Vasile Sucală
16	DJ 107 N → Cabana Societății Antroposofice → DJ 107 N
17	DJ 107 N → Daniela Burz → DJ 107 N
18	Prislop → Drumul vechi → DJ 107 N lângă Ciulicu
19	DJ 107 N → Ticu
20	DJ 107 N → Toti
21	DJ 107 N → Craiu
22	DJ 107 N → Tetea
23	DJ 107 N → sub Ticu
24	DJ 107 N → Hoancă
25	DJ 107 N → Cotu Craiului → Gârbacea Ileana
26	Valea Negrii → Frasin
27	Valea Negrii amonte → La Pilu
28	Pârâul Mesteacănului → Soci S → Valea Negri amonte
29	Pârâul Mesteacănului → Soci N → Valea Negri (Drum blocat cu gard)
30	Soci – Izvorul Mesteacănului
31	Burz Traian → pășune comunală
32	Varga Ștefan → intersecție cu drum Pârâul Mesteacănului → Soci
33	DJ 107 N → Doștină → Fața Mesteacănului → Pârâu Mesteacăn S
34	Fața Mesteacănului → sub Pădure → spre fântâna lui Miron
35	Fața Mesteacănului → pășunea comunală
36	DJ 107 J → Dos
37	DJ 107 J → Pârâul Drăganului → Sub Ghergheleu
38	DJ 107 J → Gheorghiuț → Sub Ghergheleu
39	DC Șoimu → Biserica din Șeștină
40	Râul Iara → Tabăra Palatul Copiilor → Șeștină
41	DC Șoimu → Dâmbu Cucului
42	Șoimu → Tarnița
43	Tarnița → Întreiere → Hățăgoaia
44	Baraj Valea Calului → Întreiere
45	Valea Ursului → Hățăgoaia
46	Întreiere → Valea Calului
47	Cerc → Topili
48	DJ 107J → Hontești → La moară
49	Mișca → Topili

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

50	Cerc → La Luca
51	Runcu Irișorii → Pășune comunală
52	Râul Iara → Runcu Irișorii
53	DJ 107 J → Groapa Morii

Drumurile forestiere sunt numeroase pe teritoriul comunei Valea Ierii. Cel mai important drum forestier este cel de la ieșire din Valea Ierii pe Valea Șoimului – Irișoara, continuat apoi până pe Valea Someșului Rece.

Drumul forestier Șoimu - Bondureasa – Măruțu face legătura prin Șesu Cald până la Muntele Mare, iar de acolo fie spre Muntele Băișorii- Băișoara, fie spre Poșaga, fie spre Bistra, fie spre Măguri-Răcătău.

Drumul forestier Șoimu - Tina – Bogdanu, face legătura pe variante diferite cu localitatea Bistra și apoi cu orașul Câmpeni.

Drumul forestier Cerc - Dobrin face legătura, fie cu Măguri-Răcătău, fie cu Plopi – Vânta- Someșu Rece sau Plopi – Finișel, fie cu Tina – Bogdanu - Bistra sau Bogdanu - Muntele Mare.

Tabel 7

Clasificarea acestor drumuri forestiere din inventarul preluat de comuna Valea Ierii de la RNP Romsilva, Direcția Silvică Cluj este următoarea:

Nr.crt.	Denumirea drumului forestier	Lungimea scriptică km
1	Poduri – Măruțiu FE 12	3
2	Șoimu FE 14	1
3	Șoimu 2, FE 14	3
4	Șoimu 2, FE 14	2,6
5	Șoimu – Tina FE 14	1,4
6	Șoimu 4, FE 14	3,9
7	Valea Calului FE 16	3,1
8	Valea Calului – Dobrin FE 16	1,1
9	Valea Calului FE 16	3,1
10	Valea Calului 1 FE 16	2,8

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

11	Valea Calului 2 FE 16	1
12	Valea Calului 3 FE 17	3,3
13	Valea Calului 2 FE 17	3,3

Sursa (R.N.P. Romsilva, Direcția Silvică Cluj, Primăria Valea Ierii)

În prezent, o parte dintre drumurile forestiere de pe teritoriul administrativ al comunei Valea Ierii sunt în administrarea comunei Valea Ierii, iar o parte au rămas în administrarea RNP Romsilva, Direcția Silvică Cluj, până când va fi modificată legislația și vor trece, probabil, în administrarea UAT-urilor.

Străzile, drumurile vicinale și drumurile forestiere sunt, în general, într-o stare necorespunzătoare având gropi și denivelări, necesitând lucrări de reabilitare și întreținere. Excepția o face strada Principală care se suprapune pe DJ 107 N și pe DJ 107 J care au fost modernizată de către Consiliul Județean Cluj și strada Bisericii care a fost modernizată printr-o finanțare europeană nerambursabilă, prin Programul Leader 2017-2013, administrat de către Asociația GAL Napoca-Porolissum și accesat de către comuna Valea Ierii. Excepție face și drumul forestier Cerc – Vârful Dobrin care a fost reabilitat în baza unui proiect finanțat cu fonduri europene nerambursabile destinate drumurilor forestiere și implementat de către administrația publică locală, dar și acesta a fost deja afectat de viiturile de pe versanți în unele porțiuni.

Această stare necorespunzătoare se datorează faptului că nu există prevederea în fișa postului pentru echipa de muncitori de la Primărie să asigure întreținerea drumurilor pietruite sau de pământ din categoria străzi, drumuri vicinale și drumuri forestiere și astfel, se produce distrugerea lor mai ales în perioada de vară când sunt ploi torențiale și abundente și nu se fac urgent lucrări de decolmatare a șanțurilor și direcționarea apei de pe drum spre șanț. Cea mai critică situație de acest fel este pe drumul forestier care coboară din Ghergheleu în drumul DJ 107 J lângă fosta Fabrică de cherestea deoarece, în ultimii ani, nu s-a făcut lucrări de drenaj a apei prin amenajarea de scurgeri transversale spre părțile laterale, iar vara, la ploi torențiale, se produc viituri de pământ și pietriș care pot bloca drumul DJ 107 J și pot duce la ruperea drumului forestier și blocarea accesului spre pădurea comunei Valea Ierii de la Ghergheleu.

Comuna Valea Ierii nu dispune de transport feroviar, cea mai apropiată gară fiind gara Cluj-Napoca la 50 km, pe drumuri modernizate. Pe drumuri parțial modernizate cea mai apropiată stație feroviară este cea din Gârbău, la 44 km.

Traseul scurt spre Halta de cale ferată Gârbău este pe ruta Plopi - Someșul Rece - Gilău- intersecția Căpușu Mare- Gârbău. Cel mai apropiat drum european este E 60 la punctul Luna de Sus aflat la o distanță de 36 km dacă accesul se face prin Băișoara sau la 26 km dacă accesul se face prin Finișel. Cel mai apropiat drum național este DN 1 care se suprapune pe drumul european E 60 la Luna de Sus.

Un aspect neplăcut și generator de pericole în circulație este acela al ocupării abuzive a zonei limitrofe drumurilor județene sau vicinale, prin mutarea gardurilor, executarea unor construcții sau săpături, fără autorizație de construire, fapt ce a dus la îngustarea critică a drumurilor în acele zone, favorizarea unor accidente care s-au produs acolo și împiedicarea unei circulații libere, fluente și sigure pe viitor. Un alt pericol este lipsa vizibilității în curbe periculoase. Astfel de exemple sunt:

- pe DJ 107 J în dreptul gospodăriei din Valea Ierii nr.49 prin construirea gardului și ocuparea trotuarului de pământ; în dreptul podețului de lângă gospodăria din satul Valea Ierii, nr.91 prin construirea gardului sprijinit de podeț (remediat ulterior prin lărgirea și reconstruirea unei părți din drum) și în satul Cerc, vis a vis de gospodăria de la nr.6 prin construirea gardului pe zona drumului;

- pe DJ 107 N în dreptul locuinței din satul Plopi, nr.1, drumul fiind îngustat de ambele părți prin mutarea gardului în zona drumului și executarea de construcții; lângă gospodăria din satul Plopi, nr.3 gardul compact din lemn a blocat vizibilitatea în curbă periculoasă fiind necesară o oglindă rutieră; lângă gospodăria din satul Plopi, nr.15, zona drumului a fost ocupată prin construirea gardului la o curbă periculoasă; în dreptul gospodăriei din Plopi, nr.6 A, curba periculoasă nu este marcată, drumul este îngust, fără vizibilitate și este necesară montarea unei oglinzi rutiere sau dislocarea parțială a taluzului și defrișare în zona curbei;

- pe drumul vicinal Iclejje → Fiscu → DJ 107 N, care a fost distrus, pe o porțiune, prin săpăturile de nivelare și amenajare dreptunghiulară a terenului pentru amplasarea unei plantații de zmeură, fiind pericol de prăbușire la coborâre din cauza lipsei vizibilității;

- drumul vicinal DJ 107 N → Hoancă a fost închis înainte de capăt;

- drumul vicinal Pârâul Mesteacănului → Soci S→Valea Negri amonte, îngustat cu gardurile construite pe marginea drumului;

- drumul vicinal Pârâul Mesteacănului → Soci N → Valea Negri a fost blocat prin împrejmuire, imediat după urcarea dinspre Valea Negrii;

- drumul vicinal Prislop → Drumul vechi → DJ 107 N, lângă Ciulicu, a fost blocat înainte de capătul de sus prin construirea unei cabane și este nevoie de amenajarea unei noi intrări din DJ 107 N;

- strada Pompierilor este ocupată parțial de o porțiune de gard, în formă de triunghi, de la gospodăria cu nr.65;

CAPITOLUL II

INFRASTRUCTURA LOCALĂ

2.1 Sectorul educativ, social, cultural, spiritual și sportiv

2.1.1 Educația școlară

În comuna Valea Ierii există Școala Gimnazială cu clasele I-VIII situată în satul Valea Ierii, nr.48, având înscriși, în anul școlar 2019-2020, un număr de 51 de elevi, iar la Grădinița Valea Ierii sunt înscriși 11 copii. O problemă a acestui domeniu este scăderea numărului de copii, consecință a declinului demografic datorat în parte lipsei de locuri de muncă în localitate, a numărului destul de mare de tineri și adulți, în special bărbați, care sunt necăsătoriți, a plecărilor în străinătate a unor familii tinere și a numărului scăzut de copii, la familiile cu potențial prolific din cauza mentalității moderne pentru păstrarea confortului părinților, a căsătoriilor la o vârstă medie și a fricii pentru incapacitatea de a le asigura la toți copii un trai material confortabil.

Dacă scade în continuare numărul de elevi și nu se mai stabilesc familii tinere cu copii în comună, se poate ajunge chiar la desființarea școlii și eventual, transportarea pușinilor elevi care vor mai fi la Școala Gimnazială "Mircea Luca" din comuna Băișoara sau la Școala Gimnazială din comuna Iara. Acest lucru este posibil să se întâmple peste câțiva ani, dacă trendul de scădere demografică continuă.

Pentru aceasta se impun politici active de stimulare a dezvoltării de locuri de muncă, cumulate cu acțiuni de educație morală și spirituală pentru dobândirea de cunoștințe în vederea protejării vieții, demnității și a proprietății semenilor.

În astfel de condiții ar deveni mai atractivă rămânerea în localitate a tinerilor, întemeierea de familii și implicit revigorarea morală, spirituală, demografică și economică a comunei Valea Ierii.

În ceea ce privește dotările pentru învățământul local, comuna deține o clădire în stare bună în satul Valea Ierii, nr.48, dar care avea un corp vechi din lemn care nu putea rezista pe termen lung și a fost demolat recent din cauza stării de degradare a structurii din lemn, fiind deja reconstruit cu ziduri din cărămidă.

Pentru un învățământ de calitate ar trebui să fie adăugate spații pentru cabinete de specialitate și săli adecvate pentru ceea ce presupune învățământul actual, eventual prin mansardarea corpului etajat al clădirii și a corpului de clădire reconstruit recent, va fi nevoie să se construiască o sală de sport, spații pentru activități after school, sală de mese, cabinet psihologic etc.

O altă problemă este faptul că și Grădinița de copii a funcționat într-un spațiu neadecvat pentru copiii preșcolari, în clădirea veche a Școlii gimnaziale din Valea Ierii. În spațiul reconstruit recent se pare că vor fi condiții mai bune, iar spațiul fiind mai bine organizat cu acces direct la WC.

De asemenea, dotarea cu materiale didactice conform noilor cerințe, este imperioasă, dar și dotarea elevilor care provin din familii cu venituri mici cu tablete pentru învățământul online în caz de situații de urgență sau de alertă.

2.1.2 Educația extrașcolară

Această activitate este nevoie să fie destinată atât pentru educația copiilor cât și a adulților. În ultimii ani au fost organizate în comunitate diferite cursuri.

Primăria comunei Valea Ierii a organizat cursuri de formare IT, cursuri de formare pentru mașinist utilaje de terasamente și cursuri pentru servanți pompieri. Recent a organizat cursuri gratuite de antreprenariat și sunt planificate cursuri pentru agent de pază, tâmplar/dulgher și probabil vor fi și pentru lucrători în pensiuni turistice sau alte meserii.

Fundația Ars Pedagogica a organizat, în câțiva ani, tabere de educație și de creație în arte plastice.

Fundația Eco-Mont a organizat prin tabere pentru copii și pentru tineret, educație moral-creștină. A organizat o tabără de creație artistică însoțită de o expoziție la Căminul cultural Valea Ierii în anul 1999 și concerte de colinde creștine în perioada 1996-1999. În ultimii ani a organizat cursuri de ecologie și protecția mediului.

Fundația Prietenii Școlii nu a desfășurat activități publice în comuna Valea Ierii în ultimii ani.

Societatea Antroposofică din România – Ramura Cluj este în proces de preluare parțială a patrimoniului de la Fundația Ars Pedagogica și de organizare a activităților educative în zonă, organizând activități educative pentru membri și aparținători.

Societatea Națională de Cruce Roșie din România, Filiala Cluj a început de câțiva ani, la Baza de pregătire de prim-ajutor și intervenție în situații de urgență din comuna Valea Ierii, cătunul Șoimu, cursuri de prim-ajutor și probabil va folosi ori va închiria spațiul și pentru organizarea altor cursuri.

Pe viitor este nevoie de organizarea unor cursuri de formare profesională cu un caracter pragmatic și orientat spre solicitările de pe piață. Este nevoie de dobândirea calificărilor necesare desfășurării unor activități economice durabile, dar și cursuri care vizează dezvoltarea personală și cultivarea de relații frumoase cu semenii mai ales în contextul dezvoltării turismului în zonă.

Prin desfășurarea activităților proiectului: “Servicii integrate inteligente pentru reducerea numărului de persoane marginalizate din comuna Valea Ierii, județ Cluj”, finanțat prin programul POCU, din Fondul Social European, proiect demarat în anul 2018 de către Comuna Valea Ierii, cu termen de încheiere anul 2022, se dorește dezvoltarea unor soluții de reducere a marginalizării sociale.

Prin acest proiect sunt finanțate cursuri de formare profesională pentru tineri și adulți în meserii care au perspectivă de dezvoltare în comuna Valea Ierii, se vor acorda subvenții pentru dezvoltarea de mici afaceri, se vor reabilita și dota trei clădiri ale fostelor școli din satele Valea Ierii (zona Caps), Cerc și Plopi pentru a fi amenajate ca puncte de asistență socială și medicală care vor putea fi folosite ulterior și pentru activități educative extrașcolare și educație pentru adulți. O componentă importantă este -Școala după școală prin care elevii Școlii Gimnaziale Valea Ierii au beneficiat de dotări de mobilier nou și alte materiale didactice, materiale pentru diferite cercuri, coordonare și supraveghere la activitățile After school, inclusiv masa fiind decontată, dar din cauza situației de urgență și a stării de alertă cauzate de pandemia Covid 19, cursurile respective au fost suspendate.

2.1.3 Cultură

Activitatea culturală se desfășura cu precădere la Biblioteca comunală și la Căminul cultural. În prezent în comuna Valea Ierii nu mai există Bibliotecă comunală și Cămin Cultural. Biblioteca comunală a fost demolată abuziv după anul 1990, iar Căminul cultural care era inclus în clădirea veche a Primăriei a fost demolat în baza Hotărârii Consiliului local Valea Ierii nr.60 /26.07.2012, dar fără motive temeinice.

Biblioteca comunală avea peste 10.000 de volume, a funcționat într-un spațiu impropriu, iar ulterior a fost mutată dintr-un loc în altul până ce a ajuns să fie depozitate cărțile în saci, în fosta Școală din Valea Ierii-Caps de unde multe volume au dispărut.

Căminul Cultural era amenajat în aceeași clădire în care era sediu administrativ al comunei, dar clădirea fiind demolată pentru motive minore de deteriorare a parchetului lângă un calorifer din care a curs puțină apă, comuna a rămas fără un astfel spațiu pentru activități culturale.

Prin demolarea clădirii sediului administrației publice locale, respectiv a Primăriei comunei Valea Ierii și a Consiliului local Valea Ierii, dar și a Căminului cultural Valea Ierii care era încorporat în această clădire, s-a pierdut o valoare considerabilă din patrimoniul comunei deoarece clădirea din lemn, avea o arhitectură care îmbina tradiționalul și modernul, era o valoare pentru patrimoniu arhitectural local și o atracție pentru turiști, la fel ca și clădirea veche a Bisericii Ortodoxe Valea Ierii care era tot din lemn, cu un stil arhitectural tradițional, care a fost demolată tot în condiții pripite.

În aceste condiții nu este de mirare că activitatea culturală este asigurată de televiziune, iar rezultatele sunt mai mult decât minore, sunt jalnice, deoarece influența televiziunii asupra minții copiilor are un efect negativ, pe când lectura cărților recomandate copilăriei aduce o dezvoltare emoțională și intelectuală sănătoasă pentru toți copiii. Și educația adulților, doar prin televiziune sau muzică, divertisment și filme prin internet, are rezultate mai puțin decât mediocre.

Este nevoie urgentă de un proiect fiabil și de demersuri ferme pentru asigurarea finanțării construirii unui nou Cămin cultural care ar putea găzdui și Biblioteca comunală și, eventual, o sală de lectură cu acces la cărți prin internet. Un proiect mai eficient este construirea unui nou sediu administrativ al comunei care să includă, pe lângă birourile pentru Primărie și Consiliul local, spații pentru Căminul cultural, Biblioteca comunală cu sală pentru lectură, Punct muzeal, sală pentru evenimente și adăpost de protecție civilă.

Un alt spațiu posibil pentru Biblioteca comunală ar putea fi mansarda corpului nou al Școlii Gimnaziale din Valea Ierii, fiind cel mai adecvat prin poziția centrală și datorită faptului că principalii cititori sunt elevii.

Tradiția arhitecturală, a portului popular, a folclorului, a produselor meșteșugărești și de artizanat este o valoare a comunităților rurale care are nevoie de lideri de opinie care să-i recunoască și să-i promoveze valoare culturală, turistică și economică. Această domeniu al tradiționalului în arhitectură, agricultură, meșteșuguri, artizanat, obiceiuri de sărbătorii sau port popular a fost afectat serios de industrializare, iar mai nou de globalism. Astfel, multe obiceiuri tradiționale de la arhitectura specifică din lemn, de la țesut pături groase de lână (țoale în denumirea locală) și preșuri, la croșetat ciorapi de lână și pulovere sau la confecționat șindrila sau alte obiceiuri agricole sau de sărbători creștine, au fost abandonate aproape total.

Pe viitor este necesară organizarea de evenimente locale de promovare a tradițiilor locale prin care să se inspire respectul față de cultura locală, față de comunitate, față de creațiile culturale ale înaintașilor și față de turiștii care doresc să le cunoască și să le achiziționeze.

2.1.4 Punctul muzeal

Pentru punerea în valoare a semnificației istorice, culturale, tradiționale și etnografice a obiectelor de îmbrăcăminte, uneltelor gospodărești și alte obiecte, a fost organizată o expoziție la Căminul Cultural în anul 1997, organizată de agentul agricol al Primăriei, în prezent secretarul general al comunei, doamna Nelia - Crenguța MARIȘ, după participarea la un curs organizat de către CEFIDEC Vatra Dornei. Aceasta a fost urmată de organizarea unui laborator de istorie în cadrul Școlii cu clasele I – VIII Valea Ierii, în care astfel de obiecte au fost păstrate pentru un timp mai îndelungat, în sala amenajată la inițiativa domnului director al Școlii Gimnaziale Valea Ierii, profesorul de istorie, Octavian MORAR.

Ulterior a fost mutat acest fond de obiecte de muzeu într-o sală din clădirea fostei Școli cu clasele I-IV din satul Valea Ierii - Caps, cu contribuția semnificativă a doamnei Maria MARCU, directorul Școlii Gimnaziale Valea Ierii, dar fără să fie asigurată funcționarea normală cu un responsabil, angajat al comunei sau voluntar, fără un orar și o promovare adecvată și astfel multe obiecte s-au distrus sau au fost sustrase.

Atât pentru conservarea acestor valori, care să folosească și generațiilor următoare, cât și pentru crearea unui punct de atracție turistică este nevoie de amenajarea unui spațiu corespunzător în care să fie păstrate obiecte meșteșugărești, costume populare și alte obiecte cu valoare culturală, etnografică, folclorică și spirituală și este nevoie de responsabilizarea unei persoane competente care să asigure funcționarea respectivului punct muzeal.

Până la achiziționarea unei case vechi sau construirea unui alt spațiu adecvat, un loc potrivit pentru înființarea unui punct muzeal ar putea fi Centrul de informare turistică Valea Ierii, iar responsabil pentru administrarea viitorului patrimoniu muzeal local să fie agentul/ghidul de turism angajat pentru acest Centru de informare turistică.

2.1.5 Sărbătorile, obiceiurile și portul

În această zonă sărbătorile și obiceiurile încă își mai păstrază într-o anumită măsură farmecul. Se mai păstrează obiceiuri mai mult sau mai puțin modificate. Unele momente de referință din viața comunității sunt: colindul cu ocazia ajunului Sărbătorii Nașterii Domnului Isus Cristos, numit tradițional Crăciunul, urările de An nou, dăruirea de dulciuri și împletirea de cununite de Sărbătoarea Floriilor, vopsirea ouălor la Sărbătoarea Învierii Domnului Isus Cristos, numită conform Bibliei - Paștele, udatul fetelor și femeilor cu parfum la Paște, ieșirea la Sfințirea apei la Rusalii, ieșirea la Mănăstirea Muntele Rece la Sărbătoarea Înălțării Domnului Isus Cristos care este și Ziua Eroilor, ieșirea la Întreiere pentru slujba religioasă la Sărbătoarea Sfinții Apostoli Petru și Pavel și ieșirea la Dobrin pentru slujba religioasă la Sărbătoarea Sfântul Ilie.

Alte obiceiuri transmise din generație în generație, dar pe cale de a se pierde din cauza renunțării micilor fermieri la creșterea oilor sunt: împreunatul oilor și măsuratul laptelui, care se încheia cu o masă sau petrecere la stână; tunsul oilor și înțărcațul mieilor.

În afara acestora, Primăria comunei Valea Ierii a organizat foarte rar Ziua comunei (prima ediție în 1999, a doua în 2002 și a treia în 2015), ocazii în care, a fost promovată comuna cu potențialul ei natural, cultural, turistic și de afaceri.

Ziua pensionarilor a început să fie sărbătorită într-o atmosferă cu iz electoral, ocazie cu care se organiza o festivitate cu muzică folclorică și o masă festivă pentru pensionari, dar la care participau și adulții sau chiar tinerii.

În ceea ce privește portul, locuitorii de pe Valea Ierii, ca de altfel din întreg carstul Munților Apuseni au moștenit de la generațiile trecute costume populare destul de valoroase din punct de vedere cultural și etnografic, dar în perioada modernă și post modernă acestea nu mai sunt purtate de către locuitorii din Valea Ierii decât foarte rar, cu ocazia unor manifestări culturale și/sau religioase, de regulă de către câțiva copii invitați la evenimentul respectiv.

2.1.6 Biserici

Biserica a fost întotdeauna centrul vieții comunitare a satului românesc. Situată în vatra satului, pe un teren mai înalt, dâmb, sau culme, aceasta configura întreaga structură a așezării. Cum lăcașul de cult era expresia culturii și spiritului locului, dar și a timpului și prosperității comunității într-o anumită perioadă, de multe ori, vechea biserică a fost înlocuită în ritualurile religioase de una mai nouă și de dimensiuni mai mari. Așa se face că, în multe sate, bisericile de lemn sau de zid au fost parțial sau total abandonate. Astfel, s-a accelerat procesul de degradare a patrimoniului arhitectural ecleziastic din mediul rural. (Publicația tematică nr.39, An II - Arhitectura Sacră - R.N.D.R.- 2015, pag.3)

Ceva asemănător s-a întâmplat și cu clădirea veche din lemn a Bisericii ortodoxe din Valea Ierii care a ars în duminica din 11 ianuarie 2009, la scurt timp după ce credincioșii au plecat acasă după slujba de dimineață, iar apoi a fost demolată în grabă, deși structura de rezistență era aproape intactă, doar câteva grinzi de lângă clopotniță trebuiau să fie înlocuite și apoi refăcută structura învelitorii și înlocuită tabla metalică sau montată țiglă. Astfel, s-a deschis drumul pentru construirea unui nou locaș de închinare pentru Biserica Ortodoxă din Valea Ierii, care a atras investiții mari prin subvenții acordate de către Guvernul României și prin donații obținute de la persoane fizice și juridice.

Biserica din lemn, fiind o clădire veche, din anul 1885, avea o valoare arhitecturală tradițională considerabilă, deoarece a fost construită de meșteri localnici, cu lemn din pădurea din comună, a păstrat elementul tradițional rural specific zonei de munte, iar această valoare nu mai poate fi recuperată. Pentru localnici s-a pierdut locul de închinare presărat cu atâtea rugăciuni, amintiri și lacrimi, iar pentru turiști s-a pierdut un obiectiv arhitectural vechi care a fost vizitat de către turiști din țară și din străinătate.

Clădirea nouă, din cărămidă și beton, deși este impunătoare, chiar dacă va fi finisată, nu va avea valoare arhitecturală tradițională locală, deoarece proiectul a fost impus, nu este realizat de un arhitect care să țină cont de relieful montan local, nu va avea valoare ca obiect de patrimoniu bisericesc construit de meșteșugari locali, din materiale locale și folosit de multe generații, cu amintiri de familie care mișcă inima spre meditație și dorința de a vizita din nou acel loc. Dar ce este oare patrimoniul?

Patrimoniul nu înseamnă numai clădiri arhicunoscute și recognoscibile, prezentate pe coperta broșurilor turistice. Patrimoniul include o serie de obiecte de arhitectură sau artă care definesc istoria unui loc. Lăcașurile de cult vechi, împreună cu cimitirele din jurul lor și cu locuințele tradiționale, definesc peisajul cultural al satului tradițional.

Bisericile din lemn sunt expresia meșteșugului tradițional și o parte importantă a istoriei locului. Protecția și restaurarea lor este o componentă absolut necesară a procesului de dezvoltare durabilă a satelor de astăzi. (Publicația tematică nr.39, An II - Arhitectura Sacră - R.N.D.R.- 2015, pag.3)

Acest lucru nu a fost înțeles de către comunitatea ortodoxă din Valea Ierii în anul 2009 când a fost luată decizia demolării în grabă a vechii clădirii a Bisericii Ortodoxe din comuna Valea Ierii, cu sprijinul autorităților locale acordat în grabă.

Probabil că, din dorința de a se realiza o investiție nouă, o clădire mai mare, mai impunătoare, a fost distrusă acea perlă de spiritualitate, de arhitectură tradițională din lemn și de istorie a vieții comunității, care a fost clădirea din lemn construită și aparținând inițial de Biserica Greco-Catolică, iar apoi preluată forțat, la ordinele regimului comunist, în Biserica Ortodoxă Română, după scoaterea în afara legii a Bisericii Române unită cu Roma, Greco-Catolică, prin Decretul nr.358 din 1948.

Populația comunei Valea Ierii a fost forțată să treacă de la Cultul Greco-Catolic la Cultul Ortodox și așa se face că astăzi, este nominal, majoritar ortodoxă. Înainte de instaurarea regimului comunist în România, majoritatea populației din comună făcea parte din Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, cu excepția locuitorilor din satul Plopi care aparțineau de Biserica Ortodoxă din Finișel, și o parte din locuitorii satului Cerc care aparțineau de Biserica Ortodoxă Muntele Rece, dar după instaurarea regimului comunist toți credincioșii au renunțat, sub presiunea dictaturii comuniste, la apartenența la Biserica Greco-Catolică și au trecut la Biserica Ortodoxă.

Ca la orice schimbare care se face prin forță, dedicarea credincioșilor ca practicanți a religiei ortodoxe a scăzut, probabil și de teama spovedaniei către preoți suspectați de a fi colaboratori ai organelor de securitate ale regimului comunist despre care se știa că au arestat mulți preoți și credincioși greco-catolici, pastori și prezbiteri din cultele evanghelice, dar și preoți din cultul ortodox care nu au acceptat să colaboreze cu ei.

Localnici își amintesc atmosfera spirituală liniștită care învăluia clădirea veche din lemn a Bisericii Ortodoxe din Valea Ierii ce cuprindea și curtea străbătută de pașii credincioșilor care au intrat în acest loc de închinare și rugăciune către Dumnezeu, ca să-și golească poverile inimii, cu smerenie, înaintea Tatălui din ceruri, prin puntea creată între Dumnezeu și om de către Fiul lui Dumnezeu, Domnul Isus Cristos, prin jertfa Sa unică și desăvârșită pentru păcatele trecute, prezente și viitoare ale tuturor oamenilor care aleg să se pocăiască de păcatele lor, prin credință în puterea acestei jertfe divine, care este unica soluție a lui Dumnezeu pentru mântuirea oamenilor din calea mâniei lui Dumnezeu împotriva păcatului oamenilor.

Atâtea amintiri familiale de botezuri, cununii și dangăte de clopote de la înmormântări, cu atâtea lacrimi curse din inimi care au înțeles că speranța adevărată este doar în ajutorul și intervenția lui Dumnezeu, împreună cu acea atmosferă tainică și liniștită ce o înconjură, adusă poate de jertfa de lacrimi și rugăciuni rostite din inimi zdrobite de încercările vieții, au dispărut ireversibil după demolarea acelei clădiri modeste din lemn a Bisericii Ortodoxe din Valea Ierii, dar atât de bogată spiritual prin amintirile și rugăciunile care au fost rostite acolo. Astfel, atmosfera spirituală al locului s-a modificat în mod negativ după demolarea acelei clădiri modeste din lemn.

Construcția nouă din lemn care a fost ridicată pe același teren ca locaș de închinare pentru credincioșii ortodocși până la construirea noii Biserici Ortodoxe din Valea Ierii, nu mai are același farmec spiritual și nici aceeași valoare de patrimoniu arhitectural tradițional.

Casa de rugăciune a Cultului Penticostal este amplasată în partea de amonte a satului Valea Ierii. Clădirea este o construcție din lemn realizată în anul 1995.

Credincioșii penticostali, deși sunt mult mai puțini în comparație cu majoritatea creștinilor ortodocși din comuna Valea Ierii, au manifestat o anumită perseverență la practicarea credinței, mai ales în perioada inițială a prezenței în comună, fapt care a

atras și alți locuitori care s-au convertit și au aderat la această doctrină de orientare evanghelică.

Pentru întâmpinarea nevoilor spirituale ale credincioșilor evanghelici din zona centrului civic și partea estică a satului Valea Ierii este nevoie de amenajarea unei noi Case de rugăciune evanghelice care să aibă un spațiu corespunzător pentru închinare, lucru justificat în primul rând datorită distanței de 3 - 5 km până la Casa de rugăciune a Cultului Penticostal situată în Valea Ierii - zona Caps, dar și de lipsa unui spațiu adecvat pentru evanghelizarea locuitorilor din zona centrală și estică a satului Valea Ierii și a altor locuitori din celelalte zone ale comunei care vor dori să vină în acest nou loc de închinare.

Epoca postmodernă a distrus o parte din regulile de viață creștină a comunității, influențând mai ales tânăra generație spre excese, dependențe și negarea valorilor morale creștine.

Credința în Dumnezeu caracterizează și influențează în continuare viața comunității, oamenii păstrând, în general, un mod de închinare arhaic, bazat pe tradiții religioase și nu pe poruncile și principiile revelate prin Sfânta Scriptură, altfel numită - Biblia.

Spiritul de întraajutorare, de integritate și de respect se mai păstrează încă ca rezultat al modelelor de viață al oamenilor credincioși și evlavioși, transmis din generație în generație, dar este afectată de modelul negativ al creștinilor nominali care practică corupția și un mod de viață firesc, păcătos și nu se tem că vor da socoteală cândva înaintea Celui care este dragoste, dar și un foc mistuitor, a Celui care este drept și iubește dreptatea. (Biblia: 1 Ioan 4:8, Deuteronom 4:24, Evrei 12:28-29, Psalm 11:7)

Atâta timp cât mai sunt câțiva credincioși care se luptă și perseverează în practicarea credinței creștine bazată pe Biblie, care este Cuvântul lui Dumnezeu, mai este speranță și pentru generațiile următoare să mai primească credința, auzind și văzând mărturia de viață transformată a acestor credincioși, învățând de la ei despre ceea ce este scris în Biblie și neacceptând să se mulțumească cu ce le spun oamenii despre Dumnezeu, ci căutându-L ei, și căutându-L cu toată inima, la sursa de bază a învățăturii creștine care este Sfânta Scriptură sau Biblia.

2.1.7 Sportul

În comuna Valea Ierii au fost constituite teoretic, mai multe grupe sportive, pe diverse ramuri sportive, toate fiind grupate în Asociația Sportivă "ARBORIA", în vederea demarării proiectului Stadionului comunal Valea Ierii. În realitate, singura activitate sportivă frecventă este practicarea fotbalului de către tinerii și adulții care îl preferă. Aceasta se datorează lipsei unei culturi locale care să promoveze activitatea sportivă, lipsei amenajărilor sportive necesare și a mijloacelor financiare legate de costul echipamentului și a celorlalte materiale necesare.

Stadionul comunal Valea Ierii, finanțat prin fonduri de la Guvernul României poate asigura posibilitatea practicării fotbalului. De asemenea, nevoia pentru o sală de sport este tot mai mare. O soluție provizorie este alocarea unui vestiar de la stadion pentru transformarea în sală de sport unde să aibă acces tinerii și adulții localnici, dar și turiștii care vizitează comuna.

Pe lângă baza materială necesară este nevoie și de conștientizarea populației asupra importanței mișcării fizice și practicării activităților sportive recreative în aer liber și apoi, de modele de cetățeni responsabili față de sănătatea lor care fac mișcare în aer liber sau antrenament sportiv în spații închise.

Pentru dezvoltarea turismului este nevoie și de amenajări pentru activități sportive și de agrement care sunt foarte dorite de turiștii care vin în weekend sau în concedii la munte și doresc să facă mișcare fizică în aer liber sau în spații închise.

2.2 Sănătatea publică

Starea de sănătate a populației din comuna Valea Ierii este afectată de un mod de viață neechilibrat. Pentru rezolvarea acestor probleme oamenii încearcă adeseori să trateze simptomele, fără a schimba obiceiurile negative de viață care stau, de regulă, la baza apariției bolilor.

Comuna Valea Ierii are un Dispensar Medical Uman încadrat cu un medic de familie care se deplasează în comună, de regulă, o zi pe săptămână, este angajată o asistentă medicală, cu program normal și mai vine un medic stomatolog a cărui servicii sunt mai rare, dacă sunt solicitării. În dispensar funcționează și un punct farmaceutic aparținând de Farmacia din comuna Iara, o unitate privată ce asigură o parte din necesarul de medicamente pentru cetățenii comunei Valea Ierii.

Este nevoie de asigurarea unor condiții mai bune pentru medic, de stimularea și responsabilizarea acestuia pentru a asigura o prezență în comună în mai multe zile din săptămână.

2.3 Asistența socială

La nivelul comunei acest serviciu este organizat în primărie printr-un compartiment prevăzut cu un asistent social. Ocazional au mai fost implicate în astfel de activități și alte organizații cum sunt: Societatea Națională de Crucea Roșie, Filiala Cluj, Fundația Word Vision, Clubul Rotary Cluj-Napoca, Fundația Eco-Mont și bisericile locale.

În anul 2019 au fost puse în plată un număr de 22 de dosare pentru ajutor social, erau încadrați în muncă 7 asistenți personali pentru persoane cu dizabilități, au fost acordate un număr de 8 alocații monoparentale și alocații de susținere, sunt luate în evidență 35 persoane cu dizabilități și au fost acordate 40 ajutoare pentru încălzire.

Din cauza creșterii numărului de cazuri sociale este nevoie de dezvoltarea acestui compartiment, elaborarea unor proiecte de dezvoltare de noi servicii de asistență sociale. Casa socială din Valea Ierii, dată în folosință în anul 2020, are patru garsoniere pentru persoanele cu venituri foarte mici și care au rămas fără adăpost.

Prin aprobarea proiectului: “Servicii integrate inteligente pentru reducerea numărului de persoane marginalizate din comuna Valea Ierii, județ Cluj”, prin programul POCU, se dorește dezvoltarea unor soluții de reducere a marginalizării sociale, o reducere a persoanelor care solicită asistență socială, dar și o diversificare și o creștere a calității serviciilor de asistență socială.

Prin acest proiect sunt finanțate cursuri de formare profesională pentru meserii care au perspectivă de dezvoltare în comuna Valea Ierii, se vor acorda subvenții pentru dezvoltarea de mici afaceri, se vor reabilita și dota trei clădiri ale fostelor școli din satele Valea Ierii - zona Caps, Cerc și Plopi pentru a fi amenajate ca puncte de asistență socială și medicală, s-au achiziționat două autoturisme de teren, vor fi reparate locuințe pentru persoane care au venituri mici, va fi asigurat spijin la reglementarea actelor de proprietate asupra caselor de locuit și ale curților, etc.

2.4 Mediul asociativ

Asociația Comunelor din județul Cluj a luat ființă în anul 1999 la inițiativa primarului din comuna Valea Ierii din acea perioadă, domnul Marin - Gavrilă MARC, în urma unor ședințe ale primarilor din zona de munte a județului Cluj, cu scopul înlăptuirii principiilor de autonomie locală și promovarea unor instrumente de acțiune democratice în realizarea intereselor colectivităților locale. Sediul acestei asociații a fost în comuna Valea Ierii, până în anul 2002, apoi a fost mutat la Primăria comunei Gilău. Din anul 2006 activitatea acestei asociații a fost transferată către Filiala Județeană Cluj a Asociației Comunelor din România care a fost înființată atunci și care asigură o mai bună reprezentare a intereselor comunelor în relația cu autoritățile administrației publice centrale, respectiv cu Guvernul României.

Asociația Microregională Cheile Munților a fost înființată în 2001 de către primarii din comunele membre. Sediul acesteia este în comuna Săvădisla. Asociația are în componență comunele Valea Ierii, Săvădisla, Băișoara, Iara și Moldovenești. În ultimii ani asociația nu a avut activități în zonă.

Asociația Ars Pedagogica fost înființată la inițiativa unui grup, avându-l în frunte, ca președinte, pe profesorul Zoltan LABANCZ. Sediul acesteia este în Cluj-Napoca. Acțiunile acestei fundații pe raza comunei s-au concretizat în organizarea unor tabere de sculptură, tabere pentru elevi din Cluj-Napoca sau chiar din Germania.

Pentru desfășurarea activităților asociației s-a cumpărat teren pe care au fost construite câteva spații de cazare și a fost renovată o casă veche. După decesul președintelui, activitatea acestei asociații în zonă a fost foarte redusă.

Societatea Antroposofică din România, ramura Cluj a preluat o parte din patrimoniul Asociației Ars Pedagogica situat în satul Plopi și a început activități specifice de educație. Probabil că activitatea acestora în satul Plopi se va diversifica și se speră să aducă un plus de valoare vieții culturale, sociale și turistice din zonă.

Fundația "Prietenii școlii" a fost înființată la inițiativa domnului învățător Marcel MARCU. Obiectul de activitate al fundației are la bază educația și sprijinirea procesului de învățământ, cu accent pe sprijinirea calității învățământului, organizarea de școli de vacanță și educație morală a copiilor. Fundația nu a desfășurat activități publice în comuna Valea Ierii în ultimii ani.

Fundația “Eco - Mont” a fost înființată în anul 1997 la inițiativa domnului Marin-Gavrilă MARC. Sediul acestei fundații este în comuna Valea Ierii, satul Valea Ierii, nr.166. Misiunea Fundației Eco-Mont este de a aduce un plus de valoare pentru educația ecologică, protecția mediului, dezvoltarea durabilă, ajutorarea persoanelor aflate în dificultate și cultivarea unui mod de viață echilibrat și înțelept.

Activitățile inițiale ale fundației au fost organizarea de tabere de copii și tineret, acțiuni umanitare de distribuire de ajutoare materiale și distribuire de cadouri pentru copii, educație moral-creștină și educație ecologică. Pe lângă activitățile de educație ecologică și protecție a mediului, a efectuat activități de consultanță la proiecte pentru dezvoltarea fermelor, pentru dezvoltarea infrastructurii, pentru dezvoltare strategică, dar și proiecte de asistență socială pentru persoanele și familiile aflate în dificultate.

Asociația GAL Napoca-Porolissum este un parteneriat public-privat din care a făcut parte, câțiva ani, și comuna Valea Ierii și a jucat un rol esențial în mediul rural pentru absorbția fondurilor europene nerambursabile prin PNDR 2007-2013, contribuind la dezvoltarea zonei de pe raza comunelor cuprinse în teritoriul său. Comuna Valea Ierii a fost membră în această asociație și a beneficiat de finanțare europeană nerambursabilă pentru asfaltarea străzii Bisericii din satul Valea Ierii, achiziția de costume populare și alte dotări pentru activitatea culturală.

Asociația GAL Lider Cluj este tot un parteneriat public-privat, format din comunele din zonă, firme private și ONG-uri. Comuna Valea Ierii a fost cuprinsă în acest G.A.L. după reorganizarea teritoriilor GAL-urilor din zonă. În PNDR 2014-2020, importanța GAL-urilor a fost la fel de mare, proporțional cu bugetul mare pe care l-a avut de gestionat, dar beneficiind deja de experiența de dezvoltare rurală câștigată în ciclul de finanțare 2007-2013.

Prin programul Leader sunt finanțate proiectele depuse la GAL-uri, iar comuna Valea Ierii a obținut o finanțare europeană nerambursabilă pentru achiziționarea unei vidanje.

Pentru ciclul de finanțare 2021-2027 se speră să fie alocate prin Programul Leader, fonduri europene nerambursabile, cel puțin la nivelul din ciclul anterior.

2.5 Transportul

Transportul auto, în comun înspre comuna Valea Ierii este asigurat în mod regulat, astfel:

- pe ruta Valea Ierii - Cluj-Napoca : S.C. Fanny Prestări Servicii SRL care asigură transportul cu autobuzul în zilele lucrătoare cu plecare din Valea Ierii spre Cluj- Napoca la ora 4,00 și revenire din Cluj-Napoca la Valea Ierii la ora 17,00;

- pe ruta Valea Ierii – Turda cursa de autobuz a fost sistată de mai mulți ani;

De asemenea, pentru facilitarea deplasării spre școală a elevilor din satele Cerc, Plopi și Valea Ierii (partea din amonte), Primăria comunei Valea Ierii a pus la dispoziția comunității două microbuse primite de la Guvernul României, prin Inspectoratul Școlar Județean Cluj.

2.6 Rețelele de utilități

2.6.1 Alimentarea cu apă

Alimentarea cu apă potabilă a satelor Cerc și Plopi din comuna Valea Ierii s-a realizat în sistem local, de la fântânile și izvoarele existente.

În satul Valea Ierii au existat patru sisteme mici de alimentare cu apă mai vechi: trei în sistem centralizat (una în zona fabricii de cherestea și aval, a doua în zona Caps și a treia în zona Lunca Mutului) și una în zona centrală care alimentează cișmeaua publică centrală la care este racordată și casa Parohiei ortodoxe Valea Ierii și două gospodării care au un bazin separat racordat la același izvor.

Cea mai mare a fost în zona Fabricii de cherestea unde a fost captat un izvor, apa potabilă fiind înmagazinată într-un rezervor de 25 mc, de unde a fost distribuită prin cădere liberă la fabrica de cherestea, la gospodăriile din vecinătate, până la blocul de locuințe al angajaților Fabricii de cherestea, construit de către fostul IFET Cluj.

În satul Valea Ierii, zona Caps, apa potabilă a fost captată printr-un sistem de aducțiune și distribuită prin rețea la fosta brutărie și la câteva cișmele și gospodării din zona Caps.

Pentru a asigura nevoia tot mai mare de apă potabilă a fost demarat un proiect amplu pentru satul Valea Ierii în anul 1997, care a fost finanțat ulterior prin programul Sapard al U.E., și a fost construită o nouă rețea de apă potabilă în anul 2009, compusă din 5 rezervoare de captare de 50 mc fiecare și o rețea de distribuție a apei de 10 km.

Calitatea acestei rețele lasă de dorit deoarece pe timp de iarnă, când temperatura scade sub -15° rețeaua a înghețat de mai multe ori, iar prin captarea unor

izvoare de slabă calitate pe lângă cele de bună calitate, în apa păstrată în găleată sau în cana de sticlă, locuitorii au constatat, de multe ori, că apa prezintă o depunere sedimentară.

În satul Cerc s-a construit o rețea scurtă de alimentare cu apă potabilă pentru locuințele situate de-a lungul drumului DJ 107 J, în aval de sursa captată în anul 2012. Este nevoie de o soluție și pentru celelalte locuințe din amonte și din zona Fața Cercului pentru alimentarea cu apă potabilă.

În satul Plopi s-a captat un izvor de apă și a fost construită o rețea scurtă pentru alimentarea Schitului de călugări de pe lângă Mănăstirea Muntele Rece. Este nevoie de alte captări și rețele de distribuție care să poată deservi și celelalte locuințe.

2.6.2 Canalizarea

Localitățile din perimetrul administrativ al comunei Valea Ierii nu dispun de sistem de canalizare centralizat. A fost depus un proiect în anul 2009 pentru realizarea canalizării în satul Valea Ierii din fonduri europene nerambursabile prin Măsura 322, dar nu s-a obținut finanțarea lui.

Recent a fost achiziționată de către primărie o autospecială pentru vidanajarea foselor de canalizare. Achiziția s-a făcut prin fonduri europene nerambursabile, prin programul Leader, pentru deservirea căreia au fost angajate, de către primarul comunei Valea Ierii, două persoane.

Există mai multe case și câteva blocuri de locuințe, care au amenajată fosă din beton sau, mai nou, din fibră de sticlă, a căror eficiență este redusă, unele permițând, prin modul de construire, scurgerea apelor reziduale în sol sau râu motiv pentru care nu este nevoie să fie vidanjate.

2.6.3 Termoficarea

Locuințele și spațiile pentru servicii și producție din comuna Valea Ierii nu sunt racordate la o rețea de termoficare. Pentru încălzire se folosesc soluții individuale care sunt de regulă sobe de încălzit sau centrale individuale cu calorifere, pentru casă sau apartament. Pentru prepararea hranei se folosesc sobe de gătit cu lemne sau aparate de gătit (cuptoare și plite) alimentate cu gaze naturale lichefiate îmbuteliate.

Mai rar, sunt folosite instalații electrice pentru încălzire și prepararea hranei (centrale termice, cuptoare și plite). Foarte puține instalații folosesc energia solară pentru încălzirea apei.

Un număr de 10 locuințe au fost dotate recent cu instalații solare pentru încălzirea apei menajere cu finanțare prin proiectul: "Servicii integrate inteligente pentru reducerea numărului de persoane marginalizate din comuna Valea Ierii, județ Cluj", finanțat prin programul POCU, din Fondul Social European, proiect demarat în anul 2018 cu termen de încheiere anul 2021, prin care se dorește dezvoltarea unor soluții de reducere a marginalizării sociale.

Exploatarea excesivă, irațională și fără responsabilitate a pădurii care este proprietatea comunei Valea Ierii din ultimii 20 de ani, a creat posibilitatea ca, peste 15 - 20 de ani, Primăria comunei Valea Ierii să nu mai aibă lemn de foc pentru asigurarea nevoilor esențiale de încălzire ale populației locale.

2.6.4 Energia electrică

În comuna Valea Ierii electrificarea a început în anii 1960 pentru a asigura modernizarea procesului de producție la Fabrica de cherestea din Valea Ierii, prelungirea programului de lucru în două schimburi și pentru asigurarea unor condiții de viață mai bune pentru populația comunei, cât și pentru funcționarea instituțiilor locale.

Pentru început, Fabrica de cherestea avea propria instalație de producere a energiei electrice, atât pentru nevoile de producție, dar și pentru locuințele muncitorilor din apropiere. Ulterior, Fabrica de cherestea a fost racordată la sistemul energetic național, dar a folosit în continuare și generatorul propriu antrenat de o mașină cu aburi, până prin anul 2000. Datorită condițiilor de relief și a situației economice, la început au fost electrificate locuințele din satul Valea Ierii și apoi zona Caps.

În continuare, a urmat electrificarea pentru aproape jumătate din locuințele satului Cerc, partea de pe lângă Valea Calului. Locuințele din satul Plopi au fost electrificate abia în anul 1999. Jumătatea rămasă neelectrificată din satul Cerc a fost electrificată în anul 2000. Cătunul Soci din satul Valea Ierii a fost electrificat în anul 2008. Cătunul Dâmbul Cucului a fost electrificat în anul 2012.

În prezent comuna Valea Ierii este racordată la sistemul energetic național prin linia electrică aeriană de 20 KV. Gospodăriile din teritoriul administrativ al comunei sunt racordate la rețeaua electrică de joasă tensiune.

În perioada anilor 1980 a fost amenajată o microcentrală hidroelectrică privată pentru producerea energiei electrice pentru câteva locuințe din cătunul Soci care a fost ulterior deființată, după electrificarea zonei respective.

În prezent nu există în comuna Valea Ierii instalații de producere a energiei electrice cu ajutorul energiei eoliene, iar cele pentru producerea energiei solare sunt în faza de pionierat în zonă.

Electrificarea cătunului Șoimu s-a realizat în anul 2020. Cătunele Tarnița, Întreiere, Hățăgoaia, zona turistică și de stâne Șesul Cald, stânele de la Runcu Irișorii, Dobrin, Tina, Motorăști, Bărnești, Buhuia, Piatra Albă și unele locuințe izolate sunt încă neelectrificate și este nevoie de găsire a unor soluții pentru asigurarea electrificării lor.

2.6.5 Salubritatea

Comuna Valea Ierii nu are un serviciu public de salubritate, acest serviciu fiind efectuat în ultimii ani de către SC SYLEVY SALUBRISERV SRL, cu sediul în localitatea Ceaușu de Câmpie, strada Principala nr.6 A, județul Mureș. Gunoiul menajer din gospodării este colectat în pubele, containere și uneori în saci menajeri și era ridicat, o dată pe lună, de către această companie și transportat la groapa de gunoi de lângă municipiul Gheorgheni, județul Harghita, ceea ce genera costuri mult mai mari pentru salubritate în comuna Valea Ierii.

Recent, salubritatea comunei este asigurată prin SC Eco 5 Ardeal SRL din comuna Mihai Viteazu, strada Principală, nr.1014, Blocul Primăriei, județul Cluj, ridicarea deșeurilor menajere se realizează de două ori pe lună și cu costuri mai mici.

S-a ajuns în această situație deoarece proiectul SMID Cluj, prin care trebuia construit CMID, groapa de gunoi ecologică din satul Gheorgheni, comuna Feleacu, județul Cluj, a fost întârziat foarte mult, iar vechea groapă de gunoi de la Pata Rât a intrat de câțiva ani în procedura de închidere. Oricum, pe viitor, este nevoie să se facă

colectarea selectivă a deșeurilor și în comuna Valea Ierii, altfel sancțiunile vor fi tot mai mari.

Deja, pentru depozitarea deșeurilor în noua groapă ecologică din satul Gheorgheni, o mare parte din deșeurile menajere trebuie colectate selectiv, pe categoriile stabilite.

Pentru aceasta este nevoie de educație, dar și de implicare hotărâtă a autorităților locale inclusiv prin sancțiuni cu avertisment și chiar cu amendă.

Pentru o salubritate eficientă era nevoie de colectarea cel puțin la două săptămâni cum a început să se facă recent, deoarece mulți locuitori și chiar locuitorii sezonieri care vin, de regulă, în weekend la casele de vacanță, aruncă gunoiul menajer în albia râului Iara sau lângă poduri, podețe și drumuri, ca să nu li se umple pubelele, iar unii, probabil din nemulțumire față de calitatea serviciilor de salubritate efectuate.

De asemenea este nevoie de organizarea colectării aparatelor electrocasnice uzate într-un container special, dedicat pentru acest scop.

Este nevoie să se facă și extinderea ariei de colectare a deșeurilor menajere pentru asigurarea salubrității și în satul Cerc, zona Fața Cercului, în satul Plopi, în cătunul Șoimu și în zona turistică Șesu Cald.

Deși este jenant să critici pe cei mai în vârstă, sunt persoane de 70-80 de ani care mai aruncă deșeuri menajere în albia râului Iara spre siderarea turiștilor care privesc cum curg pe apă câte un pet de plastic sau cutie de carton. Sunt și persoane tinere care fac la fel, deoarece nu s-au luat măsuri, din partea autorităților administrației publice locale, pentru sancționarea celor care aruncă deșeuri în râul și în alte spații publice sau în mediul natural.

Culegătorii de ciuperci și fructe de pădure aruncă pe lângă drumurile forestiere, pe lângă pâraie sau prin păduri, tot felul de deșeuri, de la peturi și pungii de plastic la cutii de conserve sau articole de îmbrăcăminte.

Este nevoie de voință politică din partea autorităților administrației publice locale pentru organizarea și/sau finanțarea de acțiuni de educație ecologică, de amplasarea de noi coșuri de gunoi pe stradă, noi containere, un container special pentru deșeuri electrocasnice și unul pentru deșeuri din demolări sau renovări la construcții și apoi, de efectuare a unor acțiuni de control și de sancționare fermă a celor care nu vor să respecte normele de păstrare a curățeniei în spațiile publice și în mediul natural.

În caz contrar, dezvoltarea turismului este afectată pe termen lung deoarece turiștii au pretenția ca pe lângă peisajul mirific să găsească și drumul, gospodăriile, terenurile agricole, albia râului și pădurile curate.

Ca să se schimbe această mentalitate distructivă este nevoie de o conlucrare a întregii comunități, pentru a se cultiva acel spirit de păstrare a curățeniei pe căile de acces, în spațiile publice, în gospodării, în albiile cursurilor de apă, pe fânețe și în păduri. Doar atunci se poate face o schimbare sănătoasă și de durată în comunitate care să aducă venituri din dezvoltarea unui turism ecologic, numit altfel - ecoturism, atât de dorit de turiștii responsabili din străinătate, dar și din România, care sunt conștienți de complexitatea și fragilitatea echilibrului natural și importanța dezvoltării unui turism durabil prin protejarea mediului natural.

2.6.6 Comunicațiile

În momentul de față în comuna Valea Ierii funcționează sistemul GSM de telefonie mobilă asigurat de companiile Orange, Telekom, Vodafone și mai nou Digi. Nu există o centrală telefonică locală și linie telefonică prin cablu, deși aceasta este foarte utilă pentru comunicare în caz de situații de urgență. De asemenea nu există stații radio de comunicare suficiente care să poată asigura comunicațiile în interiorul și exteriorul comunei, printr-o antenă locală, în caz de situații de urgență, dacă sistemul GSM este nefuncțional, cum s-a mai întâmplat atunci când au fost descărcări electrice puternice sau avarii pe timp mai lung la rețeaua electrică.

Accesul la serviciile posturilor de radio locale, regionale și naționale este asigurat în condiții bune. Accesul la televiziune era asigurat doar prin releul TV din satul Plopi. În ultimii ani majoritatea locuințelor au fost conectate la canalele TV prin antenele parabolice care asigură recepția direct prin satelit a programelor TV. Aceste servicii sunt asigurate de către firmele Digi Tv, Orange Tv, Telekom și Focus Sat.

Conexiunea la internet, în prezent, se realizează prin intermediul unei rețele radio până în comună, iar în interiorul comunei se asigură conectarea prin cablu. Prin modem, sunt disponibile serviciile de internet oferite de companiile de telefonie mobilă Orange, Vodafone și Telekom. În funcție de zona din comună se poate face recepția pe o rețea sau alta ori pe nici una.

Pentru asigurarea comunicațiilor în situații de urgență este nevoie de un proiect care să fie demarat, preferabil, de către Primăria comunei Valea Ierii, care are constituit Serviciu voluntar pentru situații de urgență și ai cărui membri trebuie instruiți periodic și dotați cu stații radio pentru comunicare în situații de urgență, dar este nevoie de un proiect de amenajare a unei rețele de telefonie prin fir și radio care să poată asigura comunicațiile în situația în care rețelele GSM de telefonie nu funcționează. Tehnologia actuală oferă soluții pentru un astfel de proiect.

CAPITOLUL III

POPULAȚIA ȘI ECONOMIA

3.1 Populația și locuințele

3.1.1 Populația

Populația comunei Valea Ierii a crescut odată cu dezvoltarea industrială prin exploatarea forestieră și prelucrarea primară a lemnului. Astfel se face că muncitori din diferite localități au venit să muncească, iar unii, s-au stabilit ulterior în Valea Ierii.

După inundația din anul 1975, a urmat un proces de migrare a unor locuitori, care au avut casele distruse de ape, spre alte regiuni din țară.

Scăderea natalității, lipsa unor locuri de muncă atractive pentru tineri și absorbția de forță de muncă în zonele puternic industrializate din orașe au dus în continuare la scăderea numărului de locuitori.

După Revoluția de la 1989, când s-au deschis granițele, a apărut și posibilitatea de a munci în alte țări, ceea ce a dus la apariția fenomenului de emigrare a populației tinere pentru locuri de muncă mai bine plătite, în alte țări.

În urma închiderii activității Fabricii de cherestea și reducerii semnificative a forței de muncă în exploatarea forestieră, cât și a accentuării diferențelor privind calitatea vieții dintre sat și oraș, populația comunei a cunoscut un regres continuu, astfel că la finele lunii decembrie 2015, aceasta era în evidențele Direcției Regionale de Statistică Cluj, cu doar 959 locuitori populație stabilă, iar în Registrul Agricol al comunei Valea Ierii cu 888 locuitori. Diferența de număr de locuitori apare din cauza evidențierii diferențiate în calcule a persoanelor temporar absente și a persoanelor plecate din comună în alte localități din țară sau în alte țări.

În anul 2019, populația comunei Valea Ierii era de 902 locuitori, în evidențele din Registrul Agricol.

Din cauza resurselor naturale limitate, în ultimii 20 de ani, s-a produs o segregare social-economică a populației locale, datorită modului de administrare preferențială a pădurii și a terenurilor din patrimoniul comunei Valea Ierii. Acest lucru a dus la o dezbinare socială cauzată de nedreptate, lăcomie, egoism, control și dominare distructivă a comunității, ceea ce a făcut tot mai dificilă cooperarea în condiții de câștig-câștig.

Noile autorități executive și deliberative ale administrației publice locale au sarcina, prin votul de încredere al comunității, să găsească soluții pentru administrarea echitabilă și transparentă a resurselor din patrimoniul comunei Valea Ierii, iar apoi pentru reconciliere socială, promovarea responsabilității sociale, sprijin pentru dezvoltarea economică, protejarea mediului și promovarea valorilor moral-creștine.

Tabel 8

Evoluția populației locale în perioada 1946 – 2019

Anul	Total, fără străinași	Din care:			Străinași Total
		Valea Ierii	Cerc	Plopi	
1946	1.032	534	235	263	-
1977	1.390	910	254	226	-
1992	1.172	856	177	139	15
1999	1.128	824	156	148	37
2002	1.107	803	158	146	52
2007	1.098	812	144	142	156
2019	902	678	109	115	410

Sursa: Registrul agricol al comunei Valea Ierii

Tabel 9

Structura populației pe naționalități în 2011

Nr.crt.	Naționalitatea	Nr. locuitori
1	Români	848
2	Maghiari	12
3	Informație nedisponibilă	28
Total		888

Sursa: Fișa Localității, Recensământul Populației și al Locuințelor 2011

Tabel 10

Structura populației pe confesiuni în 2011

Nr.crt.	Confesiune	Nr. locuitori
1	Ortodoxă	771
2	Romano-catolică	8
3	Reformată	7
4	Penticostală	63
5	Greco catolică	7
6	Baptistă	1
7	Informație nedisponibilă	28
8	Nedeclarată	3
Total		888

Sursa: Fișa Localității, Recensământul Populației și al Locuințelor 2011

3.1.2 Gospodăriile din Comuna Valea Ierii

În anul 2019, în comuna Valea Ierii erau 561 de gospodării, din care: 406 în satul Valea Ierii, 88 în satul Cerc și 67 în satul Plopi. (Sursa: Registrul Agricol)

Tabel 11

Nr.crt.	Satul	Număr gospodării
1	Valea Ierii	406
2	Cerc	88
3	Plopi	67
Total		561

Sursa: Registrul Agricol al comunei Valea Ierii

3.1.3 Locuințele din comuna Valea Ierii

Numărul locuințelor din comuna Valea Ierii în anul 2011 este redat mai jos.

Tabel 12

Nr.crt.	Total număr/ procent	Locuințe private	De Stat	Ale cultelor religioase
1	499	496	2	1
2	100/%	99,4%	0,4%	0,2%

Sursa: Fișa Localității, Recensământul Populației și al Locuințelor 2011

3.2 Dezvoltarea economică

3.2.1 Economia

Comuna Valea Ierii a cunoscut o dezvoltare economică semnificativă începând cu perioada interbelică, când s-a dezvoltat exploatarea și prelucrarea lemnului și s-au deschis căile de acces prin amenajarea drumului Valea Ierii – Plopi, apoi a drumului principal Valea Ierii – Băișoara și a folosirii apei pentru transportul buștenilor, cu ajutorul plutelor.

În perioada respectivă, agricultura și zootehnia erau ocupațiile de bază care asigurau cea mai mare parte din alimentele necesare consumului familial. Pentru completarea necesarului de cereale pentru consum din gospodărie se practica și

„trocul” cherestea în schimbul cerealelor, realizat la târguri sau în satele cu o agricultură mai dezvoltată.

Fabrica de cherestea construită în perioada interbelică a fost modernizată în anii 1970 și a atras forță de muncă chiar și din satele și comunele vecine, la fel ca și exploatarea forestieră. După anul 1989, Fabrica de cherestea și-a redus treptat activitatea până în anul 2005, când a fost închisă de către noii proprietari, cetățeni de naționalitate siriană.

Exploatarea forestieră a continuat după 1989 într-un mod irațional ceea ce a dus la reducerea masei lemnoase favorabile exploatării rentabile. Apariția pe piață a companiilor străine a dus la creșterea presiunii asupra exportului de bușteni reducându-se astfel locurile de muncă din prelucrarea lemnului și punând în pericol micile afaceri ale localnicilor în exploatarea și prelucrarea primară a lemnului.

Populația ocupată, pe activități economice

În anul 2002, în comuna Valea Ierii erau 358 persoane angajați permanent. Dintre aceștia, o parte erau navetiști din satele vecine. Angajații sezonieri pentru lucrări forestiere (plantații, descopleșiri, etc), au fost atrași de regulă, muncitori din județele Bistrița Năsăud, Maramureș și Vâlcea deoarece locuitorii din comună aveau locuri de muncă permanente la Fabrica de cherestea Valea Ierii sau la Sectorul de exploatare forestieră din Valea Ierii, ambele făcând parte din Intreprinderea Forestieră de Exploatare și Transport Cluj - IFET Cluj.

După închiderea Fabricii de cherestea, în anul 2005, economia comunei a intrat într-un declin sever care continuă și astăzi.

Tabel 13

Populația ocupată pe activități, 2002

Nr.	Specificația	Total comună
1	Silvicultură, exploatarea lemnului și economia vânatului	46
2	Agricultură	11
3	Industria de prelucrare a lemnului	104
4	Industria extractivă	2
5	Comerț, rep. auto și ob. casnice	20
6	Construcții	13

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

7	Hoteluri și restaurante	3
8	Transport	3
9	Tranzacții imobiliare, închirieri, prest. serv.	5
10	Învățământ	13
11	Administrație publică	124
12	Sănătate și asistență socială	5
13	Alte activități de servicii	6
14	Activități angajați gospodării proprii	3
	Total	358

Sursa: DRS Cluj, Fișa Localității, Recensământ 2002

Numărul mare de angajați în administrația publică era datorat persoanelor beneficiare de ajutor social.

O ocupație nouă apărută în economia locală este practicarea turismului în pensiunile și cabanele care oferă doar cazare sau și masa în regim de pensiune completă sau demipensiune.

Pentru dezvoltarea acestei activități este necesară organizarea unor sesiuni de informare și a unor cursuri de formare ca lucrător în gospodăria agroturistică, administrator pensiune turistică și lucrător în pensiune turistică.

Pe teritoriul comunei își desfășoară activitatea cinci agenți economici în domeniul exploatării forestiere și prelucrarea lemnului, două societăți și două regii autonome care se ocupă cu administrarea pădurilor.

În comerț își desfășoară activitatea nouă societăți comerciale, iar în turism trei societăți comerciale și trei ONG-uri care desfășoară și activități de cazare.

Tabel 14

Societăți comerciale și cooperative cu activitate în Valea Ierii

Nr.	Denumirea	Adresa	Activitatea desfășurată	Domeniu de activitate
1	S.C.Tinuța Prodcom SRL	Valea Ierii, nr. 15	Prelucrare lemn	Prelucrare lemn
2	S.C. D&V Prodcom SRL	Valea Ierii, nr. 40	Comerț cu amănuntul	Comerț cu amănuntul
3	SC A&R Dumiral SRL	Valea Ierii, nr.40A	Comerț cu amănuntul	Comerț cu amănuntul

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

4	Cooperativa de consum Băișoara	Valea Ierii, nr. 51	Comerț cu amănuntul	Comerț cu amănuntul
5	S.C Farkas trans SRL	Valea Ierii, nr. 66A	Comerț cu amănuntul	Comerț
6	S.C. Media Leti SRL	Valea Ierii, nr.73	Comerț cu amănuntul	Comerț
7	S.C. Tazman SRL	Valea Ierii, 72-75	Activ.suspendată	Prelucrare lemn
8	S.C Adimax SRL	Valea Ierii, nr. 75	Activ.suspendată	Prelucrare lemn
9	S.C. Chorchiș Mixt SRL	Valea Ierii, nr. 102	Comerț cu amănuntul	Comerț
10	S.C. Miredan COM SRL	Valea Ierii, nr. 46	Activitate suspendată	Alimentație publică
11	S.C .LaraTurism SRL	Valea Ierii, nr. 210	Alte servicii de cazare	Turism
12	S.C.Dia&Paul Impex SRL	Valea Ierii, nr. 135	Comerț cu amănuntul	Comerț
13	S.C Revas Impex SRL	Valea Ierii, nr. 109	Activitate suspendată	Comerț
14	S.C.Pârâul Ursului SRL	Valea Ierii, nr. 137	Activitate suspendată	Comerț
15	S.C. CMD Forest SRL	Valea Ierii, nr. 38	Exploatare forestieră	Exploatare forestieră
16	S.C. Balex SRL	Valea Ierii, nr. 144	Exploatare forestieră	Exploatare forestieră
17	S.C Carpasin SRL	Valea Ierii, nr. 43	Comerț și exploatare forestieră	Exploatare forestieră

Sursa: Registrul agricol al comunei Valea Ierii, 2019

**Organizații neguvernamentale -ONG-uri,
cu sediul sau cu activități nonprofit ori economice în comuna Valea Ierii**

Nr. crt	Denumirea ONG-ului	Sediul	Locul activității în comuna Valea Ierii	Domeniul de activitate/ Activitatea actuală desfășurată
1	Asociația Ars-Pedagogica	Str. Codrului nr.61,A, Cluj – Napoca	Satul Plopi, nr.11 și nr.18 B	Educație și tabere de copii./ Activitate foarte redusă în comuna Valea Ierii în ultimii ani;
2	Asociația GAL Lider Cluj	Com. Ciurila, str. Principală nr. 5	Satul Valea Ierii, nr.47 pentru ședințe de promovare	Administrarea finanțelor nerambursabile pentru cereri de finanțare prin programul Leader al U.E.
3	Fundația Eco-Mont	Valea Ierii, nr.166	Satul Valea Ierii, nr. 166 și nr.159 bis; Satul Cerc nr.9	Educație ecologică/ Tabere; Consultanță pentru proiecte de dezvoltare publice sau private; Asistență umanitară pentru cei aflați în dificultate;
4	Fundația Prietenii Școlii	Valea Ierii, nr.43	Nu este cazul;	Educație/Fără activitate în comuna Valea Ierii în ultimii ani;
5	Societatea Antroposofică din România, Ramura Cluj	Str.Vișinilor, nr.17, București	Satul Plopi, nr.11	Educație/Tabere educative;
6	Societate Națională de Cruce Roșie din România, Filiala Cluj	Str. George Coșbuc, nr.11, Cluj-Napoca	Satul Valea Ierii, nr.131 A	Intervenții la dezastre; Cursuri de prim-ajutor/ Asistență umanitară; Conferințe; Cursuri; Organizare evenimente; Turism;

Sursa: Registrul agricol al comunei Valea Ierii

3.2.2 Economia forestieră

Silvicultura este o știință care se ocupă cu studiul culturii, amenajării și exploatarea pădurilor, dar și o ramură a economiei forestiere care cuprinde amenajarea și protecția patrimoniului forestier, asigurând materia primă pentru industria forestieră. Silvicultura a reprezentat de multe decenii, ramura economică principală din comuna Valea Ierii.

Pădurea constituie cel mai important factor de stabilitate și echilibru în natură, o resursă regenerabilă de prim rang. De-a lungul timpului, pădurile țării au fost permanent agresate și sacrificate pentru rezolvarea unor crize politice, economice sau de altă natură. Așa s-a ajuns ca de la 79% din teritoriul României cât rezultă din cercetări și surse istorice, procentul de împădurire să se reducă la cca. 26% în zilele noastre, față de un optim de 31-35%. Ca urmare, asistăm în prezent la modificări climatice esențiale, cum ar fi apariția climatului subtropical, al cărui principală caracteristică este reducerea la două anotimpuri: vară și iarnă. Scutul cel mai eficient împotriva acestei dereglări este pădurea.

Odată cu evoluția societății, pădurea nu mai este percepută astăzi de către omenire doar ca o simplă sursă de lemn, ci drept un cadru, o condiție de viață care trebuie gospodărită în concordanță cu supremul interes ecologic, adică cel al conservării acesteia și a biodiversității sale.

Suprafața fondului forestier din comuna Valea Ierii este de 9.586,13 ha, ceea ce reprezintă o bogăție naturală deosebită pentru comună.

Un lucru de amintit este că după reforma agrară din anul 1930 din fondul forestier din comuna Valea Ierii, au fost împrăștiate mai multe unități administrativ-teritoriale, majoritatea din județul Cluj și câteva din județul Alba.

La vremea respectivă nu s-a considerat necesar ca pentru comuna Valea Ierii să se repartizeze teren agricol în comunele sau orașele respective, având în vedere că pentru acești locuitori singura sursă de venit era lemnul pe care îl puteau valorifica în schimbul cerealelor din zona de câmpie.

Acest lucru ar fi important de discutat cu reprezentanții clasei politice pentru găsirea unei soluții echitabile pentru locuitorii din zona de munte, fie prin atribuirea unor suprafețe echivalente de teren agricol în comunele sau orașele în cauză, fie o altă

formă de compensare. Aceasta ar însemna o revoluție pentru dreptate, dar este aproape sigur că nu se va face de către nici un partid politic un asemenea demers.

Pe raza comunei Valea Ierii, în prezent, își desfășoară activitatea patru ocoale silvice, unul de stat, respectiv Ocolul Silvic Turda și trei ocoale private, respectiv: Ocolul Silvic Valea Ierii, Ocolul Silvic Muntele Mare, Ocolul Silvic Abrud.

Pădurile ne oferă o gamă foarte largă de produse utile, între care locul central revine lemnului. Spre deosebire de alte surse de materii prime epuizabile, lemnul reprezintă o resursă regenerabilă. Dacă sunt rațional gospodărite, pădurile pot asigura o producție continuă de lemn. Pe lângă lemn, pădurile furnizează o serie de produse, numite produse accesorii ale pădurii. Trebuie să înțelegem foarte bine că recoltarea lemnului, dacă este corect realizată, nu pune nicidecum în pericol pădurea. Pentru multă lume, care nu cunoaște elemente fundamentale de silvicultură, în orice situație doborârea unui copac pare a fi o acțiune negativă, dar de fapt nu este așa.

În cele mai multe păduri însă este important să fie extrași arborii doborâți de vânt în curs de uscare, care altfel ar putea să favorizeze dezvoltarea explozivă a unor insecte dăunătoare ce pot ataca apoi arborii sănătoși. În pădurile destinate atât producției de lemn cât și exercitării funcțiilor de protecție a mediului se taie arborii ajunși la o anumită vârstă (numită vârstă exploatabilității) pentru a crea spațiu pentru dezvoltarea unei noi generații, realizând, astfel, și punerea în valoare a lemnului. De asemenea, se taie arbori pe parcursul vieții unei păduri pentru a crea condiții mai bune pentru creșterea arborilor rămași (rărituri, după cum le numesc silvicultorii).

Modul de administrare preferențială pentru lemnul de construcție și de foc din pădurea aflată în proprietatea comunei Valea Ierii în ultimii ani, de la înființarea Ocolului Silvic Valea Ierii SRL și până astăzi, a dus la nemulțumire, frustrare, divizarea comunității și refuz de a mai coopera pentru refacerea coeziunii sociale din partea unor locuitori nemulțumiți.

Pentru refacerea coeziunii sociale este nevoie de o nouă abordare, cu transparență, echitate și responsabilitate la administrarea tuturor bunurilor din patrimoniul public și privat al comunei Valea Ierii.

Principala producție a pădurii este lemnul, dar există și produse accesorii.

Produsele accesorii ale pădurii sunt: semințe forestiere, puieți forestieri produși în pepinierele silvice (puieți forestieri pentru împăduriri, puieți ornamentali pentru parcuri), produse vânătorești (trofee cinegetice, carne de vânat), produse piscicole

(păstrăv, icre), fructe de pădure (afine negre, afine roșii (merișoare), măceșe, zmeură, mure), produse din lemn (pomi de Crăciun, araci rășinoase, crengi de rășinoase, rășină, nuiele și fibrele pentru împletituri, cetina, conurile folosite în realizarea de ornamente și decorațiuni, deșeuri din exploatarea forestieră (rădăcini, rumeguș, capete de bușteni, scoarță de copac), ciuperci(hribi, gălbiori, ghebe, etc) și plante medicinale (ferigă, muguri de molid, frunze de mesteacăn, mentă, sunătoare, etc). Multe specii de arbori și arbuști contribuie la crearea bazei melifere, adică oferă hrană pentru albinele care produc mierea de munte cu o aromă savuroasă.

Tabel 16

Societăți comerciale care își desfășoară activitatea în domeniul forestier

Nr.	Denumirea	Sediul	Activitate desfășurată	Domeniu de activitate în prezent
1.	S.C Adimax SRL	Valea Ierii, nr. 75	Prelucrare lemn; Turism;	Activitatea forestieră este suspendată
2.	S.C. CMD Forest	Valea Ierii, nr. 38	Exploatare forestieră	Exploatare forestieră
3	S.C. Balex SRL	Valea Ierii,nr. 150 A	Exploatare forestieră	Exploatare forestieră
4	S.C Carpasin SRL	Valea Ierii, nr. 43	Comerț și exploatare forestieră	Comerț și exploatare forestieră
5	SC Alforest Constructii SRL	Valea Ierii, nr. 95C	Exploatare forestieră	Exploatare forestieră

Sursa: Registrul Agricol Comuna Valea Ierii

Tabel 17

Ocoale Silvice care își desfășoară activitatea în comuna Valea Ierii

Nr.	Denumirea	Sediul	Activitatea desfășurată	Domeniu de activitate
1	Ocolul Silvic Valea Ierii	Săvădisla, nr.43 b	Silvicultură	Silvicultură
2	Ocolul Silvic Turda	Turda, str. Gh. Barițiu, nr. 15	Silvicultură	Silvicultură
3	Ocolul Silvic Muntele Mare	Poșaga de Jos, nr. 145, jud. Alba	Silvicultură	Silvicultură
4	Ocolul Silvic Abrud	Abrud, str. Cetății nr. 1 jud. Alba	Silvicultură	Silvicultură

Sursa: Registrul Agricol Comuna Valea Ierii

O problemă de mare importanță pentru asigurarea viabilității fondului forestier este producerea de puieți forestieri de calitate superioară. În prezent, majoritatea puieților forestieri sunt produși în pepinierele Regiei Naționale a Pădurilor Romsilva.

În comuna Valea Ierii există trei pepiniere, două în zona Șoimu, una administrată de către Ocolul Silvic Turda și una de către Ocolul Silvic Valea Ierii, iar una în zona Lindru administrată de către Ocolul Silvic Abrud. Completarea necesarului se făcea, de regulă, de la pepiniera din municipiul Turda.

Cantitatea de masă lemnoasă exploatată legal pe raza comunei Valea Ierii este formată în general din pădure tânără. La aceasta se mai adaugă tăierile ilegale, ceea ce conduce la o depășire a potențialului de regenerare a pădurii.

3.2.3 Agricultură

Suprafața totală a comunei Valea Ierii este de 14.867 ha, fiind o comună mare după suprafață. Suprafețele aproximative pe categorii de folosință sunt următoarele: suprafața agricolă - 5.050,97 ha, din care teren arabil - 51,28 ha, pășune - 4.450,08 ha (122,08 ha pășune în proprietatea cetățenilor și 4.328 ha pășuni în proprietatea comunelor), fânețe - 549,61 ha, alte terenuri - 229,9 ha (18,26 ha teren din categoria curți și construcții, 35 ha cursuri de apă, 71 ha drumuri și 105,64 ha teren neproductiv), suprafața forestieră – 9.586,13 ha.

Agricultura practică era cea de subzistență și, mai nou, de semisubzistență în condițiile în care cea mai mare pondere din solurile predominante sunt brune acide podzolice, ceea ce presupune o producție agricolă scăzută.

Pe lângă solurile sărăcicioase, alți factori limitativi sunt: clima rece, fragmentarea terenurilor, panta mare și dimensiunea redusă a terenurilor ce revin fiecărui proprietar, precum și piața de desfacere redusă.

Populația nu deține suficiente resurse financiare pentru a face față costurilor ridicate ale mecanizării, în agricultură și zootehnie, pentru realizarea majorității muncilor agricole utilizând metode tradiționale bazate pe tracțiune animală. Totuși, în ultimii ani animalele au început să fie înlocuite cu unele utilaje mecanice.

O problemă care afectează pășunile din proprietatea comunei Valea Ierii este ocuparea abuzivă de către localnici a unor porțiuni de pășune pe care au construit stâne, grajduri sau cabane, iar unii au obținut chiar și titluri de proprietate.

Tabel 18

Producția agricolă aproximativă în comuna Valea Ierii pe anul 2019

Cultură	Producție totală
Cartofi	5 t
Fân și masă verde	550 t
Fructe	2 t

Sursa: Registrul Agricol Comuna Valea Ierii și sondaj locuitori

Una dintre preocupările importante pentru populația comunei a fost și creșterea animalelor. Se poate constata cu ușurință faptul că populația urmărește prin numărul de animale crescute să își asigure strictul necesar pentru consumul propriu. Acordarea de subvenții de la APIA, a stimulat creșterea efectivelor de animale. Ponderea animalelor crescute în gospodăriile comunei Valea Ierii sunt prezentate în tabelul următor:

Tabel 19

Efectivul de animale din comuna Valea Ierii la 30.09.2020

Nr.crt	Animale	Capete
1	Bovine	240
2	Ovine	252
3	Caprine	45
4	Cabaline	43
5	Porcine	15
6	Păsări	40

Sursa: Circumscripția Sanitară Veterinară Băișoara - Valea Ierii

Producția rezultată din sectorul zootehnic este în mare parte destinată consumului propriu și este reprezentată în tabelul următor.

Tabel 20

Producția animală aproximativă în comuna Valea Ierii pe anul 2019

Produs	Cantitate
Lapte	1200 hl
Carne	2 t
Ouă	6.000 buc
Lână	0,3 t

Sursa: Registrul Agricol Comuna Valea Ierii și sondaj locuitori

Pentru asigurarea sănătății animalelor și prevenirea epizootiilor este asigurată asistența sanitară-veterinară de către un medic veterinar care vizitează periodic comuna.

Pentru viitor este de luat în considerare producția ecologică, atât vegetală cât și animală. Acest mod de producție poate aduce veniturile necesare populației la produse de calitate, dar reduse ca volum, mai ales dacă este valorificată prin agroturism.

3.2.4 Turismul

Comuna Valea Ierii prezintă un potențial turistic natural ridicat (peisagistic, climateric, cinegetic) specific zonei Munților Apuseni, pretabil la a fi valorificat în scopuri recreative, sportive și de agrement, atât vara cât și iarna.

Experiența ultimilor ani ne-a dovedit că, ecoturismul, agroturismul și turismul rural, constituie o afacere care poate aduce o oarecare prosperitate, dacă este practică sistematic și profesionist, prefigurându-se drept principala sursă viabilă de dezvoltare a acestei zone pe viitor.

3.2.4.1 Trasee turistice

În comuna Valea Ierii, prin amplasamentul său, într-o poziție mărginașă în cadrul Munților Apuseni, se pot face trasee turistice de drumeție lungi, medii și scurte, după categoria de turiști care doresc să le parcurgă pentru drumeție scurtă sau bushcraft (supraviețuire) în mijlocul naturii pe mai multe zile.

Tabel 21

Trasee lungi:

Nr. crt.	Denumirea localităților/locurilor de pe traseu	Distanța aproximativă - Km -	Timp aproximativ de parcurs pe jos/ ore
1	Someșul Rece - Muntele Rece - Plopi - Ruinele Cetății Lita - Moara de Pădure;	29	7 ore
2	Săvădisla - Finișel - Plopi - Dobrin;	27	8 ore

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

3	Valea Ierii - Șoimu - Bondureasa - Măruțu - Șesu Cald - Muntele Băișorii;	32	9 ore
4	Valea Ierii - Șoimu- Tarnița- Întreiere – Dobrin - Măguri-Răcătău - Someșu Rece	32	8 ore
5	Valea Ierii - Cerc - Dobrin - Măguri-Răcătău - Mărișel	40	12 ore
6	Valea Ierii - Șoimu -Tina - Irișoara - Blăjoaia	38	12 ore
7	Valea Ierii - Șoimu - Tina - Bistra	29	10 ore

Sursa: Fundația Eco-Mont

Tabel 22

Trasee medii:

Nr. crt.	Denumirea localităților/locurilor de pe traseu	Distanța aproximativă - km	Timp aproximativ de parcurs pe jos/ ore
1	Valea Ierii - Cerc -Tarnița - Întreiere – Hățăgoaia;	10	3 ore
2	Valea Ierii - Plopi - Săvădisla	13	4 ore
3	Valea Ierii - Plopi - Cetatea Lita -Băișoara	16	4 ore

Sursa: Fundația Eco-Mont

Tabel 23

Trasee scurte:

Nr. crt.	Denumirea localităților/locurilor de pe traseu	Distanța aproximativă în km	Timp de parcurs aproximativ de parcurs pe jos/ore
1	Valea Ierii - Soci -Tarnița;	5	1 oră
2	Valea Ierii - Colțul cu Coarne - Mănăstirea Muntele Rece;	4	1 oră

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

3	Plopi - Runcu Irișorii:	5	1 oră
4	Valea Ierii - Plopi - Mănăstirea Muntele Rece;	6	1 h, 30"
5	Șoimu- Tarnița – Întreiere - Hățăgoaia	5	1 h 30"
6	Cerc -Tarnița – Întreiere - Hățăgoaia	5	2
7	Valea Ierii - Ghergheleu	5	1 h 30"

Sursa: Fundația Eco-Mont

Mai nou au apărut o serie de trasee ilegale de off road unde tinerii și adulții temerari își etalează măiestria la a stăpânii caili putere de la ATV-uri și motociclete de teren. Aceștia abuzează de toleranța autorităților locale, a ocoalelor silvice și a custodelui Sitului de importanță comunitară Valea Ierii și pătrund în mod agresiv în sate și păduri, tulburând liniștea locuitorilor, a turiștilor și a vânatului.

Este nevoie de reglementări în Planul Urbanistic General și în Regulamentul local de urbanism pentru stabilirea zonelor de acces pentru sporturi extreme și a zonelor de liniște pentru vânat. Acestea sunt obiective care trebuie stabilite de către autoritățile administrației publice locale în colaborare cu custodele de la Situl de importanță comunitară Valea Ierii, și cu Agenția de Protecție a Mediului Cluj, care este responsabilă de administrarea Sitului Someșul Rece și cu Agenția de Protecție a Mediului Alba care este responsabilă de administrarea Sitului Muntele Mare.

3.2.4.2 Zone turistice existente și posibile în viitor

Zona turistică Valea Negrii a fost prima care s-a dezvoltat. Complexul turistic de la confluența râului Iara cu pârâul Valea Șoimului este încă în faza de proiect.

Cabana de vânătoare Șoimu a rămas nefolosită în urma retrocedării pădurilor către comune și restructurarea activității Ocolului Silvic Turda. Din documentele existente la Primăria Valea Ierii reiese că terenul pe care sunt amplasate cele două cabane de vânătoare din Șoimu a fost în proprietatea comunei Valea Ierii. Conform art.1 din Legea nr.247, modificată, proprietarii terenului dobândesc și construcțiile existente pe teren la retrocedare. Deși trebuia restituit terenul aferent către comuna Valea Ierii, terenul respectiv pe care este cabana a fost restituit către Municipiul Turda

datorită modului de acțiune suspect al primarului din acea perioadă, care se poate observa că nu a apărut interesele comunei Valea Ierii așa cum a depus jurământul. Problema se mai poate îndrepta doar în justiție, dacă există voință politică din partea primarului și a Consiliului local Valea Ierii.

Pentru viitor se poate opta între parteneriatul public-privat pentru dezvoltarea unor complexe turistice și de agrement în zonele: Șoimu – Tarnița – Intreiere – Hățăgoaia, Șesu Cald, Dobrin, Tina - Bogdanu și Muntele Mare.

3.2.4.3 Bogăția eclesiastică și istorică

Mănăstirea Muntele Rece a fost construită pe granița dintre satul Plopi, comuna Valea Ierii și satul Muntele Rece din comuna Măguri-Răcățau. Aproximativ un sfert din clădire este pe partea comunei Valea Ierii. Tot pe teritoriul comunei Valea Ierii este și majoritatea suprafeței Cimitirului eroilor militari, iar locuințele călugărilor și clădirea destinată inițial pentru activități economice (brutărie) sunt în întregime pe teritoriul comunei Valea Ierii. Denumirea ca Mănăstirea Muntele Rece a avut mai mult un motiv subiectiv decât geografic, datorită faptului că preotul Parohiei Ortodoxe din Muntele Rece s-a implicat mai activ în edificarea acestei mănăstiri decât preotul Parohiei Ortodoxe Valea Ierii.

Mănăstirea este și un obiectiv turistic, datorită existenței acestui lăcaș de cult protejat cu un zid de piatră, cât și datorită cimitirului de eroi din imediata apropiere, unde sunt înmormântați eroi căzuți într-o ambuscadă a armatei hortisto-hitleriste în cel de-al doilea război mondial și nu în ultimul rând, datorită celor care caută alinare pentru sufletul împovărat și stresat de agitația orașului în această oază de liniște și spiritualitate.

Ca o tradiție locală, cel mai mare număr de vizitatori sunt la sărbătoarea Înălțării Domnului Isus Cristos la cer, fiind și ziua comemorativă pentru eroii neamului și denumită - Ziua Eroilor, această sărbătoare fiind marcată cu o slujbă de pomenire a eroilor căzuți pentru eliberarea Ardealului, depuneri de coroane și o paradă militară, care aduce imboldul pentru patriotismul național care entuziazmează participanții la sărbătoare.

Fig. 11 Mănăstirea Muntele Rece

Cimitirul Eroilor Români din cel de-al doilea Război Mondial a fost construit, în zona numită Dealul Bordii, în satul Plopi, pe granița dintre comuna Valea Ierii și comuna Măguri-Răcățău, iar puțin din colțul dinspre N-E era pe teritoriul satului Muntele Rece din comuna Măguri-Răcățău. Aici sunt înhumați 36 ostași români din Batalionul 8 Vânători de munte. Lângă acest cimitir, în anul 1993, a fost demarată construirea Mănăstirii Muntele Rece.

Fig. 12 Cimitirul Eroilor de lângă Mănăstirea Muntele Rece

În afara acestui cimitir, în satul Plopi, zona Prislop au fost înhumați alți șapte ostași români din Batalionul 10 – Vânători de munte, iar în satul Valea Ierii, în apropierea intersecției cu drumul spre Plopi, se află mormântul eroului - Sergent Grigore MAN.

Ruinele Cetății lui Gelu, sunt amplasate într-un cadru natural foarte pitoresc, cu pereți de stâncă și păduri. Atestată documentar din 1324, cetatea a avut un trecut foarte zbuciumat. În documentele contemporane apare sub denumirea Cetatea Lita deoarece este foarte aproape de satul Liteni din comuna Săvădisla, deși este puțin mai apropiată de satul Săcel și mult mai aproape de satul Moara de Pădure, ambele din comuna Băișoara.

Cetatea a fost grav avariata ca urmare a exploziei magaziiilor de pulbere la 12 februarie 1562, în urma unui asediu. Nu există date precise asupra datei și cauzelor abandonării definitive a cetății. Astăzi, cetatea cu zidurile ruinate așteaptă vizitatorii și mult mai mult, oameni de suflet care să facă acele proiecte prin care să fie pusă în valoare ca obiectiv turistic, cu un acces mai ușor în interior și cu un panou de informare.

Fig. 13 Ruinele Cetății lui Gelu

3.2.4.4 Peisajul

Pitorescul râului Iara se întinde de la izvor, din Masivul Picioragul până în aval de satul Valea Ierii spre Băișoara și până în localitatea Buru unde se varsă în Arieș. Nenumărate sunt frumusețile pe care le oferă munții în bazinul hidrografic Valea Ierii.

Comuna Valea Ierii este locul ideal de petrecere a unei vacanțe reușite în mijlocul naturii, întrucât beneficiază de un cadru natural cu peisaje de invidiat, de un aer ozonat, benefic sănătății, de produse gastronomice tradiționale apetisante și unele ecologice, de o liniște relaxantă completată de sursurul apelor cristaline de munte și nu în ultimul rând bogăția spirituală și culturală transmisă prin biserică, folclor și obiceiuri de gospodari harnici, pricepuți și ospitalieri.

Comuna Valea Ierii este parcă zidită pentru bucuria ochiului: peisaje superbe și panorame îndepărtate ce se văd de pe creste. Toate parcă te îmbie, dacă ai trecut vreodată pe aici, să revii.

Comuna se individualizează printr-un relief muntos foarte variat: interfluvii larg ondulate (Dobrin, Șoimu, Întreiere, Hățăgoaia), contrastând cu văi înguste și adânci, mai ales în sectoarele de defilee și chei (Între Liscuri, Colțu Șoimului, Cheia), prin pitorescul arhaic al așezărilor cu gospodării risipite, prin extensiunea pădurilor de rășinoase și făgete, prin arealele largi de pajiști subalpine.

Numeroase drumuri și poteci care împânzesc zona montană oferă posibilități multiple de organizare a unor excursii spre Dobrin, Vârful Dumitreasa, Piatra Groșilor, Tarnița, Întreiere, Tina, Bondureasa , Mănăstirea Muntele Rece, Cetatea Lita, Șesu Cald, etc.

Vara, drumețul găsește aici răcoarea odihnitoare, priveliștea îl îmbie la drumeție și îi oferă posibilitatea de a petrece timpul în mijlocul pădurii, de a culege fructe de pădure - afine, zmeură, merișoare sau ciuperci.

Pentru conservarea mediului natural în vederea dezvoltării turismului este nevoie de o mai mare atenție la protejarea peisajului și evitarea tăierii arborilor falnici, a pâlcurilor semețe de arbori de pe versanți, care asigură o pată de culoare care încântă privirile turiștilor.

Din cauză că arborii seculari nu au fost protejați, aceștia nu mai pot fi cartografiați, împrejmuiți și folosiți ca obiective turistice naturale. Dacă mai pot fi identificați astfel de arbori, măcar de acum, comunitatea ar trebui să-i protejeze.

3.2.4.5 Punctul muzeal Valea Ierii

Înființarea Punctului muzeal în comuna Valea Ierii este posibilă pe baza unei cercetări etnografice a zonei, apoi elaborarea unei structuri tematice și colectarea obiectelor vechi, cu valoare tradițională.

Un muzeu în aer liber ar fi ideal, dar este nevoie de mai multe case vechi, utilaje agricole, curți amenajate care ar putea creea impresia unui sat cu specific zonei Munților Apuseni.

Cel mai realist scenariu este înființarea unui punct muzeal care ar putea funcționa provizoriu în clădirea Centrului de informare turistică Valea Ierii.

3.2.5 Infrastructura de cazare

În comuna Valea Ierii există posibilități de cazare prin pensiuni turistice, tabere de copii și alte capacități de cazare.

În satul Valea Ierii sunt următoarele cabane, pensiuni turistice și tabere pentru copii:

Pensiunea Lara&Mara

Pensiunea Lara&Mara clasificată cu trei margarete, dispune de 35 locuri de cazare, restaurant, bar, terasă, loc de joacă pentru copii și parcare.

Pensiunea Lara, cum a fost denumită inițial de către proprietarul ei, domnul John ȘOIOM, este rezultatul unui vis frumos care a devenit realitate prin dăruirea și munca perseverentă. Amenajarea acestei pensiuni de elită din zonă a avut la bază cele mai strălucite idei observate la pensiunile din străinătate pe care proprietarul le-a vizitat și adaptarea lor în peisajul local din Valea Ierii.

Această pensiune se remarcă prin eleganța arhitecturală, cu bun gust și rafinament, decorată atractiv doar cu materiale de construcție naturale, lemn și piatră.

Pentru integrarea în peisajul mirific al zonei s-a amenajat un lac în care mișună păstrăvi indigeni, iar pe mica insulă plutitoare, seara se aprind focuri de tabără împrejurul cărora turiștii își deapănă amintiri, își dezvoltă relații și își fac planuri de îmbunătățire a vieții materiale, emoționale și spirituale.

Datorită faptului că această pensiune a devenit tot mai cunoscută în zonă și în România, a crescut numărul turiștilor în comuna Valea Ierii și a fost creat un model de bune practici în turism care a inspirat și alte persoane dornice să dezvolte pensiuni turistice în zonă.

De la înființarea Pensiunii Lara s-a constatat că este nevoie de o implicare a comunității pentru asigurarea salubrității comunei și pentru dezvoltarea de mici atracții turistice, necesare pentru a asigura un interes al turiștilor pentru a vizita zona și a cumpăra produse tradiționale.

De asemenea s-a constatat nevoia de a avea săgeți indicatoare pentru direcționarea turiștilor spre obiective sau zone naturale importante de vizitat.

Fig. 14 Pensiunea Lara&Mara

Pensiunea Verdeș

A fost construită în satul Valea Ierii, nr.33 A. Pensiunea a fost folosită ocazional de grupuri de copii, familii sau de către firme pentru programe de team building. Pensiunea dispune de 21 locuri de cazare. În prezent pensiunea este închisă.

Fig. 15 Pensiunea fam.Verdeș

Pensiunea La Bunici

A fost amenajată în satul Valea Ierii, nr.168 prin renovarea și mansardarea casei existente, extinderea anexei pentru servirea mesei și amenajarea curții. Finanțarea a fost asigurată prin Măsura 313 din PNDR. În prezent pensiunea este pregătită pentru primirea de turiști selectați pe baza propriilor criterii. Pensiunea dispune de 10 locuri de cazare.

Fig. 16 Pensiunea La Bunici

Pensiunea Lidia

A fost amenajată în satul Valea Ierii, nr. 55 prin renovarea casei existente. În prezent pensiunea este închiriată ocazional de proprietara Lidia ȘIPOȘ. Pensiunea dispune de 14 locuri de cazare.

Pentru turiști se asigură servirea mesei și se pot cumpăra pentru acasă siropuri naturale, zacuscă etc.

Ca și la celelalte pensiuni, se recomandă cooperarea între cei care le administrează, cu autoritățile locale pentru dezvoltarea infrastructurii și a spațiilor publice de sport și agrement, amenajarea de trasee turistice și cu agenții de turism pentru a asigura un flux mai mare de turiști în comună.

Fig. 17 Pensiunea Lidia

Pensiunea Aurora

Se află în administrarea S.C. Adimax S.R.L. și este situată în satul Valea Ierii, nr. 75, în amonte de fosta Fabrica de cherestea, pe drumul județean 107 J și dispune de 16 locuri de cazare. Pensiunea este deschisă ocazional, în funcție de solicitările clienților.

Fig. 18 Pensiunea Aurora

Casa de vacanță Ama:

Este situată în localitatea Valea Ierii, nr.95 A, pe versantul cu expoziție sudică, într-un peisaj cu păduri, stânci și apa cristalină a râului Iara. Casa de vacanță dispune de 12 locuri de cazare. Curtea asigură loc de joacă pentru copii, iar foșorul rustic este un loc binevenit pentru poposire în jurul mesei cu familia sau cu prietenii.

Fig. 19 Casa de vacanță Ama

Pensiunea Cetina:

A fost amenajată în Școala veche din Valea Ierii, nr. 107 la inițiativa Casei de editură Napoca din Cluj-Napoca. Ulterior a fost vândută către Asociația Șoimul – Arieș.

În prezent pensiunea este folosită, în general, pentru grupuri de turiști din comunele membre ale asociației. Pensiunea dispune de 21 locuri de cazare.

Din modul de petrecere a timpului de către turiști se constată că în zonă este nevoie să fie amenajate spații de agrement, trasee de drumeție cu dificultate medie și hărți stradale pentru orientare spre obiective de interes turistic.

Fig. 20 Pensiunea Cetina

Tabăra de copii din satul Valea Ierii, F.N., cătunul Dâmbu Cucului, ce aparține de Palatul Copiilor din Cluj-Napoca, cu scop educativ și recreativ pentru elevi. Tabăra este prevăzută cu 51 locuri de cazare.

Fig. 21 Tabăra de copii a "Palatului copiilor Cluj-Napoca"

În satul Cerc există următoarele pensiuni turistice:

Pensiunea Ursoaia: clasificată cu două margarete se află în satul Cerc, nr.2 B și dispune de 13 locuri de cazare. În ultimii ani a fost deschisă mai rar pentru turiști, în special cu ocazia Sărbătorilor de iarnă, dar a reînceput să fie căutată de turiști după de noul proprietar, Viorica Verdeș care a reamenajat-o cu dotări noi: ciubăr, foișor, grătar etc. În prezent este deschisă doar ocazional.

Fig. 22 Pensiunea Ursoaia

Pensiunea Karla: situată în satul Cerc, nr.3 A este o pensiune mai nouă, deschisă în anul 2012, are o arhitectură rustică și este deschisă permanent, ceea ce a făcut să fie căutată de către turiști. Cabana are 25 locuri de cazare și oferă diverse servicii de la transportul turiștilor la masa tradițională și ciubăr în aer liber.

Fig. 23 Pensiunea Karla

În satul Plopi există următoarele cabane și/sau pensiuni turistice:

Cabana Societății Antroposofice din România situată în satul Plopi, nr.11, pe versantul însoțit, cu o panoramă deosebită a văii și dispune de 40 de locuri de cazare în cele trei corpuri de clădire. Fiind preluată recent de la foștii administratori are nevoie de unele renovări și dotări pentru a satisface cerințele turiștilor care doresc să stea cât mai mult în aer liber.

Unul dintre avantajele este că această cabană dispune de o sală mai mare pentru prepararea și servirea mesei dotată cu ce este necesar. Sala poate fi folosită și pentru organizarea de conferințe.

Până recent cabana a fost folosită pentru grupurile de tineri și adulți care participau la activitățile asociației.

Dacă pe viitor, se va dezvolta activitatea turistică, cabana ar putea deveni mult mai atractivă, cu condiția să fie oferită cazare pentru oricine dorește să o închirieze, nu doar celor care participă la activități ale asociației.

Fig. 24 Cabana Societății Antroposofice din România

Cabana Fundației Ars Pedagogica este amplasată în satul Plopi, Nr. 18 B, lângă fosta Școală Generală cu clasele I-IV Plopi și a fost folosită pentru cazarea grupurilor de elevi din Cluj-Napoca, care participau la proiectele educative ale asociației.

Cabana dispune de 10 locuri de cazare. În ultimii ani nu a mai fost folosită.

Fig. 25 Cabana Asociației Ars Pedagogica

Alte locuri de cazare, cu circuit închis de pe raza comunei sunt:

- Dispensarul medical Valea Ierii - 2 locuri de cazare;
- Mănăstirea ortodoxă Muntele Rece - 16 locuri de cazare;
- Cantonul silvic Șoimu, administrat de către Ocolul Silvic Turda - 8 locuri;
- Cantonul silvic de la Dâmbu Cucului, administrat de către Ocolul Silvic Turda are 8 locuri de cazare;
- Cabana veche de vânătoare Șoimu, dispune de - 10 locuri de cazare; (fig. 26)

Cabana nouă încă nu este finisată și dotată pentru cazare.

Această cabană de vânătoare a fost obiectul unei retrocedări abuzive a terenului de sub ea, deoarece retrocedările trebuiau făcute, de regulă, pe vechile amplasamente, așa cum este menționat mai sus, iar în arhiva Primăriei comunei Valea Ierii existau hărți și documente prin care se putea proba că acel teren a aparținut comunei Valea Ierii. Dacă primarul de atunci apăra interesele comunei Valea Ierii terenul acela trebuia retrocedat comunei Valea Ierii, iar Consiliul local ar fi putut aproba cumpărarea cabanei vechi și celei noi de la Ocolul Silvic Turda și ar fi putut să le concesioneze apoi pentru a fi puse în funcțiune ca pensiune turistică care să atragă turiștii în comuna Valea Ierii, pentru crearea de locuri de muncă și să aducă venituri la bugetul local.

- Baza de pregătire de prim-ajutor și intervenție în situații de urgență, situată în comuna Valea Ierii, cătunul Șoimu, este proprietatea Societății Naționale de Cruce Roșie din România, Filiala Cluj, dispune de 104 locuri de cazare. (fig. 27) Aceasta este cea mai mare capacitate de cazare din zonă, putând asigura cazarea turiștilor din două autocare. Dacă pe viitor va fi deschisă să găzduiască grupuri mari de turiști pentru ași asigura venituri necesare pentru programele societății, aceasta ar putea fi un punct important de interes turistic al comunei Valea Ierii.

- Cabana de la Căprărețe, administrată de către Sindicatul din Administrația publică locală Turda are 6 locuri de cazare;

- Cabana pentru muncitori din Bondureasa are 6 locuri de cazare;

- Cabana din Dobrin (Schit) are 6 locuri de cazare;

- Releul TV din satul Plopi, 4 locuri de cazare;

Capacitatea de cazare de pe raza comunei Valea Ierii este astfel de aproximativ 268 locuri de cazare în spații de cazare publice și de aproximativ 170 locuri de cazare în spații de cazare cu circuit închis.

Pe lângă acestea mai există case de vacanță care pot fi închiriate ocazional grupurilor mici de turiști.

Cu ocazia sărbătorilor de iarnă unii locuitori au închiriat ocazional camere pentru turiști, deoarece cererea era mai mare decât locurile de cazare existente la pensiuni, dar în ultimul timp practica aceasta a încetat datorită disconfortului și distrugerilor care necesitau cheltuieli mari pentru refacerea zugraveli și mici reparații.

Fig 26 Casa de vânătoare Șoimu, clădirea veche -stânga și clădirea nouă -dreapta

Fig.27 Baza de pregătire de prim-ajutor și intervenție în situații de urgență, din comuna Valea Ierii, cătunul Șoimu

3.2.6 Oportunități de dezvoltare economică

Ecoturismul este cea mai mare oportunitate pentru dezvoltarea durabilă a comunei Valea Ierii. Pe lângă asigurarea cazării și mesei pentru turiști se pot dezvolta ca și activități economice și sporturi conexe: transportul cu mijloace hipo tradiționale (căruțe, sănii), agricultura ecologică, meșteșuguri tradiționale și artizanat, fotografierea animalelor sălbatice și a păsărilor, zbor cu parapanta, coborâre pe tiroliană etc.

Prelucrarea lemnului, în contextul dezvoltării ecoturismului, poate urmări forme avantajoase economic, dar cu consum redus de material lemnos, prin producția de mic mobilier și obiecte de artizanat.

Prelucrarea fructelor de pădure și a ciupercilor va deveni tot mai importantă, tot în contextul dezvoltării ecoturismului pentru asigurarea necesarului pentru hrana turiștilor și achiziții de preparate montane pentru acasă.

Resursele locale, altele decât lemnul și produsele accesorii ale pădurii prezentate la punctul 1.12, valorificabile din punct de vedere economic și turistic sunt: energia eoliană, energia solară, energie hidroelectrică, plantații energetice, izvoarele de apă plată, piatră și balastru pentru construcții, aerul cu ioni negativi, pășunile naturale, peisajul natural, vânatul și peștii, toate acestea putând contribui la dezvoltarea ecoturismului.

Energia eoliană încă nu este folosită în zonă. S-au făcut măsurători, dar încă nu au apărut investitori interesați.

Energia solară a început să fie folosită tot mai mult, mai ales pentru producerea apei calde menajere, dar mai nou și pentru producerea energiei electrice.

Energia hidroelectrică a fost valorificată prin amenajarea lacurilor de acumulare de la Bondureasa, Șoimu și Valea Calului. Pe viitor se pot amenaja instalații hidrotehnice de capacitate mai mică pe diferite pâraie repezi de munte cum ar fi cele de la: Valea Calului în zona Cheia, Pârâul Măgurii, Pârâul Valea Negrii, etc.

Centrala hidroelectrică, folosește eficient viteza mărită de curgere a apei, pentru obținerea energiei electrice producând astfel energie electrică la tensiune medie/mică, care poate fi introdusă în rețeaua națională de distribuție.

Comuna Valea Ierii dispune de cursuri constante de apă cu fluxuri medii și mici, cu posibilitatea de a avea căderi de zeci de metri, care fac posibilă folosirea energiei potențiale a apei.

Plantații energetice încă nu au fost amenajate în zonă, dar pe viitor pot fi o sursă de venituri și de materie primă pentru producția de energie.

Izvoarele cu apă plată de calitate pot fi valorificate prin îmbuteliere și comercializare. Între acestea sunt: izvorul de la Cheie, din Dos, din Șeștină, de la Mesteacănu, de la Valea Negrii etc.

Piatra și balastru pentru construcții se folosește în continuare. Mai nou piatra mare a fost adusă de la cariera Băișoara care putea asigura diferite sortimente. Pietrele cu forme bizare de pe creste pot fi fotografiate și imprimate pe obiecte personalizate, iar cele mai mici care pot fi transportate ușor pot fi valorificate ca souveniruri pictate sau natur.

Aerul cu ioni negativi, foarte important pentru sănătatea oamenilor, trebuie analizat de o instituție autorizată pentru a putea fi certificat. Acest lucru va duce la creșterea numărului de turiști dornici de a staționa în zonă, dacă vor fi amenajate și spații de cazare de lux pentru cei care apreciază acest aer deosebit și pretind calitate înaltă la serviciile turistice. Probabil că amenajarea unui Complex SPA ar fi de bun augur.

Pășunile naturale asigură hrana ecologică pentru animale care produc astfel alimente ecologice pentru care este nevoie de certificare, ambalare corespunzătoare, spațiu amenajat ca piață locală și multă promovare.

Peisajul deosebit cu versanți împăduși care străjuiesc piscuri de stâncă ce se ridică semețe spre cer, impresionează plăcut turiștii și îi îmbie să revină în comună.

Pentru protejarea și punerea în valoare a acestui peisaj este nevoie de: limitarea exploatării forestiere pe acești versanți, modernizarea drumurilor, igienizarea pădurii, albiilor și căilor de acces, amenajarea de locuri de popas și campare, indicatoare și acces spre puncte de belvedere.

Vânatul ar putea deveni mai important în dezvoltarea turistică, dar este nevoie de o mai bună administrare a Fondului de vânătoare Valea Ierii, pentru combaterea braconajului și eventual, înființarea unei crescătorii de vânat care să asigure necesarul de carne de vânat la pensiunile turistice din zonă și chiar vânătoarea în țarc.

Peștii specifici zonei de munte respectiv, păstrăvul indigen, fântânel și lipanul pot asigura amintiri frumoase pentru iubitorii acestui sport care vizitează comuna Valea Ierii, cu condiția ca albia râului Iara, afluenții principali și barajele de acumulare să fie păzite de braconieri, repopulate cu puiet de pești, salubrizate cu seriozitate și protejate de cei

care nu vor să respecte regulile de protecție a mediului natural. Acest lucru se poate realiza doar prin implicarea cu responsabilitate mărită a autorităților administrației publice locale, a poliției locale, a Gărzii de mediu, a ONG-urilor și a comunității întregi.

Fruitele de pădure sunt tot mai căutate pe piață, iar pe teritoriul comunei Valea Ierii, dacă s-ar evita culesul excesiv, ar putea fi valorificate cantități tot mai mari de fructe de pădure, proaspete sau conservate.

Ciupercile din flora spontană au fost puse în valoare de către comercianții italieni după anul 1990. Dacă recoltarea lor ar respecta condițiile de asigurare a înmulțirii lor asigurându-se recoltarea prin tăierea cozii cu un briceag, pe lângă pământ, și dacă ciupercile de clasa a treia ar fi lăsate să putrezească pe sol, producția lor ar putea asigura venituri importante fie prin valorificarea proaspătă, fie după conservare.

Turiștii care vizitează comuna Valea Ierii au nevoie de câteva asigurări minime ca să mai revină:

- drumuri bine întreținute;
- salubritatea drumurilor, albiilor și pădurii;
- spații de cazare igienizate;
- mâncare de calitate, servită respectuos și liniștit;
- spații de agrement, locuri de popas cu WC și trasee de drumeție marcate;
- hărți în spații publice cu obiectivele turistice din zonă care pot fi vizitate;
- liniște pe timpul nopții pentru a se putea odihni bine;

Referitor la acest ultim aspect, comunitatea locală și autoritățile locale au de luat măsuri pentru evitarea poluării sonore, de regulă în weekend, când locuitorii sau turiștii au folosit aparate electronice pentru difuzat muzica la un volum exagerat, ceea ce a deranjat locuitorii din zonă și alți turiști.

ELABORAREA PLANULUI STRATEGIC DE DEZVOLTARE

CAPITOLUL IV

CENTRALIZAREA CHESTIONARELOR

Pentru a cunoaște cât mai exact direcția de dezvoltare spre care tind locuitorii comunei s-a efectuat o cercetare sociologică la nivelul întregii comune, folosind metoda aleatorie cu criterii de selecție prestabilite.

Au fost întocmite chestionare pentru: mediul de afaceri, protecția mediului și societatea civilă.

Ponderea cea mai mare la realizarea sondajului a fost populația adultă cu vârste cuprinse între 18 și de 60 ani.

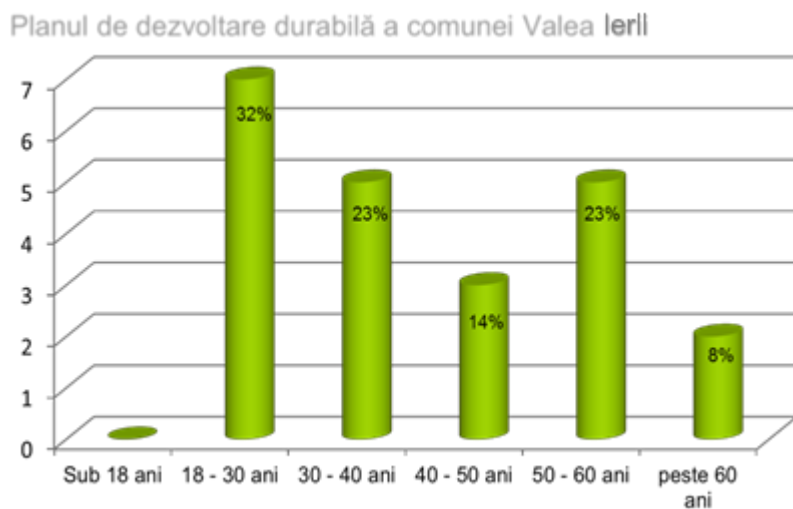

Fig. 28 Distribuția celor chestionați pe categorii de vârstă

Rezultatele obținute în urma chestionarelor

5.1 Chestionarul privind mediul de afaceri

✚ La întrebarea privind prioritățile destinate dezvoltării comunei Valea Ierii în domeniul economic, răspunsurile au evidențiat ca domeniu prioritar de dezvoltare – ecoturismul.

Locuitorii au început să înțeleagă că viitorul dezvoltării economice a comunei Valea Ierii este turismul coroborat cu protecția mediului natural, rezultând clar direcția de dezvoltare economică posibilă doar prin practicarea ecoturismului care se conectează cu direcțiile de dezvoltare - fructe de pădure și ciuperci, agricultură ecologică, meșteșuguri și artizanat și plante medicinale, rezultând un punctaj cumulat de 54%.

Procentele direcțiilor de dezvoltare sunt redate mai jos:

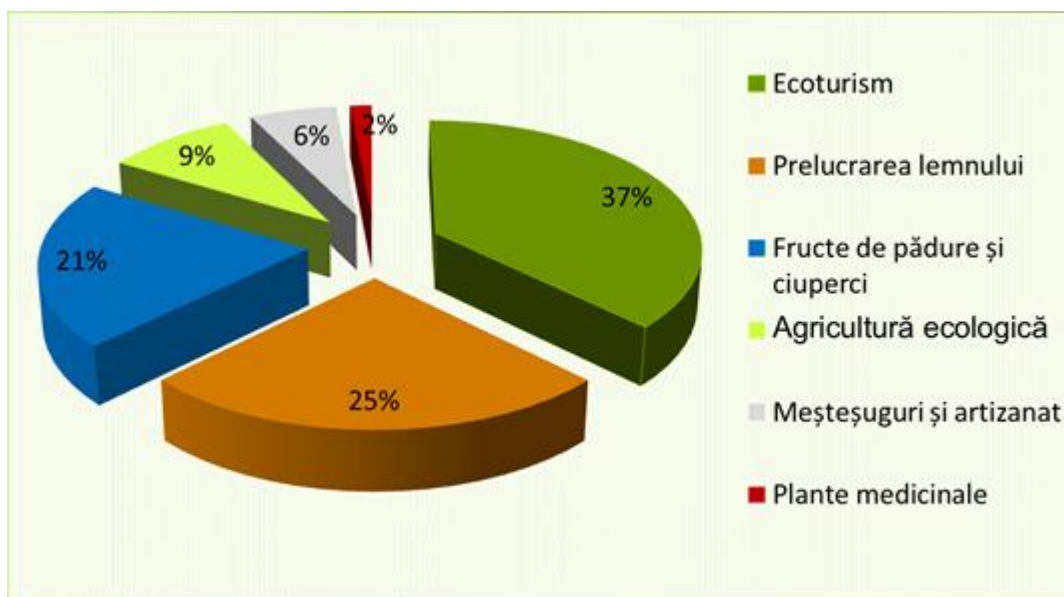

Fig. 29 Prioritățile pentru dezvoltarea comunei

✚ La solicitarea părerii despre stadiul actual al comunei privind dezvoltarea economică: 50% au fost de părere că este o perioadă de stagnare economică, 45% cred că este în descreștere și doar 5% consideră că se află în creștere economică.

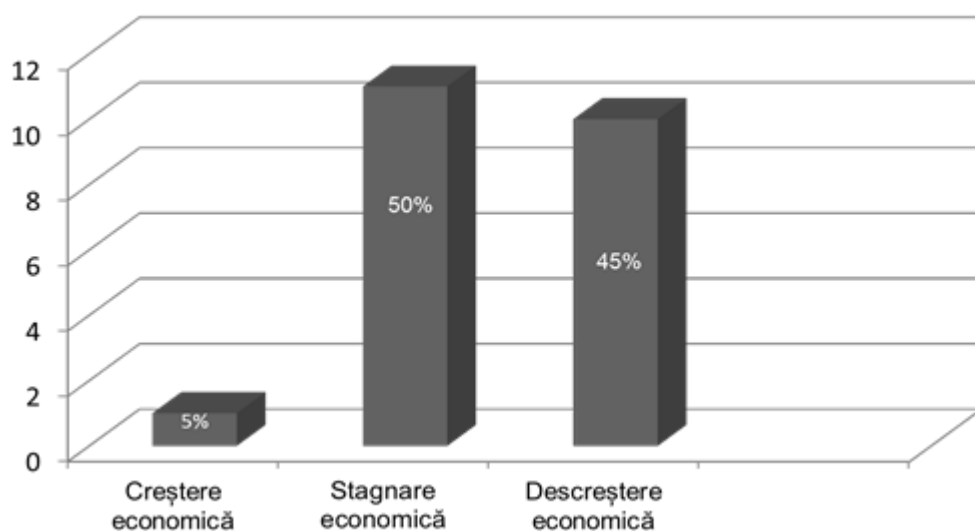

Fig.30 Stadiul dezvoltării economice

- Diagrama dezvoltării economiei locale arată că, în prezent, exploatarea forestieră este principala activitate economică, iar turismul, ramura economică cu perspectivă de dezvoltare durabilă este foarte slab dezvoltat.

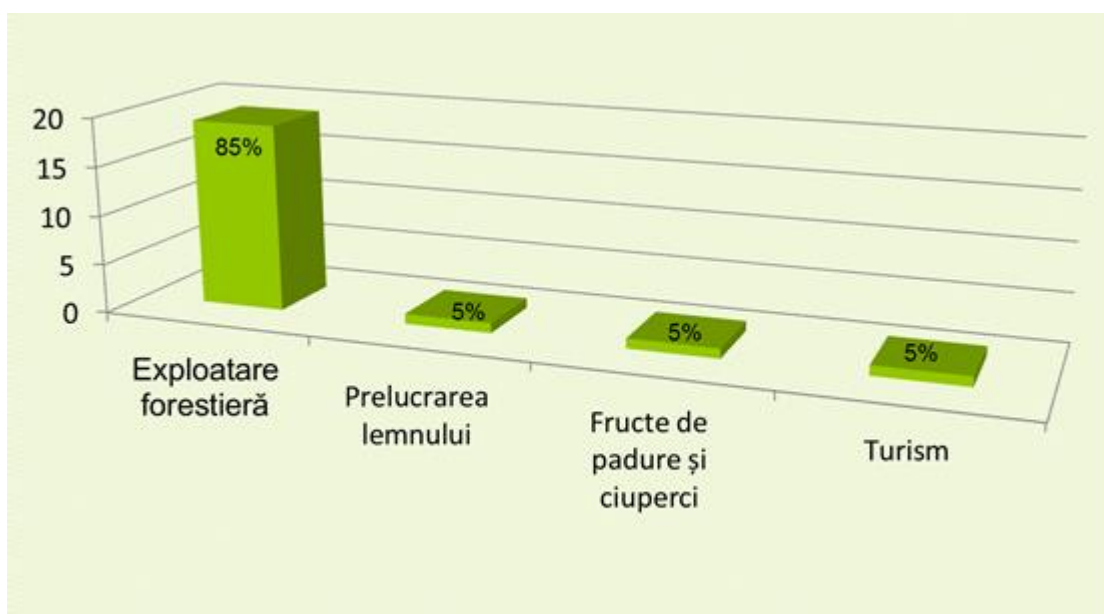

Fig.31 Activități economice predominante

✚ Sectoare economice cu potențial de a crea noi locuri de muncă în Valea Ierii sunt considerate ecoturismul de către 81%, exploatarea și prelucrarea lemnului de 9% dintre cei chestionați, meșteșuguri și artizanat 5% și agricultură ecologică tot 5%.

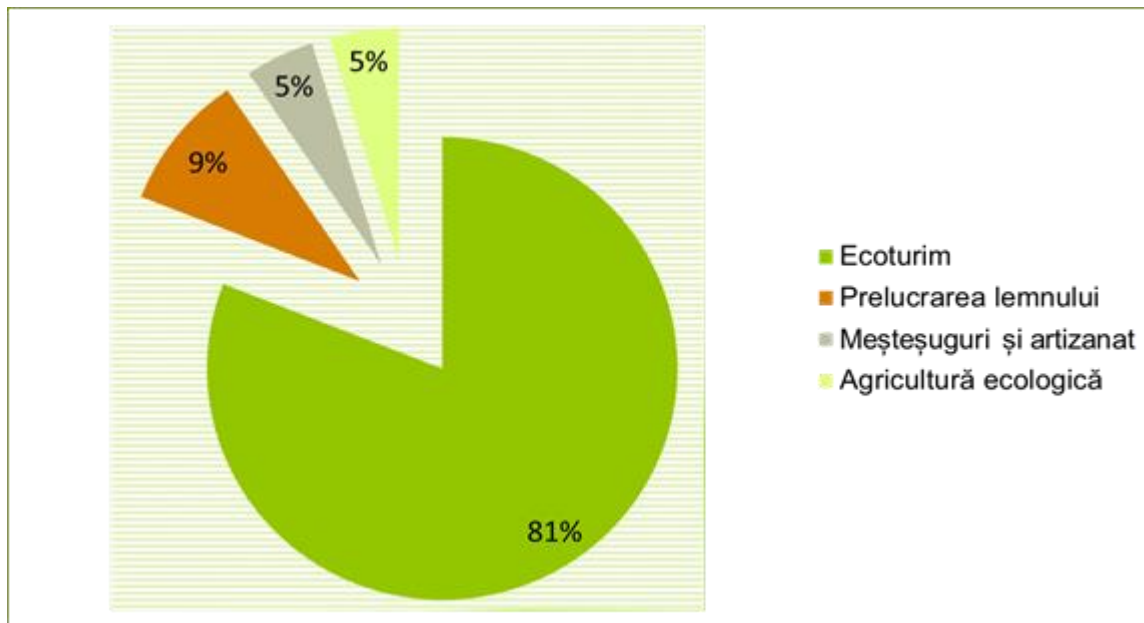

Fig. 32 Sectoare economice cu potențial de a crea locuri de muncă

✚ Elementele importante pentru investiții și dezvoltarea unei afaceri în comună sunt:

Tabel 24

Elemente importante pentru investiții și dezvoltare de afaceri

Denumirea elementului	Foarte important	Important	Importanță medie	prea puțin
Școli și facilitățile pentru copii	50%	45%	0%	5%
Disponibilitatea locuințelor	45%	50%	0%	5%
Calitatea mediului	45%	50%	0%	5%
Spații verzi	50%	27%	18%	5%
Fiscalitatea	24%	66%	5%	5%
Reglementări de mediu	31%	64%	5%	0%
Reglementări de urbanism	36%	59%	5%	0%
Telecomunicații	77%	23%	0%	0%
Transport angajați	23%	68%	9%	0%
Dumuri și poduri	77%	23%	0%	0%
Energie electrică	86%	14%	0%	0%
Apă – canalizare	55%	45%	0%	0%

✚ Terenuri considerate a fi importante pentru dezvoltare economică sunt cele situate în locurile/zonile numite: Pârâul Mesteacănului, fosta Fabrică de cherestea, Valea Negri, Șoimu, Căprărețe, Întreiere, Tarnița, Șesu Cald, Plopi, Dobrin, Tina și Bondureasa.

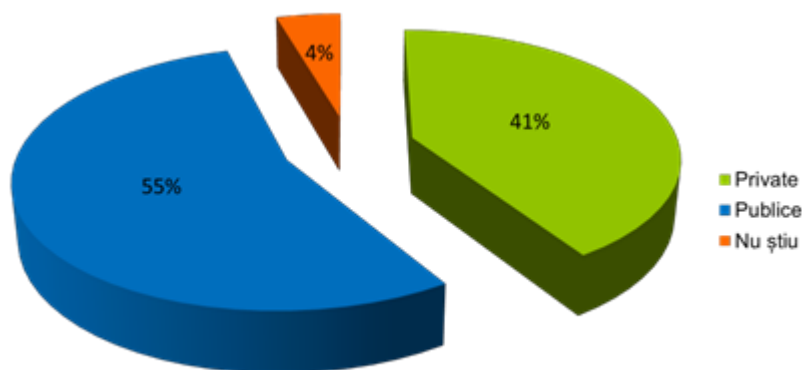

Fig.33. Categoria terenurilor cu potențial de dezvoltare economică

✚ În ceea ce privește procentul utilizării resurselor naturale locale în economia locală, locuitorii intervievați au avut următoarea opinie:

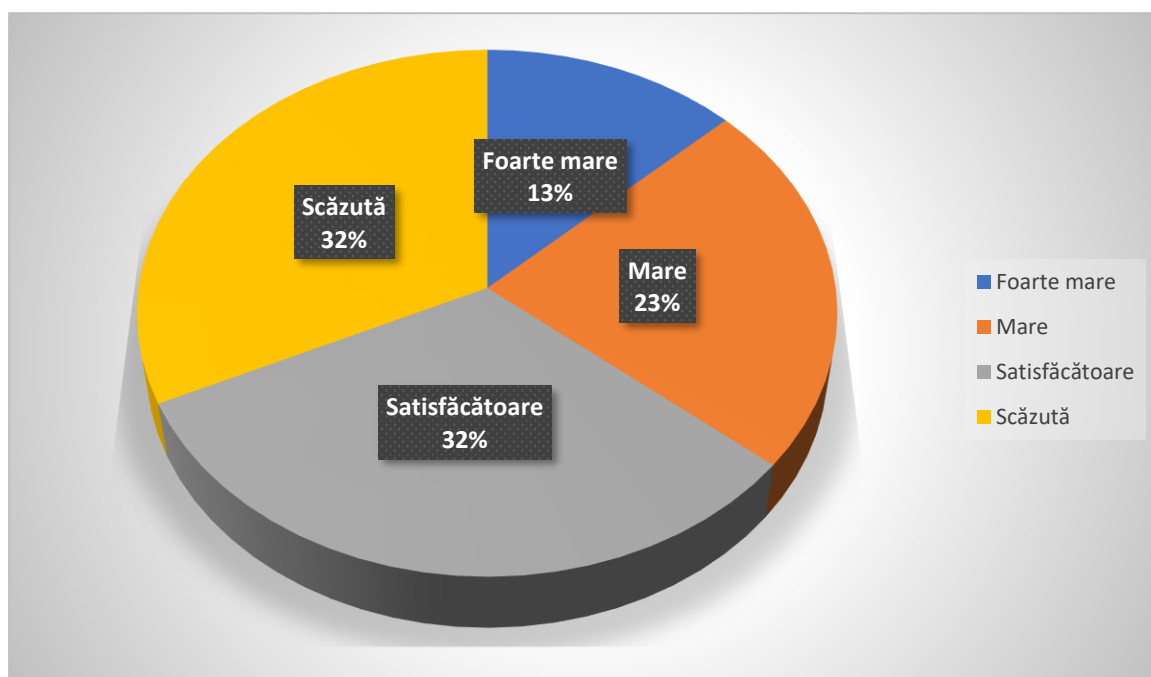

Fig.34 Ponderea utilizării resurselor naturale locale în economia locală

✚ Precierile cu privire la obstacolele întâlnite de către locuitorii care au demarat activități economice sunt redade mai jos:

Tabel 25

Obstacole întâlnite de întreprinzători

Lipsa spațiilor comerciale	77%
Lipsa de facilități fiscale locale	9%
Acces slab la finanțare	32%
Lipsa unei piețe stabile	50%
Putere de cumpărare limitată	91%
Forța de muncă slab pregătită	55%
Lipsa forței de muncă	27%
Lipsa locuinței	32%

✚ La întrebarea referitoare la inițiativa dorită de către cetățeni din partea primarului și a Consiliului Local, răspunsurile au fost următoarele:

Tabel 26

Promovarea turismului	9 %
Să prevadă în PUG noi locuri pentru turism, agrement și prelucrarea lemnului	14%
Sprijinirea creșterii animalelor	5%
Târg de produse locale	18%
Organizarea de evenimente locale pentru promovarea produselor locale	23%
Cursuri de formare profesională gratuită	36%
Prioritate la vânzarea lemnului din pădurea comunei pentru cei care-l prelucrează local	5%
Concesionare terenuri	5%
Atragerea de noi investitori	18%
Modernizarea drumului Valea Ierii-Șoimu	5%
Electrificare zona turistică Șoimu	5%
Nu știu	9%

✚ Dintre condițiile necesare a fi îndeplinite pentru dezvoltarea economică prin practicarea ecoturismului, cetățenii comunei au identificat următoarele:

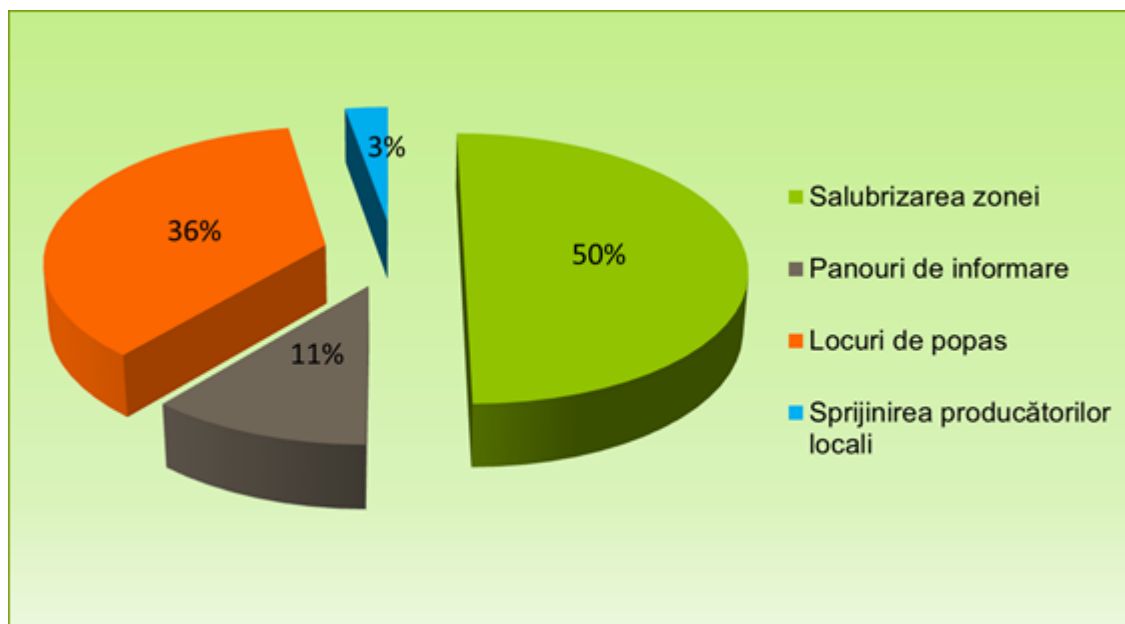

Fig.35 Condiții necesare pentru dezvoltarea ecoturismului

✚ Datorită cererii tot mai mari de produse ecologice, locuitorii din spațiul rural au început să fie tot mai conștienți despre importanța practicării agriculturii ecologice. Locuitorii din Valea Ierii au considerat că pentru dezvoltarea agriculturii ecologice este nevoie de următoarele:

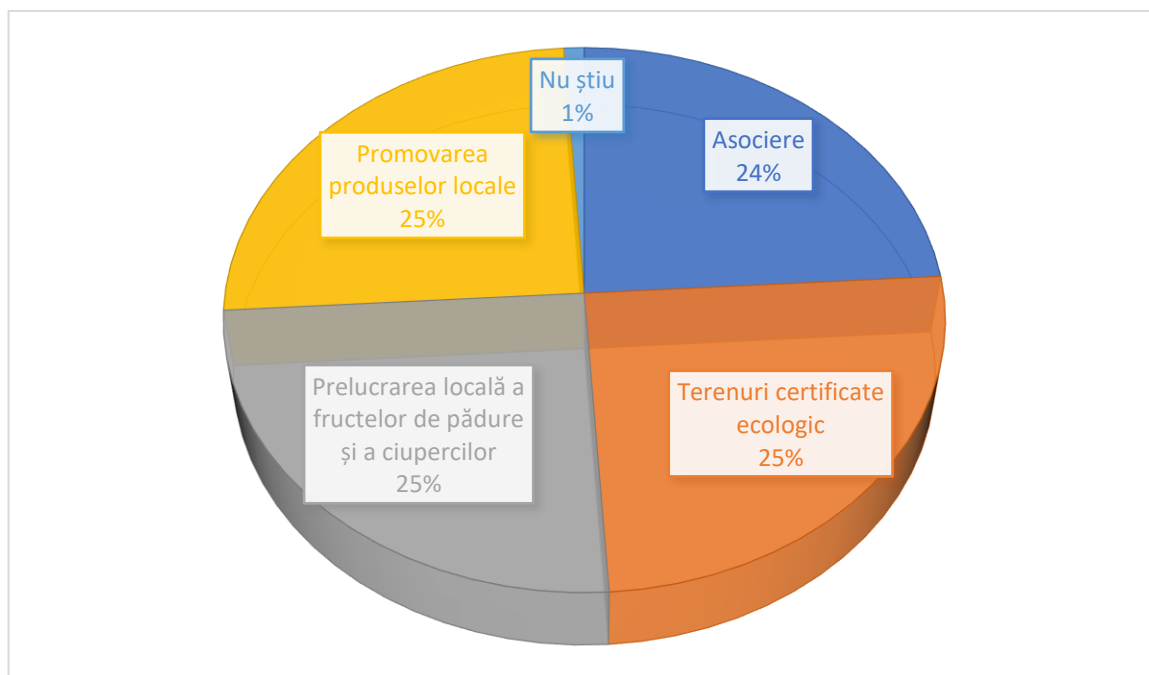

Fig. 36 Cum poate agricultura ecologică să favorizeze dezvoltarea durabilă?

✚ Referitor la condițiile necesare pentru ca meșteșugurile tradiționale să influențeze dezvoltarea economică locală, locuitorii intervievați au considerat ca fiind importante următoarele:

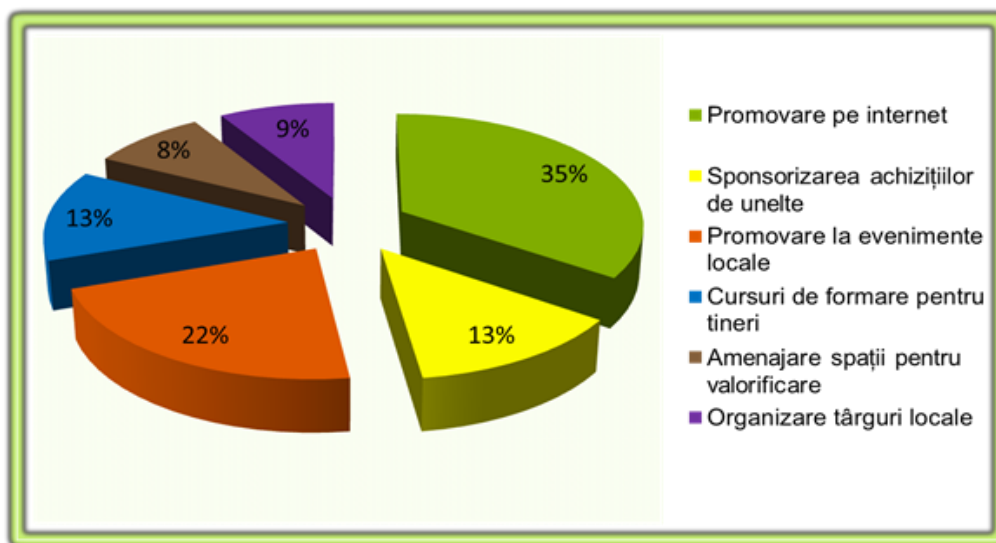

Fig.37. Cum pot influența meșteșugurile tradiționale dezvoltarea durabilă?

5.2 Chestionarul privind protecția mediului

✚ Influențați tot mai mult și de prezenta turistilor în zonă, locuitorii comunei Valea Ierii sunt conștienți de nevoia unei dezvoltări durabile, iar principala ramură de a crea noi locuri de muncă este ecoturismul. Pentru dezvoltarea ecoturismului protejarea mediului natural este factorul prioritar fără de care nu se poate face nici un progres în acest domeniu.

Pentru a asigura o tot mai bună protecție a mediului este nevoie ca nu doar autoritățile administrației publice locale, poliția, și garda de mediu să se implice, ci este nevoie ca toată comunitatea să se implice și aceasta în primul rând prin asigurarea salubrității deșeurilor din gospodăria familială/personală și apoi, prin luarea de atitudine împotriva consătenilor și vizitatorilor care nu vor să respecte normele de protecție ale mediului natural și își permit să arunce deșeurile menajere sau materiale de construcții în mediul natural.

Referitor la prioritățile necesare pentru dezvoltarea durabilă a comunei cei chestionați au răspuns astfel:

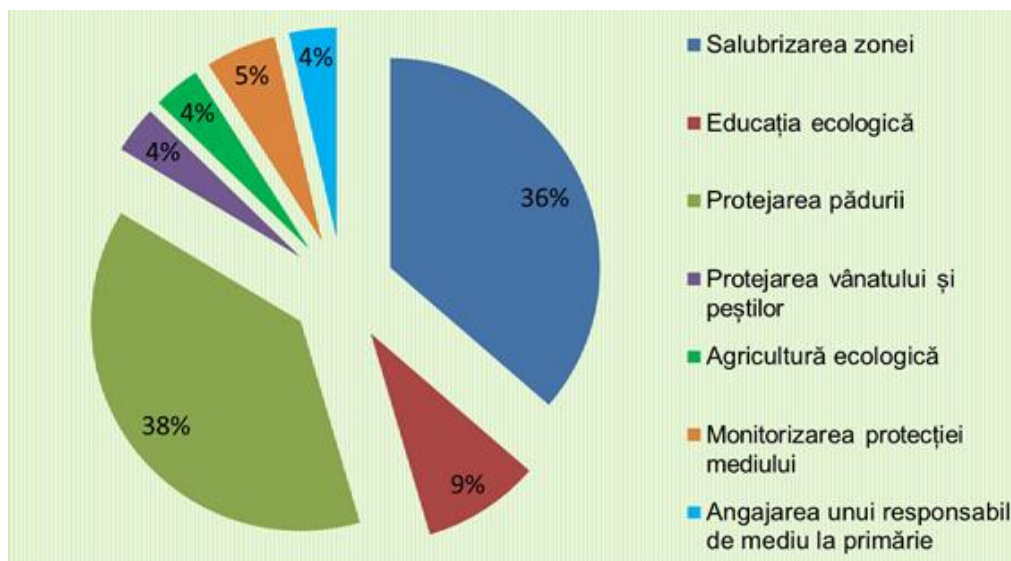

Fig. 38 Priorități necesare pentru dezvoltarea durabilă a comunei Valea Ierii

Chestionar privind societatea civilă

✚ Aprecierile privind calitatea vieții în comuna Valea Ierii, sunt următoarele:

Tabel 27

Calitatea vieții în comuna Valea Ierii

	Calitate aer	Calitate apă potabilă	Nivel zgomot
Foarte bună	78%	5%	14%
Bună	18%	36%	50%
Medie	4%	23%	27%
Scăzută	0%	18%	9%
Foarte scăzută	0%	18%	0%
Nu știu	0%	0%	0%

✚ Traficul rutier a cunoscut o creștere considerabilă în ultimii ani, mai ales în sezonul de vară când în comună sunt mulți turiști, vin locuitorii sezonieri care dețin case de vacanță și apar mulți culegătorii de fructe de pădure și ciuperci. Cu toate acestea majoritatea locuitorilor intervievați consideră că nivelul traficului rutier este satisfăcător după cum rezultă din diagrama de mai jos:

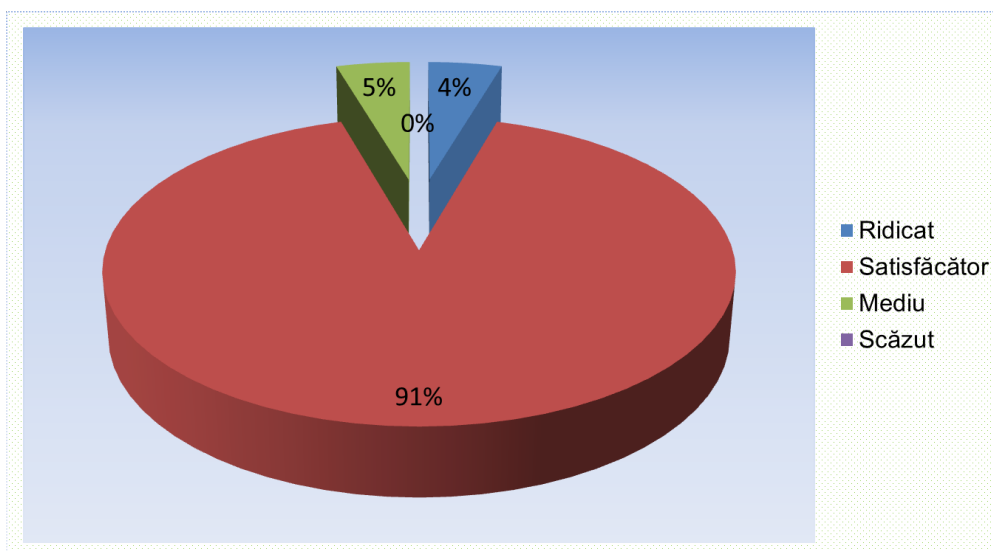

Fig. 39 Aprecierea nivelului traficului rutier

- Prin mutarea sediului Primăriei comunei Valea Ierii în spațiul amenajat la mansarda Dispensarului medical, fostul centru civic a fost abandonat. Aprecierile privind atractivitatea centrului civic actual sunt evidențiate mai jos:

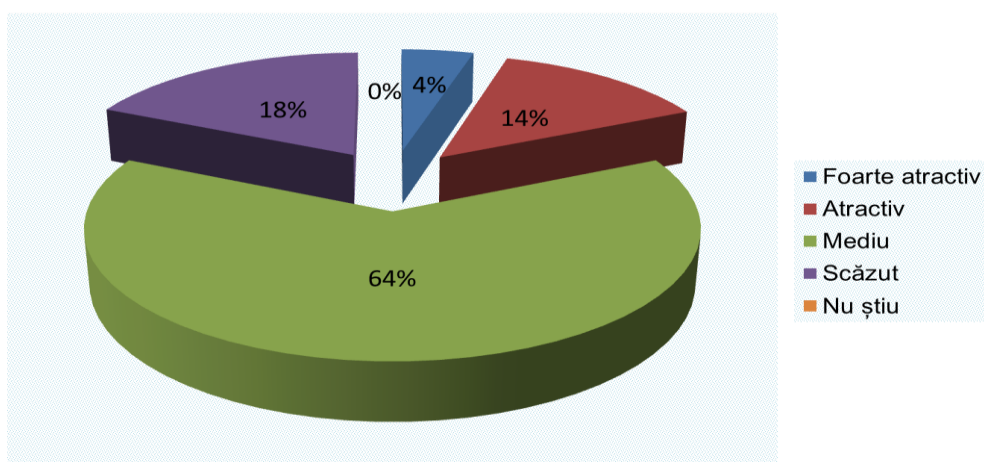

Fig. 40 Atractivitatea centrului civic al comunei Valea Ierii

- Mutarea sediului primăriei la mansarda dispensarului medical nu a fost considerată de majoritatea locuitorilor ca fiind cea mai bună soluție, mai ales datorită faptului că arhitectura, amplasamentul și vechimea clădirii fostului sediu al primăriei confereau acestuia o valoare arhitecturală tradițională inestimabilă. Majoritatea locuitorilor intervievați au răspuns că cea mai bună zonă pentru dezvoltarea centrului civic este în zona fostului sediu al primăriei:

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

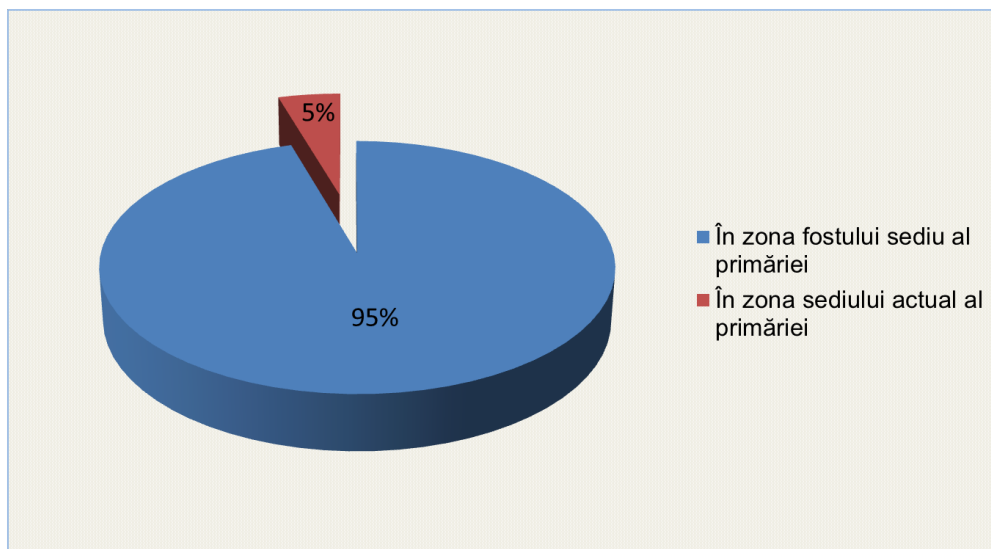

Fig. 41 Opțiunea locuitorilor pentru viitorul centru civic al comunei Valea Ierii

✚ Datorită cadrului geografic natural existent, locuitorii comunei Valea Ierii se pot bucura de aer curat, peisaj montan atrăgător și alte condiții de viață benefice a căror importanță este apreciată în tabelul de mai jos:

Tabel 28

	DA %	NU %
Calitatea aerului	100%	0%
Calitatea apei de băut	80%	20%
Nivel zgomot	90%	10%
Nivel trafic	90%	10%
Aspectul centrului civic al comunei	70%	30%
Poluarea cursurilor de apă	80%	20%
Poluarea solului	90%	10%
Poluarea aerului	100%	0%
Reciclarea deșeurilor	75%	25%
Protejarea naturii	95%	5%
Protejarea pădurilor	95%	5%
Protejarea peisajului	95%	5%
Protejarea resurselor naturale din proprietatea comunei Valea Ierii	100%	0%

✚ Suprafața spațiilor verzi publice din comuna Valea Ierii este sub limita stabilită de Comunitatea Europeană și aprobată prin Legea nr. 24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților, modificată și completată prin Legea 47/2012.

Aprecierea locuitorilor privind calitatea spațiilor verzi este următoarea:

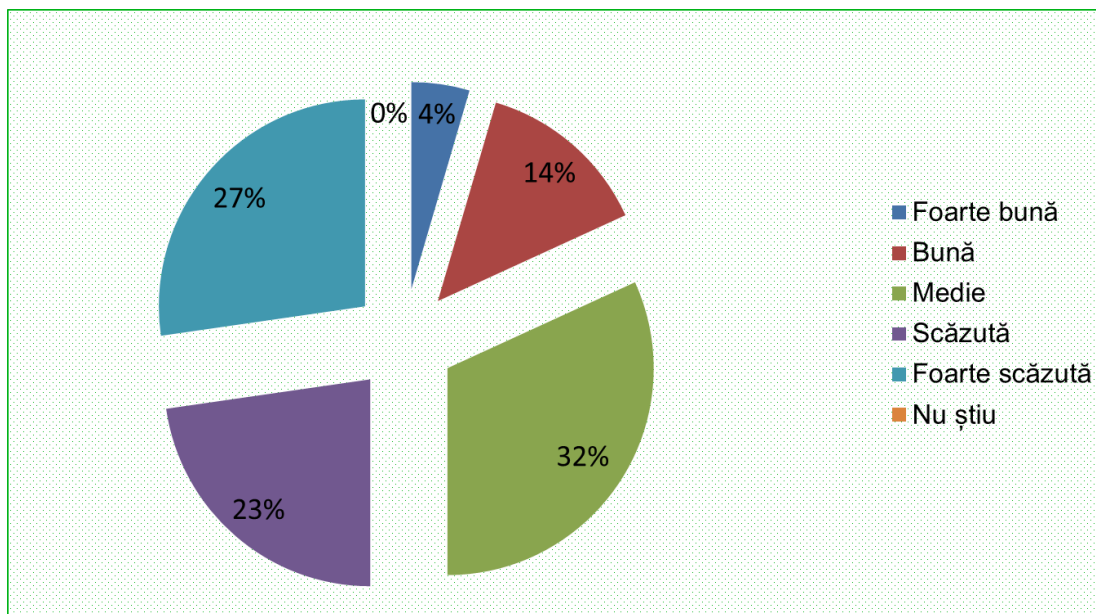

Fig. 42 Calitatea spațiilor verzi din intravilan

✚ Locuitorii comunei Valea Ierii sunt conștienți că fără măsuri ferme de protecție a mediului natural, acesta se va degrada profund. Pentru prevenirea acestei stări sunt necesare măsuri de control și pază, dar și măsuri tehnice pentru asigurarea monitorizării și verificării accesului în zonă.

Pe lângă acestea, este nevoie de implicarea societății civile pentru a identifica problemele de mediu, pentru a sintetiza propunerile cetățenilor cu privire la protecția mediului și a le prezenta autorităților executive și deliberative locale în vederea alocării resurselor necesare pentru protecția mediului. Propunerile pentru îmbunătățirea protecției mediului sunt redată mai jos:

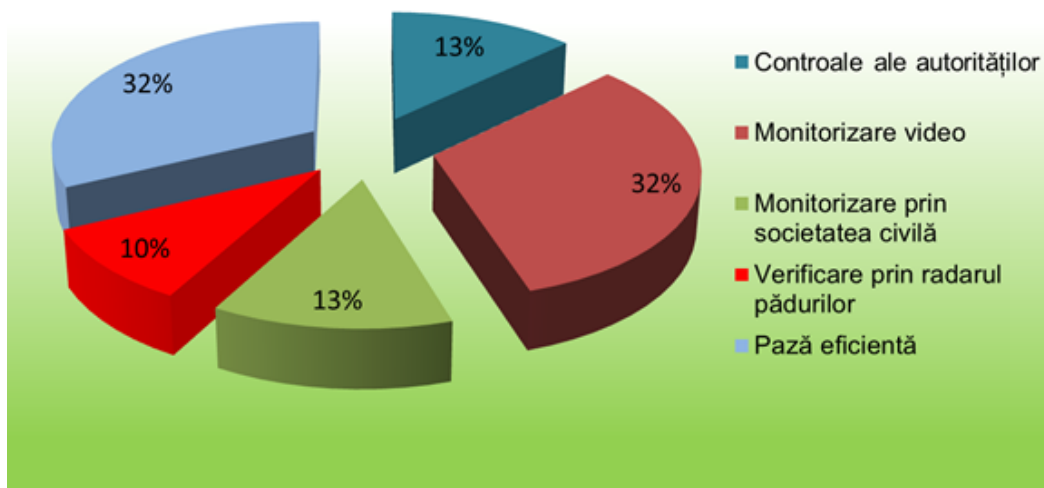

Fig. 43 Propuneri pentru asigurarea protecției mediului natural

✚ Salubritatea comunei este o problemă tot mai stringentă la care autoritățile publice locale nu au mai putut face față în ultimii ani. Afluxul mare de culegători de fructe de pădure și ciuperci a fost principalul factor de poluare cu deșeurile menajere în pădurile din comună. Locuitorii sunt principalii vinovați de deșeurile menajere aruncate în albiile apelor curgătoare, lângă drumuri, poduri și podețe. În intravilanul localităților s-a observat că unii locuitori permanenți și sezonieri sau chiar turiștii, au abandonat deșeurile menajere în apropierea locuințelor, a caselor de vacanță sau a locurilor de popas. Starea actuală a salubrității din comună a fost apreciată în felul următor:

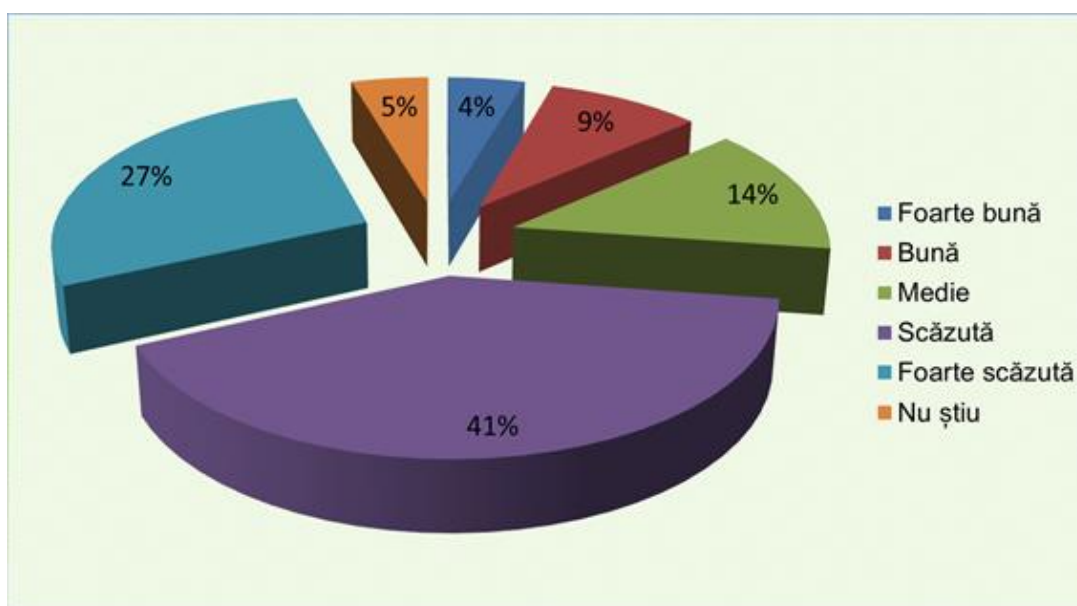

Fig.44 Starea salubrității în comuna Valea Ierii

✚ Locuitorii sunt nemulțumiți de starea salubrității comunei și consideră că pe lângă educația ecologică și asigurarea condițiilor de colectare și transportare a deșeurilor menajere la rampe de depozitare, este nevoie și de sancțiuni aplicate celor care depozitează deșeuri în locuri neamenajate. Unii apreciază că ar fi utilă implicarea mai activă a beneficiarilor de ajutor social în acțiuni de salubritate a comunei.

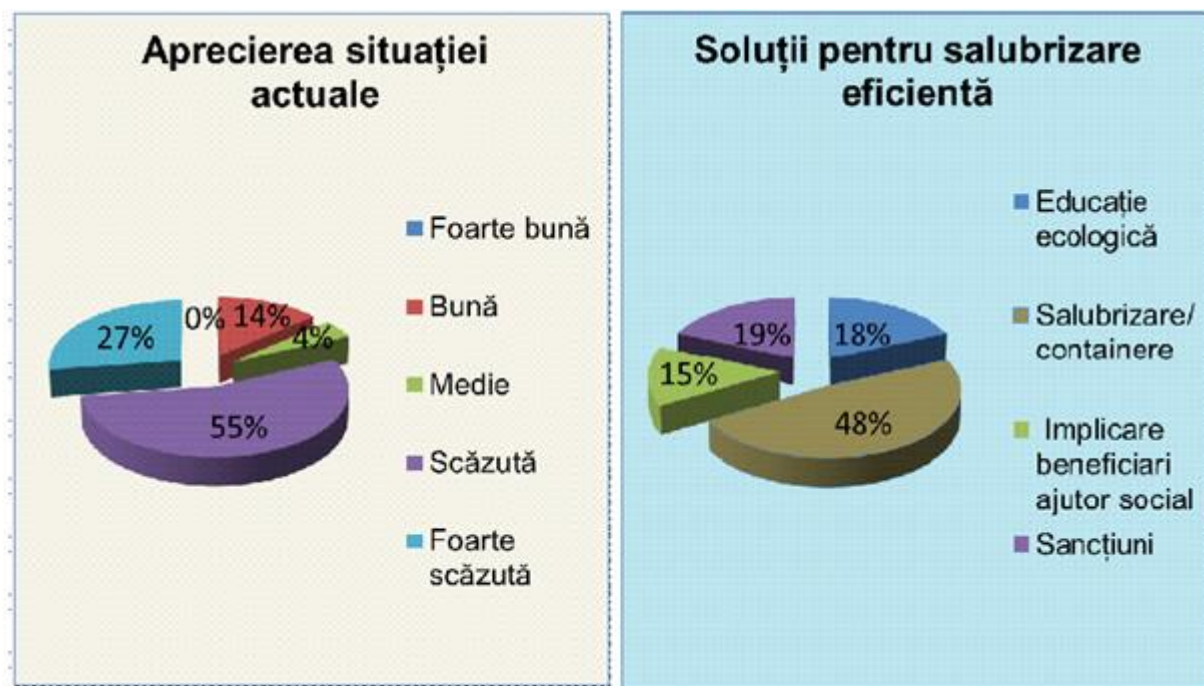

Fig.45 Salubritatea între realitate și soluții pentru eficiență

✚ Este bine cunoscut de către mulți locuitori faptul că braconajul cinegetic și piscicol a cunoscut o intensificare, fapt ce a dus la diminuarea drastică a unor specii de vânat și a peștilor. Acest lucru se poate proba prin evaluarea obiectivă a efectivelor de vânat. (vezi evaluarea efectivelor de vânat din Fondul de vânătoare Valea Ierii din tabelele 2, 3, 4 și 5.

✚ Despre reducerea severă a efectivelor de vânat și a populației de păstrăvi cea mai bună mărturie o pot da vânătorii și pescarii sportivi din zonă. Starea actuală a protecției vânatului în Fondul de vânătoare nr.41 Valea Ierii și peștilor este apreciată așa după cum rezultă din diagrama următoare:

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

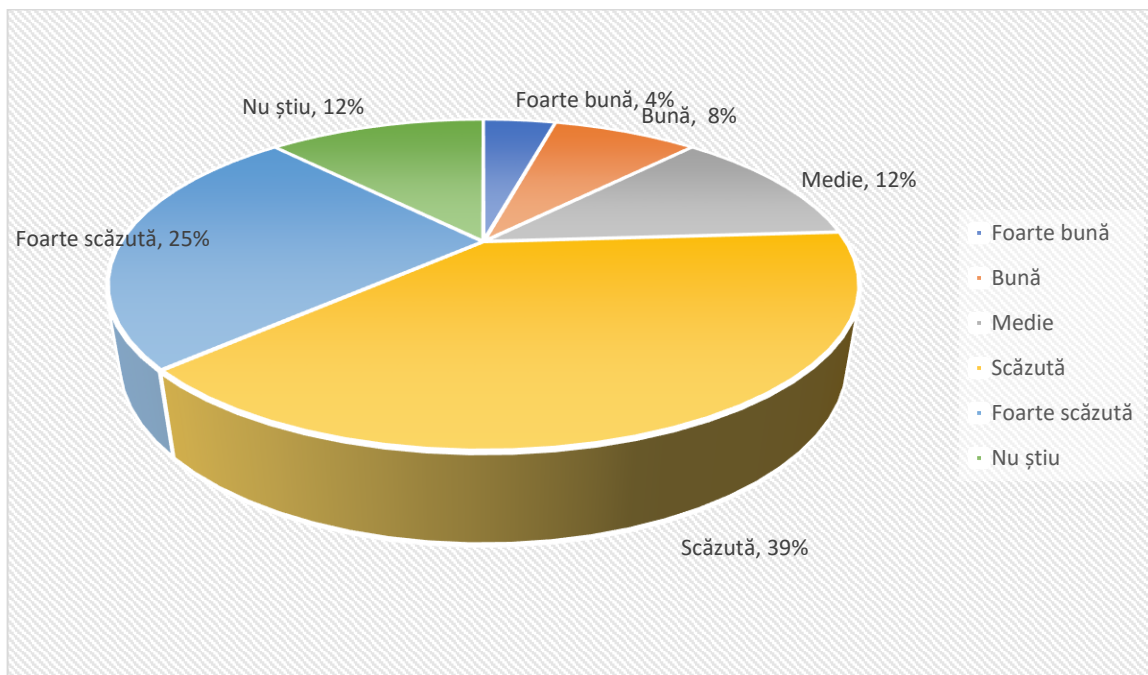

Fig. 46 Starea actuală a protecției vânatului și peștilor

- ✚ Pentru remedierea lipsurilor în administrarea Fondului de vânătoare Valea Ierii și a fondului piscicol de pe râul Iara este nevoie de o pază eficientă asigurată cu dotări tehnice moderne și de o monitorizare din partea societății civile prin organizațiile de mediu.

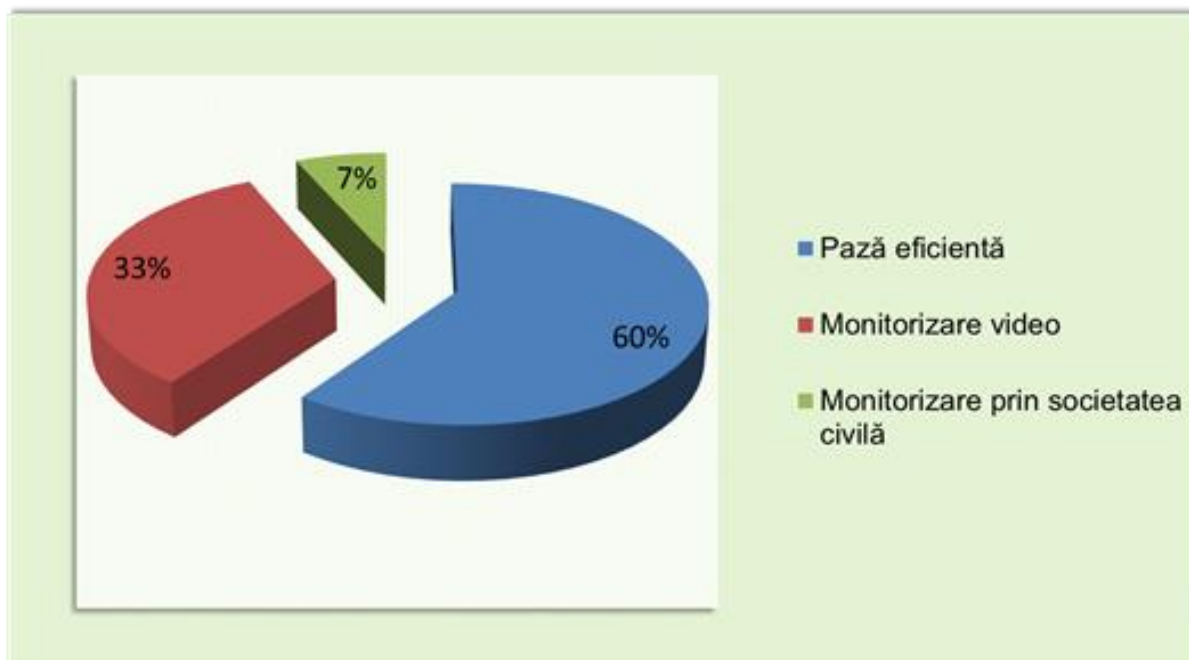

Fig 47 Propuneri pentru asigurarea protecției vânatului și peștilor

✚ În vederea creșterii atractivității zonei din punct de vedere ecoturistic este nevoie de o gestionare eficientă a Fondului de vânătoare nr.41 Valea Ierii și de protejarea fondului piscicol de pe râul Iara, afluenții și barajele de acumulare, pentru a se crea oportunitatea fotografierii sau filmării vânatului și peștilor de către turiștii care apreciază această formă de turism prietenoasă cu natura și care s-a dezvoltat tot mai mult, în ultimii ani, în Europa.

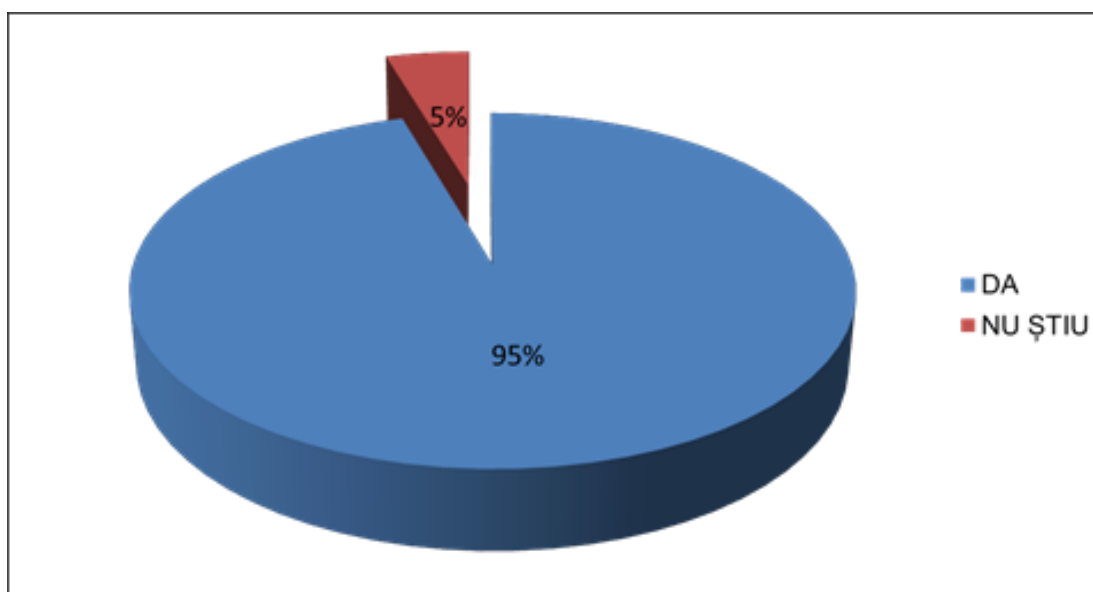

Fig.48 Aprecierea importanței protecției vânatului și peștilor pentru dezvoltarea ecoturismului

✚ Cetățenii din zonă, proprietarii de case de vacanță și turiștii sunt conștienți de calitatea și gustul deosebit al produselor ecologice locale, fapt ce a dus la o cerere tot mai mare de astfel de produse în zonă. Acest fapt responsabilizează autoritățile administrației publice locale pentru a crea condițiile necesare valorificării produselor agrozootehnice, a fructelor de pădure și ciupercilor din flora spontană.

Aprecierea celor intervievați a calității produselor agroalimentare ecologice locale datorită calității și gustului savuros poate fi observată în diagrama de mai jos:

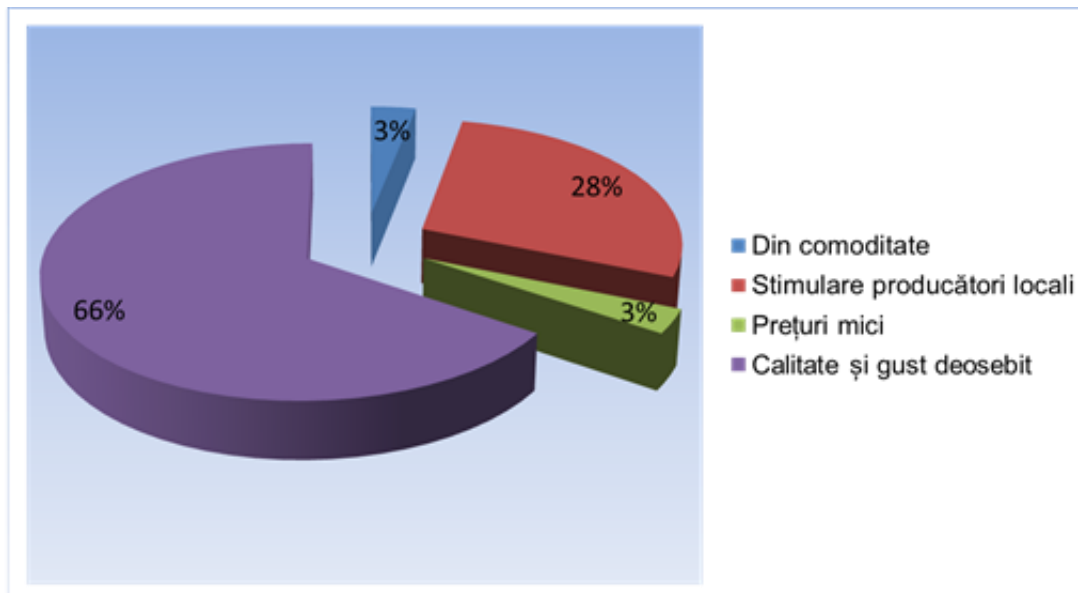

Fig.49 De ce preferați produse agroalimentare locale?

✚ Fără implicarea autorităților publice locale nu se poate asigura un cadru adecvat pentru protecția mediului natural deoarece autoritățile locale sunt cele care, de regulă, află primele despre încălcarea normelor legale pentru protecția mediului. Modurile în care cei chestionați consideră că autoritățile publice locale ar trebui să se implice pentru asigurarea protecției mediului sunt redată în figura de mai jos:

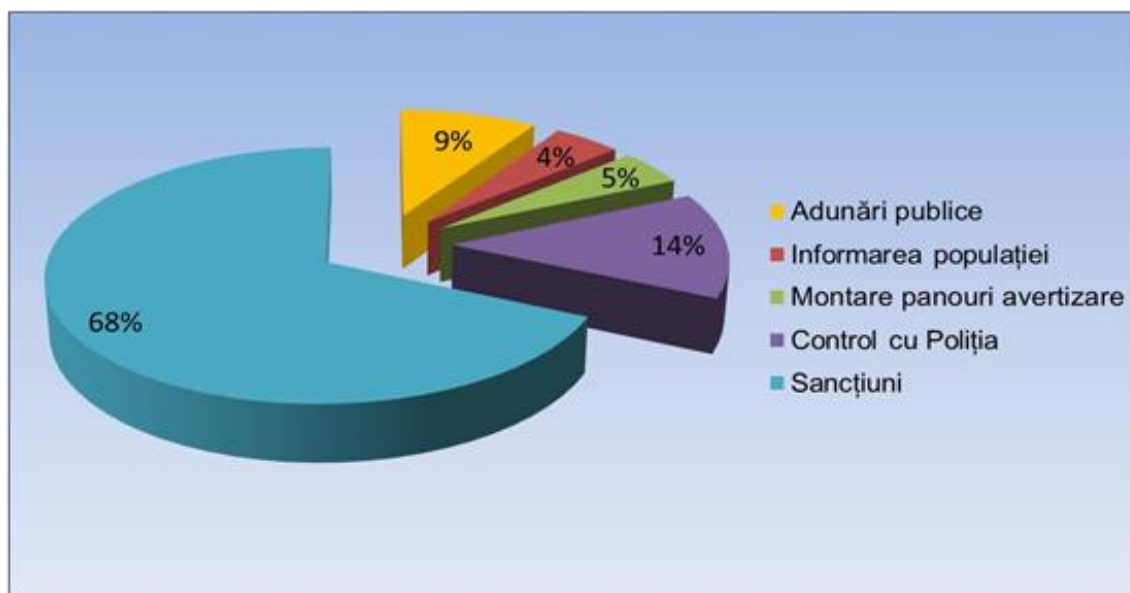

Fig. 50 Inițiative necesare ale autorităților locale pentru protecția mediului

✚ Alte moduri prin care autoritățile publice locale ar trebui să se implice pentru protecția mediului sunt redate mai jos. Pe lângă dotările tehnice necesare a reieșit și nevoia angajării unei persoane ca responsabil de mediu, sub autoritatea primarului comunei Valea Ierii, care să verifice permanent respectarea prevederilor legale cu privire la mediu, dar să fie împuternicit și pentru aplicarea de sancțiuni.

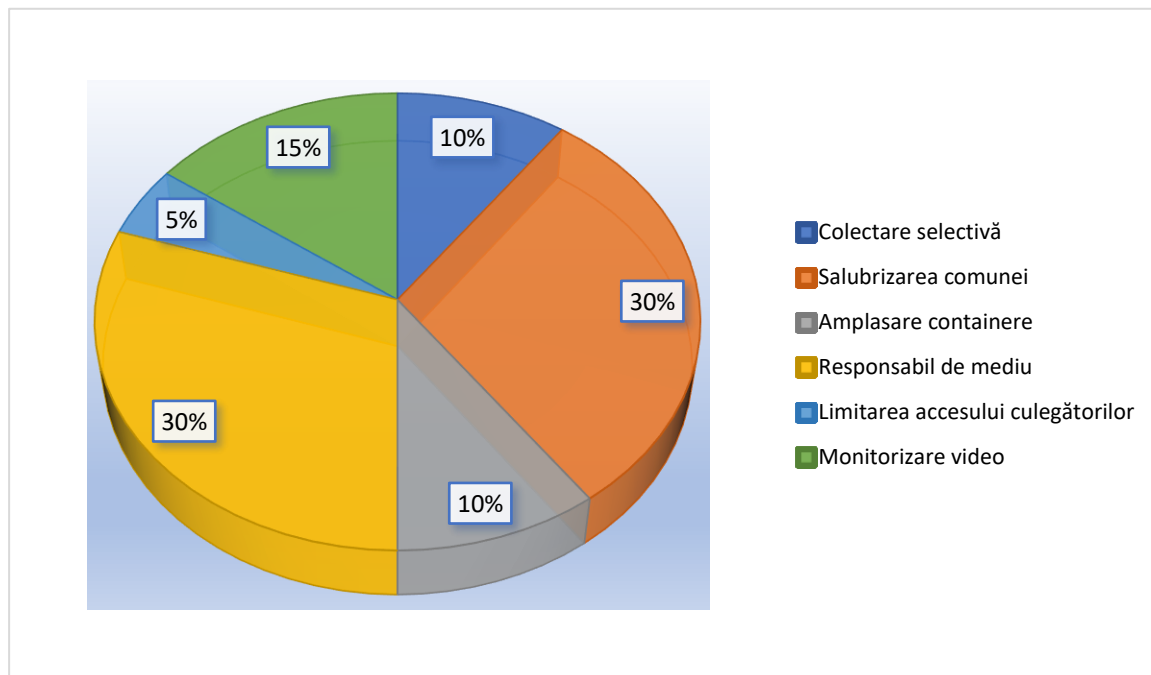

Fig.51 Alte inițiativă ale autorităților locale necesare pentru protecția mediului

✚ În contextul actual, societatea civilă este organizată în diferite fundații, asociații, federații, etc. Aceste organizații neguvernamentale au dobândit un rol tot mai important în viața societății românești datorită faptului că au adus un plus de valoare, în domeniile în care s-au implicat, și un dinamism al implicării cetățenilor pentru producerea unor schimbări sănătoase pornite de jos în sus. Este nevoie de acțiuni permanente de monitorizare a activităților de mediu și activități constante de educație ecologică pentru a conștientiza cetățenii despre urmările încălcării normelor legale de protecție a mediului. De asemenea, cei care sunt „certați” cu mediul, trebuie să fie monitorizați și atenționați că sunt pasibili de sancțiuni dacă nu se corectează, iar apoi sancționați de câte ori se abat de la aceste norme legale.

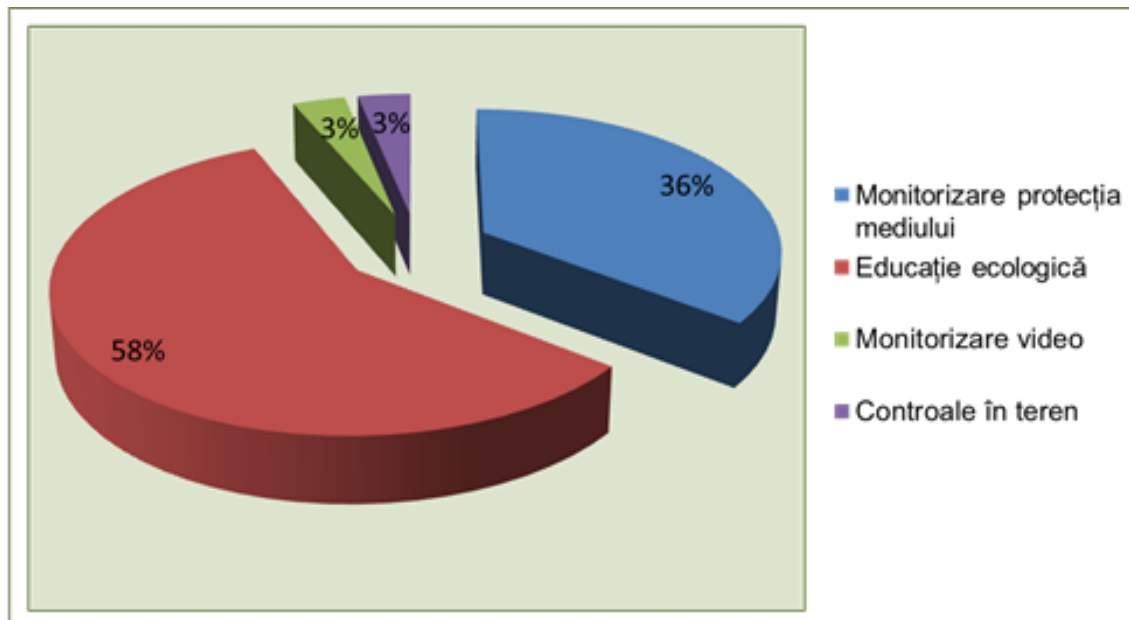

Fig.52 Inițiative necesare ale ONG-urilor pentru protecția mediului

✚ Activitățile economice predominante desfășurate pe raza comunei Valea Ierii sunt în domeniul exploatării forestiere și în domeniul turismului. De aici rezultă nevoia ca firmele care exploatează pădurea să fie obligate să depoziteze resturile din exploatarea forestieră în locuri accesibile cu mijloace de transport auto pentru a putea fi valorificate.

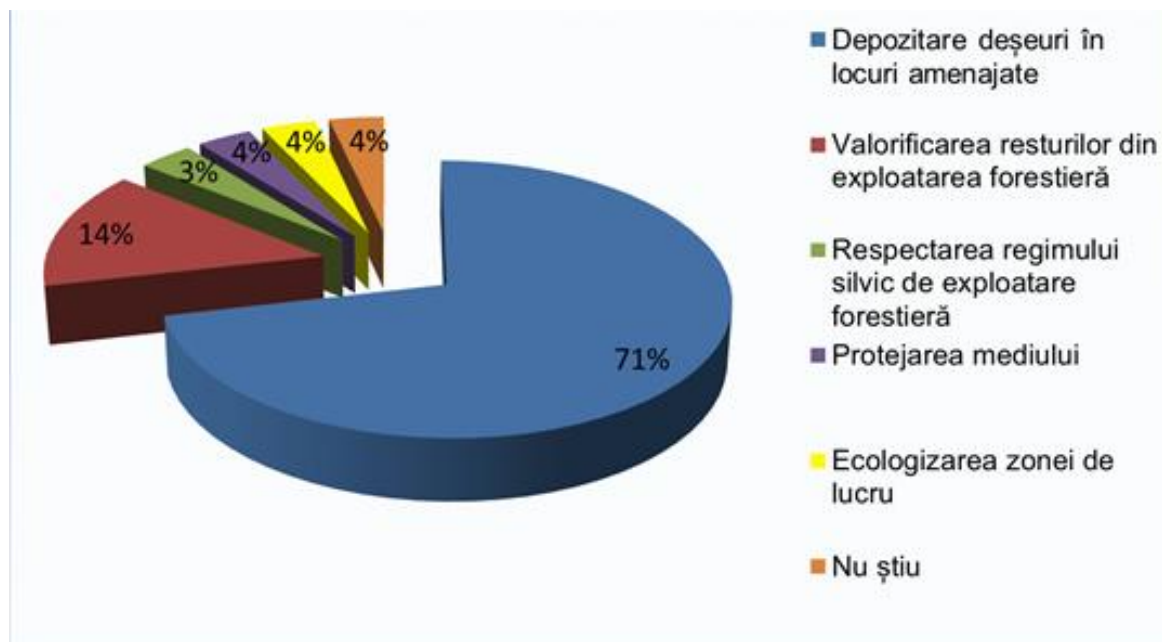

Fig.53 Atribuții ale firmelor din zonă pentru protecția mediului

În prezent, multe din resturile de material lemnos rezultat în urma exploatației forestiere sunt abandonate lângă drumuri forestiere sau sunt abandonate pe versanții abrupti din albia superioară a pârâurilor.

✚ Având în vedere importanța dobândirii de cunoștințe referitoare la importanța protecției mediului și formarea de abilități pentru ecologizarea mediului, în rândul tinerei generații, rolul Școlii Gimnaziale din Valea Ierii devine tot mai important și din acest punct de vedere, astfel cum rezultă și din figura de mai jos:

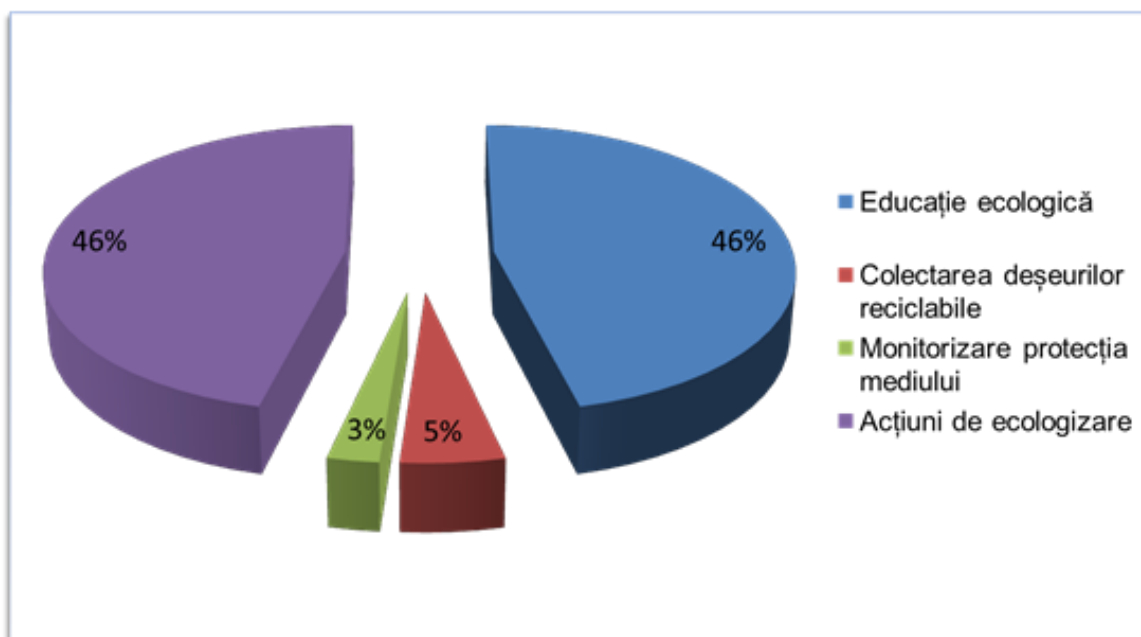

Fig.54 Inițiative necesare ale Școlii Gimnaziale Valea Ierii pentru protecția mediului

✚ Pentru a respecta rolul în formarea caracterului unei persoane în cadrul celor trei piloni ai societății care sunt familia, școala și biserica, cetățenii intervievați au apreciat rolul bisericilor locale pentru protejarea mediului natural, astfel cum rezultă din figura de mai jos:

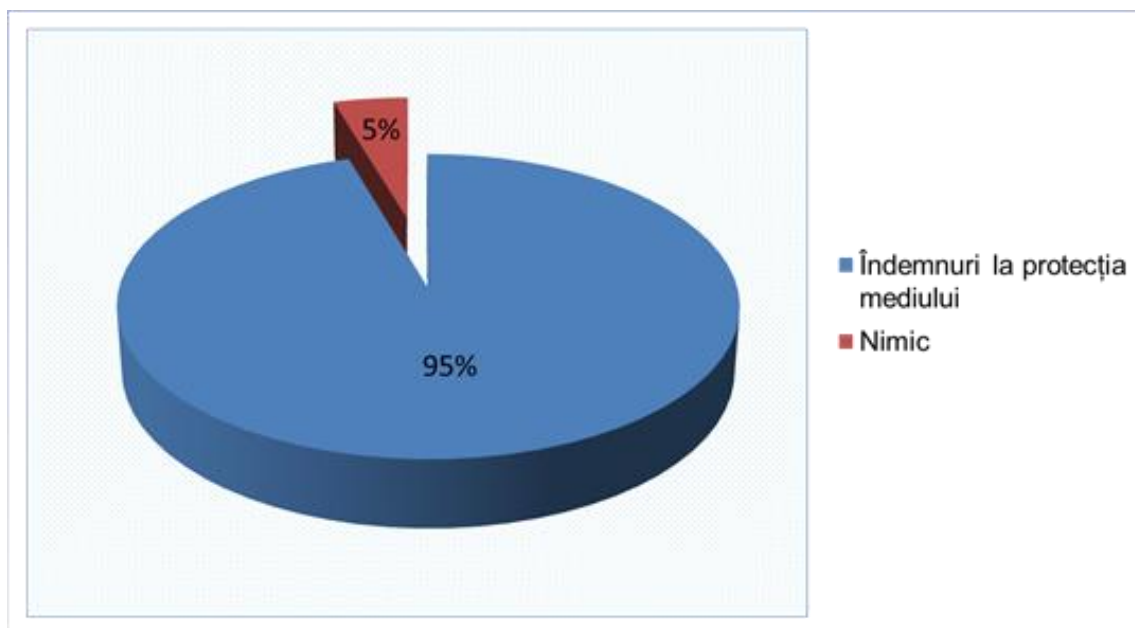

Fig.55 Inițiativele bisericilor necesare pentru protecția mediului

✚ Pentru a fi imparțiali în identificarea celor care sunt responsabili de încălcarea regulilor de protecție a mediului, considerăm că localnicii au cea mai mare contribuție la încălcarea regulilor de protecție a mediului, fiind urmați de culegătorii de fructe de pădure și ciuperci, apoi de cei care exploatează material lemnos și în final, de către turiști. Aprecierea celor chestionați asupra măsurilor de protecție a mediului pe care trebuie să le respecte localnicii sunt redate mai jos:

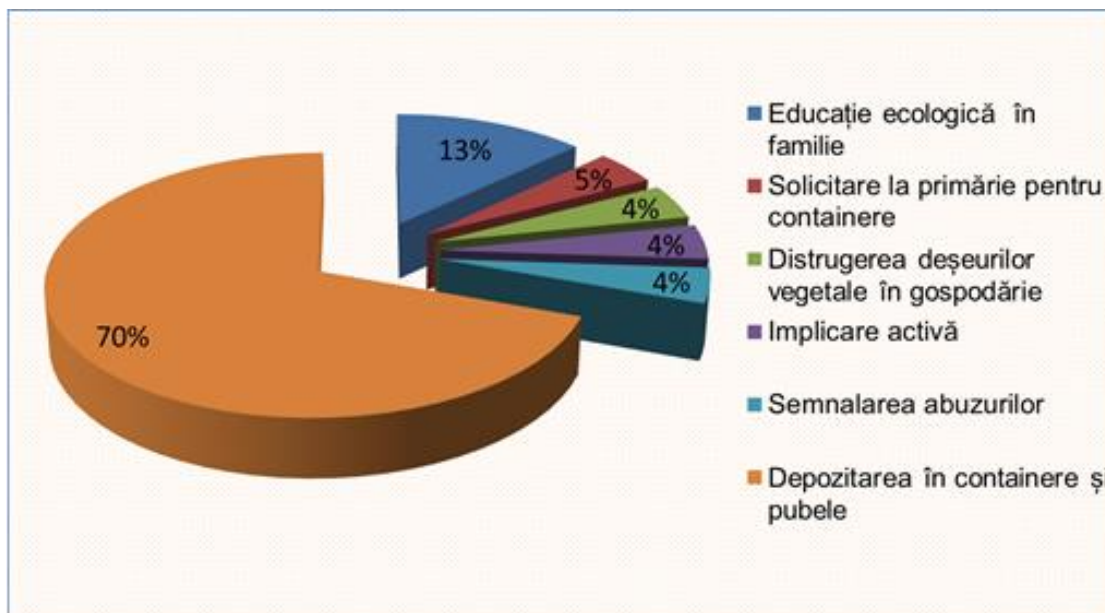

Fig. 56 Responsabilitățile localnicilor necesare pentru protecția mediului

5.3 Chestionar privind societatea civilă

- ✚ O localitate, fie ea și cu câteva sute de locuitori care dispune de primărie, școală, cabinet medical și punct farmaceutic, biserică, servicii publice și personal de specialitate oferă mult mai multe șanse de îmbunătățire a condițiilor de viață prin acțiuni conjugate și diversificate ale populației și ale autorităților locale decât un sat izolat unde populația este lăsată să se descurce singură. (Mărginean I., 2006)

La nivel individual și de gospodărie, resursele financiare sunt mult mai scăzute în România față de țările dezvoltate din UE, ceea ce generează un nivel de trai în general coborât și probleme financiare în îndeplinirea nevoilor, atât a celor materiale, de hrană, locuire, cât și a celor superioare de siguranță, relaționare socială, apartenență, recunoaștere socială și auto-actualizare.

Oamenii din mediul rural resimt dificultățile materiale într-o proporție mai mare comparativ cu urbanul, demonstrând și aici poziția dezavantajată a celor care locuiesc la sat comparativ cu cei din urban.

Modul în care venitul aflat la dispoziție este alocat depinde de nivelul efectiv al acestuia, de nevoile membrilor gospodăriei, de prioritățile percepute la un moment dat,

precum și de valorile și scopurile personale ale oamenilor și de capacitatea de organizare individuală.

Satisfacția cu nivelul de trai relevă mulțumirea oamenilor față de resursele materiale de care dispun și față de modul în care ei reușesc să le administreze, astfel încât necesitățile economice să fie acoperite la nivelul dorit.

Venitul mediu lunar al unei gospodării din România a fost puțin peste 1.000 de euro. Veniturile totale medii lunare au reprezentat în trimestrul IV 2019, în termeni nominali, 4.999 lei pe gospodărie și 1.939 lei pe persoană, iar cheltuielile gospodăriilor, au fost, în medie, de 4.300 lei. Veniturile bănești au fost, în medie, de 4.659 lei lunar pe gospodărie (1.807 lei pe persoană), iar veniturile în natură de 340 lei lunar pe gospodărie (132 lei pe persoană). Salariile și celelalte venituri asociate lor au format cea mai importantă sursă de venituri (68,7% din veniturile totale ale gospodăriilor). La formarea veniturilor totale ale gospodăriilor, au contribuit, de asemenea, veniturile din prestații sociale (18,7%), veniturile din agricultură (1,8%), veniturile din activități neagricole independente (1,7%), cele din proprietate și vânzarea de active din patrimoniul gospodăriei (1,2%) precum și veniturile în natură (6,8%), în principal, contravaloarea consumului de produse agroalimentare din resurse proprii (5,5%).

Principalele destinații ale cheltuielilor efectuate de gospodării sunt consumul de bunuri alimentare, nealimentare, servicii și transferurile către administrația publică și către bugetele asigurărilor sociale, sub forma impozitelor, contribuțiilor, cotizațiilor, precum și acoperirea unor nevoi legate de producția gospodăriei (hrana animalelor și păsărilor, plata muncii pentru producția gospodăriei, produse pentru înșămânțat, servicii veterinare etc.). Cheltuielile pentru investiții, destinate pentru cumpărarea sau construcția de locuințe, cumpărarea de terenuri și echipament necesar producției gospodăriei, cumpărarea de acțiuni etc. dețin o pondere mică în cheltuielile totale ale gospodăriilor populației, doar 0,3%. (Institutul Național de Statistică)

În România, în anul 2016, satisfacția față de nivelul de trai înregistra o medie de 6,4 pe o scală de la 1 la 10 unde 1 înseamnă foarte nemulțumit, iar 10 foarte mulțumit. Acest scor plasează țara noastră sub media UE (7,0), dar mai bine decât ar fi de așteptat, dat fiind nivelul redus al resurselor materiale. Aceasta semnifică faptul că oamenii trec, într-o anumită măsură, prin procese de adaptare la condițiile negative. Totuși, îngrijorătoare rămâne concentrarea majorității populației pe nevoi fundamentale

și tensiunea supraviețuirii resimțită la nivelurile inferioare ale venitului. (Calitatea vieții în România în context european, ICCV, 2018)

- ✚ Cei intervievați au răspuns, în general, că sunt mulțumiți cu starea actuală a calității vieții din comuna Valea Ierii.

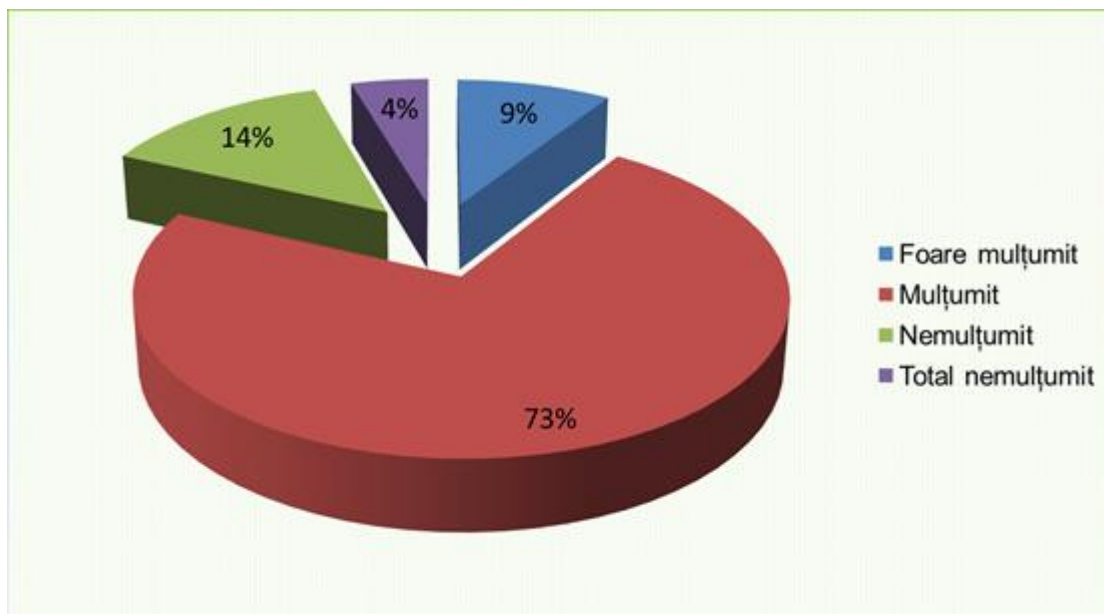

Fig.57 Aprecieri privind calitatea vieții în comuna Valea Ierii

- ✚ La întrebarea care sunt elementele reprezentative pentru comuna Valea Ierii a reieșit cum era de așteptat că elementele cadrului geografic natural aduc ceea ce este specific, reprezentativ pentru comună, după cum se vede și în diagrama de mai jos:

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

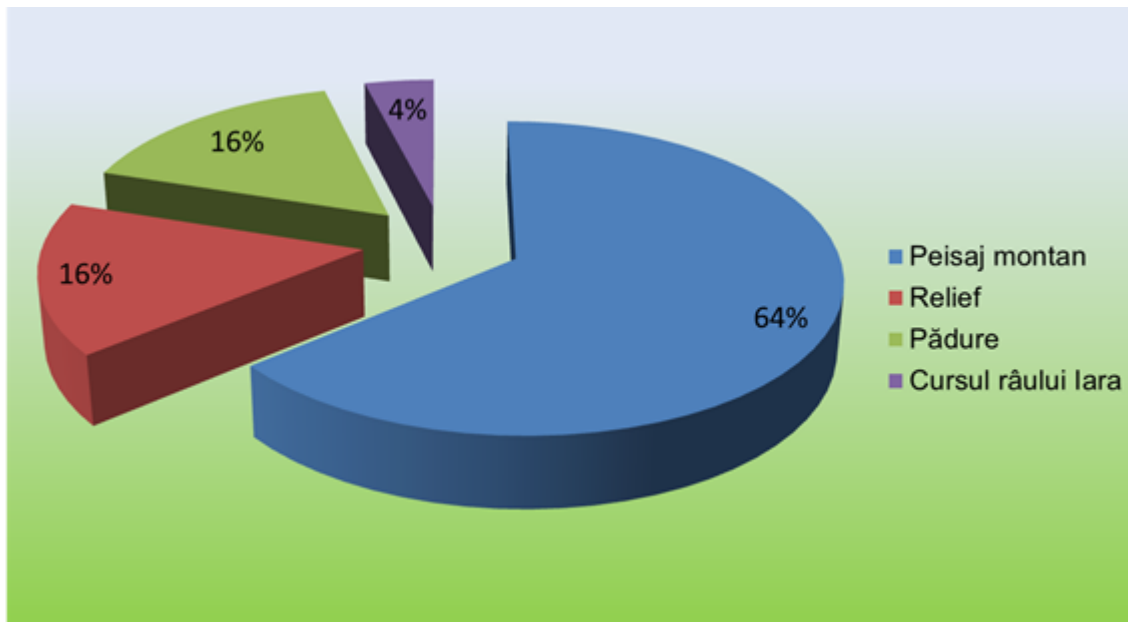

Fig.58 Elemente reprezentative pentru comuna Valea Ierii

- ✚ La factorii naturali care influențează determinant dezvoltarea ecoturismului au fost notate procentele pe categorii, după cum urmează:

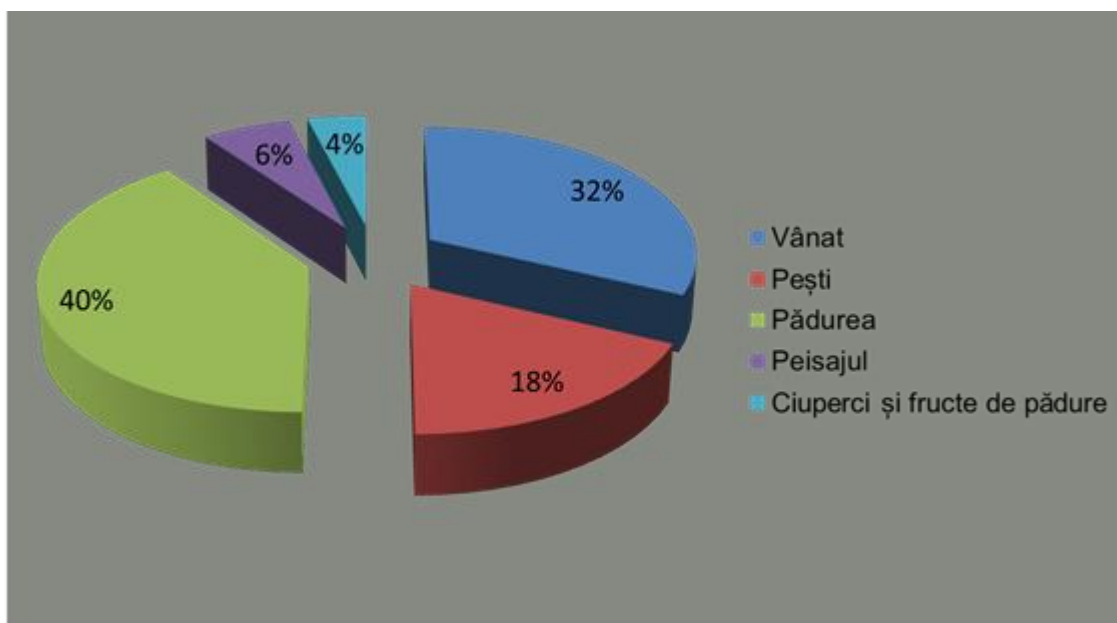

Fig. 59 Factori naturali care favorizează dezvoltarea durabilă prin ecoturism

- ✚ Locurile cu potențial de dezvoltare a amenajărilor pentru sport și agrement sunt considerate cel mai probabil următoarele:

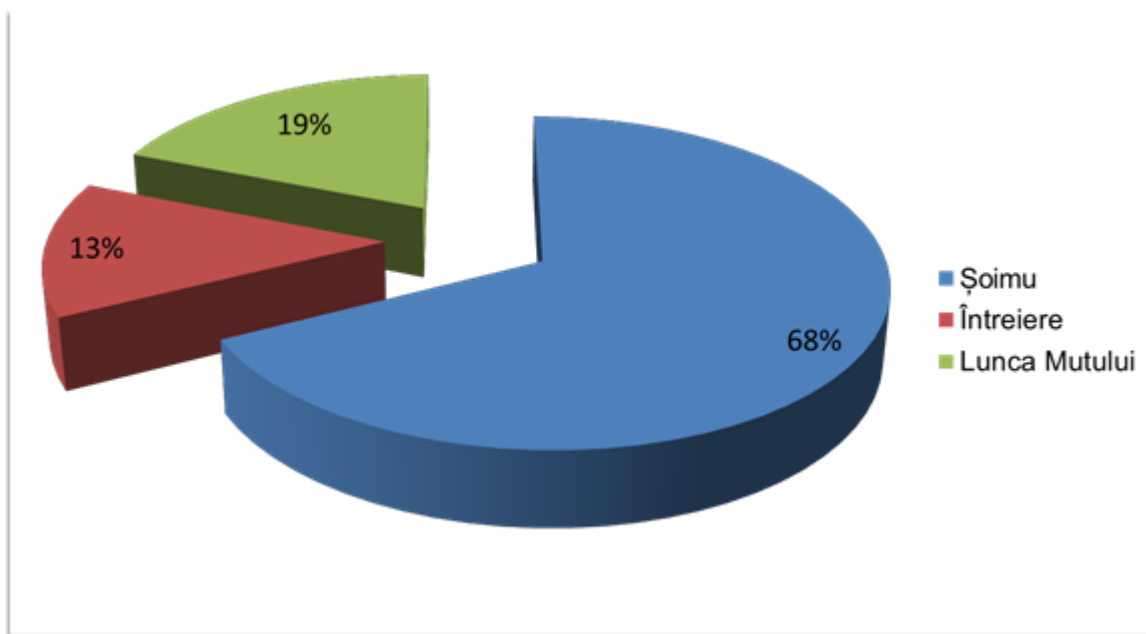

Fig.60 Locuri propuse pentru dezvoltarea spațiilor de agrement

- ✚ La întrebarea dacă tinerii absolvenți de liceu sau facultate se mai întorc în comuna Valea Ierii răspunsul a fost realist, astfel:

Fig.61 Întoarcerea absolvenților de liceu/facultate în comuna Valea Ierii

- ✚ Părerile celor intervievați, privind serviciile comunitare din comuna Valea Ierii, sunt redate mai jos.

Aprecieri privind serviciile comunitare:

Tabel 29

	Servicii de sănătate	Străzi și trotuare	Alimentare cu apă	Ridicare gunoi	Siguranța pe stradă	Furnizori internet	Iluminat public
Foarte mulțumit	9%	5%	0%	5%	5%	5%	27%
Mulțumit	73%	36%	36%	77%	64%	82%	68%
Nemuțumit	18%	59%	55%	18%	32%	9%	5%
Nu știu	0%	0%	9%	0%	0%	4%	0%

- ✚ Legat de profesionalismul și promptitudinea serviciilor de urgență (Poliție, Pompieri, Serviciul voluntar pentru situații de urgență) la solicitările populației, 91% au apreciat ca fiind mulțumiți și 9% ca fiind nemulțumiți.

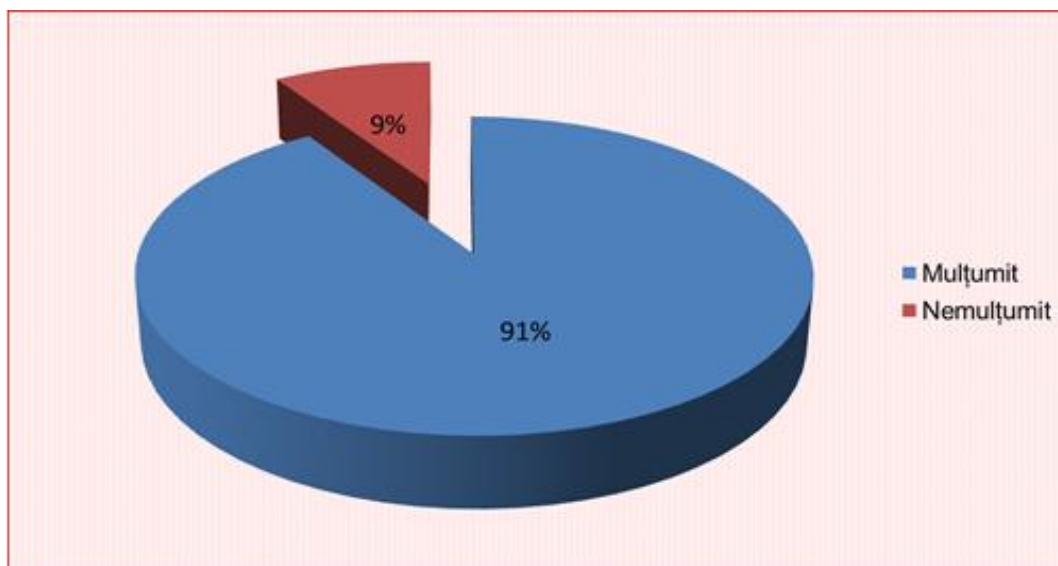

Fig. 62 Apreciera față de activitatea serviciilor de urgență

✚ Un procent de 100% din cei intervievați apreciază modul de petrecere a timpului liber la sărbătorile religioase, deoarece în această comună se mai păstrează datinile naționale și cele locale. De asemenea, referitor la spațiile de joacă pentru copii, un procent de 95% din cei chestionați sunt mulțumiți de existența acestor spații. La polul celălalt, un procent de 90% sunt nemulțumiți de lipsa unor trasee de drumeție amenajate și marcate corespunzător, iar 86% sunt nemulțumiți datorită lipsei organizării festivităților de ziua femeii, de ziua copilului și de lipsa organizării zilei comunei.

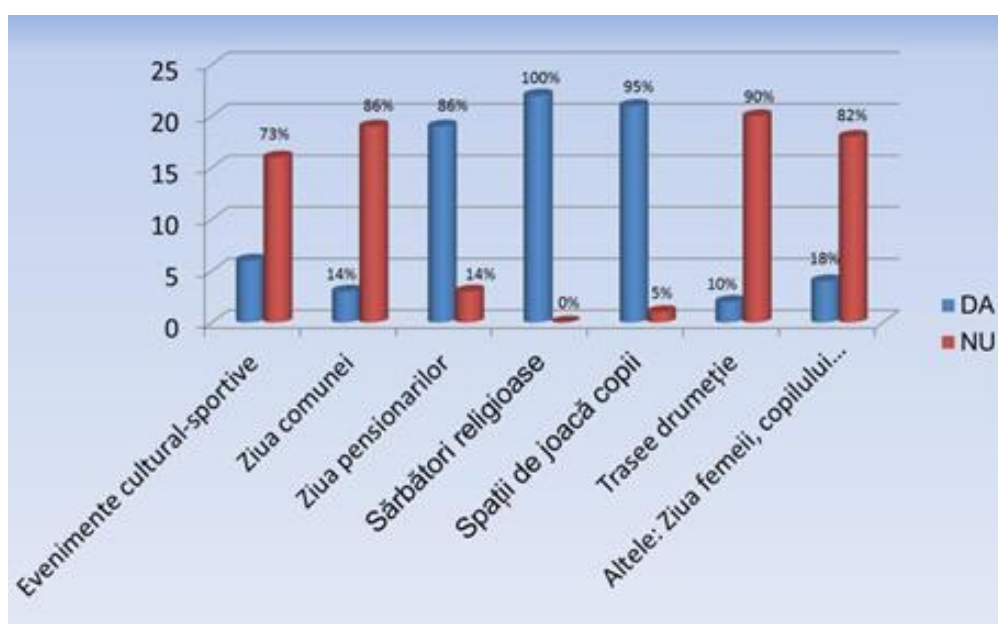

Fig.63 Mulțumirea față de modul de petrecere a timpului liber în Valea Ierii

✚ Amenajările culturale, sportive și de agrement considerate ca fiind importante pe viitor, sunt: un nou Cămin Cultural, construirea unei săli de sport, amenajarea unui punct muzeal local, a unor tonete pentru organizarea unui târg local și amenajarea spațiilor libere de la fostul Clubul muncitoresc Caps pentru comercializarea produselor locale.

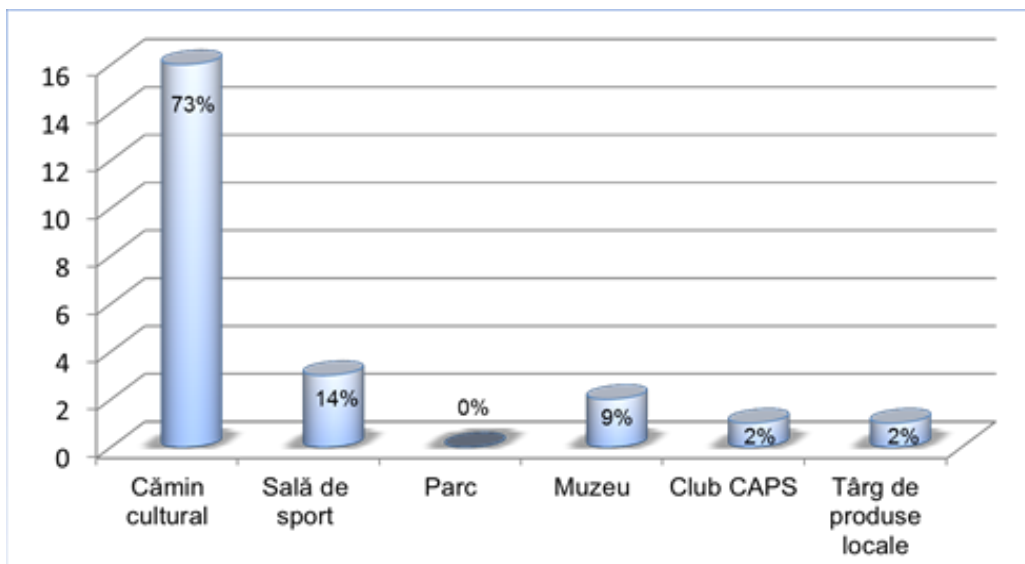

Fig. 64 Construcții considerate necesare pentru cultură, sport și agrement

✚ Orice comunitate are nevoie de spații publice pentru petrecerea timpului liber. După demolarea abuzivă a clădirii Bibliotecii comunale în care era și pista pentru popice și apoi demolarea pripită a sediului Primăriei în care era și Căminul Cultural, aceste spații s-au restâns dramatic. Prin urmare, este nevoie de construirea unui Centru multifuncțional în care să fie spații pentru: sediul Primăriei, Căminul cultural, Biblioteca comunală, sală pentru evenimente și sală pentru fitness.

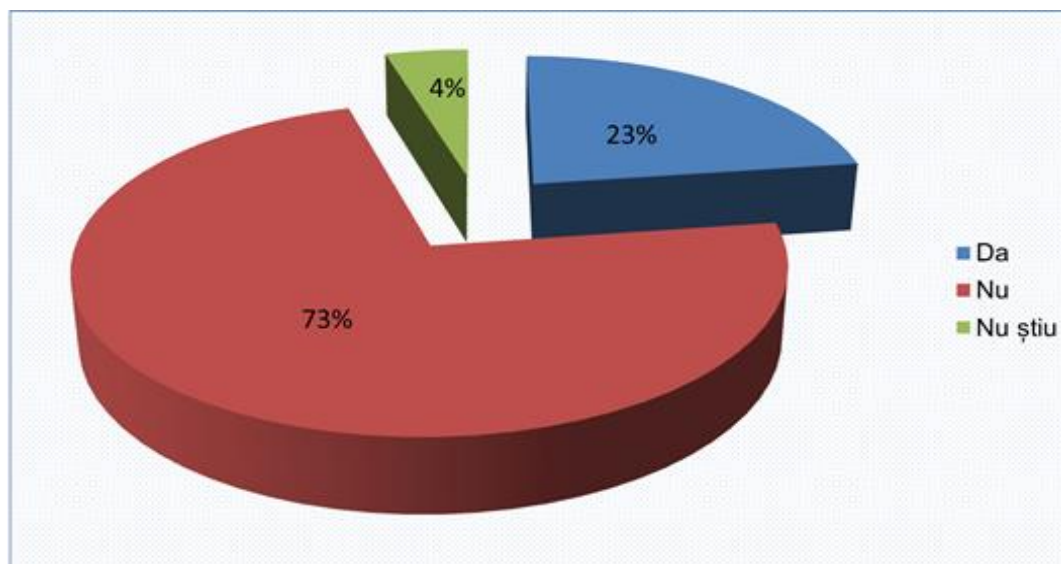

Fig.65 Suficiența spațiilor pentru petrecerea timpului liber

✚ Având în vedere creșterea numărului de turiști care vizitează zona, dar și nevoia de spații pentru agrement pentru localnici, autoritățile locale au această provocare de a găsi soluții pentru dezvoltarea unor spații de agrement. Părerea celor intervievați despre terenurile favorabile dezvoltării unor locuri de agrement este redată mai jos:

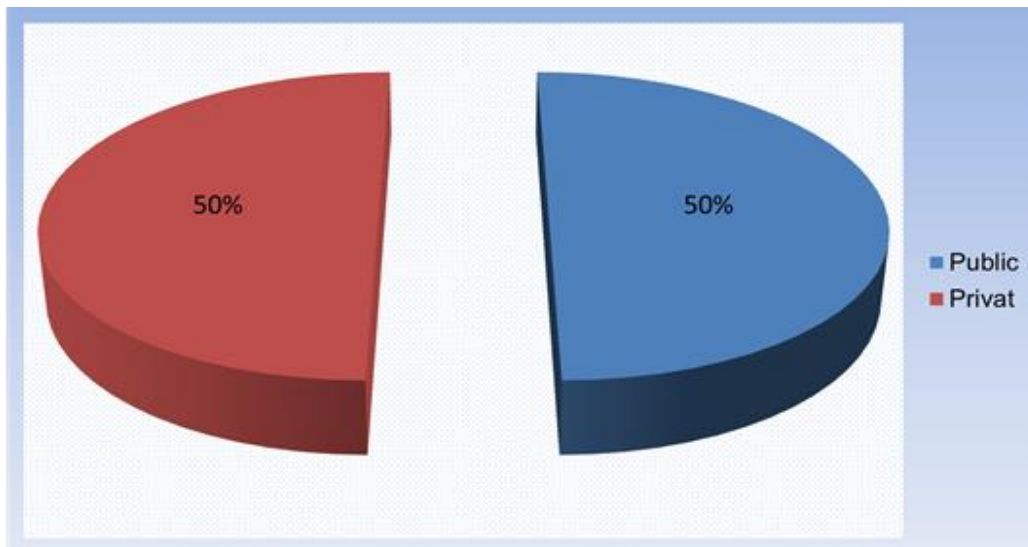

Fig. 66 Propuneri pentru dezvoltarea spațiilor de agrement

✚ Pentru promovarea valorilor culturale, tradiționale, turistice și de altă natură este nevoie de organizarea unor evenimente, festivități sau sărbători. Cei intervievați au considerat necesare organizarea Zilei comunei, expoziții de tradiții, cultură și alte evenimente locale. Proporția rezultată din chestionare este redată mai jos.

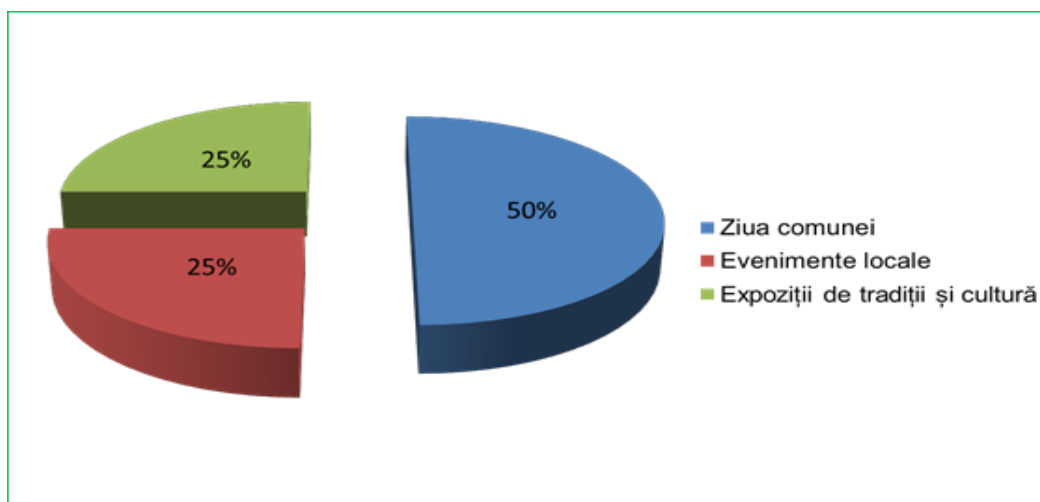

Fig. 67 Festivități locale considerate necesare pentru comunitate

✚ Pentru a ne reconstrui identitatea locală, care a fost pierdută într-o anumită măsură în era industrială și care poate fi pierdută aproape total în era informațională în care ne aflăm, cu accentul pus pe globalizare, este nevoie de conservarea și promovarea meșteșugurilor tradiționale. Cei chestionați au înțeles importanța păstrării meșteșugurilor tradiționale pentru dezvoltarea durabilă, după cum rezultă din figura de mai jos:

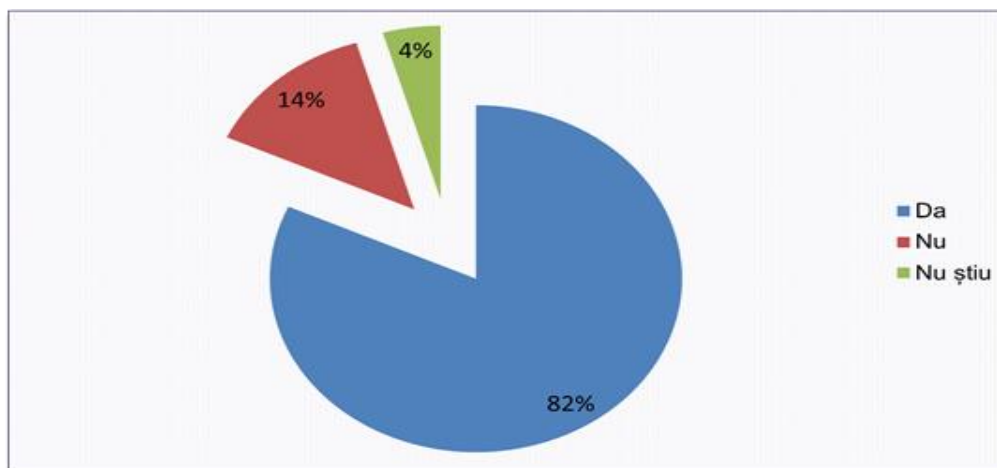

Fig 68 Proportia contribuției meșteșugurilor la dezvoltarea durabilă

✚ În ultimii ani, locuitorii comunei Valea Ierii au dat dovadă de îngăduință unii față de alții în ceea ce privește denomi-națiunea religioasă creștină căreia îi aparțin. După tensiunile religioase prezente în alte țări din lume oamenii înțeleg tot mai bine necesitatea libertății religioase, bunul simț în practicarea religiei și respectul reciproc.

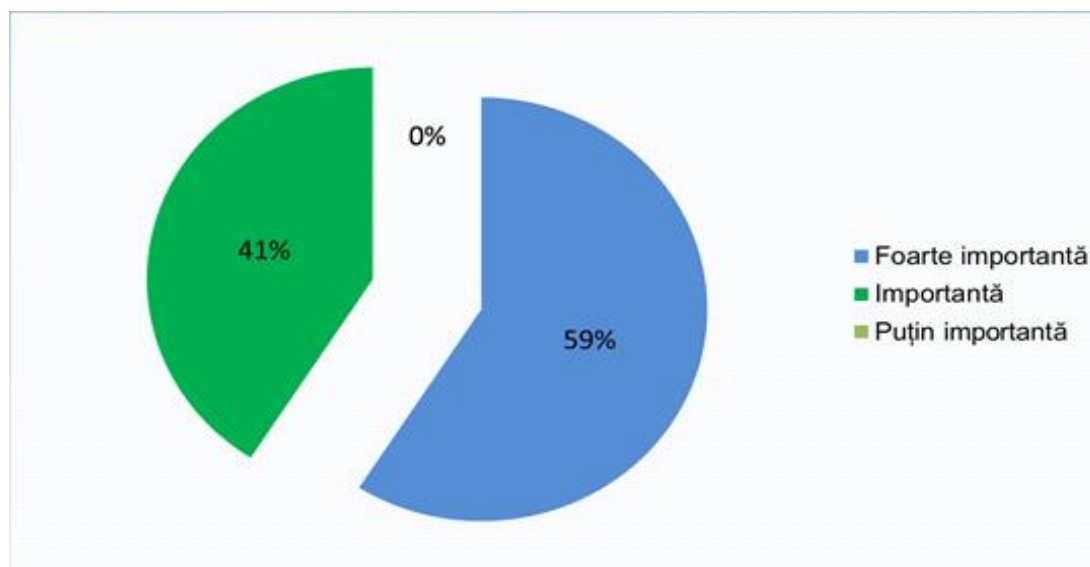

Fig.69 Importanța libertății religioase

✚ În vederea promovării comunei este importantă prezența în spațiul virtual pentru a fi vizibilă, dar este cel puțin la fel de important este organizarea de evenimente periodice culturale și comerciale.

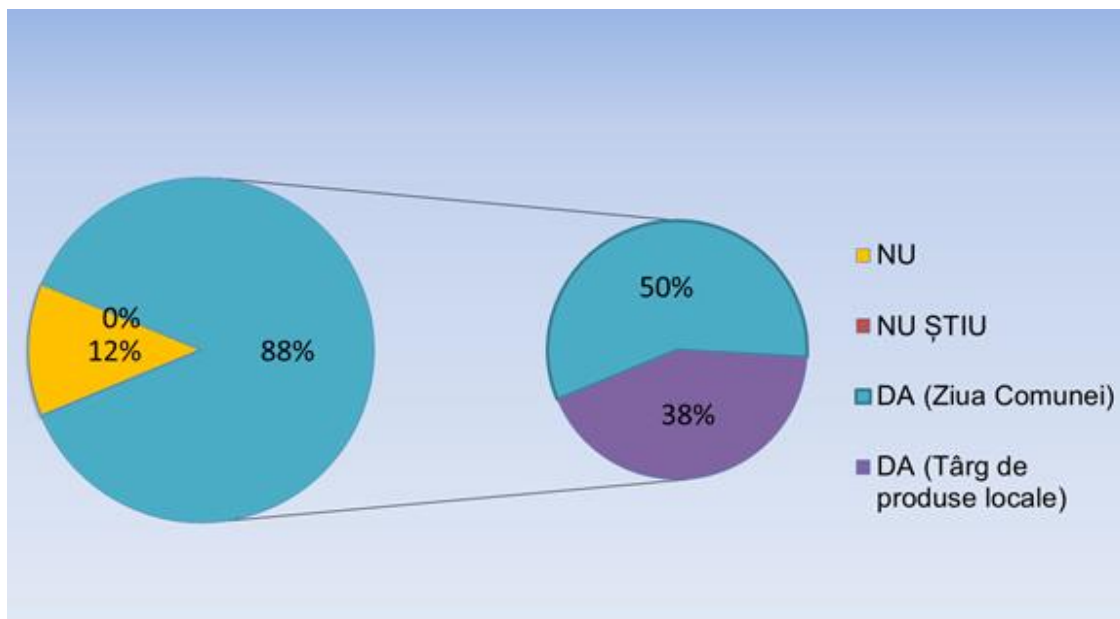

Fig.70 Importanța evenimentelor locale pentru promovarea comunei

✚ Spiritul civic se leagă, conștient sau inconștient, de valorile creștine transmise din generație în generație și enunțate detaliat în Biblie. Modurile de transmitere a acestor valori creștine acoperă atât latura teoretică cât și cea practică a vieții de zi cu zi, după cum rezultă în urma interviuării locuitorilor.

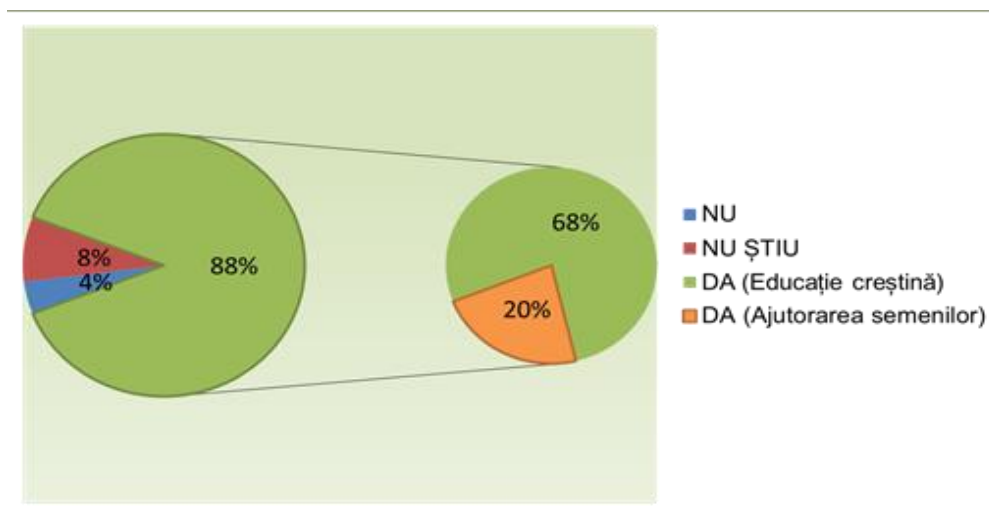

Fig 71 Spiritul civic și importanța valorilor credinței creștine

✚ Spiritul civic înseamnă să ne pese de aproapele nostru și să facem ceea ce putem pentru binele lui. Astfel comunitatea în care trăim poate deveni mai bună, mai prosperă și mai armonioasă. Familia este locul propice în care se pot deprinde însușirile unui spirit civic sănătos. Tradițiile de întraajutorare în comunitate și bunul simț pentru respectarea spațiului privat al bunurilor personale și al relațiilor sănătoase contribuie și ele la cultivarea spiritului civic în comunitate.

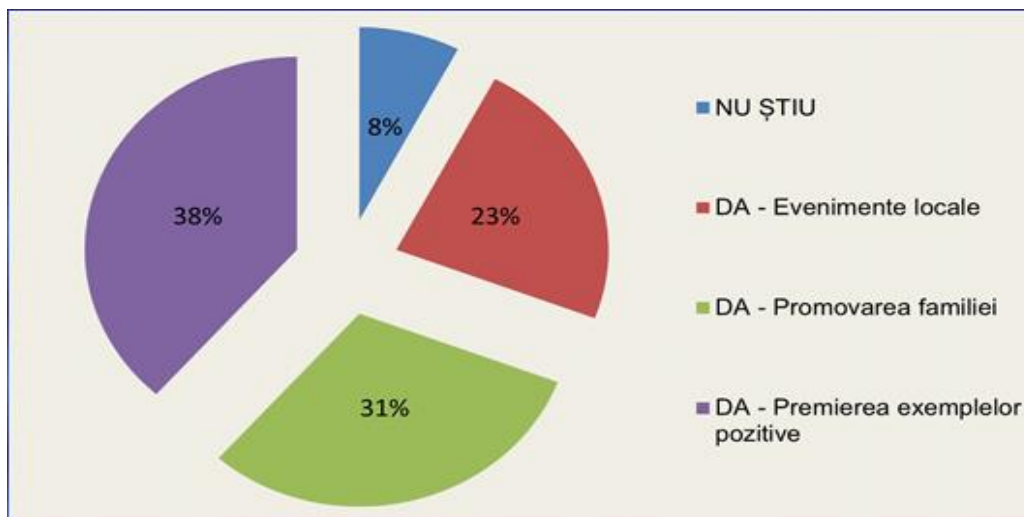

Fig.72 Spiritul civic, familie, tradiții și bun simț

✚ Identitatea locală, sentimentul de a aparține unei comunități cu anumite tradiții era o normalitate înainte de era industrială și este pe cale de dispariție în multe comunități, în această perioadă a erei informaționale. “Un sat puternic înseamnă un stat puternic.” (Patrick Geddes – în articolul Think Global)

O comunitate locală puternică își înțelege responsabilitatea ca lucrurile să meargă mai bine, pentru păstrarea identității locale și pentru cultivarea spiritului civic între membri ei.

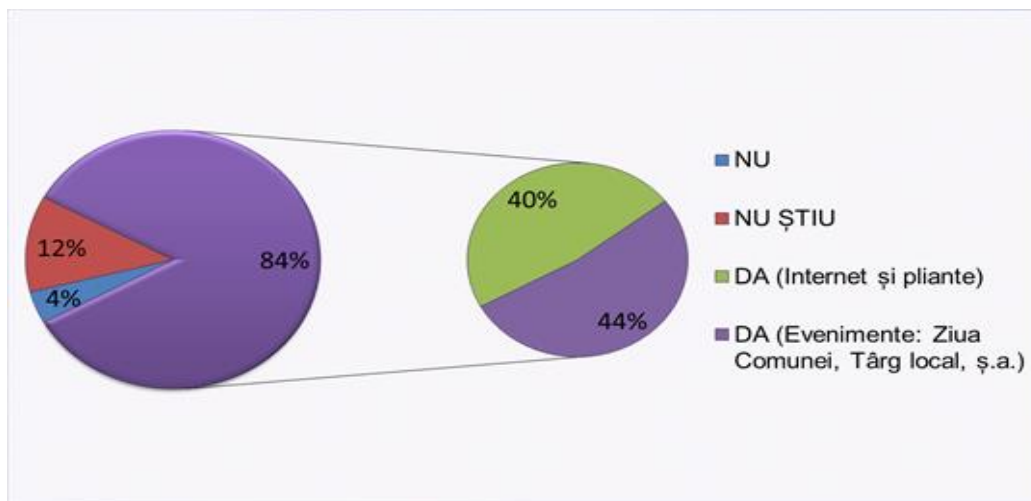

Fig. 73 Spiritul civic și importanța identității locale

✚ Spiritul civic este în strânsă legătură cu patriotismul local și chiar și cu cel national. Achiziționarea de produse și servicii locale stimulează dezvoltarea producătorilor locali. Respectarea personalităților locale, premiarea acestora în cadrul unor evenimente locale și preluarea modelelor de viață ale înaintașilor conduce la cultivarea patriotismului național, local și implicit a spiritului civic.

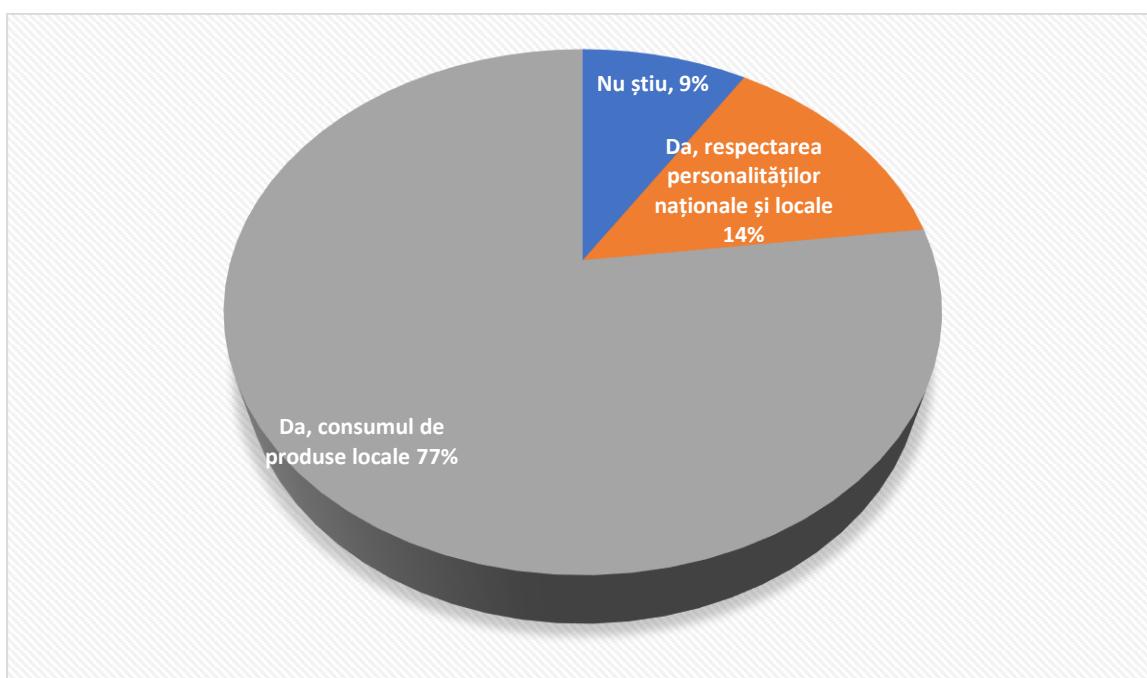

Fig 74 Spiritul civic și patriotismul: național și local

CAPITOLUL V

ANALIZA SWOT A SITUAȚIEI DIN COMUNĂ

Analiza SWOT este o prezentare a punctelor tari, a punctelor slabe, a oportunităților și a amenințărilor, care a fost creată și utilizată ca instrument de lucru în procesul de realizare a strategiilor.

Prin acest instrument este posibilă analiza rapidă a punctelor strategice cheie, precum și identificarea alternativelor strategice.

Așa cum este notat mai sus, analiza SWOT se bazează pe următoarele elemente: puncte tari, puncte slabe, oportunități și amenințări.

Punctele tari se referă la aspectele pozitive, tangibile și intangibile ale comunei, care dau valoare comunei.

Punctele slabe descriu factorii negativi care sunt sub controlul intern și care împiedică comuna să mențină sau să obțină un nivel competitiv.

Oportunitățile reprezintă factori de mediu externi, pozitivi pentru comună, altfel spus șanse oferite pentru stabilirea unei noi strategii sau pentru a-și reconsidera strategia existentă în scopul exploatarea profitabile a acestor șanse.

Amenințările sunt factorii nefavorabili, din exteriorul comunei, care pot influența comuna și dezvoltarea acesteia.

Punctele tari și punctele slabe sunt date statistice, bazate pe parametrii descriptivi ai unei zone, într-o perioadă determinată de timp, adică, **ceea ce există**.

Oportunitățile și amenințările au în vedere viitorul și se referă la alegerile ce se fac pentru planificarea strategiei de dezvoltare a comunei, adică, **ceea ce va fi**.

Cel mai puternic mesaj transmis prin analiza SWOT este acela că, indiferent de acțiunile stabilite, procesul decizional ar trebui să includă următoarele elemente:

- construiește pe Punctele Tari;
- elimină Punctele Slabe;
- exploatează Oportunitățile;
- îndepărtează Amenințările;

Pentru realizarea analizei SWOT a comunei Valea Ierii s-au folosit informațiile furnizate prin chestionare, date oficiale, date obținute prin discuții libere cu locuitorii comunei și realitățile identificate de către participanții la interviuri.

Au fost identificate 14 domenii de interes:

- cadru geografic și protecția mediului;
- agricultură, zootehnie, meșteșuguri și artizanat;
- silvicultură, vânătoare și pescuit sportiv;
- resurse umane și formarea profesională;
- educație;
- administrația publică locală și ordinea publică;
- infrastructură, servicii publice, comunicații și energie;
- mediul de afaceri și proprietatea privată;
- sistemul de sănătate și asistența socială;
- mediu social și societatea civilă;
- protecția civilă și serviciile de urgență;
- sport și recreere;
- turism;
- cultură și spiritualitate;

5.1. Cadru geografic și protecția mediului

Tabel 30

Analiza SWOT pentru cadru geografic și protecția mediului

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Cadru geografic montan, subalpin, cu un bazin hidrografic bogat; • Climă continentală moderată; • Resurse naturale: fond forestier și biodiversitate; • Mare diversitate privind fauna și flora zonelor naturale protejate; • Situarea în apropierea polului de dezvoltare urbană Cluj-Napoca favorizează dezvoltarea turismului; • Existența pe teritoriul comunei, a zonelor protejate declarate pe plan județean și european; • Lipsa marilor poluatori industriali în zonă; 	<ul style="list-style-type: none"> • Relief muntos cu acces dificil și rece; • Zonle naturale protejate nu sunt delimitate, nu sunt marcate în teren și monitorizate permanent; • Curs de apă neregularizat în majoritatea zonei de intravilan; • Lipsa serviciilor de salubritate în satele Plopi și Cerc (parțial), în cătunul Șoimu și zona Șesu Cald; • Există deșeuri menajere aruncate în alibi, lângă poduri, podețe, în păduri etc; • Defrișări excesive, legale și ilegale, în fondul forestier și în pășunile împădurite; • Depozitarea necontrolată a rumegușului rezultat în urma prelucrării lemnului; • Nu există un angajat la Primărie în funcția de responsabil de mediu sau cu atribuții clare, însușite și exercitate pentru protecția mediului; • Nu există un sistem de supraveghere video a căilor de acces și a locurilor unde se depozitează ilegal deșeuri menajere; • Cererea mare de cherestea face presiuni pentru exploatarea în exces a pădurilor;

Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none">• Existența unor programe de finanțare europene și naționale destinate protecției mediului;• Existența unor programe de finanțare europene a proiectelor pentru împădurirea terenurilor supuse eroziunii și a celor pe care nu se poate practica agricultura;	<ul style="list-style-type: none">• Limitarea prelucrării lemnului din cauza lipsei de material lemnos ca urmare a exploatarei pădurilor tinere și tăierilor ilegale;• Creșterea riscului de inundații și a celui generat de eroziunea accentuată a solului de pe drumurile forestiere cu pante mari care nu au scurgeri transversale;• Creșterea poluării cu deșeuri menajere a zonei produsă atât de localnici cât și de culegătorii de fructe de pădure și ciuperci din alte localități;<ul style="list-style-type: none">• Posibilitatea poluării mediului prin exploatarea cu cianuri a zăcămintului de aur de la Roșia Montană dacă s-ar câștiga procesul împotriva Statului Român;• Sistarea finanțărilor europene nerambursabile pentru protecția mediului, dezvoltare durabilă și administrarea zonelor protejate în cazul destrămării Uniunii Europene;

5.2 Agricultură, zootehnie, horticultură, meșteșuguri și artizanat;

Tabel 31

Analiza SWOT pentru agricultură, zootehnie, horticultură, meșteșuguri și artizanat;

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Există câteva ferme de semisubzistență pentru creșterea bovinelor; • Există un efectiv de ovine și caprine în creștere; • Pe piața locală se vând produse agro-zootehnice ecologice; • Pajiștile naturale sunt ecologice; • Obținerea de produse zootehnice ecologice prin creșterea tradițională a animalelor; • Există câteva mici plantații ecologice de pomi fructiferi pe lângă case; • Se mai păstrează unele meșteșuguri tradiționale ca: torsul lânii, țesutul, confecționat șindrila pentru acoperiș; • Se mai produc obiecte de artizanat ca preșuri, dantele, cuverturi, ciorapi de lână, bluze de lână; 	<ul style="list-style-type: none"> • Teren agricol cu potențial redus; • Titlurile de proprietate se emit într-un ritm foarte lent și subiectiv; • Fărămițarea terenului agricol; • Slaba informare a producătorilor agricoli; • Vârsta înaintată a fermierilor; • Lipsa pieței amenajate pentru desfacerea produselor agroalimentare în comună; • Patriotismul local slab referitor la achiziția de produse locale; • Lipsa de pregătire suficientă a persoanelor care lucrează în agricultură; • Rase de animale cu performanțe modeste; • Pomi fructiferi de pe lângă case au producții mici de fructe; • Suprafețele cultivate cu legume sunt foarte reduse; • Lipsa unui cabinet medical veterinar; • Lipsa unor evenimente locale de promovare a produselor locale;
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Alocarea de fonduri europene nerambursabile pentru favorizarea dezvoltării agriculturii, zootehniei și horticulturii; • Posibilitatea schimbului de bune practici în agricultură cu localități din țară și străinătate; • Cererea în creștere de produse agroalimentare ecologice pe piața zonală, națională și europeană; • Existența unor programe de finanțare pentru formare în meșteșuguri tradiționale și artizanat; 	<ul style="list-style-type: none"> • Reducerea dramatică a forței de muncă tinere; • Diminuarea accentuată a stocului de seminte tradiționale românești; • Apariția de boli la plante și animale rezistente la tratamentele obișnuite; • Epizootii și boli la plante; • Pierderea meșteșugurilor tradiționale prin presiunea globalizării; • Standarde europene foarte ridicate pentru procesarea produselor agro-zootehnice; • Sistarea finanțărilor europene nerambursabile pentru agricultură, zootehnie, horticultură, meșteșuguri și artizanat în cazul destrămării Uniunii Europene;

5.3 Silvicultură, vânătoare și pescuit sportiv;

Tabel 32

Analiza SWOT pentru silvicultură, vânătoare și pescuit sportiv;

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Existența unor ecosisteme forestiere stabile, caracterizate printr-o mare diversitate biologică; • Existența unui fond forestier cu multe plantații tinere; • Existența unui centru sezonier de colectare a fructelor de pădure și a ciupercilor; • Acțiunea frecventă în zonă a Ocoalelor Silvice private și de stat; • Pregătirea profesională bună a personalului care activează în silvicultură; • Existența unui fond cinegetic care poate fi dezvoltat; • Existența surselor de apă necesare creșterii păstrăvului; • Existența sistemului informatic SUMAL cu modulul Inspectorul Pădurii prin care se pot verifica transporturile de material lemnos de către cetățeni și a numărului de urgență 112 pentru a anunța infrațiunile silvice, cinegetice sau piscicole; 	<ul style="list-style-type: none"> • Tăieri excesive de pădure, legale și ilegale; • Braconajul cinegetic și piscicol este la un nivel critic; • Nu se combat dăunătorii vânatului lupi, vulpi, câini hoinari, coțofene etc; • Recoltarea excesivă a fructelor de pădure și a ciupercilor; • Producția de fructe de pădure este în scădere deoarece s-au recoltat excesiv; • Producția de ciuperci este în scădere datorită metodei de recoltare abuzivă prin smulgerea cu rădăcină din pământ; • Colmatarea lacurilor de acumulare; • Lipsa de informare asupra subvențiilor silvice; • Debitul scăzut al râului Iara și pâraielor principale din comună datorită captării totale a debitului la barajele de acumulare hidrotehnice; • Valorificarea fondului piscicol natural prin pescuit sportiv a fost blocată datorită braconajului extrem cu ajutorul micilor generatoare de curent electric;
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Alocarea de fonduri europene nerambursabile pentru dezvoltarea silviculturii; • Existența programelor europene de reîmpădurire a terenurilor agricole nefolosite; • Schimb de bune practici în silvicultură cu localități din țară și străinătate; • Existența programelor de finanțare europene pentru monitorizarea exploatarii ilegale a pădurii și a braconajului; 	<ul style="list-style-type: none"> • Creșterea corupției în administrarea fondului forestier și cinegetic; • Distrugerea fondului forestier prin tăierea pădurilor tinere și defrișări ilegale; • Distrugerea fondului cinegetic și piscicol prin braconaj intens; • Epizootii, boli și incendii masive; • Presiuni ale firmelor internaționale care achiziționează lemn brut; • Sistemul SUMAL să fie blocat; • Sistarea finanțărilor europene nerambursabile pentru silvicultură, pentru protecția vânatului și a peștilor în cazul destrămării Uniunii Europene;

5.4 Resurse umane și formarea profesională

Tabel 33

Analiza SWOT pentru sectorul resurse umane

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Nivel de pregătire profesional, mediu și superior al multor persoane; • Vechi tradiții în exploatarea și prelucrarea lemnului; • Organizarea unor cursuri de calificare gratuite printr-un proiect cu finanțare europeană nerambursabilă prin programul POCU; • Disponibilitatea unor tineri și adulți pentru a dobândi calificări noi; • Calificarea multor locuitori în meserii specifice exploatării și prelucrării lemnului; • Calificarea unor locuitori în meserii specifice pentru domeniul turistic; 	<ul style="list-style-type: none"> • Îmbătrânirea populației; • Rata destul de mare a șomajului; • Agenții economici nu accesează facilitățile oferite de legislația în vigoare la subvenționarea locurilor de muncă pentru anumite categorii de personal; • Nepotrivire între calificările existente și cerințele noi ale pieței muncii; • Piața locală a muncii este foarte redusă; • Slaba preocupare a multor adulți pentru formarea în meserii noi;
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Existența programelor speciale pentru formarea profesională și ocupare a persoanelor supuse riscului marginalizării sociale; • Alocarea de fonduri europene nerambursabile pentru dezvoltarea resurselor umane; • Posibilitatea accesării unor programe de finanțare guvernamentală și europeană pentru reconversie profesională și crearea de noi locuri de muncă; • Existența unor programe de finanțare nerambursabilă pentru favorizarea stabilirii tinerilor în mediul rural; • Existența unor programe de finanțare pentru formarea profesională a adulților; 	<ul style="list-style-type: none"> • Ofertele generoase ale agenților economici privați care fac plasarea forței de muncă pe piața externă, vor determina un număr mare de persoane să plece în străinătate; • Dezvoltarea municipiului Cluj-Napoca și a zonei metropolitane atrag forța de muncă calificată; • Piața forței de muncă sezonieră (culegători de ciuperci și fructe de pădure) depinde dramatic de condițiile meteorologice și gradul de fructificație; • Îmbătrânirea populației; • Sistarea finanțărilor europene nerambursabile pentru dezvoltarea resurselor umane în cazul destrămării Uniunii Europene;

5.5 Educația

Tabel 34

Analiza SWOT pentru educație

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Existența unui corp didactic care își asumă perfecționarea în specialitate și metodică; • Conectarea la internet a Școlii Gimnaziale din Valea Ierii; • Infrastructura școlară relativ bine dezvoltată; • Receptivitatea cadrelor didactice față de învățământul centrat pe elev; • Existența a două microbuse școlare pentru transportul elevilor; • Existența terenului de sport cu gazon sintetic în curtea școlii; • Școala Gimnazială Valea Ierii a intrat într-un proces de modernizare și extindere; 	<ul style="list-style-type: none"> • Educația online din cauza pandemiei Covid 19 scade eficiența învățării și nu toți elevii dețin mijloace de conectare la internet adecvate sau semnalul GSM este slab; • Dezinteresul elevilor și al părinților pentru rezultate mai bune la învățătură; • Clasele simultane care duc la o pregătire slabă a elevilor; • Cadre didactice cu statut de suplinitori și cu pregătire care nu acoperă toate disciplinele predate; • Lipsa de subvenții pentru cursuri de perfecționare a personalului didactic; • Lipsește un laborator de informatică dotat corespunzător; • Lipsește un cadru didactic specializat în domeniu IT; • Biblioteca școlară era amenajată într-un spațiu insuficient, iar în prezent nu este funcțională; • Dezinteresul elevilor față de cititul cărților tipărite; • Lipsa sălii de sport a școlii;
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Programele de finanțare Europene pentru schimburi de bune practici în educație; • Existența unor programe de finanțare pentru dezvoltarea bazei materiale din învățământ; • Existența unor programe de acordare a burselor de studii în țară și străinătate; 	<ul style="list-style-type: none"> • Prolungirea termenului de renovare a Școlii gimnaziale Valea Ierii și obligarea desfășurării cursurilor în spații impropii; • Pandemii care să blocheze prezența elevilor în sala de curs; • Alte situații de urgență care să blocheze inclusiv cursurile online; • Desființarea Școlii gimnaziale din Valea Ierii datorită reducerii dramatice a numărului de elevi; • Creșterea cheltuielilor de școlarizare și de întreținere a elevilor din comună la liceu și apoi la facultate, în oraș; • Desființarea învățământului gratuit de stat din cauza datoriilor externe foarte mari ale României; • Sistarea fondurilor europene nerambursabile pentru educație în cazul destrămării Uniunii Europene;

5.6 Administrația publică locală și ordinea publică.

Tabel 35

Analiza SWOT pentru administrația publică locală și ordine publică

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Personalul din aparatul de specialitate al primarului are, în funcțiile principale, studii superioare, experiență și este bun cunoscător al problemelor locale; • Experiență la implementarea proiectelor cu finanțare europeană și/sau națională; • Realizarea serviciilor de audit public intern prin cooperare în cadrul Filialei Județene Cluj a Asociației Comunelor din România; • Dotarea cu echipamente IT corespunzătoare pentru activitatea personalului din aparatul de specialitate al primarului conectate la internet; • Comuna Valea Ierii este membră în Asociația Comunelor din România și în Asociația GAL Lider Cluj; • Există în comună un Post de Poliție din cadrul poliției naționale care are asigurată locuința pentru un polițist; • În aparatul de specialitate al primarului este angajat un agent de pază; • Brigada mobilă de jandarmi efectuează periodic patrulare de control în comună; 	<ul style="list-style-type: none"> • Sediul primăriei a fost demolat în mod nejustificat; • Capacitate insuficientă de cofinanțare a proiectelor cu finanțare europeană; • Nu există personal calificat suficient pentru proiecte de dezvoltare locală; • Transparență redusă la comunicarea dintre Primărie și Consiliul local față de cetățeni prin consultare și informare ex-ante și ex-post; • Nu există evidențe cadastrale actualizate pentru toate imobilele din patrimoniul public și privat al comunei; • Nu există un Plan Urbanistic General în sistem GIS; • Disciplina în construcții nu este respectată; • Nu există o procedură de arhivare electronică a documentelor imediat după redactare și semnare; • Primăria nu are instrumente pentru măsurători topografice și personal calificat angajat; • Titlurile de proprietate au fost eliberate foarte încet, uneori preferențial, eronat sau chiar ilegal; • Nu se aplică o procedură suficient de transparentă la administrarea bunurilor din patrimoniul comunei; • Societatea comercială Raiar Development SRL nu a prezentat Consiliului local rapoarte financiare și cu privire la situația bunurilor din patrimoniul comunei Valea Ierii pe care le are în administrare; • Agentul de pază este slab dotat și insuficient instruit pentru acțiuni de ordine publică; • Nu sunt instalate camere video la intrările în comună, în intersecții, lângă instituții publice și în locuri aglomerate;

Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Implementarea unor proceduri de management eficient la nivelul administrației publice locale; • Inițierea unor propuneri de modificări legislative și promovarea intereselor locale la parlamentarii din județ prin Asociația Comunelor din România; • Finanțarea proiectelor de dezvoltare locală prin fonduri europene nerambursabile; • Implementarea unui sistem tehnic eficient pentru arhivarea electronica a documentelor; • Realizarea unui PUG în sistem GIS; • Digitalizarea administrației publice din România prin fonduri europene nerambursabile; • Înscrierea în evidențele de cadastru national administrat de către ANCPI a tuturor imobilelor din patrimoniul public și privat al comunei; • Parteneriate cu ONG-uri specializate în rezolvarea unor probleme ale comunităților; • Există condiții bugetare pentru dotarea agentului de pază cu mijloacele tehnice și echipamentele necesare în activitate; • Implementarea unui sistem de supraveghere video la intersecții, lângă instituțiile publice și în locurile aglomerate la costuri acceptabile și cu tehnologii avansate fiabile; 	<ul style="list-style-type: none"> • Prioritatea finanțării dezvoltării infrastructurii pentru polii de dezvoltare economică și slaba finanțare pentru spațiul rural; • Reducerea personalului din administrația publică locală din cauza reducerii alocărilor bugetare, pe fondul presiunilor îndatorării externe a țării; • Încetinirea programelor de reformă a administrației publice din cauza crizei economice mondiale care se prefigurează; • Dezinteres al autorităților publice centrale pentru reforma administrației publice locale din cauza duratei lungi a acestui proces (20-25 de ani); • Nealocarea fondurilor necesare pentru spațiul rural de la Guvern din cauza slabei colectări a veniturilor și a contractării economiei datorită pandemiei Covid 19; • Sistarea finanțărilor europene nerambursabile pentru dezvoltarea spațiului rural în cazul destrămării Uniunii Europene;

5.7. Infrastructură, servicii publice, comunicații și energie

Tabel 36

Analiza SWOT pentru infrastructură, servicii publice, comunicații și energie

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Există drumuri modernizate pentru legătura cu municipiul Cluj-Napoca și cu municipiul Turda; • Existența serviciilor de telefonie mobilă și internet; • Existența unei rețele noi de alimentare cu apă potabilă în localitatea Valea Ierii; • Electrificarea gospodăriilor din satele și cătunele din comună în proporție de aproximativ 90%; • Existența iluminatului public stradal; • Situarea la o distanță medie față de Aeroportului internațional "Avram Iancu" din Cluj-Napoca; • Potențial de resurse energetice regenerabile (hidroenergetic, solar, eolian, biomasă); • Există un rețea GSM pentru telefonie mobilă Orange la limita comunei și a rețelei GSM Digi în satul Plopi; • Existența semnalului GSM de telefonie mobilă Telekom și Vodafone; • Cetățenii comunei dețin antene parabolice de captare a semnalului TV prin satelit; • Există o rețea de internet prin radio și prin cablu; • Semnalul radio este recepționat pentru posturi care emit pe unde scurte, medii sau lungi; 	<ul style="list-style-type: none"> • Calitatea unor porțiuni de drumuri județene, a celor comunale și vicinale necorespunzătoare; • Câteva drumuri județene și vicinale au fost îngustate sau chiar distruse și modificat traseul prin acopare abuzivă a zonei drumului; • Nu există rețea publică de canalizare; • Existența unor gospodării, case de vacanță și stâne neelectrificate; • Lipsa rețelei de telefonie fixă; • Rețeaua de distribuție a apei potabile nu deservește toate gospodăriile din comună; • Comună relativ izolată din punct de vedere rutier; • Lipsa trotuarelor în anumite zone unde sunt neceare și este posibilă amenajarea lor; • Servicii publice organizate insuficient; • Resurse financiare insuficiente la bugetul local și județean pentru modernizarea și întreținerea drumurilor; • Lipsa atribuțiilor în fișa postului pentru muncitorii de la Primărie ca să asigure și întreținerea drumurilor; • Nu s-au efectuat lucrări de drenare a apei pluviale pe drumul forestier Groapa Morii-Ghergheleu și se colmatează drumul DJ 107 J; • Calitatea semnalului de telefonie GSM este foarte slab în localitatea Valea Ierii-zona Caps și în satul Cerc, zona Valea Calului, iar semnalul este foarte slab; • În zona de pădure frecventată de turiști, culegători de ciuperci și muncitori forestieri nu există semnalul GSM de telefoniei în foarte mare parte; • Lipsa rețelei de telefonie fixă; • Lipsa unei stații radio digitale pentru comunicații în zona forestieră fără semnal GSM și în caz de situații de urgență;

Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Demararea unui proiect de modernizare a drumurilor județene inclusiv DJ 107 N Băișoara - Valea Ierii – Plopi spre Gura Râștii; • Existența unor programe europene pentru sprijinirea dezvoltării infrastructurii în mediul rural; • Existența unor programe europene de finanțare nerambursabilă pentru producerea energiei regenerabile; • Posibilitatea amenajării unui parc eolian în zona Runcul Irișorii, Dobrin, Dumitreasa, Muntele Mare, etc; • Existența unor programe europene pentru sprijinirea dezvoltării telecomunicațiilor; • Existența unor programe de finanțare naționale și europene pentru proiecte de dotare cu panouri fotovoltaice pentru producerea energiei electrice; • Posibilitatea construirii unei rețele de telefonie prin cablu mai ales în zonele cu locuințe mai grupate; • Existența unor finanțări pentru rețele wi-fi gratuite în intravilan; 	<ul style="list-style-type: none"> • Nealocarea din bugetul județean a sumelor necesare finanțării proiectelor pentru modernizarea drumurilor județene datorită îndatorării bugetare mari; • Lipsa de fonduri în bugetul local pentru întreținerea străzilor, a drumurilor vicinale și forestiere; • Reducerea sau sistarea sumelor acordate prin programele guvernamentale pentru dezvoltarea infrastructurii în cazul scăderii PIB – ului național; • Epuizarea rapidă a fondurilor europene pentru dezvoltarea infrastructurii în spațiul rural; • Nealocarea de fonduri din bugetul local pentru dotări cu echipamente de telecomunicații prin radio și cablu; • Dezinteres din partea autorităților locale și a firmelor private pentru realizarea unor proiecte de dezvoltare a telecomunicațiilor prin cablu și prin radio datorită captării semnalului GSM de la Orange, Telekom, Vodafone și Digi; • Sistarea finanțărilor europene nerambursabile pentru proiecte de infrastructură în cazul destrămării Uniunii Europene;

5.8 Mediul de afaceri și proprietatea privată

Tabel 37

Analiza SWOT pentru mediul de afaceri și proprietatea privată

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Existența unor firme private în domeniul exploatării forestiere, prelucrarea primară a lemnului, comerț și turism; • Existența unor terenuri și clădiri neutilizate, posibil a fi utilizate în viitor de către întreprinzători pentru dezvoltarea unei afaceri (fosta Fabrică de cherestea, Lunca lui Borhoi, Șoimu etc); • Existența forței de muncă calificată în domeniul prelucrării lemnului; • Existența unor materii prime și resurse naturale care pot fi valorificate durabil; • Disponibilitatea administrației publice locale de a oferi anumite facilități pentru investitori; 	<ul style="list-style-type: none"> • Investiții autohtone și străine reduse; • Privatizarea Fabricii de cherestea a fost nereușită; • Capacitate scăzută a întreprinzătorilor locali de a accesa finanțări europene; • Nivel scăzut al implicării oamenilor de afaceri în viața comunității; • Echipamente și tehnologii de producție uzate sau cu productivitate redusă; • Titlurile de proprietate asupra terenurilor se întocmesc în mod netransparent, subiectiv și uneori nelegal; • Numărul mic de societăți comerciale cu activitate de producție și servicii; • Slaba corelare a investițiilor firmelor locale cu potențialul economic de viitor, respectiv ecoturismul;
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Existența programelor europene și naționale pentru finanțarea de start up-uri și dezvoltarea de microintreprinderi; • Posibilitatea accesării de finanțări pentru investiții agricole și neagricole prin fonduri europene nerambursabile; • Existența unor programe europene și naționale de finanțare a activităților meșteșugărești, de artizanat și a altor activități tradiționale cu specific local; • Posibilitatea accesării de finanțării europene nerambursabile ale unor investiții generatoare de venit; 	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa încrederii între partenerii de afaceri; • Corupția sistemică; • Falimentul firmelor care câștigă licitații pentru obiective de investiții publice; • Lipsa forței de muncă foarte bine pregătită profesional; • Dezinteres al investitorilor străini datorită instabilității globale; • Creșterea impozitelor și a TVA - ului; • Insuficiența corelare a legislației cu obiectivele de dezvoltare economică; • Sistarea fondurilor europene nerambursabile pentru activități generatoare de venit în cazul destrămării Uniunii Europene;

5.9. Sistemul de sănătate și asistența socială

Tabel 38

Analiza SWOT pentru sănătate și asistență socială

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Existența dispensarului medical uman și a punctului farmaceutic în satul de reședință al comunei; • Primăria este principalul furnizor de servicii sociale din zonă; • Existența a patru locuințe sociale; • Existența unor ONG-uri active în ajutorarea persoanelor aflate în dificultate; 	<ul style="list-style-type: none"> • Reducerea numărului de familii tradiționale; • Lipsa unui cămin de bătrâni; • Nu există o cantină socială; • Nu există servicii de îngrijire la domiciliu; • Nu este asigurat transportul cu un autovehicul adaptat pentru transportul persoanelor cu dizabilități; • Îmbătrânirea populației; • Resurse financiare insuficiente la ONG-uri pentru a asigura asistență socială persoanelor aflate în dificultate; • Nu sunt amenajate puncte sanitare pentru consultații medicale în satul Valea Ierii, zona Caps și nici în satele Cerc și Plopi;
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Existența unor programe europene de finanțare pentru dezvoltarea serviciilor sociale și de sănătate; • Posibilitatea organizării unor schimburi de bune practice pe plan național și internațional; • Există donatori privați care pot ajuta la implementarea unor proiecte de solidaritate socială, participare socială etc. 	<ul style="list-style-type: none"> • Familiile moderne nu vor mai asigura funcția de îngrijire a bătrânilor, suport emotional pentru copii, sfătuire pentru tineri și ajutor la munca din gospodărie pentru adulți; • Suprasolicitarea cu cereri pentru indemnizații sociale din cauză că mulți locuitori nu au loc de muncă; • Surse de venit insuficiente la bugetul local pentru acoperirea nevoilor de asistență socială; • Sistarea fondurilor europene nerambursabile pentru sănătate și asistență socială în cazul destrămării Uniunii Europene;

5.10 Mediul social și societatea civilă

Tabel 39

Analiza SWOT pentru Mediul social și societatea civilă

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Existența unor ONG-uri active în zonă; • Grad mediu de implicare a câtorva lideri de opinie în viața comunității; • Existența unor lideri de opinie locali care au acumulat experiență și pot aduce un plus de valoare pentru influențarea pozitivă a generațiilor următoare; 	<ul style="list-style-type: none"> • Scăderea nivelului de trai implică și scăderea bugetului personal pentru activități sociale și întrajutorare; • Cetățenii sunt implicați insuficient în rezolvarea problemelor comunității; • Slabă coeziune socială datorită administrării preferențiale a resurselor din patrimoniul comunei; • Cetățenii nu agreează înscrierea în diferite asociații pentru apărarea drepturilor legale; • Resurse financiare insuficiente la ONG-uri pentru a iniția proiecte pentru rezolvarea problemelor comunității; • Nu se acordă finanțări nerambursabile din bugetul local conform Legii nr.350/2005 pentru activități nonprofit de interes local;
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Existența unor programe europene de finanțare pentru dezvoltarea ONG-urilor; • Posibilitatea de a efectua schimburi de experiență și de bune practici la proiecte de succes din România ori din alte țări; 	<ul style="list-style-type: none"> • Surse de venit insuficiente la bugetul local pentru subvenționarea activităților sociale; • Sumele alocate pentru următorul ciclu de finanțare europeană 2021-2027 vor fi mai mici, iar cofinanțarea solicitată la proiecte va fi mai mare; • Sistarea fondurilor europene pentru dezvoltarea ONG-urilor în cazul destrămării Uniunii Europene;

5.11 Protecția civilă și serviciile de urgență

Tabel 40

Analiza SWOT pentru protecția civilă și serviciile de urgență

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Existența la doar 12 km de Valea Ierii a Gărzii de intervenție pentru situații de urgență și a stației SMURD Băișoara; • Serviciul voluntar pentru situații de urgență este format din 20 voluntari care au contracte de voluntariat și certificat de formare ca servanți pompieri; • Există un număr de 12 hidranți subterani în satul Valea Ierii montați la rețeaua de alimentare cu apă potabilă; • Primăria a primit, prin donație, din Germania, o autoutilitară pentru stins incendii; 	<ul style="list-style-type: none"> • Nu există un centru de comandă pentru protecție civilă; • Nu există adăposturi de protecție civilă amenajate și dotate corespunzător în zonele mai populate din Valea Ierii, respectiv zona centrală și zona Caps; • Sirena pentru alarmarea populației nu funcționează; • Motopompa pentru stins incendii are slabe performanțe tehnice; • Nu există o centrală telefonică locală prin cablu și stații radio mobile suficiente, pentru situații de urgență; • Dotarea cu echipamente, utilaje și mijloace de transport a Serviciului voluntar pentru situații de urgență este la un nivel foarte modest;
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Existența programelor europene și naționale pentru finanțarea dotărilor și instruire pentru intervenție în situații de urgență; • Există posibilitatea amenajării de adăposturi de protecție civilă în locurile cu concentrări de populație, pe terenuri publice; 	<ul style="list-style-type: none"> • Posibilitatea declanșării, în viitorul apropiat, a unui război regional sau mondial; • Posibilitatea declanșării unor revolte populare violente împotriva politicianilor corupți sau cu motivație etnică ori religioasă; • Posibilitatea producerii unor inundații catastrofale; • Posibilitatea declanșării unor incendii mari în fondul forestier din apropierea zonei locuite sau la locuințele și anexele din zonele aglomerate de case; • Posibilitatea apariției unor epidemii și pandemii; • Posibilitatea apariției altor pericole care să afecteze comunitatea (grupuri violente de emigranți, clanuri sau găști violente, animale sălbatice periculoase, roiuri uriașe de insecte, zăpezi imense, avalanșe, cutremure, inundații, etc.) • Sistarea fondurilor europene pentru protecție civilă în cazul destrămării Uniunii Europene;

5.12 Sport și recreere

Tabel 41

Analiza SWOT pentru sport și recreere

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Proiectul stadionului comunal Valea Ierii este aproape finalizat; • Implicarea elevilor în programul de păstrare a culturii și a tradițiilor folclorice (ansamblul de dansuri populare); • Existența programelor guvernamentale pentru dezvoltarea infrastructurii sportive și a spațiilor verzi; 	<ul style="list-style-type: none"> • Căminul cultural a fost demolat nejustificat; • Clădirea Bibliotecii comunale cu sala pentru popice a fost demolată abuziv; • Spații amenajate pentru picnic insuficiente; • Spațiile verzi pe domeniul public din intravilan au suprafață foarte mică; • Locurile de parcare în zona stadionului comunal sunt insuficiente; • Nu există o sală de sport; • Nu există o sală de fitness corespunzătoare;
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Alocarea de fonduri europene nerambursabile pentru amenajarea unor spații de agrement și relaxare; • Posibilitatea realocării de fonduri guvernamentale pentru construirea de baze sportive, săli de sport și spații verzi; 	<ul style="list-style-type: none"> • Vizionarea excesivă de filme și documentare prin TV și internet și formarea unei culturi sociale a modului de viață sedentar; • Pandemii care blochează socializarea, sportul și activitățile recreative de grup: <ul style="list-style-type: none"> • Marginalizarea socială și inadaptabilitate la activități de socializare, sport și recreere împreună cu alți consăteni; • Sistarea fondurilor europene pentru sport și activități de agrement în cazul destrămării Uniunii Europene;

5.13 Turismul

Tabel 42

Analiza SWOT pentru turism

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Peisaj natural montan mirific; • Bioclimat tonic-stimulent de munte; • Aer bogat în ioni negativi; • Pensiuni turistice și case de vacanță; • Tabăra de copii aparținând de Palatul Copiilor Cluj; • Posibilitatea practicării diverselor forme de turism: de recreere, de odihnă, pentru sporturi extreme (off-road, ATV, parapanta), ecoturism, cicloturism, turism cinegetic, etc; • Potențial turistic exploatabil pe toată durata anului; • Existența în zonă a unui sit arheologic (Cetatea Lita); • Existența lacurilor de acumulare Bondureasa, Șoimu și Valea Calului; • Prezența comunei pe paginile web din rețelele de turism; • Existența unui centru de informare turistică; 	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa unei strategii de dezvoltare turistică a comunei; • Calitatea necorespunzătoare a drumurilor din comună; • Personal calificat insuficient în domeniul turistic; • Marketing turistic slab dezvoltat; • Număr redus de pensiuni turistice; • Lipsa de pensiuni agroturistice; • Număr redus de trasee turistice marcate; • Nu există trasee turistice amenajate; • Insuficientă educație a populației pentru practicarea agroturismului; • Spațiile amenajate pentru popas și campare sunt insuficiente și slab dotate; • Lipsa amenajărilor pentru agrement; • Salubritatea precară a comunei; • Centrul de informare turistică nu are o strategie de promovare a turismului; • Nu există evenimente locale de promovare a produselor agro-zootehnice locale (târguri, ziua comunei, piață săptămânală), care să atragă turiștii;
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Existența fondurilor europene pentru finanțarea activităților turistice și de agrement; • Favorizarea accesului în zonă prin dezvoltarea Aeroportului internațional Avram Iancu din Cluj-Napoca și construirea centurii metropolitane Apahida- Aeroport- Cluj-Napoca-Gilău; • Crearea de trasee turistice noi care să includă și comuna Valea Ierii; • Lărgirea segmentului turistic axat pe valorificarea tradițiilor locale, ecoturism și agrement; • Includerea ofertei turistice locale pe paginile web ale agențiilor de turism; 	<ul style="list-style-type: none"> • Distrugerea peisajului prin defrișări excesive a pădurilor, legale sau ilegale; • Reducerea dramatică a efectivelor de vânat și a peștilor prin braconaj; • Creșterea numărului de culegători de fructe de pădure și ciuperci care crează disconfort pentru turiști și locuitori; • Sume insuficiente pentru cofinanțare la accesarea de finanțări europene nerambursabile pentru turism și agrement; • Nealocarea sumelor necesare pentru modernizarea și reabilitarea tuturor drumurilor județene din zonă; • Sistarea fondurilor europene nerambursabile pentru turism în cazul destrămării Uniunii Europene;

5.14. Cultură și spiritualitate

Tabel 43

Analiza SWOT pentru cultură și spiritualitate

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Implicarea elevilor în programul de păstrare a culturii și a tradițiilor folclorice (ansamblul de dansuri populare); • Existența legăturii la internet și posibilitatea de a citi cărți electronice; • Existența a două Biserici creștine, una ortodoxă și una penticostală; • Existența la limita comunei a Mănăstirii Muntele Rece; • Libertatea religioasă este conferită de Constituția României; 	<ul style="list-style-type: none"> • Biblioteca comunală Valea Ierii a fost demolată abuziv; • Biblioteca Școlii Gimnaziale Valea Ierii a fost desființată înainte de demolarea corpului vechi de clădire; • Dezinteresul copiilor, tinerilor și adulților față de cititul cărților tipărite deși asigură o memorare mai bună și astfel o îmbogățire rapidă a culturii generale; • Căminului cultural Valea Ierii a fost demolat; • Puțini locuitori participă în mod frecvent la întâlnirile bisericilor locale, la Mănăstirea Muntele Rece sau la alte întâlniri religioase; • Există unele influențe de descurajare, din partea majorității creștine ortodoxe, pentru organizarea unor acțiuni de evanghelizare de către creștinii evanghelici (penticostali și bapțiști)
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Alocarea de fonduri europene nerambursabile pentru renovarea unor spații de cult; • Alocarea de fonduri guvernamentale pentru construirea și renovarea de lăcașuri de cult; • Solicitarea pe piața turistică a manifestărilor și activităților tradiționale și folclorice; • Existența fondurilor europene nerambursabile pentru așezăminte culturale; 	<ul style="list-style-type: none"> • Extinderea curentului de promovare excesivă a informației prin media și internet în detrimentul celei obținute prin citirea cărților tipărite; • Promovarea excesivă prin mass-media a unui mod de viață ateu, care cultivă anumite dependențe și excese; • Aprobarea unor legi contrare normelor morale creștine; • Obligarea prin lege a renunțării la practicarea credinței creștine în spații și instituții publice; • Sistarea fondurilor europene pentru cultură și patrimoniul ecleziastic în cazul destrămării Uniunii Europene;

CAPITOLUL VI

STRATEGIA DE DEZVOLTARE

6.1 Viziunea comunei Valea Ierii

“Viziunile sunt niște lentile. Ele concentrează raze nerefractate de lumină. Ele dau posibilitatea celui preocupat de o lucrare să vadă mai clar ce este dincolo de ele.”

Kouzes J. M.

“ Viziunea este arta de a vedea lucrurile invizibile.”

Jonathan Swift

Comuna Valea Ierii este în descreștere economică de mai mulți ani, lucru care creează presiuni pe locuitori să părăsească comuna pentru un loc de muncă sau a practica furtul de lemn din pădure ori a căuta refugiul în alcool și alte dependențe.

Printre tinerii și adulții din comună sunt locuitori hotărâți să găsească o soluție locală pentru a realiza veniturile necesare întreținerii personale și familiale și tot mai mulți au înțeles că turismul este o probabilitate mare de a realiza venituri, iar printre aceștia sunt persoane mai responsabile care au înțeles că ecoturismul este soluția de dezvoltare economică, prin păstrarea mediului natural cât mai bine îngrijit și salubritat pentru a asigura creșterea numărului de turiști care se cazează în comună și prin aceasta să se ajungă la certificarea comunei Valea Ierii ca o stațiune turistică de interes local. Acesta înseamnă constituirea unui brand care asigură apoi, vânzarea mult mai ușoară a ofertelor locale de cazare, masă, artizanat, meșteșuguri și agrement.

O viziune convingătoare va cuprinde patru elemente:

1. Problema;
2. Soluția;
3. Motivul pentru care trebuie făcut ceva;
4. Motivul pentru care acel ceva trebuie făcut acum;

Problema comunei Valea Ierii

Economia comunei Valea Ierii este în descreștere severă după închiderea Fabricii de cherestea Valea Ierii și desființarea Sectorului de exploatare forestieră Valea Ierii, ambele făcând parte din fosta Intreprindere Forestieră de Exploatare și Transport Cluj.

Comunitatea locală manifestă o slabă coeziune socială datorită nemulțumirii față de modul de administrare preferențială a lemnului de foc și de construcție din pădurea comunei și a unor terenuri din patrimoniul comunei, care alături de descreșterea economică severă și stagnare a adus după sine migrația spre municipiul Cluj-Napoca, în special, dar și spre alte localități din România sau din alte țări. Acest fenomen a contribuit la suferințe emoționale cauzate de înstrăinare, destrămarea unor familii, practicarea unor dependențe ori alegerea de a realiza venituri din activități ilegale sau imorale.

Soluția comunei Valea Ierii

Dezvoltarea ecoturismului este singura soluție viabilă pentru dezvoltarea durabilă a comunei Valea Ierii. Aceasta este soluția care poate antrena și dezvoltarea unor activități economice conexe celor specifice de cazare și masă de la pensiunile turistice, respectiv activități culturale locale, meșteșugurile tradiționale, artizanat, transportul de persoane cu mijloace tradiționale, activități de întreținere a sănătății prin terapii naturiste, activități sportive și de agrement, activități spirituale, agricultură ecologică, procesarea produselor agrozootenice, a fructelor de pădure și a ciupercilor etc.

Pentru dezvoltarea ecoturismului în comuna Valea Ierii accentul trebuia pus pe conservarea pădurilor, a peisajului, a clădirilor vechi din lemn și pe salubritate, lucruri care în ultimii ani au fost mai mult decât neglijate.

Comuna Valea Ierii, la fel ca celelalte comune din zona de munte a județului Cluj și alte localități cu obiective turistice naturale sau construite, poate deveni o stațiune turistică de interes local, căutată atât de locuitorii din județul Cluj cât și din alte localități din România sau chiar din străinătate, dar turiștii au pretenția, către comunitatea locală, de a păstra și proteja mediul natural, peisajul, arhitectura locală, tradițiile rurale și curățenia în gospodărie, pe căile de acces, pe cursurile de apă și în păduri.

Din păcate, comunitatea locală și în primul rând, autoritățile administrației publice locale, precum și liderii de opinie locali, nu au înțeles sau nu au vrut să înțeleagă că pentru binele comunității pe termen lung trebuie să fie chibzuiți cu binele pe termen scurt care de cele mai multe ori a fost populist, egoist, cu interese electorale, ignorând responsabilitatea protejării pădurii, a arborilor seculari, a peisajului, a pășunilor, a conservării clădirilor vechi din lemn ca patrimoniu arhitectural tradițional local, a salubrității mediului natural, a căilor de acces și a gospodăriilor.

Motivul pentru care trebuie făcut ceva

“Schimbarea în bine trebuie să înceapă cu noi înșine”

Stanley A.

Depopularea satelor din comuna Valea Ierii arată urgența pentru găsirea unor soluții locale viabile pentru dezvoltare economică durabilă, care să contribuie la creșterea atractivității pentru stabilirea de noi persoane și familii tinere în comună.

Descrescerea economică este o stare în care, cei care sunt oameni cu inițiativă, se simt inadecvați și caută soluții pentru a dezvolta afaceri rentabile în zonă.

Responsabilitatea viitorului comunei este în sarcina fiecărui membru al comunității, dar în primul rând este sarcina autorităților administrației publice locale, respectiv a primarului și a Consiliului local care are autoritatea și responsabilitatea de a aproba o viziune însușită și acceptată de către comunitatea locală.

Coeziunea socială poate fi reconstruită prin cooperare onestă, discuții și activități constructive, transparență și eficiență în administrarea bunurilor din patrimoniul comunei și a bugetului local, precum și o planificare strategică și bugetare participativă care să ducă la un consens pentru adoptarea celor mai bune idei și soluții pentru dezvoltarea durabilă a comunei, astfel încât și generațiile viitoare să aibă resurse de dezvoltare care să asigure continuitatea comunității și speranța pentru un viitor mai bun.

Motivul pentru care acel ceva trebuie făcut acum

Populația comunei Valea Ierii este în scădere, prin decese și migrație. Natalitatea este la un nivel critic. Numărul real al populației este mai mic decât cel din Registrul agricol deoarece mulți locuitori lucrează și locuiesc ca rezidenți în Cluj-Napoca, își cheltuie banii pe chirie, întreținere, transport și hrană, în cea mai mare parte, achiziționând servicii și produse de agenți economici din Cluj-Napoca sau de la firme multinaționale. Astfel, economia locală este în descreștere critică. Din această cauză, mulți locuitori sunt cuprinși de descurajare, depresie și dependențe nocive pentru sănătate.

Pe de altă parte, perioada actuală este cea mai favorabilă perioadă de după 1989 pentru dezvoltarea infrastructurii, dezvoltarea de afaceri și a resurselor umane, deoarece România beneficiază în această perioadă de fonduri europene nerambursabile prin noul ciclu de finanțare 2021-2027, dar sunt și fonduri consistente pentru redresarea economică datorită descreșterii economice în UE cauzate de pandemia Covid 19.

Fondurile nerambursabile structurale acordate de U.E. și fondurile acordate de către Guvernul României, acoperă domeniile economice, agricole, de comerț, turism, producție și servicii care se pot dezvolta în spațiul rural.

Fondurile propuse de UE pentru redresarea economică după criza cauzată de pandemia Covid 19 pot ajuta și comuna Valea Ierii la implementarea unor proiecte care să asigure o dezvoltare durabilă. "Scopul mecanismului este acela de a sprijini investițiile și reformele care sunt esențiale pentru o redresare durabilă, de a îmbunătăți reziliența economică și socială a statelor membre și de a sprijini tranziția verde și tranziția digitală", a menționat Comisia Europeană într-un comunicat. (Sursa www.economica.net)

Pe lângă aceasta, există posibilitatea realizării de asocieri pentru dezvoltarea de afaceri de tipul parteneriatului public-privat, privat-privat sau public-public.

Expertiza administrației publice locale, care a accesat fonduri nerambursabile prin diferite programe europene, precum și fonduri nerambursabile de la Guvernul României prin Programul Național de Dezvoltare Locală, constituie un avantaj pentru proiectele viitoare de dezvoltare locală.

De asemenea, finanțările europene nerambursabile și subvențiile, europene și naționale, acordate pentru agricultură, horticultură și zootehnie asigură un sprijin vital pentru fermierii locali ca să se poată dezvolta. Programul de finanțare pentru tinerii fermieri, cel pentru ferme mici și cel pentru activități nonagricole pot să acopere necesarul de finanțare pentru tinerii care intenționează să-și facă planuri de dezvoltare rămânând în comună.

Ce se întâmplă cu cei care aleg să nu facă nimic?

„Nu iubi somnul căci vei ajunge sărac. Deschide ochii și te vei sătura de pâine.”

„Planurile se pun la cale prin sfat....”

„Din rodul gurii lui își satură omul trupul, din venitul buzelor lui se satură.”

(Biblia, Proverbe cap.20:13, 20:18a, 18:20)

Împăratul Solomon

6.2 Declarația de misiune

Misiunea autorităților executive și deliberative ale administrației publice locale din comuna Valea Ierii este să se preocupe de identificarea și rezolvarea problemelor locale, să protejeze mediul natural, peisajul, bunurile din patrimoniul comunei, arhitectura tradițională și monumentele, să asigure salubritatea comunei, să inițieze sau să participe la proiecte de dezvoltare economică, socială, educativă, sanitară, culturală și de protecție a mediului, apoi să asigure servicii publice de calitate, la prețuri avantajoase, atât pentru locuitori permanenți, cât și pentru locuitorii sezonieri sau turiști, iar în final, să contribuie prin toate acțiunile strategice întreprinse, la dezvoltarea durabilă a comunei Valea Ierii, astfel încât generațiile viitoare să aibă resursele necesare pentru asigurarea unui trai îndeplător.

6.3 Lista obiectivelor planului de acțiune:

Pentru asigurarea unei dezvoltări durabile a comunei Valea Ierii am conceput strategii de dezvoltare cu obiective concrete pe 14 domenii, căutând să nu fie neglijat nici un domeniu al vieții comunității locale. Aceste domenii sunt:

- Protecția mediului și educația ecologică;
- Dezvoltarea agriculturii, zootehniei, horticulturii, meșteșugurilor, artizanatului și gastronomiei tradiționale;
- Dezvoltarea silviculturii, a păzei și protecției pădurilor, vânatului și peștilor;
- Dezvoltarea resurselor umane și formarea profesională;
- Dezvoltarea sistemului educațional;
- Eficientizarea administrației publice locale și a ordinii publice;
- Dezvoltarea infrastructurii, a serviciilor publice, a telecomunicațiilor și diversificarea surselor de energie;
- Dezvoltarea mediului de afaceri și a proprietății private;
- Dezvoltarea sistemului de sănătate și a asistenței sociale;
- Dezvoltarea mediului social și a societății civile;
- Dezvoltarea protecției civile, a Serviciului voluntar pentru situații de urgență, a păzei comunale, a pregătirii paramilitare și de bushcraft;
- Dezvoltarea sportului și a facilităților pentru recreere;
- Dezvoltarea turismului;
- Dezvoltarea culturală și spirituală;

6.4 Protecția mediului și educația ecologică

Tabel 44

Obiective privind protecția mediului și educația ecologică

Nr. crt	Obiectivul	Costul și sursa bugetară	Termen	Responsabili
1	Educarea unui număr de 30 copii, tineri și adulți în ecologie și protecția mediului	20.000 lei/ Fondul pentru Mediu;	2023	Directorul Școlii Valea Ierii, ONG-uri;
2	Organizarea unei campanii de informare și conștientizare privind importanța protecției mediului natural	10.000 lei/ Fondul pentru mediu și granturi;	2023	Primarul, directorul Școlii Gimnaziale Valea Ierii, ONG-uri;
3	Organizarea anuală a unei campanii de salubritate generală în comuna Valea Ierii	10.000 lei/ Fonduri publice și private;	Anual	Primarul, directorul Școlii Gimnaziale Valea Ierii și ONG-uri;
4	Extinderea serviciilor de salubritate în satul Plopi, în satul Cerc - zona Fața Cercului, în cătunul Șoimu și zona turistică Șesu Cald	25.000 lei / Bugetul local și contribuția beneficiarilor;	Anual	Primarul și Consiliul local Valea Ierii;
5	Delimitarea în P.U.G. a ariilor naturale protejate, zonarea funcțională acestora, inclusiv delimitarea zonelor de liniște pentru vânat	110.000 lei/ Subvenții - MDRAP și Consiliul Județean Cluj;	2023	Primarul, CUCLVI, CRPDDCVI, AJVPS Cluj, ONG-uri;
6	Monitorizarea protecției mediului cu o patrulă mobilă mixtă pentru prevenirea depozitării ilegale de deșeuri	20.000 lei/ Fondul pentru mediu, fonduri publice și private;	Anual	Poliția locală, Șef SVSU, ONG-uri, proprietarii de terenuri și păduri;
7	Instalarea a 20 camere video în locuri în care se aruncă frecvent deșeuri menajere	15.000 lei/ bugetul local;	2021	Primarul și Consiliul local, Poliția locală;
8	Angajarea a doi rangeri pentru paza Sitului Natura 2000 Valea Ierii;	120.000 lei/ Fonduri UE și private;	Anual	Custode Sit Natura 2000 Valea Ierii;
9	Interzicerea accesului în comună a grupurilor periculoase pentru mediul natural	10.000 lei/ Fonduri publice și private	Anual	Primarul și Consiliul local, Custozii Situri Natura 2000;
10	Achiziția unei autospeciale pentru transportul deșeurilor menajere la rampa ecologică	250.000 lei/ Fonduri UE;	2023	Primarul și Consiliul local Valea Ierii
11	Organizarea unei campanii de informare despre colectarea selectivă a deșeurilor menajere	4.000 lei/ Bugetul local	2021	Primarul și Consiliul local Valea Ierii

6.5 Dezvoltarea agriculturii, zootehniei, horticulurii, meșteșugurilor, artizanatului și gastronomiei tradiționale

Tabel 45

Obiective privind dezvoltarea agriculturii, zootehniei, horticulurii, meșteșugurilor, artizanatului și gastronomiei tradiționale

Nr.crt.	Obiectivul	Costul și sursa bugetară	Termen	Responsabili
1	Elaborarea a cel puțin 10 proiecte pentru dezvoltarea fermelor locale	1.000.000 lei/ Fonduri europene;	2025	Fermierii din comuna Valea Ierii și consultanții privați;
2	Construirea unui site pentru comercializarea produselor agroalimentare, meșteșugărești și artizanale	10.000 lei/ Fonduri UE, bugetul local și fonduri private;	2025	Fermierii din comuna Valea Ierii și procesatorii zonali;
3	Amenajarea unei piețe agroalimentare în satul Valea Ierii	35.000 lei/ Bugetul local, Leader;	2025	Primarul și Consiliul local Valea Ierii;
4	Construirea a cinci tonete din lemn pentru comercializarea produselor agroalimentare, meșteșugărești și de artizanat	25.000 lei/ Bugetul local, Leader;	2025	Primarul și Consiliul local Valea Ierii;
5	Promovarea produselor locale, a meșteșugurilor tradiționale și a artizanatului la evenimente locale	2.000 lei/ bugetul local, fonduri private;	Anual	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, fermieri și producători locali, ONG;
6	Organizarea unui eveniment de gătit în aer liber	10.000 lei/ Fonduri private;	Anual	Administratori de pensiuni, fermieri, producători locali și ONG;
7	Organizarea unei mese rotunde cu fermierii și procesatorii din zonă despre certificarea produselor ecologice	7.000 lei/ Fonduri private;	Anual	Primarul comunei Valea Ierii, persoane fizice și juridice interesate;
8	Organizarea unui curs de instruire pentru prepararea, ambalarea și valorificarea produselor agroalimentare	10.000 lei/ Fonduri UE și private;	2022	Primarul comunei Valea Ierii, fermierii și procesatorii zonali;
9	Construirea a trei cuptoare de pâine comunitare	9.000 lei/ Bugetul local și fonduri private;	2022	Primarul comunei Valea Ierii, persoane fizice și juridice interesate;
10	Înființarea a trei ateliere artizanale pentru producția de lactate, sucuri, conserve de fructe de pădure și ciuperci	300.000 lei/ Fonduri UE și private;	2025	Persoanele fizice/ juridice și ONG-uri interesate;

6.6 Dezvoltarea silviculturii, a pazei și protecției pădurilor, vânatului și peștilor

Tabel 46

Obiective pentru dezvoltarea silviculturii, a pazei și protecției pădurilor, vânatului și peștilor

Nr.crt.	Obiectivul	Costul și sursa bugetară	Termen	Responsabili
1	Reîmpădurirea a 250 ha din fondul forestier	2.500.000 lei/FCRP;	2025	UAT-rile și proprietarii privați de terenuri forestiere, Ocoalele silvice din zonă și ONG;
2	Împădurirea a 15 ha teren din afara fondului forestier	200.000 lei/Fonduri UE;	2025	Deținători publici și privați de terenuri agricole și neagricole, Ocoalele silvice și ONG-uri;
3	Înființarea unei asociații a proprietarilor privați de păduri	3.000/Contribuția membrilor;	2024	Proprietarii privați de păduri;
4	Instalarea a 40 de camere video pe principalele căi de acces, lângă ape și în păduri	60.000 lei/Fonduri UE, bugetul local, fonduri private;	2025	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, Ocoalele Silvice, AJVPS Cluj, Poliția locală, Șef SVSU și ONG-uri;
5	Instalarea a 20 de camere video în perimetrul siturilor Natura 2000;	40.000 lei/Fonduri UE și fonduri private;	2024	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, Custozii situri Natura 2000, Ocoalele silvice și ONG-uri;
6	Organizarea unei patruli mixte pentru supraveghere și control referitor la paza și protecția pădurilor, vânatului și peștilor	3.000 lei/Fondul pentru mediu, fonduri UE, fonduri private, bugetul local;	Lunar	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, Custozii situri Natura 2000, Ocoalele silvice, Garda de mediu, Brigada mobilă de jandarmi Cluj, Poliția locală și ONG-uri;
7	Amenajarea unei crescătorii de vânat cu țarc de vânătoare	500.000 lei/Fonduri UE și fonduri private;	2025	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, Ocoalele silvice, firmele private interesate și ONG-uri;
8	Construirea a 10 cascade din lemn pe râul Iara și afluenți	10.000 lei/Fonduri publice și private;	2025	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, Ocolul Silvic Turda, Admin. Bazinală de apă Mureș și ONG-uri;

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii
6.7 Dezvoltarea resurselor umane și formarea profesională

Tabel 47

Obiective privind dezvoltarea resurselor umane și formarea profesională

Nr crt.	Obiectivul	Costul și sursa bugetară	Termen	Responsabili
1	Organizarea unei campanii de informare, identificare și analiză a nevoilor de formare profesională	1.000/ lei bugetul local, fonduri private;	2021	Primarul comunei Valea Ierii și firmele interesate;
2	Organizarea unui curs de instruire pentru fabricarea și ambalarea produselor alimentare	20.000 lei / Fonduri UE și bugetul local;	2023	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, firme private interesate și ONG-uri;
3	Organizarea unui curs de formare pentru bucătar/ospătar	20.000 lei / Fonduri UE și bugetul local;	2024	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, firme private interesate;
	Organizarea unui curs de formare pentru agenți de pază	20.000 lei / POCU și bugetul local;	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, firme private interesate și ONG-uri;
4	Organizarea unui curs demonstrativ pentru fabricarea produselor meșteșugărești și de artizanat	10.000 lei / Fonduri UE și bugetul local;	2024	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, firme private interesate și ONG-uri;
5	Organizarea unui curs de formare pentru dulgheri sau tâmplari	70.000 lei / POCU și bugetul local;	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, firme private interesate;
6	Organizarea unui curs de formare pentru lucrători în pensiuni turistice	30.000 lei / POCU și bugetul local;	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, firme private și ONG-uri interesate;
7	Organizarea unui curs de formare în meseria de lucrător în comerț	10.000 lei / Fonduri private;	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, firme private interesate;
8	Organizarea unui curs pentru peisagist-floricultor	20.000 lei / POCU și bugetul local;	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, firme private interesate;

6.8 Dezvoltarea sistemului educațional

Tabel 48

Obiective pentru dezvoltarea sistemului educațional

Nr. crt	Obiectivul	Cost și sursa bugetară	Termen	Responsabili
1	Organizarea unei campanii de informare și conștientizare a părinților cu privire la importanța școlarizării copiilor	1.000 Lei / bugetul local;	Anual	Directorul Școlii Gimnaziale Valea Ierii;
2	Modernizarea dotărilor necesare procesului de învățământ la Școala Gimnazială Valea Ierii	700.000 lei/ POCU, PNDL și bugetul local;	2023	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, Directorul Școlii Gimnaziale Valea Ierii;
3	Perfecționarea pregătirii științifice, psihopedagogice și didactice a cinci cadre didactice;	20.000 lei/ Fonduri UE, bugetul local și fonduri private;	2023	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, Directorul Școlii Gimnaziale Valea Ierii;
4	Perfecționarea cadrelor didactice de la Școala Gimnazială Valea Ierii în metodologia de predare online	20.000 lei/ Fonduri UE, bugetul local și fonduri private;	2021	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, Directorul Școlii Gimnaziale Valea Ierii;
5	Acordarea de facilități pentru deplasarea profesorilor navetiști	10.000 lei/Bugetul local;	Anual	Primarul și Consiliul local Valea Ierii; Directorul Școlii Gimnaziale Valea Ierii;
6	Renovarea Școlii Gimnaziale Valea Ierii	7.000.000 lei/ POCU, PNDL, bugetul local;	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii; Directorul Școlii Gimnaziale Valea Ierii;
7	Dotarea elevilor care provin din familii marginalizate cu tablete pentru cursuri online în situații de urgență și situații de alertă	3.000 lei/, Bugetul local;	2021	Primarul și Consiliul local Valea Ierii; Directorul Școlii Gimnaziale Valea Ierii;
8	Acordarea de premii pentru elevii cu rezultate bune la învățătură	2.000 lei/, Bugetul local și fonduri private;	Anual	Primarul și Consiliul local Valea Ierii; Directorul Școlii Gimnaziale Valea Ierii, firme private și ONG-uri;

6.9 Eficientizarea administrației publice locale și a ordinii publice.

Tabel 49

Obiective pentru eficientizarea administrației publice locale și a ordinii publice

Nr. crt.	Obiectivul	Costul și sursa bugetară	Termen	Responsabili
1	Participarea la cursuri de perfecționare a trei persoane cu funcții de conducere în Primăria comunei Valea Ierii	7.000 Lei /POCA, și bugetul local;	2023	Primarul și Consiliul local Valea Ierii;
2	Participarea la cursuri de perfecționare a unui număr de cinci angajați din aparatul de specialitate al primarului	10.000 Lei /POCA și bugetul local;	2023	Primarul și Consiliul local Valea Ierii;
3	Consultarea populației înaintea luării deciziilor importante pentru comunitate	2.000 lei/ bugetul local;	Anual	Primarul și Consiliul local Valea Ierii;
4	Publicarea pe site-ul comunei Valea Ierii a tuturor dispozițiilor primarului și hotărârilor Consiliului local	2.000 lei/ bugetul local	Anual	Primarul și Consiliul local Valea Ierii;
5	Arhivarea electronică a documentelor	20.000 lei/ bugetul local;	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii;
6	Actualizarea Planului urbanistic general-PUG și a Regulamentului local de urbanism-RLU	180.000 lei/ Subvenție MDRAP, bugetul județului Cluj;	2023	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, CPRPDDCVI, CUCLVI și cetățenii
7	Înregistrarea în cadastru a tuturor bunurilor din patrimoniul public și privat al comunei Valea Ierii	100.000 lei/Bugetul local;	2025	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, CPRPDDCVI, CUCLVI;
8	Înființare centru multifuncțional cu anexe (Sediul Primăriei, Biblioteca comunală, Cămin cultural, Sala pentru evenimente și anexe Adăpost de protecție civilă, magazii și garaje.)	500.000 Lei/ PNS, bugetul local;	2025	Primarul și Consiliul local Valea Ierii;
9	Instalarea a 20 camere video la intersecții, lângă instituțiile publice și în locuri aglomerate;	20.000 Lei/ Bugetul local, fonduri UE;	2024	Primarul comunei Valea Ierii, Poliția locală, Șef SVSU;
10	Administrarea unei platforme smart pentru comunicare online cu cetățenii	2.000 Lei/ Bugetul local	Anual	Primarul comunei Valea Ierii, Poliția locală, Șef SVSU;
11	Dotarea agentului de pază cu mijloacele tehnice și echipamentele necesare în activitate	20.000 Lei/ Bugetul local;	2023	Primarul și Consiliul local Valea Ierii;

6.10 Dezvoltarea infrastructurii, a serviciilor publice, a telecomunicațiilor și diversificarea surselor de energie

Tabel 50

Obiective privind dezvoltarea infrastructurii, a serviciilor publice, a comunicațiilor, și diversificarea surselor de energie

Nr. crt.	Obiectivul	Costul și sursa bugetară	Termen	Responsabili
1	Întocmirea unei strategii de dezvoltare a serviciilor publice	8.000 lei/ bugetul local;	2023	Primarul și Consiliul local Valea Ierii;
2	Reabilitarea, pietruirea sau modernizarea drumurilor vicinale și a străzilor din satele Valea Ierii, Cerc și Plopi	20.000.000 Lei/ fonduri UE, bugetul local;	2025	Primarul și Consiliul local Valea Ierii;
3	Reabilitarea drumului forestier Șoimu-Tina	7.000.000 lei/ Fonduri UE;	2023	Primarul și Consiliul local Valea Ierii;
4	Extinderea rețelei de apă potabilă	3.000.000 lei /Fonduri UE/PNS și bugetul local;	2025	Primarul și Consiliul local Valea Ierii;
5	Extinderea rețelei de energie electrică la cătunul Șoimu	5.000.000 lei/ Bugetul SDEE Transilvania de Nord SA;	2021	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, SDEE Transilvania de Nord SA;
6	Extinderea rețelei de energie electrică în zona Șesu Cald	7.000.000 lei/ Bugetul SDEE Transilvania de Nord SA;	2023	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, SDEE T.N. SA;
7	Extinderea rețelei de energie electrică la cătunele Tarnița, Întreiere, Hățăgoaia	9.000.000 lei/ Bugetul SDEE Transilvania de Nord SA;	2025	Primarul, C.Local Valea Ierii, SDEE Transilvania de Nord SA;
8	Extinderea iluminatului public în comuna Valea Ierii	500.000 lei/ Bugetul local;	2023	Primarul și Consiliul local Valea Ierii;
9	Reabilitarea drumului comunal Valea Ierii- Șoimu	600.000 lei/ Fonduri UE și bugetul local;	2025	Primarul și Consiliul local Valea Ierii;

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

10	Menținerea unei echipe de muncitori care să asigure funcționarea vidanței, întreținerea drumurilor administrate de către comuna Valea Ierii și alte activități necesare	100.000 lei Bugetul local;	anual	Primarul și Consiliul local Valea Ierii;
11	Construirea a trei gabioane în zonele cu pericol de inundații din intravilan	70.000 lei/ Fonduri UE și bugetul local;	2025	Primarul și Consiliul local Valea Ierii;
12	Construirea rețelei de canalizare	9.000.000 lei/ Fonduri UE și bugetul local;	2025	Primarul și Consiliul local Valea Ierii;
13	Construirea a trei ziduri de sprijin pentru protecția drumurilor de inundații sau de alunecări de teren	50.000 lei/ Fonduri UE și bugetul local;	2025	Primarul și Consiliul local Valea Ierii;
14	Amenajarea a 50 de scurgeri transversale pe drumurile vicinale și forestiere	25.000 lei/ Bugetul local și fonduri private;	2023	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, Ocoalele Silvice, ONG;
15	Regularizarea a cinci torenți	200.000 lei/ Fonduri de la Guvern;	2025	Primarul și Consiliul local Valea Ierii;
16	Construirea unei stații radio pentru asigurarea comunicării pe întreg teritoriul comunei Valea Ierii și în exterior	30.000 lei/ Fonduri UE, bugetul local și fonduri private;	2025	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, Șeful SVSU, Poliția locală;
17	Construirea unei rețele telefonice prin cablu	40.000 lei/ Fonduri publice și private;	2024	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, Șeful SVSU;
18	Informare și conștientizare despre avantajele amenajării de instalații pentru folosirea surselor de energie regenerabilă	10.000 lei/ Fonduri private;	2021	Primarul comunei Valea Ierii, firme private și ONG-uri interesate;
19	Achiziția a 20 de centrale termice cu combustibil solid	150.000 lei/ Fonduri private;	2025	Persoane fizice și juridice interesate;
20	Achiziția a 20 de instalații de încălzire a apei menajere cu ajutorul panourilor solare	150.000 lei/ Fonduri UE și private;	2025	Primarul comunei Valea Ierii, persoane fizice și juridice interesate;
21	Achiziția a 10 instalații de producere a energiei electrice cu ajutorul panourilor fotovoltaice	250.000 lei/ Fonduri UE și private;	2025	Proprietarii/administratorii de imobile;

6.11 Dezvoltarea mediului de afaceri și a proprietății private

Tabel 51

Obiective pentru dezvoltarea mediului de afaceri și a proprietății private

Nr. crt.	Obiectivul	Costul și sursa bugetară	Termen	Responsabili
1	Înființarea unei asociații pentru dezvoltarea durabilă a comunei Valea Ierii	3.000 lei/ fonduri private;	2024	Liderii de opinie locali;
2	Organizarea unui curs de formare pentru 25 de viitori antreprenori	50.000 lei/ POCU, bugetul local;	2021	Primarul și Consiliul local Valea Ierii;
3	Consultanță la demararea unei afaceri pentru 25 de întreprinzători locali	300.000 lei/ POCU, bugetul local;	2021	Firme private și ONG-uri partenere;
4	Subvenționarea a 25 de afaceri în activități neagricole	3.000.000 lei/ POCU, bugetul local;	2021	Persoanele fizice/ juridice interesate;
5	Schimb de experiență în UE pentru trei antreprenori locali	30.000 lei/ Leader;	2022	Primarul comunei Valea Ierii, GAL Lider Cluj;
6	Educație de inițiere în business pentru 10 copii și tineri, posibili viitori antreprenori;	30.000 lei/ Fonduri UE și private;	2024	Firme private, ONG-uri, Directorul Școlii Gimnaziale Valea Ierii;
7	Dezvoltarea a două start up-uri locale	700.000 lei/ Fonduri UE și private;	2024	Persoanele fizice, juridice și ONG-uri interesate;
8	Organizarea unei întâlniri cu antreprenori care au afaceri în comuna Valea Ierii pentru planificarea dezvoltării economice	2.000 lei/ Bugetul local și fonduri private;	Anual	Primarul și Consiliul local Valea Ierii;
9	Construirea unei platforme digitale zonale pentru achiziția lucrărilor, produselor și serviciilor oferite de către locuitorii din zonă	50.000 lei/ Fonduri UE, bugetul local;	2023	Primarii și Consiliile locale din zonă;
10	Organizarea unui curs de management pentru oamenii de afaceri locali	10.000 lei/ Fonduri UE și private;	2023	Persoanele fizice și juridice interesate;
11	Înregistrarea în cadastru a 120 de case de locuit și curți din comuna Valea Ierii	1.400.000 lei/ POCU și bugetul local;	2021	Primarul și Consiliul local Valea Ierii;
12	Întocmirea documentației pentru emiterea titlurilor de proprietate solicitate în mod obiectiv, legal și transparent	50.000 lei/ Bugetul local	2025	Primarul și Consiliul local Valea Ierii;

6.12 Dezvoltarea sistemului de sănătate și a asistenței sociale

Tabel 52

Obiective privind dezvoltarea sistemului de sănătate și a asistenței sociale

Nr. crt.	Obiectivul	Costul și sursa bugetară	Termen	Responsabili
1	Achiziția de aparatură medicală la punctele pentru asistență socială și medical din satul Valea Ierii- zona Caps, satul Cerc și satul Plopi	120.000 lei/POCU, bugetul local;	2021	Primarul și Consiliul local Valea Ierii;
2	Amenajarea unui spațiu pentru asistență socială și medicală în satul Valea Ierii-zona Caps	150.000 lei/POCU, bugetul local;	2021	Primarul și Consiliul local Valea Ierii;
3	Amenajarea unui spațiu pentru asistență socială și medicală în satul Cerc	150.000 lei/POCU, bugetul local;	2021	Primarul și Consiliul local Valea Ierii;
4	Amenajarea unui spațiu pentru asistență socială și medicală în satul Plopi	150.000 lei/POCU, bugetul local;	2021	Primarul și Consiliul local Valea Ierii;
5	Achiziționarea de materiale de protecție sanitară împotriva coronavirusilor pentru elevi, funcționari și persoane cu venituri mici	5.000 lei/ bugetul local;	2020-2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii;
6	Organizarea unui curs de prim-ajutor pentru 20 de persoane	10.000 lei/POCU, bugetul local;	2022	Primarul și C. local Valea Ierii, S.N.C.R.
7	Organizarea unor cursuri bianuale de perfecționare pentru asistenții personali	6.000 lei/ bugetul local;	La doi ani	Primarul și Consiliul local Valea Ierii;
8	Înființarea a unui centru de zi pentru vârstnici	1.500.000lei/ Fonduri UE și bugetul local;	2024	Primarul, Consiliul local Valea Ierii și ONG-uri;
9	Construirea unui cămin pentru persoane vârstnice	1.500.000 lei/ Fonduri UE și private;	2025	Firme private și ONG-uri interesate;
10	Amenajarea unui centru pentru refacere cu terapii și produse naturiste	150,000 lei/ fonduri UE, fonduri private;	2025	Firme private și ONG-uri interesate;
11	Achiziționarea unui autovehicul adaptat pentru transportul persoanelor cu dizabilități	160.000 lei/fonduri UE, Buget local, fonduri private	2023	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, ONG-uri;

6.13 Dezvoltarea mediului social și a societății civile

Tabel 53

Obiective privind dezvoltarea mediului social și a societății civile

Nr. crt.	Obiectivul	Costul și sursa bugetară	Termen	Responsabili
1	Organizarea unei conferințe despre influența mediului social asupra dezvoltării individului	3.000 lei/ Fonduri UE și private;	2023	ONG-uri, psihologi și voluntari interesați;
2	Organizarea unei mese rotunde despre importanța organizării juridice a societății civile și cadrul legal de funcționare	1.000 lei/ Fonduri private;	2022	ONG-uri și voluntari interesați;
3	Mansardarea imobilului din Valea Ierii, nr.159 B pentru amenajare spațiu de funcționare a ONG-urilor locale	15.000 lei/ /bugetul local;	2025	Primarul și Consiliul local Valea Ierii;
4	Administrarea unei aplicații online pentru bugetare participativă în domenii care vizează calitatea vieții	3.000 lei/ Bugetul local;	Anual	Primarul și Consiliul local Valea Ierii;
5	Organizarea a două întâlniri publice pentru bugetare participativă	1.000 lei/ Bugetul local;	Anual	Primarul și Consiliul local Valea Ierii;
6	Organizarea a două șezători tematice	5.000 lei/ Bugetul local și fonduri private;	Anual	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, voluntari și ONG-uri interesate;
7	Organizarea unei întâlniri pentru motivare la înscrierea în acțiuni de voluntariat	1.000 lei/ fonduri private;	Anual	ONG-uri;
8	Organizarea unui curs de alfabetizare IT în scopul e-incluziunii	7.000 lei/ Bugetul local, fonduri UE și private	Anual	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, firme private și ONG-uri;
9	Organizarea a două acțiuni pentru accesul populației marginalizate la informații	7.000 lei/ Bugetul local, fonduri UE și private	Anual	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, ONG-uri și voluntari interesați;
10	Organizarea a două acțiuni de participare socială a persoanelor marginalizate la administrarea problemelor comunității	5.000 lei/ Bugetul local, fonduri UE și private	Anual	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, ONG-uri și voluntari interesați;

6.14 Dezvoltarea protecției civile, a Serviciului voluntar pentru situații de urgență, a pazei comunale, a pregătirii paramilitare și de bushcraft;

Tabel 54

Obiective pentru dezvoltarea protecției civile, a Serviciului voluntar pentru situații de urgență, a pazei comunale, a pregătirii paramilitare și de bushcraft

Nr. crt.	Obiectivul	Costul și sursa bugetară	Termen	Responsabili
1	Amenajarea unui punct de comandă pentru protecția civilă	20.000/ fonduri UE, buget local;	2025	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, Șef SVSU;
2	Amenajarea a două adăposturi subterane de protecție civilă	100.000 lei/ Fonduri UE și bugetul local;	2025	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, Șeful SVSU;
3	Achiziția unei sirene automate pentru alarmarea populației	20.000 lei/, Bugetul local;	2021	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, SVSU;
4	Mansardarea clădirii Serviciului Voluntar pentru Situații de urgență pentru amenajare ca sală de instruire a voluntarilor	10.000lei/ Bugetul local;	2023	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, Șeful SVSU;
5	Organizarea unui curs cu tema: Adăpostirea populației în situații de urgență	3.000 lei/Bugetul local și fonduri private;	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, Șeful SVSU;
6	Organizarea unui curs cu tema: Tehnici de supraviețuire	3.000 lei/ Bugetul local și fonduri private;	Anual	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, Șeful SVSU și ONG-uri;
7	Organizarea pazei comunale prin sistem video și cu voluntari	10.000 lei/ Bugetul local și fonduri private;	Anual	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, Poliția locală, șeful SVSU;
8	Organizarea unei tabere de pregătire paramilitară și de bushcraft	10.000 lei/ Fonduri private;	Anual	Șeful SVSU, voluntari și ONG-uri interesate;
9	Dotarea SVSU Valea Ierii cu echipamentele necesare pentru intervenție în situații de urgență	30.000 lei/Fonduri UE, bugetul local și donații private;	2023	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, Șeful SVSU;
10	Dotarea SVSU Valea Ierii cu mijloace de transport necesare pentru intervenție în situații de urgență	70.000 lei/Fonduri UE, bugetul local, donații private;	2023	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, Șeful SVSU;
11	Acordarea unei prime pentru voluntarii SVSU care participă la întâlnirile de pregătire pentru intervenții	8.000 lei/ Bugetul local;	anual	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, Șeful SVSU;

6.15 Dezvoltarea sportului și a facilităților pentru recreere

Tabel 55

Obiective pentru dezvoltarea sportului și a facilităților pentru recreere

Nr. crt	Obiectivul	Costul și sursa	Termen	Responsabili
1	Finalizarea lucrărilor la Stadionul comunal	500.000 lei/ Bugetul Județului Cluj și bugetul local;	2023	Primarul și Consiliul local Valea Ierii;
2	Amenajarea unei pârtii de sănii	10.000 lei/ Fonduri private și bugetul local;	2023	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, firme private și ONG-uri interesate;
3	Amenajarea unui parc de aventură	150.000/ fonduri UE, fonduri private, bugetul local;	2024	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, firme private și ONG-uri interesate;
4	Amenajarea unui traseu de alpinism	10.000 lei/ Bugetul local și fonduri private;	2023	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, voluntari și ONG-uri interesate;
5	Amenajarea unui traseu via ferrata	70.000 lei/ Fonduri UE, bugetul local și fonduri private;	2024	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, voluntari și ONG-uri interesate;
6	Construirea unui centru de relaxare și SPA	250.000 lei/ Fonduri UE și fonduri private;	2025	Firme private interesate;
7	Amenajarea unui spațiu pentru sporturi de sală	30.000 lei/ Fonduri UE, fonduri private și bugetul local;	2024	Primarul și Consiliul local Valea Ierii și firme private;
8	Amenajarea unui traseu cu obstacole	50.000 lei/ Fonduri UE, fonduri private, bugetul local;	2024	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, șeful SVSU;
9	Amenajarea unui traseu pentru plimbare pe malul râului Iara	20.000 lei/ Fonduri UE, bugetul local;	2025	Primarul și Consiliul local Valea Ierii;
10	Amenajarea a trei poteci pentru plimbare	20.000 lei/ Fonduri UE, bugetul local;	2025	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, Ocoalele Silvice, ONG-uri;
11	Amenajarea unei pârtii de schi	10.000 lei/ Fonduri UE, fonduri private și bugetul local;	2025	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, firme private și ONG-uri interesate;

6.16 Dezvoltarea turismului

Tabel 56

Obiective pentru dezvoltarea turismului

Nr crt.	Obiectivul	Costul și sursa bugetară	Termen	Responsabili
1	Elaborarea Strategiei de dezvoltare turistică a comunei Valea Ierii	10.000 Lei/ Bugetul local;	2023	Primarul și Consiliul local Valea Ierii;
2	Amenajarea a trei trasee turistice	10.000 Lei / Leader, bugetul local, Fondul pentru mediu și fonduri private;	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, ONG- uri interesate;
3	Promovarea ofertelor turistice din comuna Valea Ierii, prin pliante, afișe, la evenimente locale și prin internet	3.000 Lei / bugetul local și fonduri private;	Anual	Centrul de informare turistică, proprietarii de pensiuni;
4	Dezvoltarea resorturilor turistice Șoimu-Tarnița, Întreiere-Hățăgoaia, Dobrin, Tina- Bogdanu, Muntele Mare și Șesu Cald	25.000.000 / Fonduri UE, fonduri private	2025	Primarul și Consiliul local Valea Ierii și firme private interesate;
5	Promovarea factorilor de mediu din zona montană favorabili pentru sănătate	10.000 lei/ Leader, fonduri publice și private;	Anual	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, firme private, ONG-uri;
6	Organizarea unui curs cu tema: Ecoturismul și turismul rural;	5.000 lei/ Fonduri UE, bugetul local și fonduri private;	2023	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, ONG-uri;
7	Dezvoltarea, în parteneriat, a unui pachet ecoturistic zonal	50.000 lei/ Fondul pentru mediu, Leader, bugetele locale ale UAT-urilor	2023	Proprietarii/ administratorii de pensiuni, primari și Consiliile locale din zonă;
8	Înființarea a trei pensiuni turistice sau agroturistice	550.000 lei/ Fonduri UE și private;	2025	Persoane fizice și juridice interesate;
9	Montarea a 35 indicatoare spre spații de cazare, obiective turistice, utilități publice și spații de recreere	20.000 lei/ Fondul pentru mediu, Leader, bugetul local;	2022	Proprietarii de pensiuni, Primarul comunei Valea Ierii, ONG-uri;
10	Amenajarea a cinci puncte de belvedere cu panouri descriptive privind flora și fauna din zonă	140.000 lei/ Fondul pentru mediu, Leader, bugetul local;	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, firme private, ONG- uri;

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

11	Amenajarea unei grădini cu caracter educativ privind flora și fauna din zonă	100.000 lei/ Fondul pentru mediu, Leader, bugetul local;	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, firme private, ONG- uri;
12	Realizarea unui centru de vizitare pentru interpretarea naturii	100.000 lei/ Fondul pentru mediu, Leader, bugetul local;	2024	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, firme private, ONG-uri;
13	Constuirea a cinci observatoare pentru filmat și fotografiat fauna	50.000 lei/ Fondul pentru mediu, Leader, bugetul local, fonduri private;	2023	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, Ocoalele silvice , AJVPS, ONG- uri;
14	Construirea unui site pentru promovarea turistică a patrimoniului natural, cultural, istoric și spiritual din zonă	20.000 lei/ Leader, Bugetele locale din zona proiectului și fonduri private;	2023	Primarii și consiliile locale din zonă, ONG-uri și firme private interesate;
15	Amenajarea a șapte puncte de popas	35.000 lei/ Fonduri UE, bugetul local;	2022	Primarul și Consiliul local Valea Ierii;
16	Amenajarea a două puncte de camping	25.000 lei/ Fonduri UE, bugetul local;	2023	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, firme private și ONG;
17	Construirea unui bordei istoric	20.000 lei/ Fonduri UE, bugetul local;	2024	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, firme private și ONG;
18	Amenajarea unei stâne tradiționale	25.000 lei/ Fonduri UE, bugetul local;	2024	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, firme private și ONG;
19	Organizarea zilei comunei Valea Ierii	10.000 lei/ Bugetul local și fonduri private;	Anual	Primarul și Consiliul local Valea Ierii;
20	Realizarea a două panouri cu traseele și obiectivele turistice din comuna Valea Ierii	18.000 lei/ Fonduri UE, bugetul local și fonduri private;	2023	Primarul și Consiliul local Valea Ierii și ONG;
21	Construirea a trei WC-uri publice cu apă	30.000 lei/ Fonduri UE, bugetul local și donații private;	2024	Primarul și Consiliul local Valea Ierii;
22	Construirea a cinci WC-uri publice uscate	10.000 lei/ Fonduri UE, bugetul local și donații private;	2024	Primarul și Consiliul local Valea Ierii;

6.17 Dezvoltarea culturală și spirituală

Tabel 57

Obiective pentru dezvoltarea culturală și spirituală

Nr. crt	Obiectivul	Costul și sursa	Termen	Responsabili
1	Construirea unui Cămin cultural în Valea Ierii	300.000 lei/ Fonduri UE, Guvernamentale și bugetul local	2025	Primarul și Consiliul local Valea Ierii;
2	Amenajarea unui punct muzeal	50.000 lei/ Fonduri UE, bugetul local și donații private;	2024	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, ONG-uri;
3	Organizarea unei expoziții referitoare la cultura tradițională locală	2.000 lei/ Bugetul local și fonduri private;	Anual	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, ONG-uri;
4	Construire capelă la cimitir	50.000 lei/ Bugetul local și fonduri private;	Anual	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, ONG-uri;
5	Organizarea unui simpozion despre importanța tradițiilor locale	2.000 lei/fonduri UE, bugetul local, fonduri private;	2023	Primarul și Consiliul local Valea Ierii, ONG-uri;
6	Organizarea unei tabere de pictură	5.000/ fonduri UE, fonduri private;	Anual	ONG-uri și grupuri informale interesate;
7	Organizarea unei tabere de sculptură	7.000/ fonduri UE, fonduri private;	Anual	ONG-uri și grupuri informale interesate;
8	Organizarea unui concert de colinde creștine	1.000 lei/ fonduri private;	Anual	Biserici, ONG-uri și grupuri creștine informale;
9	Organizarea unei tabere de creație muzicală bisericească	5.000 lei/ fonduri private;	Anual	Biserici, ONG-uri și grupuri creștine informale;
10	Organizarea unui curs despre eliberarea de adicții	1.000 lei/ fonduri private;	Anual	Biserici, ONG-uri și grupuri creștine informale;
11	Studiu despre principiile de viață creștină în lumea postmodernă	3.000 lei/ fonduri private;	Anual	Biserici, ONG-uri și grupuri creștine informale;
12	Organizarea unei întâlniri publice pentru întrebări și răspunsuri pe baza Bibliei	1.000 lei/ fonduri private;	Anual	Biserici, ONG-uri și grupuri creștine informale;
13	Organizarea unui studiu cu tema: creație sau evoluție?	3.000 lei/ fonduri private;	Anual	Biserici, ONG-uri și grupuri creștine informale;

6.18 Prioritizarea obiectivelor: criterii

Pentru selectarea ordinii, astfel încât cel mai important obiectiv să fie abordat primul și care să permită stabilirea importanței componente, astfel încât legătura cu dezvoltarea economică să fie evidentă, s-a folosit un criteriu de selecție, prin notare, conform tabelului de mai jos.

Tabel 58

Criterii pentru prioritizarea obiectivelor

IMPACT	În ce măsură realizarea acestui obiectiv va atinge scopul căruia i se aplică? 3 Mare 2 Mediu 1 Mică
FEZABILITATE	Cât de probabilă este disponibilitatea resurselor financiare și umane necesare implementării obiectivului/ proiectului? 3 Foarte probabil 2 Destul de probabil 1 Puțin probabil
TIMP	Cât timp este necesar pentru a putea măsura impactul proiectului? 3 Termen scurt (1 - 2 ani) 2 Termen mediu (3 - 5 ani) 1 Termen lung (5 + n ani)
CREAREA DE LOCURI DE MUNCĂ/ PĂSTRARE/ INVESTIȚII DE CAPITAL	În ce fel va beneficia comuna de pe urma proiectului în termeni de creare de locuri de muncă, păstrare și/sau investiții de capital? 6 Foarte mult 4 Moderat 2 Foarte puțin

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

PARTICIPAREA SECTORULUI PRIVAT	Care este capacitatea sectorului privat de a aduce expertiză sau de a influența asupra acestui obiectiv? 3 Mare 2 Medie 1 Mică
COMPATIBILITATE CU ALTE OBIECTIVE	Împlinirea acestui obiectiv va contribui, de asemenea, la realizarea celorlalte scopuri? 3 Da 2 Nici un efect 0 Efect negativ

Tabel 59

Prioritizarea obiectivelor

Nr. crt.	Obiectivul	Punctaj
1	Participarea la cursuri de perfecționare a trei persoane cu funcții de conducere la Primăria comunei Valea Ierii	20
2	Actualizarea Planului urbanistic general - PUG și a Regulamentului local de urbanism - RLU	20
3	Educarea unui număr de 30 de copii, tineri și adulți în ecologie și protecția mediului	20
4	Organizarea unui curs de formare pentru 25 de viitori antreprenori	20
5	Consultanță la demararea unei afaceri pentru 25 de antreprenori	20
6	Subvenționarea a 25 de afaceri în activități neagricole	20
7	Amenajarea a cinci parcări	20
8	Reabilitarea drumului forestier Șoimu-Tina	20
9	Consultarea populației înaintea luării deciziilor importante pentru comunitate	20

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

10	Publicarea pe site-ul comunei Valea Ierii a dispozițiilor primarului și a hotărârilor Consiliului local	20
11	Organizarea unui curs de formare pentru dulgheri sau tâmplari	20
12	Organizarea unui curs de formare pentru lucrători în pensiuni turistice	20
13	Arhivarea electronică a documentelor	20
14	Instalarea a 20 camere video la intersecții, lângă instituțiile publice și în locuri aglomerate;	20
15	Perfecționarea pregătirii cadrelor didactice de la Școala Gimnazială Valea Ierii în metodologia de predare online	20
16	Renovarea Școlii Gimnaziale Valea Ierii	20
17	Delimitarea în P.U.G. a ariilor naturale protejate, zonarea funcțională a acestora, inclusiv delimitarea zonelor de liniște pentru vânat	20
18	Administrarea unei aplicații online pentru bugetare participativă în domeniul care vizează calitatea vieții	20
19	Organizarea a două întâlniri publice pentru bugetare participativă	20
20	Înregistrarea în cadastru a tuturor bunurilor imobile din patrimoniul public și privat al comunei Valea Ierii	20
21	Înregistrarea în cadastru a 120 de case de locuit și curți din comuna Valea Ierii	20
22	Elaborarea Strategiei de dezvoltare turistică a comunei Valea Ierii	19
23	Menținerea unei echipe de muncitori care să asigure funcționarea vidanjei, întreținerea drumurilor administrate de către comuna Valea Ierii și alte activități necesare	19
24	Organizarea pazei comunale prin sistem video și cu voluntari	19
25	Organizarea unui curs cu tema: Ecoturismul, agroturismul și turismul rural	19
26	Achiziția de materiale de protecție sanitară împotriva coronavirusilor pentru elevi, funcționari publici și persoane cu venituri mici	19
27	Amenajarea unui spațiu pentru asistență socială și medicală în satul Valea Ierii - zona Caps	19
28	Amenajarea unui spațiu pentru asistență socială și medicală în satul Cerc	19

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

29	Amenajarea unui spațiu pentru asistență socială și medicală în satul Plopi	19
30	Achiziția de aparatură medicală la punctele sanitare din satul Valea Ierii - zona Caps, satul Cerc și satul Plopi	19
31	Studiu despre principiile de viață creștină în lumea postmodernă	19
32	Organizarea unei campanii de informare, identificare și analiză a nevoilor de formare profesională	19
33	Monitorizarea protecției mediului cu o patrulă mixtă pentru prevenirea depozitării ilegale de deșeuri	19
34	Organizarea unei campanii de informare și conștientizare a părinților cu privire la importanța școlarizării copiilor	19
35	Dotarea elevilor cu tablete pentru cursuri online în stare de urgență și situație de alertă	19
36	Amenajarea unei piețe agroalimentare în satul Valea Ierii	19
37	Amenajarea a trei poteci pentru drumeție	19
38	Organizarea unui curs despre eliberarea de adicții	19
39	Instalarea a 20 de camere video în locuri în care se aruncă frecvent deșeuri menajere	19
40	Organizarea unei mese rotunde cu fermierii și procesatorii din zonă despre certificarea produselor ecologice	18
41	Acordarea de facilități pentru deplasarea profesorilor navetiști	18
42	Organizarea anuală a unei campanii de salubritate generală în comuna Valea Ierii	18
43	Amenajarea a două adăposturi subterane pentru protecție civilă	18
44	Administrarea unei platforme smart pentru comunicare online cu cetățenii	18
45	Construirea unui site pentru comercializarea produselor agroalimentare, meșteșugărești și de artizanat	18
46	Organizarea unui curs de formare pentru agenți de pază	18
47	Organizarea unui curs de formare pentru bucătar și/sau ospătar	18

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

48	Organizarea unui curs pentru peisagist-floricultor	18
49	Extinderea rețelei de alimentare cu apă potabilă	18
50	Întocmirea documentației pentru emiterea tuturor titlurilor de proprietate solicitate în mod obiectiv, legal și transparent	18
51	Promovarea ofertelor turistice din comuna Valea Ierii prin pliante, afișe, la evenimente locale și prin internet	18
52	Înființare centru multifuncțional cu anexe (Sediul Primăriei, Biblioteca comunală, Cămin cultural, Sala pentru evenimente și anexe Adăpost de protecție civilă, magazine și garaje.)	18
53	Participarea la cursuri de perfecționare a unui număr de cinci angajați din aparatul de specialitate al primarului	18
54	Amenajarea a șapte puncte de popas	18
55	Organizarea unui simpozion despre importanța tradițiilor locale	18
56	Acordarea unei prime pentru membri voluntarii SVSU care participă la întâlnirile de pregătire pentru intervenții	18
57	Realizarea a două panouri cu trasee și obiective turistice din comuna Valea Ierii	17
58	Construirea unui site pentru promovarea turistică a patrimoniului natural, cultural, istoric și spiritual din zonă	17
59	Dotarea agentului de pază cu mijloacele tehnice și echipamente necesare în activitate	17
60	Organizarea unei întâlniri cu antreprenorii care au afaceri în comuna Valea Ierii pentru planificarea dezvoltării economice	17
61	Construirea a cinci tonete din lemn pentru comercializarea produselor agroalimentare, meșteșugărești și de artizanat	17
62	Amenajarea unei părții de sănii	17
63	Organizarea unei campanii de informare despre colectarea selectivă a deșeurilor menajere	17
64	Dotarea SVSU Valea Ierii cu echipamentele necesare pentru intervenție în situații de urgență	17
65	Amenajarea a trei poteci pentru drumeție	17
66	Amenajarea unui punct de comandă pentru protecția civilă	17

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

67	Amenajarea a 50 de scurgeri transversale pe drumuri vicinale și forestiere	17
68	Organizarea unui curs de formare pentru lucrător în comerț	17
69	Finalizarea lucrărilor la Stadionul comunal	16
70	Achiziția unei sirene automate pentru alarmarea populației	16
71	Amenajarea a două puncte de camping	16
72	Reabilitarea drumului comunal Valea Ierii - Șoimu	16
73	Montarea a 35 de indicatoare spre spații de cazare, obiective turistice, utilități publice și spații de recreere	16
74	Organizarea zilei comunei Valea Ierii	16
75	Instalarea a 40 de camere video pe principalele căi de acces, lângă ape și în păduri	16
76	Modernizarea dotărilor necesare procesului de învățământ de la Școala Gimnazială Valea Ierii	16
77	Amenajarea unui traseu cu obstacole	16
78	Extinderea iluminatului public în comuna Valea Ierii	16
79	Reîmpădurirea a 250 ha din fondul forestier	16
80	Instalarea a 20 de camere video în perimetrul siturilor Natura 2000	16
81	Amenajarea a trei trasee turistice	16
82	Extinderea rețelei de energie electrică în zona Șesu Cald	16
83	Construirea unui bordei istoric	15
84	Construirea a cinci observatoare pentru filmat și fotografiat fauna	15
85	Perfecționarea pregătirii științifice, psihopedagogice și didactice a cinci cadre didactice	15
86	Promovarea factorilor de mediu din zona montană favorabili pentru sănătate	15
87	Acordarea de premii pentru elevii cu rezultate bune la învățătură	15
88	Educație pentru inițiere în business pentru 10 copii și tineri, posibili viitori antreprenori	15

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

89	Înființarea unei asociații pentru dezvoltare intercomunitară	15
90	Amenajarea unei stâne tradiționale	15
91	Organizarea unui curs de prim-ajutor pentru 20 de persoane	15
92	Amenajarea unui traseu via ferrata	15
93	Construirea a 10 cascade din lemn pe râul Iara și afluenți	15
94	Dezvoltarea a două start up-uri locale	15
95	Amenajarea unui punct muzeal	15
96	Amenajarea a cinci puncte de belvedere cu panouri descriptive privind flora și fauna din zonă	15
97	Amenajarea unui parc de aventură	15
98	Construirea unei platforme digitale zonale pentru achiziția lucrărilor, produselor și serviciilor oferite de către locuitorii din zonă	15
99	Organizarea unei patrule mixte pentru supraveghere și control referitor la paza și protecția pădurilor, vânatului și peștilor	15
100	Înființarea a trei ateliere artisanale pentru producția de lactate, sucuri, conserve din fructe de pădure și ciuperci	15
101	Organizarea unei campanii de informare și conștientizare privind importanța protecției mediului natural	15
102	Organizarea unei întâlniri publice pentru întrebări și răspunsuri pe baza Bibliei	15
103	Amenajarea unui traseu de alpinism	15
104	Înființarea a trei pensiuni turistice sau agroturistice	15
105	Organizarea unui concert de colinde creștine	15
106	Întocmirea unei strategii de dezvoltare a serviciilor publice	15
107	Organizarea unei tabere de creație muzicală bisericească	15
108	Dotarea S.V.S.U. Valea Ierii cu mijloacele de transport necesare pentru intervenție în situații de urgență	15
109	Reabilitarea, pietruirea sau modernizarea drumurilor vicinale și a străzilor din satele Valea Ierii, Cerc și Plopi	14

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

110	Amenajarea unui traseu de plimbare pe malul râului Iara	14
111	Organizarea unui curs cu tema: tehnici de supraviețuire	14
112	Construirea a trei gabioane în zonele din intravilan cu pericol de inundații	14
113	Extinderea serviciilor de salubritate în satul Plopi, în satul Cerc – zona Fața Cercului, în cătunul Șoimu și zona turistică Șesu Cald	14
114	Construirea unui centru de relaxare și SPA	14
115	Construirea a trei cuptoare de pâine comunitare	14
116	Angajarea a doi rangeri pentru paza Sitului Natura 2000 Valea Ierii	14
117	Dezvoltarea resorturilor turistice Șoimu-Tranița, Întreiere-Hățăgoaia, Dorin, Tina-Bogdanu, Muntele Mare și Șesu Cald	14
118	Achiziția unei autospeciale pentru transportul deșeurilor menajere la rampa ecologică	14
119	Dezvoltarea în parteneriat a unui pachet ecoturistic zonal	14
120	Organizarea unui eveniment de gătit în aer liber	14
121	Achiziția a 20 de centrale termice cu combustibil solid	
122	Amenajarea unui spațiu pentru sporturi de sală	14
123	Informare și conștientizare despre avantajele amenajării de instalații pentru folosirea surselor de energie regenerabilă	14
124	Mansardarea clădirii Serviciului Voluntar pentru Situații de Urgență pentru amenajare ca sală de curs pentru membri voluntari	14
125	Achiziția a 20 de instalații de încălzire a apei menajere cu ajutorul panourilor solare	14
126	Amenajarea unei gradini cu caracter educativ privind flora și fauna din zonă	14
127	Construirea a trei ziduri de sprijin pentru protecția drumurilor de inundații sau de alunecări de teren	14
128	Achiziția a 10 instalații de producere a energiei electrice cu ajutorul panourilor fotovoltaice	14
129	Împădurirea a 15 ha teren din afara fondului forestier	14

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

130	Organizarea unei mese rotunde cu fermierii și procesatorii din zonă despre certificarea produselor ecologice	13
131	Elaborarea a cel puțin 10 proiecte pentru dezvoltarea fermelor locale	13
132	Promovarea produselor locale, a meșteșugurilor tradiționale și a artizanatului la evenimente locale	13
133	Organizarea unui studiu cu tema: creație sau evoluție?	13
134	Construire capelă la cimitir	13
135	Organizarea a două șezători tematice	13
136	Organizarea unui curs de alfabetizare IT în scopul e-incluziunii	13
137	Mansardarea imobilului din Valea Ierii, nr.159 B pentru amenajare spațiu de funcționare a ONG-urilor locale	13
138	Construirea rețelei de canalizare	12
139	Interzicerea accesului în comună a grupurilor periculoase pentru mediul natural	12
140	Realizarea unui centru de vizitare pentru interpretarea naturii	12
141	Amenajarea unei pârtii de schi	11
142	Amenajarea unei crescătorii de vânat cu țarc de vânătoare	11
143	Organizarea unor cursuri de perfecționare pentru asistenții personali	11
144	Construirea unui Cămin cultural în Valea Ierii	11
145	Extinderea rețelei de energie electrică la cătunele Tarnița, Întreiere și Hățăgoaia	11
146	Regularizarea a cinci torenți	11
147	Organizarea unei conferințe despre influența mediului social asupra dezvoltării individului	12
148	Organizarea unei prelegeri cu tema: adăpostirea populației în situații de urgență	11
149	Organizarea unei mese rotunde despre importanța organizării juridice a societății civile și cadrul legal de funcționare	11
150	Organizarea unei întâlniri pentru motivare la înscrierea în acțiuni de voluntariat	11

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

151	Înființarea unei cantine sociale	11
152	Construirea unui cămin pentru persoane vârstnice	10
153	Schimb de experiență în UE pentru trei antreprenori locali	10
154	Organizarea unei expoziții referitoare la cultura tradițională locală	10
155	Organizarea unei tabere de pictură	10
156	Construirea unei stații radio pentru asigurarea comunicării pe întreg teritoriul comunei Valea Ierii și în exterior	10
157	Organizarea unui curs de instruire pentru prepararea, ambalarea și valorificarea produselor agroalimentare	10
158	Organizarea a două întâlniri pentru accesul populației marginalizate la informații	10
159	Organizarea a două acțiuni de participare socială a persoanelor marginalizate la administrarea problemelor comunității	10
160	Organizarea unei tabere de sculptură	10
161	Amenajarea unui centru pentru refacere cu terapii și produse naturiste	10
162	Construirea a trei WC-uri publice cu apă	10
163	Construirea a cinci WC-uri publice uscate	10
164	Construirea unui site pentru promovarea turistică a patrimoniului natural, cultural, istoric și spiritual din zonă	10
165	Organizarea unui curs demonstrativ pentru fabricarea produselor meșteșugărești și de artizanat	10
166	Achiziția unui autovehicul adaptat pentru transportul persoanelor cu dizabilități	10
167	Organizarea unui curs de management	10
168	Construirea unei rețele telefonice prin cablu	9
169	Organizarea unei tabere de pregătire paramilitară și de buscraft	9

CAPITOLUL VII

IMPLEMENTAREA, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI

Implementarea Planului de dezvoltare durabilă și implicit a Planului de acțiune, se face cu participarea primarului, viceprimarului, secretarului general al comunei, a tuturor funcționarilor publici și a personalului contractual din aparatul de specialitate al primarului, a consilierilor locali, a fermierilor, a elevilor, a partenerilor, a beneficiarilor și a altor factori interesați din comunitate sau din afară.

Pentru a urmări eficiența obiectivelor stabilite în cadrul strategiei de dezvoltare este nevoie de o monitorizare permanentă și de evaluarea rezultatelor activităților întreprinse.

Monitorizarea are două componente de bază:

1. Monitorizarea performanței;
2. Monitorizarea procesului;

Monitorizarea performanței

Întrebările esențiale la care trebuie răspuns, sunt următoarele:

Ne mișcăm către viziunea noastră? Ne îndeplinim misiunea?

Ne comportăm în mod consecvent cu valorile noastre?

Îndeplinim așteptările părților interesate?

Monitorizarea procesului

Întrebările esențiale la care trebuie răspuns, sunt următoarele:

Ce anume s-a schimbat ca rezultat al procesului?

Comunitatea noastră este mai bună decât înainte de realizarea procesului?

Pe ansamblu a meritat timpul, cheltuielile și efortul?

Întrucât Planul de dezvoltare durabilă este conceput pentru o perioadă de cinci ani obiectivele stabilite vor putea fi atinse treptat, în funcție de priorități și finanțare, pe baza unui plan de acțiune anual.

Evaluarea Planului de dezvoltare durabilă se va face prin intermediul unor indicatori, iar monitorizarea prin întocmirea de rapoarte anuale.

Strategia ar trebui implementată prin intermediul unui plan de acțiune pentru aducerea la îndeplinire a Planului de dezvoltare durabilă, plan de acțiune întocmit anual de către primar și aprobat de Consiliul local Valea Ierii, după consultarea celorlalți parteneri și cetățeni interesați.

Planul de acțiune va fi structurat după cum urmează: fiecare obiectiv, care a fost stabilit ca prioritar, va fi împărțit în mai multe activități și se va specifica cine este responsabil cu ducerea la îndeplinire a activităților și va prevedea sursa de finanțare.

Planul de dezvoltare durabilă va putea fi monitorizat prin intermediul unor rapoarte anuale, întocmite de către o persoană funcționar public sau personal contractual din aparatul de specialitate al primarului, desemnată de către primar cu această responsabilitate. În raport se va putea preciza: stadiul în care se află diversele acțiuni programate pentru perioada pentru care se face raportarea, problemele întâmpinate, revizuirea acțiunilor dacă este cazul și timpul estimat până la îndeplinirea acțiunilor.

Pentru asigurarea transparenței este necesar ca rapoartele anuale să fie prezentate în ședința Consiliului local, să fie publicate pe site-ul comunei Valea Ierii și eventual notate în pliante, în buletine informative locale și prin afișare la sediul primăriei.

De asemenea se recomandă organizarea unei întâlniri anuale la care să fie invitați personalul comisiei pentru planificarea dezvoltării economice, partenerii, reprezentanți ai beneficiarilor și ai comunității, unde vor fi comunicate și rezultatele implementării Planului de acțiune.

Pentru o evaluare eficientă este nevoie de informații pe care comunitatea trebuie să le adune despre ea însăși prin sondaje, studii și chestionare. Informațiile despre stadiul afacerilor și oportunităților disponibile oferă autorităților administrației publice locale capacitatea de a trata mai bine firmele existente și de a fi mai eficiente în atragerea unor firme noi.

CONCLUZII

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii a fost conceput ca o strategie de dezvoltare care cumulează strategiile de dezvoltare pe cele 14 domenii importante care au fost identificate și notate în capitolul VI. Strategia de față a fost concepută pentru a fi un instrument de lucru pentru cei care au fost investiți ca autorități executive și deliberative ale administrației publice locale din comuna Valea Ierii, pentru cei care fac parte din aparatul de specialitate al primarului, pentru cei care doresc să facă ceva bun pentru generațiile de acum și cele viitoare din comunitate, dar și pentru turiști sau vizitatori ocazionali care ar dori să se implice în dezvoltarea durabilă a comunei Valea Ierii.

Având în vedere că, majoritatea locuitorilor chestionați și participanți la grupurile de lucru au considerat că, principala ramură economică care trebuie dezvoltată este ecoturismul, se impune elaborarea unui plan strategic de dezvoltare turistică a comunei Valea Ierii, care să atingă următoarele obiective strategice:

- conservarea, crearea și diversificarea locurilor de muncă;
- conservarea clădirilor și a habitatului tradițional;
- susținerea comunității;
- susținerea rețelei de transport;
- susținerea agriculturii ecologice și a exploatării forestiere raționale;
- îmbunătățirea calității vieții pentru populația rurală;
- crearea de noi funcțiuni pentru grupurile defavorizate (Alec I.N., 2006);

Recomandăm ca acest document să fie făcut public, prin posibilitatea de acces în format electronic, în primul rând prin posibilitatea citirii și descărcării de pe site-ul oficial al comunei Valea Ierii, www.primariavaleaierii.ro

BIBLIOGRAFIE

1. Alecu Ioan Niculae, Constantin Marian, 2006. *Agroturism și Marketing Agroturistic*, Ed. Ceres, București, pg. 236;
2. Borza Al., 1968, *Dicționar etnobotanic*, Ed. Academiei R.S. Romania;
3. Călinescu R. I., 1930, *Considerațiuni generale asupra repartiției mamiferelor de interes vânătoresc din România*, București;
4. Dunăre N., 1981, *Arta populară din Munții Apuseni*, Ed. Meridiane;
5. Cocean P., Mititeanu C., Pleșa C., Schreider W., 1992, *Masivul Gilău – Muntele Mare*, Ed. Focul Viu, Cluj – Napoca;
6. Ciocârlan V., 2000, *Flora ilustrată a României*, Ed. Ceres, București;
7. Coriolan Suci, 1962. *Dicționar istoric al localităților din Transilvania*, București, pag. 220-230;
8. Cornilescu D., 2002. *Biblia*, Ed. Soc. Biblică Interconf., Rep. Moldova, pag. 658, 662;
9. Grecu Florina, 1992, *Munții Apuseni*, București;
10. Iuliana Precupețu, Flavius Mihalache, Claudia Petrescu, Cosmina Elena Pop, Laura Tufă, Marian Vasile, 2018, *Calitatea vieții în România în context european*, Raport de cercetare, ICCV, pag.8,10,13,19 ;
11. Incze I., 1975, *Geografia solurilor*, Universitatea Babeș Bolyai, Facultatea de Biologie – Geologie, Cluj – Napoca, pag 160;
12. Iorga Nicolae, 1989, *Istoria românilor din Ardeal și Ungaria*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București;
13. Kotler P., Donald H. Haider, Irvin Rein, 2001, *Marketingul locurilor*, Ed. Teora, București;
14. Kouzes J. M., Posner B. Z., 1987. *The Leadership Challenge*, San Francisco, Jossey-Bass Publishers, pg. 107;
15. MEB Associates, Noiembrie 1998; *Înțelegând Dezvoltarea Economică Locală în regiunea ECE și NSI* , Universitatea Johns Hopkins;
16. Morar Octavian, 1997, *Monografia, Valea Ierii până în anul 1945*;
17. Nicula Lenuța, 1979, *Contribuții la ridicarea potențialului agronomic din zonele necooperatizate*;

18. Petrea Rodica, 2004, *Turism rural în Munții Apuseni*, Ed. Universității din Oradea, Oradea;
 19. Petrean Anamaria, 2001, *Studii etnobotanice în Munții Apuseni*; Ed. Napoca Star, Cluj – Napoca;
 20. Poțșa Silviu-Mihai, 1980, *Monografia geografică a comunei Valea Ierii, Cluj – Napoca*;
 21. Popescu I., A., 1984, *Valea Arieșului*, Ed. Sport turism, București;
 22. Pora E., 1975, *Omul și natura*, Ed. Dacia, Cluj – Napoca
 23. Prodan David, 1989, *Răscoala lui Horea*, vol I și II, Ed. Științifică și Enciclopedică, București;
 24. Simionescu Ioan, 1981, *Din flora și fauna României*, Ed. Ion Creangă, București;
 25. SC – Ecomed Impact – SRL, 1999, *Plan de urbanism general pentru Comuna Valea Ierii*, jud. Cluj;
 26. Stanley A. 2003. *Cultivă-ți viziunea*, Ed. Cartea creștină, Oradea;
- *** Arhiva Primăriei Valea Ierii, jud. Cluj;
 - *** Studiu de transformare a pășunii împădurite Valea Ierii, 1976
 - *** Recensământul general din 1946
 - *** Recensământul populației din comuna Valea Ierii 1992, Arhiva Primăriei Valea Ierii;
 - *** Recensământul populației din comuna Valea Ierii 2002, Fișa localității;
 - *** Recensământul populației și a locuințelor din comuna Valea Ierii 2011, Fișa localității;
 - *** R.N.P. Romsilva – inventar drumuri forestiere;
 - *** Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014 – 2020
 - *** Program Operațional Capital Uman 2014-2020

Definiții

Agroturism - Formă de turism în care cazarea și masa sunt asigurate în gospodării țărănești.

Analiză –diagnostic

Urmărește crearea unei dinamici colective în jurul unui teritoriu, conținând următoarele obiective: definirea situației actuale, stabilirea priorităților, alegerea unei strategii, propunere de acțiuni, plan de acțiune și implementare.

Analiza diagnostic este mai mult decât o simplă fotografiere a teritoriului, utilizează metode participative elaborând scenarii alternative și constituie prima etapă de implicare a populațiilor și de mobilizare a actorilor cheie.

APIA - Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură

Derulează fondurile europene pentru implementarea măsurilor de sprijin finanțate din Fondul European pentru Garantare în Agricultură.

Axă Prioritară

Una dintre prioritățile selecționate de autoritatea de gestionare a programului operațional în cauză sau în cadrul responsabilității sale în conformitate cu criteriile stabilite de Comitetul de monitorizare și aplicate de unul sau mai mulți beneficiari în vederea realizării obiectivelor axei prioritare de care aparțin.

Buget

Plan de venituri și cheltuieli ale unui stat, ale unei întreprinderi, instituții etc. pentru o anumită perioadă de timp.

Cadrul Strategic Național de Referință (CSNR)

Documentul de referință pentru programarea instrumentelor structurale, asigurând conformitatea intervențiilor acestor fonduri cu orientările strategice comunitare privind coeziunea și prioritățile naționale de dezvoltare și identificând legătura dintre prioritățile la nivel comunitar și programul național de reformă.

Cofinanțare

Finanțarea unui program, proiect, subproiect, obiectiv și altele asemenea, parțial prin credite bugetare, parțial prin finanțarea provenită din surse proprii sau credite ale beneficiarului.

Comunitatea locală

Entitate social umană ai cărei membrii sunt legați împreună prin locuirea aceluiași teritoriu și prin relații sociale constante și tradiționale, consolidate în timp. Ea conține la scară redusă, toate activitățile proprii unui sistem social.

Dezvoltare durabilă

Concept care definește o formă de creștere economică prin care este asigurat un nivel corespunzător de bunăstare nu numai pe termen scurt sau mediu, ci și pe termen lung. Dezvoltarea este durabilă dacă răspunde necesităților curente ale societății, fără a pune în pericol perspectivele pentru generațiile viitoare.

Domeniul major de intervenții

Sfera de activitate dintr-o axă prioritară, în cadrul căruia se pot finanța diferite operațiuni cu obiective similare.

Ecoturism

În 1996, Uniunea Mondială pentru Conservarea Naturii (IUCN) formulează propria definiție astfel: „Ecoturismul este călătoria responsabilă față de mediu în zone naturale relativ nealterate, cu scopul aprecierii naturii (și a oricăror atracții culturale trecute și prezente), care promovează conservarea, are un impact negativ scăzut și asigură o implicare socio-economică activă și aducătoare de beneficii pentru populația locală.”

Energie verde

“Energie verde” este un termen care se referă la surse de energie regenerabilă și nepoluantă. Prin alegerea unor astfel de surse de energie regenerabilă consumatorii pot susține dezvoltarea unor energii curate care vor reduce impactul asupra mediului asociat generării energiei convenționale și vor crește independența energetică.

Fondul de Coeziune (FC)

Instrumentul financiar care sprijină investiții în domeniul infrastructurii de transport și mediu.

Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDR)

Fondul Structural care sprijină regiunile mai puțin dezvoltate, prin finanțarea de investiții în sectorul productiv, infrastructură, educație, sănătate, dezvoltare locală și întreprinderi mici și mijlocii.

Fondul Social European (FSE)

Fondul Structural destinat politicii sociale a Uniunii Europene, care sprijină măsuri de ocupare a forței de muncă și de dezvoltare a resurselor umane.

Fonduri publice

Sumele alocate din bugetul de stat, bugetele locale, bugetul asigurărilor sociale de stat, bugetele fondurilor speciale, bugetul trezoreriei statului, bugetele instituțiilor publice autonome, bugetele instituțiilor publice finanțate integral sau parțial din bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat și bugetele fondurilor speciale, după caz, bugetele instituțiilor publice finanțate integral din venituri proprii, bugetul fondurilor provenite din credite externe contractate sau garantate de stat și ale căror rambursare, dobânzi și alte costuri se asigură din fonduri publice, bugetul fondurilor externe nerambursabile, credite externe contractate sau garantate de autoritățile administrației publice locale, împrumuturi interne contractate de autoritățile administrației publice locale, precum și din bugetele instituțiilor publice finanțate integral sau parțial din bugetele locale.

Fondurile comunitare

Sume provenite din asistența financiară nerambursabilă acordată României de Comunitatea Europeană.

Fondurile structurale (FS)

Instrumente financiare (FEDR, FSE) prin care Uniunea Europeană acționează pentru eliminarea disparităților economice și sociale între regiuni, în scopul realizării coeziunii economice și sociale.

IMM-uri

Acele întreprinderi care au mai puțin de 250 de angajați și care au fie o cifră de afaceri anuală care nu depășește 50 milioane euro, fie un rezultat anual al bilanțului contabil care nu depășește 43 milioane euro.

Întreprindere mică

Întreprinderea care are mai puțin de 50 de angajați și a cărei cifră de afaceri anuală sau rezultatul anual al bilanțului contabil nu depășește 10 milioane euro.

LEADER

Axa 4 a PNDR reprezintă o abordare care oferă noi oportunități de dezvoltare rurală punând bazele identificării nevoilor locale, întăririi capacității de dezvoltare și implementării strategiilor locale de dezvoltare în vederea conservării patrimoniului rural și cultural, dezvoltării mediului economic și îmbunătățirii abilităților organizatorice ale comunităților locale.

Măsura

Este mijlocul prin care se permite cofinanțarea proiectelor; unei măsuri i se alocă o contribuție financiară din partea Uniunii Europene și a României și un set de sarcini specifice.

Monitorizare

Activitate de colectare sistematică de informații privind modul de desfășurare și rezultatele anumitor activități. Constituie o etapă indispensabilă pentru evaluarea activităților respective.

Microîntreprindere.

Întreprinderea care are mai puțin de 10 angajați și a cărei cifră de afaceri anuală sau rezultatul anual al bilanțului contabil nu depășește 2 milioane euro.

Oferta

Actul juridic prin care operatorul economic își manifestă voința de a se angaja din punct de vedere juridic într-un contract de achiziție publică; oferta cuprinde propunerea financiară și propunerea tehnică.

Operațiune

Un proiect sau un grup de proiecte selecționate de autoritatea de gestiune a programului operațional în cauză, sau sub supravegherea acesteia din urmă în conformitate cu criteriile stabilite de comitetul de monitorizare și aplicată de unul sau mai mulți beneficiari în vederea realizării obiectivelor axei prioritare de care aparține

Planul de acțiune

Este o componentă a planului strategic, ce ghidează implementarea proiectelor prin propunere de acțiuni, resurse, responsabili, eșalonare în timp.

Planul Național de Dezvoltare

Documentul de planificare strategică și programare financiară, care are ca scop să orienteze și să stimuleze dezvoltarea economică și socială a țării pentru atingerea obiectivului Uniunii Europene, respectiv realizarea coeziunii economice și sociale.

Planul strategic

Este produsul metodei de lucru în implementarea politicilor locale, metoda ce stabilește obiective de dezvoltare, priorități, evaluează șansele acestora de implementare (forțele exterioare ce sunt în favoarea lor sau împotriva), trasează acțiuni și asigură, în permanență, corelarea dezvoltării spațiale cu mecanismele de finanțare și cu cele instituționale. Scopul unui plan strategic constă în: a oferi o interpretare plauzibilă a viitorului, a sensului dezvoltării; a stabili nivele de cooperare între acțiunile întreprinse de sectorul public și cel privat; încurajarea inițiativelor care au suportul comunității și folosesc resurse locale; a sprijini un sistem de administrare inovativ și antreprenorial.

PO-Programele Operationale

Sunt documente aprobate de Comisia Europeană pentru implementarea acelor priorități sectoriale și/sau regionale din Planul National de Dezvoltare care sunt aprobate spre finanțare prin Cadrul de Sprijin Comunitar.

Politicile urbane

Reprezintă direcțiile de acțiune, formulate de consiliul local pe baza programului electoral, privind modul de rezolvare a unor clase identificabile de probleme. Direcțiile de acțiune

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

se realizează pe următoarele domenii: politica de terenuri, politica de locuințe, dezvoltarea economică, îmbunătățirea serviciilor publice, protecția mediului, revitalizarea urbană.

Program de finanțare

Formă de asistență financiară prin care un finanțator acordă fonduri și controlează modul de utilizare a acestora.

Profilul comunității

Documentul destinat furnizării unui portret statistic și descriptiv al comunității.

Proiect

Set de acțiuni executate într-o perioadă de timp, cu momente bine definite de început și de sfârșit, cu un scop clar al lucrărilor de efectuat, cu un buget propriu și cu un nivel specificat al rezultatelor de obținut; proiectul descrie în detaliu investiția care va fi realizată printr-un program de finanțare.

Procedura de atribuire

Etapele ce trebuie parcurse de autoritatea contractantă și de către candidați/ofertanți pentru ca acordul părților privind angajarea în contractul de achiziție publică să fie considerat valabil; procedurile de atribuire sunt: licitația deschisă, licitația restrânsă, dialogul competitiv, negocierea, cererea de oferte, concursul de soluții.

Regulamentul local de urbanism

Documentație aferentă Planului Urbanistic General (PUG) și Planului Urbanistic Zonal (PUZ), care explică și detaliază conținutul acestor planuri, sub formă de restricții și recomandări, în vederea urmăririi și aplicării lor.

Strategie

Termenul utilizat pentru a descrie combinația de puncte de reper, grafice și repartizări de responsabilități, care sunt componentele critice ale obiectivelor și reprezintă metoda ce se va folosi pentru atingerea obiectivelor.

Strategie de dezvoltare

Direcționarea globală sau pe domenii de activitate, pe termen scurt, mediu și lung, a acțiunilor menite să determine dezvoltarea unei localități. Rezultat al analizei economice și sociale a unei regiuni și, al descrierii punctelor tari și a punctelor slabe ale acesteia, bazat pe: nevoia de asistență din partea Fondurilor Structurale; modul în care acțiunile planificate corespund cu prioritățile de asistență ale fondurilor; modul în care se completează politicile economice și sociale ale statului membru sau aplicant și, dacă este relevantă, politica sa regională.

Studiul de fezabilitate

Este un studiu teoretic, care demonstrează dacă investiția pentru care se solicită fonduri se justifică din punct de vedere economic și, prezintă modul în care ar trebui realizată.

Subvenție

Ajutor bănesc nerambursabil acordat (de stat, de o organizație etc.) unei persoane, unei instituții, unei ramuri economice sau întreprinderi, etc., în scopul atenuării efectelor sociale ale modificărilor economice de structură.

S.W.O.T

Un acronim din limba engleză care definește elementele procesului utilizat pentru a face scanarea unei firme, instituții, organizații sau a unei comunități. Literele provin de la versiunea engleză pentru Puncte Tari, Puncte Slabe, Oportunități și Amenințări.

Turism rural

Turismul rural cuprinde activitatea turistică propriu-zisă (cazare, pensiune, circulație turistică, derulare de programe, prestare de servicii de bază și suplimentare)- activități economice (predominant agricole, dar și practicarea unor ocupații tradiționale) precum și modul de petrecere a timpului liber, pentru cei ce solicită acest tip de turism. Turismul se dezvoltă în spațiul rural, în stransă corelație cu economia locală, ceea ce conduce la interdependența dintre aceste două laturi.

Situri de importanță comunitară (SCI)

Situri de Importanță Comunitară (SCI)			
Nr.	Nume Sit	Suprafața	Județe
1	Arboretele de castan comestibil Baia Mare	1897,	MM
2	Betfia	1748,	BH
3	Buteasa	457,2	BH
4	Căian	235,4	CJ
5	Câmpia Careiului	2416	SM
6	Câmpia Ierului	24863 ₁	BH, SM
7	Cefa	5415,	BH
8	Cheile Lăpușului	1487,	MM
9	Cheile Turenilor	68,6	CJ
10	Cheile Turzii	323,7	CJ
11	Coasta Lunii	829,7	CJ, MS
12	Codru Moma	2752 ₅	AR, BH
13	Crișul Negru	2954,	BH
14	Crișul Repede amonte Oradea	2006,	BH
15	Cușma	44853 ₁	BN
16	Defileul Crișului Negru	2108, ₁	BH
17	Defileul Crișului Repede - Pădurea Craiului	38812	BH
18	Diosig	455,8	BH
19	Făgetul Clujului - Valea Morii	1638,	CJ
20	Fânatele Cluiului – Copârsaie	99,2	CJ
21	Ferice – Plai	1976,	BH
22	Gutâi – Creasta Cocoșului	693,2	MM
23	Igniș	19602	MM
24	La Sărătura	22,4	BN
25	Lacul Pețea	79,1	BH
26	Lacul Știucilor, Sic, Puini, Valea Legiilor	1736,	CJ
27	Larion	2887,	BN, SV
28	Lunca Inferioară a Crișului Repede	844,5	BH
29	Molhașurile Căpățânei	816	AB, CJ
30	Muntele Mare	1659,	AB, CJ
31	Muntii Maramureșului	103370	MM
32	Munții Rodnei	47965	BN, MM
33	Pădurea de la Alparea	402	BH
34	Pădurea de stejar pufos de la Hoia - Cluj	7,6	CJ
35	Pădurea Goroniște	807,2	BH
36	Păduricea de la Santău	113,4	BH
37	Parcul Natural Apuseni	76149	AB, BH, CJ

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

38	Peștera Măgurici	93	SJ
39	Peștera Tăușoare	103	B
40	Platoul Vașcău	4814,7	B
41	Racâș – Hida	240,1	SJ
42	Râul Tur (Cursul Inferior al Râului Tur)	20952,8	S
43	Săcueni	697,7	B
44	Sărăturile - Ocna Veche	140,5	CJ
45	Someșul Mare superior	75,4	B
46	Someșul Rece	8462	CJ
47	Suatu-Ghiriș	668,9	CJ
48	Tășad	1557	B
49	Tisa superioară	6397,2	M
50	Trascău	50102	A
51	Tusa – Barcău	13	SJ
52	Valea Cepelor	760,9	A
53	Valea Florilor	190,3	CJ
54	Valea Iadei	2841	B
55	Valea Ierii	6194,1	CJ
56	Valea Izei și Dealul Solovan	47692,8	M
57	Valea Roșie	820	B
		593894,4	

Arii naturale protejate de interes județean

Ariile naturale protejate de importanță județeană au fost declarate de-a lungul timpului de autoritățile județene. Ultima "tranșă" datează din 1994, când s-au declarat mai multe arii de către Consiliul Județean Cluj. Un număr de 13 dintre ele au fost puse sub protecție la propunerea Clubului de Cicloturism "Napoca", ceea ce a creat un excelent precedent de colaborare între autoritățile publice și ONG-uri. Fiind declarate pe baza legislației de amenajare a teritoriului, zonele protejate naturale de interes județean "pure" au fost tratate comun cu cele construite, balneare, cinegetice etc. Astfel, conform Deciziei 147/1994 a Consiliului Județean Cluj avem 34 de asemenea zone protejate de interes județean.

Denumirea ariei protejate	amplasament	valoare	categorie
Acumularea Bondureasa	com.Valea Ierii	peisagistică	zonă protejată
Acumularea Drăgan	com.Poieni	peisagistică	zonă
Acumularea Fîntînele	com.Rîșca,	peisagistică	zonă
Acumularea Tarnița	com.Gilău	peisagistică	zonă
Acumulările Gilău, Someșul	com.Gilău	peisagistică	zonă
Băile Băița	Gherla	balneară	zonă
Băile Cojocna	com.Cojocna	balneară	zonă
Băile Ocna Dej	Dej	balneară	zonă
Băile Someșeni	Cluj-Napoca	balneară	zonă
Băile Turda	Turda	balneară	zonă
Cheile Borzești	com.Iara	peisagistică	zonă
Cheile Dumitresei	com.Măguri-	peisagistică	zonă
Cheile Ocolişelului	com.Iara	peisagistică	zonă
Cheile Păniceni	com.Căpușu Mare	peisagistică	zonă
Cheile Văii Stanciului și	com. Mărgău	peisagistică	zonă protejată
Defileul Surduc	com.Iara	mixtă	zonă
Defileul Arieșului	com.Iara	mixtă	zonă
Defileul Hășdatelor	com.Mihai Viteazu	mixtă	zonă protejată
Defileul Răcătăului	com.Măguri- Răcătău,	mixtă	zonă protejată
Defileul Someșului Cald	com.Rîșca, com.Mărișel	mixtă	zonă protejată
Defileul Someșului Rece	com.Măguri-	mixtă	zonă protejată
Făgetul Clujului	Cluj-Napoca	mixtă	zonă protejată
Lunca Vișagului – Valea Drăganului	com.Poieni	cinetică	zonă protejată
Muntele Băișorii	com.Băișoara	mixtă	zonă protejată
Obîrșia Someșului Rece și	com.Măguri-	cinetică	zonă protejată
Piatra Banișorului	com.Săcuieu	peisagistică	zonă protejată
Pietrele Albe	com. Mărgău	peisagistică	zonă protejată
Valea Șoimului	com.Valea Ierii	cinetică	zonă protejată
Valea Căprioarelor	com.Feleacu	peisagistică	zonă protejată
Valea Căpușului	com.Căpușu Mare	peisagistică	zonă protejată

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

Valea Ierii	com.Valea Ierii	peisagistică	zonă protejată
Valea Someșului Rece	com.Gilău,	peisagistică	zonă protejată
Vlădeasa	com.Săcuieu, com Mărrău	mixtă	zonă protejată
Zona lacurilor Geaca - Țaga	com.Geaca, com.	mixtă	zonă protejată

Anexa 4

Arii naturale protejate de interes local

Aceste arii naturale protejate de interes local pot fi declarate prin hotărâre a Consiliului județean Cluj sau a Consiliului local Valea Ierii. Aria naturală de interes local poate fi declarată chiar dacă zona respectivă se suprapune cu o arie naturală de interes județean, național sau de interes comunitar.

Pentru implicarea locuitorilor permanenți și sezonieri în protejarea ariilor naturale de pe teritoriul administrativ al comunei Valea Ierii este nevoie să fie creată o legătură între locuitori și spațiul natural respectiv. Această legătură emoțională, de patriotism local, poate fi creată prin implicarea locuitorilor în protejarea acelor arii naturale de interes local pentru care ei pot fi responsabilizați. Aceste arii naturale de interes local sunt amplasate în imediata vecinătate a satelor, sunt zonele în care locuitorii le frecventează mai des pentru culesul fructelor de pădure și a ciupercilor sau pentru plimbări de recreere.

Tabelul cu ariile naturale propuse pentru a fi declarate arii naturale de interes local este redat mai jos:

Nr.crt.	Denumirea ariei naturale
1	Versanții împăduriți Coastea Ierii - Intre Liscuri.
2	Pădurea Ghergheleu
3	Colțul cu coarne
4	Colțul lui Dac
5	Captare izvor Pârâul Vulpiei
6	Captare izvor Șeștină
7	Captare izvor Pârâul Mesteacănului
8	Pășunea Runcu Irișorii
9	Pășunea Pârâul Mesteacănului - Soci

Planul de dezvoltare durabilă a comunei Valea Ierii

10	Pădurea și lunca Șoimu
11	Cătunele Tarnița, Întreiere și Hățăgoaia
12	Teștieș
13	Dealul Plopilor - Prislop
14	Vârful Dobrin
15	Tina
16	Buscat - Șesu Cald
17	Căprărețe
18	Bondureasa